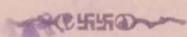

श्रीमद्-अजितसागरस्त्रिविरचितः—

लघुस्तोत्ररत्नाकरः

संशोधको मुनिहेमेन्द्रसागरः

प्रकाशक—

श्रीबुद्धिसागरस्त्रिजैनज्ञानमन्दिरम्—(वोजापुर)

प्रथमं संस्करणम्

मूल्यं ०-१२-०

श्रीअजितसागरसूरिजैनग्रन्थमालाङ्कः १८

श्रीमद्-अजितसागरसूरिविरचितः

बघुस्तोत्ररत्नाकरः

संशोधको मुनिहेमेन्द्रसागरः

प्रकाशकः—

श्रीबुद्धिसागरसूरिजैनज्ञानमन्दिरम्—(वीजापुर)

प्रथमं संस्करणम्

वि. १९५२ मे

लौह, बैंगलूरु १९३५

प्रति १०००

मूल्यं ०-१२-०

प्रकाशक—

श्रीबुद्धिसागरसूरजैनज्ञानमन्दिर,
वीजापुर (गुजरात)

मुद्रकः—

रोठ देवचंद दामजी,
आनंद प्रीन्टिंग प्रेस—भावनगर.

निवैदन

आजे अमे आ 'श्री लघु स्तोत्ररत्नाकर प्रथम भाग' नामना ग्रंथने ' श्री अजितसागरमूरि ग्रन्थमाला ' ना अढारमा अंक तरीके प्रसिद्ध करी जनताना करकमलमां समर्पित करीए छीए । आ ग्रन्थमालानुं कार्य अमारा हस्तक आव्युं तेथी ब्रण-चार वर्ष पूर्वे उयारे आचार्यश्री हयात हता लारे आ ग्रंथ छपाववाने तेनुं मेटर प्रेस पर मोकलवामां आव्युं हतुं, पण अनेक कारणोने लइने ते अटकी पडयुं हतुं । 'जिनस्तुतिचतुर्विंशतिका' मुद्रित थया बाद आ पुस्तकनुं मुद्रण मुनिश्री हेमेन्द्रसागरजीनी सूचनानुसार अमारा हाथमां आव्युं, अने आ पुस्तकनी राह जोनाराओ माटे जो के मोडुं थयुं छे तो पण छेवटे ते कार्य उपरोक्त मुनिश्रीनी कृपायी पार पडयुं छे ।

अमारी भावना छे के अमारा तरफथी बहार पडती आ ग्रंथमालाने जेम बने तेम वधारे सस्ती बनावीए पण अमारी पासे तेबुं आर्थिक साधन न होवाने लीधे अमारे तेनी कीम्मत मात्र बार आना राखबी पडी छे अने ते कीम्मत आ पुस्तकना खरीदनार महाशयो जाणी शकशे के तेना अढार फरमाना कद ग्रमाणे पडतरथी पण काँइक ओछी ज छे ।

आजकाल पूर्वाचार्योए रचितस्तोत्रोना संग्रहरूप अनेक पुस्तक बहार पडी रह्यां छे अने ते भिन्न भिन्न रुचिवाळा वांचक-पाठक भक्तजनोने माटे आदरणीय तथा पाठ्य छे । प्रत्येकमां

कांइने कांइ विशेषता अवश्यमेव होय छे ज; तेवी ज रीते आ 'लघु स्तोत्ररत्नाकर प्रथम भाग' मां संग्रहीत स्तोत्रो पण तेनी विशेषताने लइ जरुर तेनो उपयोग करनागाओ माटे आदरणीय अने पाठ्य थइ पडशे. एवी अमने खात्री छे। आ पुस्तकमां अनेक संस्कृत-प्राकृत ग्रंथोना कर्ता तथा केटलांक प्राचीन ग्रंथोना भाषान्तरकार अने विविध विषयो परत्वे कवितामां गानार आचार्य श्रीमद्-अज्ञितसागरसूरिजीनां रचित स्तोत्रो तथा तेमना शिष्य साहित्यरसिक मुनिश्री हेमेन्द्रसागरजीनां रचित केटलांक स्तोत्रो—अष्टको साथे अर्बुद—आबूवर्णन विगेरे छे। उपरांत आमां प्राचीन आचार्योनां पण पूर्वघर श्रीभद्रबाहुसूरि-रचित—'मंत्रगर्भित उवसग्गदर स्तोत्र' 'उवसग्गदरपादपूर्ति' प्राचीन पद्मावती अष्टक, बप्पभट्टिसूरिकृत 'सरस्वती स्तोत्र' प्रतिष्ठाकल्प आदिमां वर्णन करायेल श्री शासनरक्षक 'घंटाकर्णी वीरस्तोत्र मंत्रकल्प' विगेरे बहु महत्त्वभर्यां केटलांक चमत्कारिक स्तोत्रो छे, के जेनो वांचको पाठादिथी उपयोग करी लाभ लेशै अने ते द्वारा अमे आ अमारो प्रयास सफल थयो मानीशुं।

आ पुस्तकनुं संशोधन कार्य मुनिराज श्री हेमेन्द्रसागरजी महाराजे करी आयुं छे ते माटे अमे तेओश्रीनो आभार मानीए छीए।

ता. १४-१०-३५ बीजापुर-(गुजरात)	} प्रकाशक— बुद्धिसागरसूरि जैन ज्ञानमंदिर.
----------------------------------	--

प्रस्तावना

पुंसामेकमपिस्तोत्रं, स्वर्गापवर्गसम्पदम् ।

जनयत्येव लोकेस्मिन्, जिनानां पावनं परम् ॥ १ ॥

श्रीमद्विद्यादेव्युपासकानां भूतार्थवादिनामनल्पतत्त्ववेदिनामनपेक्षिताऽनर्हवादानां सहदयहृदयानां विद्वद्वाराणामेतत्राद्विदितम्, यत्स्तोत्ररत्नमालिकाग्रथनमनर्थहारि, सद्वक्तिप्रधानानां विश्वस्तचेतसां पिपटिष्ठूणां वाचकानां संस्मर्तुणाञ्च । यद्यपि श्रीमद्वद्वाहुप्रवृत्तिभिः पूर्वाचार्यैविविधसिद्धिप्रदानि बहूनि स्तोत्राणि नैकार्थाऽलङ्कारघटितानि रचितानि विद्यन्ते जैनशासने, तथाप्येव ‘लघुस्तोत्ररत्नाकरः’ योगनिष्ठजैनाचार्यश्रीमद्वुद्विसागरसूरीश्वरशिष्यरत्नश्रीमद्-अजितसागरसूरिभिः प्रणोदत्सत्याऽयं प्रथमो भागः सरलभाष्यार्थः सम्यग्वैराग्यमक्तिरसो-पेतः प्रकटीकृतः । यस्मिन् जिनेन्द्राणां गण-नृच्छीमद्गौतमस्वामिनः, आचार्यश्री हरिभद्रसूरिश्रीमद्भेदचन्द्राचार्यनिजगुरुप्रभृतीनां महामुनीनाञ्च स्तवस्तुतिस्तोत्राष्टकानि च सन्दर्भानि । स्तवाः स्तुतयः स्तोत्राण्यष्टकानि चाभिन्नार्थी एव व्युत्पत्या रूढिवगाञ्च । कश्चिद्विशेषोऽप्येतेषां विद्यते-तथाचोत्तराध्ययनबृहद्वृत्तौ “तत्र

स्तवाः—देवेन्द्रस्तवादयः, स्तुतयः— एकादिसप्तश्लोकान्ताः, यत उक्तम्—एगदुगति सिलोका (थुइओ) अन्वेसि जाव हुंति सत्तेव । देविंदत्थवमादी तेण परं थुत्तआ होंति ” । व्यबहारभाष्ये च उ० ७ गाथा १८३ ।

“एगदुगति सलोका, थुतिओ अन्वेसि होइ जा सत्त । देवेन्द्र-
दत्थयमादो तेण तु परं थया होइ” ॥ श्रीमद्भूमत्यगिरिकृतवृत्तौ—
एक श्लोका—द्विश्लोका—त्रिश्लोका वा स्तुतिर्भवति, परतश्चतुः
श्लोकादिकः स्तवः। अन्येषामाचार्याणां मतेनैकश्लोकादिसप्तश्लोक-
पर्यन्ता स्तुतिः । ततः परमष्टश्लोकादिकाः स्तवाः । यथा
देवेन्द्रस्तवादयः । आदिशब्दाकर्मस्तवादिपरिग्रहः” “गंभीर-
महुरसहं, महुरसहं, महत्थजुत्तं हवइ थुत ॥५८॥” (देवेन्द्र-
सूरिप्रणीतचैत्यवन्दनभाष्ये) “सक्यभासावद्धो, गंभीरत्थो थवोत्ति
विक्खाओ । पाययभासावद्धं, थोत्तं विविहेहिं छंदेहिं ॥५९॥”
(चेइयथंदणभाष्ये श्रीशान्तिसूरि:) अद्यावधि मुद्रितामुद्रित-
स्तोत्रादिषु प्रायः पूर्वोक्तलक्षणानि न घटन्ते, इति नासमञ्जसम् ।
चूलिकास्तुतिस्तोत्रापेक्षया स्यादियं रुढिः । सर्वेषापि प्राचीनतराः
कथ्यन्तेऽहनिंशं जैनशासने प्रतिक्रमणादिक्रियाविशेषेषु दण्डक-
रूपाः स्तवाः पञ्च—तद्यथा—

“ सक्त्या ओ य चेइय—थओ य चउविसईथओ चेव ।
सुन्तत्थओ य सित्थत्थओ य नामाहं दंडाण ॥ ”

एतेषामेवावश्यकवृत्त्युत्तराध्ययनादौ कुत्रचित् स्तवत्वं क-
चिच्च स्तुतित्वं संप्राप्यते तद् व्युत्पत्यनुरोधात्, किंवा गोबलीव-
र्दन्यायमवलम्ब्य सामान्यतः ॥

७

अस्मिन् ग्रन्थे पद्मावतीदेव्याः-सरस्वत्याः-घण्टाकर्णवीर-
स्य च सम्यक्त्वधारित्वात् प्राचीनाचार्यैस्तदाराधनसंग्रहत्वा
च सबोजमन्त्रगर्भितानि तेषां स्तोत्राणि संगृहीतानि । स्वविर-
चितस्तोत्राष्टुकानिकियन्ति जिज्ञासुजनप्रेरणया विनिवेशितानि च ।

कियन्ति च प्राचीनाऽऽचार्यरचितानि संगृहीतान्यत्र ।
अनेन सूरिणा विनिर्मितान्यपराणि स्तोत्राणि सबोजमन्त्रकाणि,
तथैव प्राचीनसूरिपुङ्गवप्रणीतान्यमुद्रितानि संगृहीतानि सन्ति
तान्यपि यथोपयोगं यथासमयञ्च प्रकटयिष्यन्ते । केषुचित्स्तोत्रेषु
संवत्सरादिनामोल्लेखा विहितः कुञ्चिदप्रदर्शितश्चैव, ग्रन्थकर्ता
स्वतीर्थ्यश्रीमद्मृतसागरस्य स्मृतये “सुधार्सिधु”रिति काव्य-
विरचितम् । तदपि संगृहीतम् । ग्रन्थप्रणेतुरस्य विद्वत्वं कवित्वं
शक्तिश्चैतद्यग्न्यावलोकनैव ज्ञास्यते वाचकवरैः । इत्याशास्ते ।

वि. सं. १९९२
 बु.सं. ११ मार्गशीर्ष शुक्लपञ्चम्याम् }
 मु. विद्यापुर (वीजापुर)
 विद्याशाला } सुनिहेमन्द्रसागरः

शुद्धिपत्रकम् ।

पृष्ठ.	पंक्ति.	अशुद्धिः	शुद्धिः
२	१३	जिनश्वरो	जिनेश्वरो
३	३	भूमिजा	भूमिजा
५	१३	विराजित ।	विराजित ! ।
१०	१२	ध्यान	ध्यान
१३	३	सूनं	सूनं
१३	६	भजेद्वि	भजेद् वि
१४	६	दक्षतश्चः	दक्षतश्च ॥
१६	१०	इर्चनीयः सततं	इर्चितपात्स
२३	४	द्वन्द्वायाऽ	द्वन्द्वायाऽ
२८	२	श्रयतुः	श्रयति
३१	१०	मनधा	मनधा
३१	१८	मध्ये	मध्ये
३३	४	योगन्द्रि	योगीन्द्रि
३४	१८	श्रेष्ठायुधं	श्रेष्ठायुधं
३७	-४	मानवानां	मानवानां
३८	७	नायातीत	मायातीत
४२	६	निभ	निभं
४८	१४	मनक -	मनेक

९

४८	१६	तिम्न	तम्
९१	२०	श्रयत्स	श्रयेत्स
९२	२	श	शं
९२	२	मिदं	इदं
९२	४	सर्वदेहिनाम्	सर्वदेहिनां
९३	१२	शीतांशुः	शीतांशुः
९५	८	सद् वृषभं	सद् वृषभं ।
९६	१९	हाटकराजतरन्त—	रत्नाऽष्टापदरूप्य
९७	१८	महोज्ज्वलां	महोज्ज्वलां
९८	८	भासे	मासे
९९	६	ख लोक—	स्वलोक
१०	६	पदावली	पदावली
१०	१९	तद्विलोकी	यद्विलोकी
११	१९	सत्यवन्त्मः	सत्यवन्त्मे
६४	९	अद्व	अब्द
६४	६	नाथचरणेः	नाथचरणे
६५	१	मूर्ति	मूर्ति
६७	९	ताऽङ्गिं, ”	ताऽङ्गिं,
८४	१४	रमलां	उचितां
८८	१४	प्रोद्धूत—	प्रोद्धूत
८९	१८	पोतय	पोताय

१०

९७	१९	सस्तु	संस्तु
१०९	६	सर्वकाले	सर्वकाले
१०८	११	प्रभूतवर	प्रबलवर
११०	८	शशीः	शशी
१२४	९	कक्तुमुप	वक्तुमुप
१४६	१०	स्वर्गौ—	स्वर्गौ
१४८	३	जलजेक्षणं	पद्मेक्षणं
१४८	५	मोक्षदम्-	शर्मदम्
१४९	३	विमिन्न	विमिन्न
१९०	३	पुंजम्	पुञ्जम्
१९१	९	भ्रकूटि	भ्रुवञ्च
१९१	८	वन्दो	वृन्दो
१९३	२	विभतु	विभर्तु
१६३	११	गुणामु	गुणानु
१६३	१४	भूवि	भुवि
१७०	४	विङ्ग	विहङ्ग
१८२	११	पुण्याः	पुण्या—
१८४	६	तद्दरव	तद्दस्व
२०१	१९	द्विमुखा—	पराङ्मुखा—
२०२	न्वद्यान—	त्वद्यान
२०४	२०	गिरौ	गिरौ
२०९	९	पगमा	परमा

११

	९	वशिष्ठा	वशिष्ठा
२११	१४	र	रम्
२१२	१९	हेम	सुहेम
२१३	२०	वाक्सुधा	वाक्ला
„	२१	नाऽनुमोदपरा:	नाऽन्वमोदन्तहि
२१८	१८	सूरि	सूरिं
२१९	१४	सुमदाम्	सुमुदाम्
२२०	१३	स्वभक्त्या	सुभक्त्या
२२१	९	दायिनी	दायिनीं
२२२	१७	निरूपम	निरूपम
२२३	९	कुत्रः	कुत्र
२२४	२	निरूपम	निरूपम

जैनाचार्य श्रीमद्-अजितसागरसूरिवृत्तान्तम्

प्रणम्य पद्मप्रभपदनाथं, संक्षेपतोऽहं कथयामि किञ्चित् ।
गुरुप्रसादाद् गुरुजीवनस्य, शुभं चरित्रं गुणवृद्धिहेतुम् ॥ १ ॥

विविधवैभवशालिनि चारुतर(चरोतर)देशे पेटलाद-
पत्तनसश्रिधौ प्रधानतो वैश्यजनमण्डितोऽन्वर्थनामा नार(नर-
समूह)इत्यभिधानं दधानो ग्रामः भसिद्धः समस्ति । यस्मिन्नीति-
रागधर्मोपासकाः कियन्तः स्वेष्टदेवता उपासते, यैर्धर्मसन्तानकराः
कतिपयाऽर्भकाः सद्गुरुभ्यः समर्पिताः, दीक्षिताश्च ते धर्मोन्नति
विदधति, एतस्मिन्न ग्रामे विशुद्धप्रकृतिः परमात्मिकधर्मनिष्ठो वैश्य
(लेउआपाटीदार)कुलाविभासकः (लल्लुभाई) इत्याख्याख्यापको-
ऽभवत्, धर्मपत्नी च तस्य शीलवतीनां प्रशंसनीया(सोनबाई)-
नामाऽसीत्, दम्पती तौच समानशुभशीलौ विनीतस्वभावौ प्रभु-
भक्तिपरायणौ शुद्धदेवगुरुभक्तिभाजाकुदारमानसौ प्रेमाङ्गुरपोषकौ
सततं बभूवतुः । यस्याः कुक्षौ शुभस्वप्रसूचितोऽयं गर्भत्वेन
समवातरत । वि. सं. द्वित्त्वारिंशदधिकैकोनविंशतितमे हायने
पोषशुक्लपञ्चभ्यां सा बालमजीजनत्, द्वादशेऽहि पित्रा
(अंबालाज) इत्यभिधानमकारि । कमेण बालशशाङ्क इत्वा
स वृद्धिमगमत्, प्रकृत्यैवासौ निजपितृगुणानुमारी गुभलच्छण-
सूचितो भविष्यद्भाग्योदयवशात् सामुद्रिकलक्षणैः कियद्विरुपज-
क्षितोऽभूत्, आद्यवयस्येव तं बाग्मित्वं बुद्धिवैश्यद्वाशिष्यत् ।

१३

अत एवासावचिराद् गुर्जरगिरां रहस्यमवेदीत् । स च स्वयमेव
वाक्चातुर्यबुद्धिप्रभावं सफलीकर्तुं व्यचिन्तयत् । तस्मिन्समये
दैवनियोगात्तन्मातापितरौ पञ्चत्वं गतौ, भवस्वरूपमेतादृशमेव—
उत्पद्यते कर्मनिवद्धजन्तु—विलीयतेऽसौ किल कर्मयोगात् ।
सुखं च दुःखश्च चलस्वभावं, प्रकीर्तिं चक्रवदत्र लोके ॥१॥
संसारवासः खलु सारहीनो,—निःसारसेवो बहुदुःखखानिः ।
एकस्य दुःखस्य न यावदन्त-स्तावद् द्वितीयं निष्पतत्यकाण्डम्

इत्थं संसारस्थितिं परिभाव्य पट् पञ्चाशादधिकैकोनविंशतितमे वैक्रमाद्वे स्थानकवासिसाधूनां समागमं प्राप्य. विरक्तमनाः
स तेषां सन्निधौ दीक्षामङ्गीकृतवान् । अमीकृष्णेति नामनिर्देशं
जग्मिवान् । ततो गुरुभिः सह तेन महाराष्ट्र-खानदेश-कण्ठिक—
मालव—मध्यहिन्दुस्तानप्रभृतिषु देशेषु विहारो व्यधायि,
तत्रत्यजनाः प्रबोधिताश्च निजबुद्धिवैभवेन । अमीकृष्णणा-
भाण्डारकरचित्पुस्तकद्वयं पुराऽपाठि, ततस्तपागच्छ्रीयदीक्षा-
मङ्गीकृत्य सिद्धान्तचन्द्रिकासिद्धहेमकाव्यन्यायादि विषयाः
सम्यगालोकिताः इति तदीयमुद्वितामुद्वितप्रन्थश्रेण्या विज्ञायते-
मतिमद्भिः स्वयमेव ।

अनेकधा धर्मशास्त्राणां विविधभाषाणां चाभ्यासस्तेन
विहितः । ततोऽनेकविदुषां मुनीनां महात्मनाश्च समागमं कुर्वाणः
स सम्यग् ज्ञानाऽनुभवं प्रापत् । ततस्तस्य स्थानकवासिमुनीनां
परिचयो जातस्तन्मते मूर्तिपूजनं सर्वथा न्यघेधि, तच्च तस्मै निज-

१४

ज्ञानाऽनुभवान्नारोचत, शास्त्रकैतिहाये क्षेत्रमाणेश्च तेन विज्ञातम्—
यद्द्वाविंशत्सूत्रसूत्रितमेव माननीयं नान्यदितिमर्यादा भ्रमजनका
तैर्मूर्तिपूजा खण्डयितुञ्चाङ्गीकृताऽस्ति द्वाविंशत्सूत्रेष्वपि मूर्तिपूजा
प्रतिपादिता, पञ्चवत्सार्त्तिशत्सूत्रान्तर्गतानितान्यपि । तथापि
संस्कृतभाषाऽनभिज्ञेन लुम्पकमतोत्पादकेनाष्टाधिकपञ्चदशशताब्द्यां
मूर्तिपूजा न्यषेधि, मूर्तिपूजा प्राचीनैः सर्वैः संमतास्ति । तत्सम्ब-
न्धिशङ्कासमाधानं तन्मतावलम्बित्वा तेन नाऽस्तपादि । केचि-
त्तन्मतानुथायेनस्तदियशङ्काः श्रुत्वा हास्यास्पदीचक्रः, केचित्तूष्णीं
बभूवुः, अपरे च मिथ्याश्रद्धाशलिनत्वेनैव जीवनं निर्वाहयितुं
उपादादिशुः । तेन सत्यशोधकः स नातुष्यत् ।

तत्स्तेन विजिज्ञासुना—अध्यात्मज्ञानदिवाकरयोगनिष्ठाचार्य-
श्रीमद्बुद्धिसागरमूरीश्वरैः साकं पत्रब्यवहारः प्रारम्भ्यत, कर्मण
च प्रश्नोत्तरसन्तानेन बहुधा शङ्कासमाधानमजनिष्ट, ततः स्वयमेव
स समागत्य सूरीश्वरदर्शनमकार्षीत्, तैश्च साकं तेन भद्र्याऽभ-
द्ध्याचारसमाचारीजीवदया—प्राकृतसंस्कृतभाषा—सूत्रचना—मूर्ति-
प्राचीनत्वावश्यकताप्रभृतीनां प्रभुता ऊहापोहा विहिताः, मीमांसाऽ-
प्यकृत । ततो निश्चितं तेन—यत् स्थानकवासिमत आधुनिक एव,
तेऽपि रूपान्तरेण गुपतया तत्सहश्र (स्थापना) स्वरूपेण मूर्ति
मन्यमाना अज्ञजनान् भ्रान्तान् कुर्वाणास्तेषां स्वस्य चात्मकहितं
नाशयन्ति । इत्थं तेन (अभिकृष्णि) मुनिना सुपरीक्षां विद्याय-
पञ्चषष्ठ्युत्तरैकोनविंशतितमे (१९६५) वि. संबत्सरे गृहीतमतम-

१५

नादृत्य पूर्वोक्तसूरीश्वरपादान्ते श्वेताम्बरसाम्बद्धायिका संवेगिदीक्षा स्वीकृता । अजितसागर इत्यभिधया रुयातिमभजदस्मिन् सम्प्रदाये, यद्यपि स्थानकवासिमतं वितर्थं विज्ञाय त्यक्तवान् तथाऽपि परमत-सहिष्णुत्वात् सोऽन्यमतानिव तन्मतमपि समानभावेनाऽपश्यत् ।

बहुशस्तेन स्थानकवासिसाधुभिः समं प्रसिद्धभाषणादिप्रवृत्तयो विहिताः, अत एव निश्चीयते, तन्मनसि क्वचिदिवि केनाऽपि सार्द्धं तिरस्कारो द्वेषबुद्धेश्च न प्रादुरभवत् । सर्वैः सह प्रमोद-भावेन वर्तितव्यं सत्यवर्त्म न परित्याज्यमिति तज्जीवनस्य प्रधानताऽसीत् । अथ स मुनिराजः प्रत्यहं ज्ञानवृद्धिं विधातुं प्रावर्त्तत, संस्कृतप्राकृतवाद्यमयतत्त्वानि सम्यग् ज्ञातवान् । तदन्तवा-गमिकभावान् पुनरवलोकितवान् । तत्तद्वीकानिर्युक्तिभाष्यचूर्णी-कापर्यालोचनत आगमिकगौरवं तेन प्रलक्षीकृतम् । प्राथमिक-वक्तृत्वशक्तिप्रभावेण सज्जातप्रसिद्धिसन्मानोऽसौ विशेषतः स्वाग-मज्जानपूर्वकं निजगुरुसकाशात्प्रत्यहं संप्राप्ताध्यात्मज्जानादिना व्य-स्फुरत् । विज्ञानतपसा बपुरपि सविषयं कृशतामभजत् । अष्टाहि-कादितपश्चर्या बहुशः परिचिता तेन, योगोद्धरनतप आराध्य ज्ञानाङ्गाराधितम् । ततः सानन्दनगे तस्मै महोत्सवपूर्वकं पञ्च्या-सश्रीमद्भीरविजयेन पञ्च्यासपदं गणिपदं च प्रदत्तम् । भेदगम्भी-रनादेन सततं देशनामदानेन लोकोपकारकारिणा पञ्च्यास श्रीमद् अजितसागरगणिना जीवनं परहितायैव व्ययितम् । संस्कृत-प्राकृतभाषायां तेन वहवो लेखाः प्रादुर्ज्ञताः, संस्कृत-प्राकृतप्र-

१६

न्थार्थाः देशभाषया प्रकटीकृताश्च । तद्विचितग्रन्थाश्चेमे भीमसेन-
चरित्रं, अजितसेनचरित्रं, तरङ्गवतीकथा (पद्यात्मका) चन्द्र-
राजचरित्रं, स्तुतयः, श्रीशोभनस्तुतेष्टीका, धर्मशर्माऽभ्युदय—नेमि-
निर्वाण—तिलकमञ्जरी—शान्तिनाथचरित्रादिमहाकाव्यानां टीकाः,
शब्दसिन्धुः, बुद्धिप्रभाव्याकरणं, सुभाषितसाहित्यं, बुद्धिसागर-
सूरचरित्रं, श्रीकल्पसूत्रसुखबोधिका वेति संस्कृतगिरा गुम्फिताः
सन्ति । कृतिश्चैषां मनोहारिणी सुगमारसमयी च । वेदान्त-
तत्त्वव्व तेन ग्रन्थद्वाराव्यक्तीकृतम् । वेदान्तरहस्यं च काव्यप्रब-
न्धेन गुर्जरगिरा बहुधा विशदीकृत्य प्रकाशितम् । तच्च समयो-
चितभावमयं हृल्लासकं जनानानन्दयति । सुपार्थनाथचरित्र—सुर-
सुन्दरी—कुमारपालचरित्रादीनां भाषान्तराणि तद्रचितानि मुद्रितानि
वर्तन्ते । इत्थं तेन मुनिना साहित्यप्रमुखप्रवृद्धिविशेषतो विहिता ।

तेषामीहर्षीं प्रखरशक्तिमनेकधाऽपरयोग्यनां च निरीद्य
तस्मै योगनिष्ठाऽयात्मज्ञानदिवाकरश्रीमदाचार्यबुद्धिसागरसूरीभिः
(प्रांतिज) पत्तने अशित्युत्तरैकोनविंशतिमेऽब्दे आचार्यपदं प्रदत्तं
सागरसंघाटकस्यधूश्च समर्पिता । ततोऽसौं कियत्कालं सूरिपदं
व्यभूयत्, तदन्तरेऽपि ग्रन्थविलेखने देशनादानं च तेन सर्वथा
समयो व्ययितः । महात्मनां क्षणोऽपि जगज्ञनानाममूल्यं इति
को न विजानाति ? । धार्मिकसामाजिकोन्नतिकारकप्रवचन-
प्रदानेन सह कानिचिद्वार्मिकक्षेत्राणि गुरुकुलविद्यानिकेतनानि
च साहाय्यदानद्वारासजीवनानि विहितवान् सः । अभ्यस्तयो-

१७

गविद्यः स गुरुभक्तिमेव मुख्यतोऽमन्यत । इति तदुपदेशेन
निर्मापितानि श्रीमद्भुद्धिसागरसूरीश्वरस्य गुरुमन्दिराणि सूचय-
न्ति । आर्यसमाजिसनातनधर्मिणिस्तिपारसिकयवनानां धर्मस्था-
नेष्वपि गत्त्वा स्वयं व्याख्यानानि धर्मप्रवृत्तयेऽदात् । तेन च नरेशा-
ननेकधा प्रबोधयता राज्यस्थानेषु सदुपदेशेनाहिंसाधर्मः प्रतिष्ठितः
सततं विहारप्रियः स सूरि: क्रमेण श्रीनगर (अहमदाबाद)
सुरत-मुम्बापुरी-पट्टण-राजधन्यपुर (राधनपुर)-विजयपुर
(विजापुर-विद्यापुर)-सानंद-प्रान्तिक (प्रांतिज)-वटपल्ली
(वडाली)-प्रस्त्रादनपुर (पालनपुर)-महेशान (महेसाणा)
उमापुर (ऊङ्गा)-पादलिम (पालीताणा)-यामनगर (जामनगर)-
अमदाबाद-प्रांतीज-पेथापुर-विजापुर-महानसादिपत्तनेषु चातु-
र्मासीः कुतवान् । इत्थं स महानपि समाजकार्याणि धर्म-
बुद्ध्या साधयन् महत्वमानं मनसाऽपि नाऽचिन्तयत् । अन्यान्
प्रभावशालिनो विधातुं सदैव स प्रमुदितोऽभूत् । अतस्तेन
सतीर्थ्याभ्यां मुनिश्रीश्वद्धिसागर-मुनिश्रीकीर्तिसागराभ्यां मुनिश्री
दुर्लभविजय-मुनिश्री रंगविमल-अश्वलगच्छ्रीय मुनिश्री दान-
सागेरभ्यश्च गणिपदं पन्न्यासपदञ्च व्यतीर्यत ।

ततः पञ्चाशीत्युत्तरैकोनविंशतितमे वैक्रमसंवत्सरे चाश्विन-
शुक्लतृतीयाभ्यां स्वर्गस्थोऽभूत् । येनाऽत्मकल्याणं साधयता
जगदुद्धारायाऽनल्पः परिश्रमः सेवितः, यतोऽधुना सोऽसन्नपि
विद्यमानतां भजति ।

१८

मयापि तज्जीवनपरिचयेन, 'निजात्मकल्याणं शासन-
जगद्वितं च यथास्यात्तथा यतितव्य'भिति भावनया तत्संक्षिप्त-
जीवनं पूर्णयता विरस्थ्यते ।

सूरीशस्य मुनीन्द्रस्य, विस्तृतं चरितं गुरोः ।
विद्यते विदुषां मान्यं, दयाधर्मनिकेतनम् ॥ १ ॥
संचेपात्सारमुद्भूत्य, जनसन्तुष्टिहेतुकम् ।
प्रकटीकृतवानस्मि, जीवनाचरितं क्रियत् ॥ २ ॥
समयं योग्यमासाद्य, व्यलेख्यनवकाशतः ।
यथाज्ञातमनल्यार्थं, गुरुभक्तिवशादिदम् ॥ ३ ॥
महानसे पुरे रम्ये, रमणीयतरोदये ।
अभ्यर्थनेन भव्यानां, आद्वानां गुरुसेविनाम् ॥ ४ ॥
चन्द्राङ्गनिधिभूयुक्ते, वैक्रमे वत्सरे शुभे ।
ऊर्जेमासि सितेपक्षे, पञ्चम्यां तिथिवासरे ॥ ५ ॥

माणसा-कार्तिक - }
शुक्लपञ्चम्याम् }
सं. १९९२ }

तत्पादपङ्गजालिमुर्नि —
हेमेन्द्रसागरः

१६

श्रीमहावीरस्मरणम् ।

भज महावीरं भज महावीरं महावीरं भज मूढमते !
 मरणे संनिहिते संयाते, नहि नहि रक्षति भोगविलासः ।
 भज महा० ध्रुवपदम् ॥

दाराः कारागारा असारा—श्रित्रचरित्राश्रित्तलवित्राः ।
 पुत्रा मित्रजनाः सुखजननाः, सर्वेऽप्येते शिवसुखहननाः ॥
 भज महा० ॥ १ ॥

भवपाथोधौ भ्रमणं कृत्वा, सम्यग्धर्मर्ति ननु हित्वा ।
 रे मनुज ! त्वं मिथ्या धर्म, कि न जहासि कुकर्मनिदानम् ?
 भज महा० ॥ २ ॥

कायः प्रायः कर्मनिकायो—न्यायः प्रायो नास्ति विमायः ।
 परिवारोऽयं निजसुखरक्तः, परहितकरणे काऽपि न शक्तः ॥
 भज महा० ॥ ३ ॥

नायं देहो दीव्यविलासः, स्थाताऽस्थिरतरकल्पितवासः ।
 माता आता पुत्रकलत्रं, सर्वभ्रश्यत्यचिरान्मत्रम् ॥
 भज महा० ॥ ४ ॥

२०

कुरु तत्कर्म यतः शिवशर्म, धृतमतिवर्मा निश्चितधर्मा ।
 येन विना मानवभवलाभो—मिथ्या भाति कुरुद्वजलाभः ॥
 भज महा० ॥ ५ ॥

इह संसारे खलु दुस्तारे, धर्मस्त्राताऽवितथोऽपारे ।
 विज्ञायेति समाचर धर्म, सर्वज्ञप्रतिपन्नमपूर्वम् ॥
 भज महा० ॥ ६ ॥

भुजगाभोगसमाना भोगा—विद्युदामसमाना माया ।
 रायः सर्वाः क्षणवासिन्यो—मत्वेत्याशु समाचर धर्मम् ॥
 भज महा० ॥ ७ ॥

दुष्टाशां सर्वस्वविनाशां, त्यजत विमुद्धियः सततम् ।
 सुकृतपथं परिपालयताऽरं, जयत विकारं वारं वारम् ॥
 भज महा० ॥ ८ ॥

गुणवद्गुरुष्वतिभक्तिप्रीति—दर्त्ते सत्यशुभङ्गरीतिम् ।
 त्यक्त्वा पूज्यप्रणार्ति प्रवरां, कलयसि केवलदुःखमपारम् ॥
 भज महा० ॥ ९ ॥

गुणवद्गुरुचरणाम्बुजलीनो—ज्ञानसुधारसवारिधिमीनः ।
 कुरु सत्कर्मरतिं गतभीति—स्त्वं त्यज निन्द्यमतान्तररीतिम् ॥
 भज महा० ॥ १० ॥

२९

कालः क्रीडति गच्छत्यायु-आम्यसि किं भवदावे व्यर्थम् ? ।

चेतय चेतन ! चित्ते चिन्तय, भवपाथोर्धि दुस्तरमेतम् ॥

भज महा० ॥ ११ ॥

दन्ताश्रलिताः पलिताः केशा-गतिरप्याशु स्वलिताऽशेषा ।

तदपि न तृष्णा दासी क्षीणा, सत्याऽसत्यविवेकविहीना ॥

भज महा० ॥ १२ ॥

द्रव्यं दुःखनिदानमशेषं, भावय संसृतिदुःखमनन्तम् ।

मृदुमते ! त्वं निर्भयचेताः, शेषे किं ज्वलदग्न्यागारे ॥

भज महा० ॥ १३ ॥

शास्त्रमधीतं ध्येयं ध्यातं, गीतं गानं दानं दत्तम् ।

शीलं शीलितमक्षतमेत-च्छान्तिर्नोचेद् व्यर्थमशेषम् ॥

भज महा० ॥ १४ ॥

क्लेशग्रस्तं जगदतिकष्टं, सुष्टुं स्वार्जितकर्मविद्याकाद् ।

स्वात्मध्यानरतो भव विद्वन् ! येन तदन्तं द्रक्ष्यसि नूनम् ॥

भज महा० ॥ १५ ॥

२२

॥ श्रीजिनेन्द्रस्तोत्रम् ॥

(वैतालीयवृत्तम्)

जय तीर्थपते ! दयानिधे ! सुरसार्थाधिपसेवितक्रम ! |
 कलिकालजदोषहारक ! सदसङ्गेदविचारदायक ! || १ ||
 सदुपायविचारशून्यतां, भजमानो हृदि पीडितो भृशम् ।
 शरणं ननु यामि तावकं, जिनदेव ! क्षुभितैकपालक ! || २ . ।
 हृदि नाशय मे स्थितं तमो-रविणाच्छेद्यमिदं गुणापहम् ।
 दिननाथविभा विभो ! कुत-स्तव रेखांशमपि क्षितौ भजेत् || ३ ||
 भगवन् ! पदवीं तवेक्षितुं, प्रभुरस्म्येव न चर्मचक्षुषा ।
 कृपया प्रविलोक्यस्व मां, दिश मे दीव्यविकासमीक्षणम् || ४ ||
 स्मरणं तव पावनं प्रभो ! किमु वाच्यं स्तवनेन संयुतम् ।
 मधुरा प्रकृतिर्हि पायसी, अधिका शर्करया भवेन्न किम् ? || ५ ||
 विषमोऽपि समो भवेत्प्रभो ! तव पादान्तिकमागतो जनः ।
 विषवानपि चाऽमृतायते, भवरागोऽपि विरागतां श्रयेत् || ६ ||
 हृदये स्मृतिमात्रो हितं, कुरुषे त्वं किल कल्पपादपः ।
 भवतारक ! वीक्षितं तव, क्रमयुग्मं वितरत्यभीष्टाम् || ७ ||
 सहसा दययोज्ज्ञितः शठो-विनिगृह्णाति न मां यमः प्रभो !
 अभयं कुरु तावदेव मे, गतजीवस्य सृतं महोषधैः || ८ ||

२३

बहवो मुनयस्त्वयोद्भृताः, करुणावारिनिधे ! त्वदाश्रिताः ।
 भवपारगतं कुरुष्य मा—मपरं नैव विलोकये क्षमम् ॥ ९ ॥
 तत्र पादसरोरुहं प्रभो ! प्रणमाम्यप्रतिमप्रभावदम् ।
 जगदण्डमिदं त्वदाश्रितं, प्रतिजानेऽक्षरमात्मविद्या ॥ १० ॥
 भवतापहरस्त्वया त्रिना, भुवनेऽस्मिन्ब्रह्मि दृश्यतेऽपरः ।
 भव मेऽक्षयशर्मदायक—स्त्वमिदानीं न विलम्बनं कुरु ॥ ११ ॥
 क्व तु यामि विलोकयामि कं, क्व च तिष्ठामि नमामि कं विभो ॥
 परिपालय मां कृपानिधे ! भवकान्तारभयाकुलं सदा ॥ १२ ॥
 शरणं जिनराज ! तावकं, शरणं मेऽस्तु सदा शिवप्रदः ।
 शरणं गिरिराजभृष्णणं, शरणं नान्यदहं समाश्रये ॥ १३ ॥
 शरणं भवतः शुभावहं, सुमतिः कः प्रविहाय संभजेत् ।
 विफलं भवदायकं प्रभो !, विविधापत्तिनिदानमन्वहम् ॥ १४ ॥
 सुरपादप उन्नतिप्रदः, प्रददात्येव मनोविकल्पितम् ।
 जिनकल्पतरुस्त्वनल्पद—स्त्रिषु लोकेषु मनोतिगं हितम् ॥ १५ ॥
 अथवा किमु याचनेन मे, प्रभुभक्तिर्जनयत्यसंशयम् ।
 सफलं जनुरङ्गिनामिह, क्षपितकूरकषायमण्डली ॥ १६ ॥
 विदितं तत्र वर्तनं विभो !, परमार्थैकपरायणं जने ।
 किमु नाऽस्मि कृपाकटाक्षतः, समवेक्ष्यः समयेक्षिणा त्वया ॥ १७ ॥

२४

त्वदलङ्कृतमेतकज्जगत्, प्रविभाति प्रथुलश्रियोर्जितम् ।

प्रभुता प्रथिता तव प्रभो ! क्षपितक्षोभपरम्परा नृणाम् ॥१८॥

विधिनैव तवार्हणाऽङ्गिनां, शुभभावेन विभो ! प्रकल्पिता ।

परिपूरयते मनोरथान्, बहिरन्तश्च विशुद्धिदायिनी ॥ १९ ॥

जिननाथ ! तव ऋमाव्योः, पतितं मां परिपालयोत्सुकम् ।

नहि चित्रमिदं जनिष्यति, परकार्यैकरतस्य साम्प्रतम् ॥ २० ॥

कलिकालकरालदुःखतः, कुरु मां द्वरतरं जिनेश्वर ! ।

नहि शक्तिरिहासित कस्यचिद्, भवतः कार्यमिदं सुनिश्चितम् ॥२१॥

जिननाथ ! तव प्रभावतो—बहवः सिद्धयदं हि भेजिरे ।

मम कि नहि तत्र योग्यताः, शुभमर्क्ति तत्र कुर्वतोऽधुना ॥ २२ ॥

मम पूर्वभवाऽनुसारतो—जनिता दोषगणास्त्वया प्रभो ! ।

न मनागपि मानसे शुभे, स्मरणीयाः कृपया कृपानिधे ! ॥ २३ ॥

विदधातु सुखं सुखार्थिनो—मम लोकोत्तरशर्मसेवये !

जिननाथ ! भवन्तमन्तरा, नहि यावेऽन्यमनन्यरागतः ॥ २४ ॥

विषमस्थितिमानहं प्रभो !, समतासद्वनि त्वं सदा स्थितः ।

अते एव ममोपरि क्षमा, करणीया भवता भवापहा ॥ २५ ॥

भववारिधिरेष दुस्तर—स्तवमकत्योजिज्ञतर्कमणां नृणाम् ।

गुणिनां स तु गोष्यदायते, गुणदोषैकवशं शुभाऽशुभम् ॥ २६ ॥

२५

गुणिनस्तव कीर्तनात्सदा, शुभधाम प्रति यान्ति यत्नतः ।
 किमहं न तवान्तिकस्थितः, कलयिष्यामि विश्वितिम् पदम् ॥२७॥

किमपेक्ष्य जना इमेऽर्थिनः, परिधावन्ति पिपासिता इव ।
 अबुधा भवता समर्थितं, नहि जानन्ति तदेवकारणम् ॥ २८ ॥

अबुधा अपि केचनस्तव—स्मरणाद् भावतया भवाम्बुधिम् ।
 तव तेरु रनन्यसाधनाः, प्रभुमक्तिर्न करोति किं नृणाम् ॥ २९ ॥

परिणामसुखप्रदे भव—चरणाब्जे रतिरस्तु मे सदा ।
 इतरन्न मया समीक्ष्यते, भवपाथोधिनिपातनक्षमम् ॥ ३० ॥

क्षणमङ्गुरदेह उच्यते, तदलं तत्प्रतिबन्धनेन मे ।
 सुखदात्मनिबन्धनं सदा, रुचये मेऽस्तु दिवानिशं प्रभो ! ॥३१॥

तव मूर्च्छिलोकनेन मे, नयनं निर्वितिमेति नाऽन्यथा ।
 हृदयश्च मदीयमुत्सुकं, गुणगाने भवभेदिनः प्रभो ! ॥ ३२ ॥

श्रवणौ च सदा विभूषितौ, सततं तत्त्वविधारणेन मे (ते) ।
 किमिहान्यविभूषणैः परै—रतिभाराय मतानि तानि वै ॥ ३३ ॥

करयुग्ममिदं तवाऽर्हणां, कुरुते चेत्सफलं निगद्यते ।
 कुत एव सकामकर्मणि, सततोद्योगपरं प्रशस्यते ॥ ३४ ॥

विधिकल्पितमेव शर्मदं, श्रुतर्थमस्य निषेवणं वरम् ।
 त्वदनुग्रह एव केवलः, सुखसंपत्ति विधायकः प्रभो ! ॥ ३५ ॥

२६

भववारिधिरस्ति दुस्तर—स्तवभक्ति न विजानते यके ।
 परदोषगृहीतचेतसां, बत तेषां परभावभेदिनीम् ॥ ३६ ॥

न भवार्णवमीश ! दुस्तरं, तव मन्ये चरणाम्बुजं श्रितः ।
 कुत एव भयं महात्मनां, विषयव्याधिविमुक्तचेतसाम् ॥ ३७ ॥

प्रपठिष्यति भावतः स्तवं, रचितं हेमपयोधिनाऽनिशम् ।
 य इदं कृपया कृपानिधेः, स इत्यर्थं विभूतिमक्षयाम् ॥ ३८ ॥

भवभीतिमभीतमानवः, परिहायैव निजेष्टसेवया ।
 लभते ऽन्तकमूर्ध्नि धारयन्, पदमुच्चैः पदसम्पदं सदा ॥ ३९ ॥

सभयो विभयः प्रजायते, धनरिक्तश्च धनीयते यतः ।
 विभवेच्छुरजस्त्वैभवः, सुखकामः सुखसम्पदान्वितः ॥ ४० ॥

परित्यजति येन केन चित्, स्तवनेनाऽऽशु जिनेश्वरप्रभुः ।
 इति चेतसि निश्चयन्वरो—विधुरं नैव कदापि पश्यति ॥ ४१ ॥

गुरुजयन्तीस्तोत्रम् ।

(मुजङ्गप्रयातवृत्तम्)

जयन्तीं मुनीनां जने जायमाना—
 ममानानि सौख्यानि संपादयन्तीम् ।

सदा कुर्वते भव्यभक्तिप्रभावा—
 ल्लभन्ते जयं तदगुणोत्कीर्तनाते ॥ १ ॥

२७

सदा विद्यमाना दयार्थमुख्यं,
 प्रबोधं दिशन्तः सुधासारवाचः ।
 यथा लाभतुसाश्ररन्तः पृथिव्यां,
 न केषां मुनीन्द्रा महानन्दहेतुः || २ ॥
 जिताऽक्षप्रचारो विचारे विशुद्धः,
 शुभे शासनीये विकारैर्विहीनः ।
 विशालप्रभावः श्रिताऽनेकवादो—
 जितः स्मरिष्यः क्षमी पूज्यपादः || ३ ॥
 मुधावादवाताहतक्षोभहारी,
 महाशीलरत्नप्रभाऽऽनन्दकारी ।
 कलिङ्गेशलेशं तुणं मन्यमानो—
 जिताऽब्धिः सुधीः स्मरिष्टोधमानः || ४ ॥
 प्रभावप्रमेया कृता नैकभावा,
 वरा ग्रन्थकोटी यकेन स्वभावात् ।
 अचिन्त्यं प्रकाशं प्रदत्तेऽत्र लोके,
 सदौचित्यमेतत्किमन्यद्वि लोके || ५ ॥
 प्रकाशच्चरित्रं यदीयं जनानां,
 मनःसद्बनि स्थानमाराधकानाम् ।
 विधायोन्नर्ति सद्गुणानां विधत्ते,
 किमन्यत्प्रियं प्रार्थनीयं विशेषात् || ६ ॥

२८

गुणाः पूजिता येन सद्भावहेतो—
र्गुरोः शुद्धिमूला हि सद्बुद्धिकेतोः ।
अतस्तेन निःसीमतन्त्रप्रकाशः,
प्रपञ्चस्तमोमोहहारी निराशः || ७ ||

विकासद्रहस्यप्रवेदी प्रभास्य—
ज्ञिनेन्द्रागमानाभितस्वाऽन्यभावः ।
सुविद्यारतानां मनोमन्दिरस्थोऽ—
जिताऽबिधिः सदा स्फुरिष्टार्थदोऽस्तु || ८ ||

कृताऽनेकधा ग्रन्थना पुस्तकानां,
सुधासोदरस्वर्गिभाषाप्रबन्धात् ।
स्वदेशे विदेशे प्रचारात्प्रकामं,
प्रबुद्धास्तु तेषां कियन्तो विधिज्ञाः || ९ ||

सुचारित्रिणां सेवनीयक्रमाब्जः
प्रशान्तस्वभावः सदाराधनीयः ।
शुभैः साधनैरात्मतन्त्रैकनिष्ठैः,
प्रबोधप्रदानप्रधानप्रभावः || १० ||

क्षतानिष्टस्तुप्रयोगः प्रकामं,
प्रयुक्तेष्टसंयोग आत्मानुयोगात् ।
निदानं सदानन्दताया मुनीन्द्रः,
शुचित्वं दधानो विशुद्धात्मभावात् || ११ ||

२९

कृताऽनेकभव्योद्भुतिश्चोत्तमश्रीः
 सुधासोदरोक्तिप्रचारः प्रसिद्धः ।
 गुणानां महासागरः स्मृतिवर्योऽ—
 जिताब्धिः सतामिष्टयोगार्थदोऽस्तु ॥ १२ ॥
 निवृत्तिप्रचारप्रवीणैकधीरः,
 प्रचुरप्रजाऽधर्मकक्षे समीरः ।
 कुवादिप्रलापप्रभेदैकवीरोऽ—
 जिताब्धिः सतां स्मृतिरिष्टार्थदोऽस्तु ॥ १३ ॥
 परात्मप्रदेशाऽनुरागाऽन्वितानां,
 जनानां वितानं सदा पालिताऽलम् ।
 विवेकाङ्गहीनाङ्गिनां वोधदाताऽ—
 जिताब्धिः सतां स्मृतिरिष्टार्थदोऽस्तु ॥ १४ ॥
 सुविद्याऽवदातस्वभावः सुविज्ञो—
 धिया राजितोऽनल्यथा दीर्घदृष्टिः ।
 जने जैनतस्वप्रपञ्चप्रणेताऽ—
 जिताब्धिः सतां स्मृतिरिष्टार्थदोऽस्तु ॥ १५ ॥
 हेमेन्द्रसागरकृतेयमनन्यभावाद्—
 शुद्धा स्तुतिर्निजगुरोरखिलार्थखानिः ।
 स्तोतुः प्रपाठकगणस्य च सिद्धिदाऽस्तु,
 स्वर्गाऽपवर्गसुखवृद्धिकरी क्रमेण ॥ १६ ॥

३०

श्रीमज्जगद्गुरुविजयहीरसूरीश्वर गुणाष्टकम्

(ललित—भाद्रिका वृत्तम्)

विजयहीरकं सूरिपुङ्गवं, भवभयापहं तच्चोधदम् ।
 निखिलदेहिनां शान्तिदायकं, स्मृतिपथं नये श्रीजगद्गुरुम् ॥१॥
 शिवपथार्थिनं सार्थवाहकं, सकलकामदं कर्महारकम् ।
 जिनमताम्बुधौ चञ्चदिन्दुकं, स्मृतिपथं नये श्रीजगद्गुरुम् ॥२॥
 तपनतेजसं शान्तभावनं, निकटवर्तिनां तापवारकम् ।
 करुणयाश्रितं कोमलश्रियं, स्मृतिपथं नये श्रीजगद्गुरुम् ॥३॥
 अकबराधिपो वोधितः क्षणात—शमवताऽवता येन देहिनाम् ।
 मुनिगणार्चितं तं तपस्त्रिनं, हृदि विचिन्तये श्रीजगद्गुरुम् ॥४॥
 विपदनेकधा दारिताऽऽदराद्—भुविजना घना येन तारिताः ।
 जगति मारणं वारितं तकं, हृदि विचिन्तये श्रीजगद्गुरुम् ॥५॥
 वदनवारिजे यस्य भास्त्रे, जनमनोऽलयो लीनतामगुः ।
 सुरभिसंगतास्तं प्रभाविनं, हृदि विचिन्तये श्रीजगद्गुरुम् ॥६॥
 कति विद्वोधिता भूपतित्रजाः—नयपथाश्रिता येन सूरिणा ।
 विमलविद्यया तं मुनीश्वरं, हृदि विचिन्तये श्रीजगद्गुरुम् ॥७॥
 वितथवादिनां सत्यवादतो—विजितवान्वर्जं यो बुधाग्रणीः ।
 तमजितं जगज्जीवतारकं, हृदि विचिन्तये श्रीजगद्गुरुम् ॥८॥
 गुरुगुणाष्टकं हेमवज्रिणा, रचितमद्भुतश्रीप्रदायकम् ।
 पठति यो जनः शान्तमानसो—जननमृत्युतोऽसौ विमुच्यते ॥९॥

३१

जगत्पूज्ययोगनिष्ठश्रीमद् बुद्धिसागरसूरि- स्मरणाष्टकम् ।

विबुधवन्दितं तच्चवेदिनं, वृषधुरन्धरं योगपारगम् ।
 समयकोविदं सूरिशेखरं, स्मरत सद्गुरुं बुद्धिसागरम् ॥ १ ॥
 श्रुभितदेहिनां संसृतेर्भयाद्—विशददेशनादायिनोद्भुतिः ।
 अकृत येन तं सूरिशेखरं, स्मरत सद्गुरुं बुद्धिसागरम् ॥ २ ॥
 विमलवाचनां यन्मुखाम्बुजाच्छ्रवणगोचरीकृत्यभावतः ।
 अमरतां गताः सूरिपुङ्गवं, स्मरत तं गुरुं बुद्धिसागरम् ॥ ३ ॥
 स्मरणमुत्तमं यस्य भूतले, सुखविधायकं शान्तपावनम् ।
 शरणमङ्गिनां सूरिशेखरं, स्मरत तं गुरुं बुद्धिसागरम् ॥ ४ ॥
 समतया मनोवृत्तिरद्भुताऽभवदखण्डता यस्य कोमला ।
 समजनेषु तं सूरिशेखरं, स्मरत सद्गुरुं बुद्धिसागरम् ॥ ५ ॥
 चयनमक्षयं शाखसंपदां, विहितमुत्कटं येन धीमता ।
 विकसति स्वयं सर्वदाक्षितौ, स्मरत तं गुरुं बुद्धिसागरम् ॥ ६ ॥
 विजितकामनः शुद्धमानसः, सततमुन्नतश्रीसुधाकरः ।
 दलितदुर्मदः सूरिशेखरं, स्मरत तं गुरुं बुद्धिसागरम् ॥ ७ ॥
 कलिमलाविलोऽप्यर्थिनां गण—श्रणपङ्कजं यस्य संश्रितः ।
 स तु गतापदः सूरिशेखरं, स्मरत तं गुरुं बुद्धिसागरम् ॥ ८ ॥
 सुखनिधिप्रदं स्तोत्रमेतक—त्यठति यो जनो हेमसंस्कृतम् ।
 सुखरार्चितः पुण्यवानह—र्निशमनल्पधी राजतेतराम् ॥ ९ ॥

३२

शास्त्रविशारदश्रीमद्-अजितसागरसूरि- स्मरणाष्टकम् ।

जगति शर्मदं धर्मनायकं, जनिमतां सदा क्षोभहारकम् ।
 नमत भावतो भव्यमानवा—अजितसागरं सूरिशेखरम् ॥ १ ॥

मृदुवचस्ततिश्रेणिराजितं, मुखसिताम्बुजं भ्राजतेतराम् ।
 जनमनोहरं दिव्यशान्तिदं, भुवि नमाम्यहं सूरिपुङ्गवम् ॥ २ ॥

जनगणाऽर्चितं सच्चतारकं, गुरुदयाकरं तच्चदेशकम् ।
 कलिमलापहं क्लेशवारकं, शुभतपःक्रियाध्यानधारकम् ॥ ३ ॥

विविधवाचनादानकारकं, विकटकर्मणां मूलहारकम् ।
 भवभवाऽर्चिहं श्रीगुरुं जन ! अजितसागरं सूरिमानम् ॥ ४ ॥

जननमृत्युतो मोचनं नवै, गुरुकृपां विना देहिनामिह ।
 गुरुपदाश्रिता ये भवाम्बुधि, भुवि तरन्ति ते निर्मलश्रियः ॥ ५ ॥

उपकरोत्यसौ सर्वदा गुरु-वैचनविस्तरात्सर्वदेहिनाम् ।
 गुरुमिमं प्रसुं स्तोतुमक्षमः ! शिवसुखंकरं स्वर्गसिद्धिदम् ॥ ६ ॥

विजितकामनं दमितमानसं, पतितपावनं शान्तभावनम् ।
 विदितसन्मतं शुद्धचेतसं, खजत सद्गुरुं सूरिशेखरम् ॥ ७ ॥

दुरितवार्दलश्रेणिमारुतं, सुरगणार्चितं भूरिभावतः ।
 नमत सर्वदा मानवोत्तमाः ! अजितसागरं सूरिशेखरम् ॥ ८ ॥

विमलभावतो गीतमष्टकं, निजगुरोरिदं नब्रचेतसा ।
 शिवदयानिधेहेमसांगरै-र्जयतु शान्तिदं सर्वभूतले ॥ ९ ॥

३३

‘वैराग्यभावना’

(वेतालीयवृत्तम्)

संसारमसारमज्ञधीः, समवेक्ष्येष हिताय केवलम् ।
 विषमार्चिमनुक्षणं जनो—भजते कर्मनियन्त्रितो भुवि ॥ १ ॥
 विदितश्रुततत्त्वमानवो—वचसातीतविरागभावनाम् ।
 प्रतिपद्य यथाक्रमं तर—बपरांस्तारयितुं क्षमो भवेत् ॥ २ ॥
 विधिरेव विधातुमीश्वरः, सततं प्राणभृतां सुखादिकम् ।
 वितर्थं वदति द्विषद्गणो—विषमं पीडयतीति मां मुधा ॥ ३ ॥
 सुखसंपदतीत्र धर्मिणं, श्रयतेऽनन्यधिया धरातले ।
 विमुखा हि भवन्ति दुर्धियो—निजधर्मादतिसङ्कटच्छिदः ॥ ४ ॥
 विचरन् विषमाध्वनि प्रियं, सुगमं मार्गमतीत्य मानवः ।
 विधुरं लभतेऽविचारतः, प्रतिहर्तुं न तदस्ति शक्तिमान् ॥ ५ ॥
 परमार्थसुखप्रदायको—यतिधर्मो जिनराजभाषितः ।
 विधिना समुपासितः सितः, परलोकैकसुखस्य साधनम् ॥ ६ ॥
 विभवा दयया विराधिताः, शुभया दुःखकराः प्रमादिनाम् ।
 अत एव सुखार्थिमिर्जनैः, सदयः साधयितव्य एष वै ॥ ७ ॥
 कलुषात्मनि धर्मभाषना, न हि तिष्ठत्यकलङ्किता जने ।
 निजकल्पितदुष्टचिन्तनं, जनयत्याशु विकारमुत्कटम् ॥ ८ ॥
 समतोदधिरेष सर्वदा, सुखमत्यन्तमवाप्य मोदते ।
 विकृतिं कलयन् कश्चन, शिवशमैति नराधमः कवचित् ॥ ९ ॥

विषयानुक्रमः

निवेदन	३
प्रस्तावना	९
शुद्धिपत्रकम्	८
श्री अजितसागरसूरिवृत्तान्तम्		१२
श्री महावीरस्मरणम्	१६
श्री निनेन्द्रस्तोत्रम्	२२
गुरुजयन्तीस्तोत्रम्	२७
श्री मद्भगद्गुरुगुणाष्टकम्	३०
ओ बुद्धिसागरसूरिस्मरणाष्टकम्	३१
अजितसागरसूरिस्मरणाष्टकम्	३२
‘ वैराग्यभावना ’ ।	३३
मङ्गलम्	९
श्री चतुर्विंशतिजिनस्तवनसंग्रहः		२
प्रशस्तिः	२४
श्री चतुर्विंशतिजिनस्तुतिसंग्रहः		२९
श्री मद्भीरजिनस्तुतिः	४६
प्रशस्तिः	४७
श्री सुखसागरसद्गुरुस्तुतिः		४८

३६

श्रीकेसरीयातीर्थस्तोत्रम्	१०
,, संखेश्वरपार्वनाथजिनस्तोत्रम्	१२
श्रीमद्बुद्धाचलजिनेशस्तोत्रम्	५४
,, चाहपतीर्थ स्तोत्रम्	५६
,, उपर्युक्तातीर्थ स्तोत्रम्	५८
,, मातगतीर्थस्तोत्रम् ।	६०
,, शेरीशातीर्थस्तोत्रम्	६२
श्रीमद्गाशीकीर्थस्तोत्रम्	६४
,, झघडियातीर्थस्तोत्रम्	६६
,, झघडियातीर्थस्तोत्रम्	६८
श्रीमदिलादुर्गतीर्थस्तोत्रम्	७०
,, पञ्चासरपार्वनाथस्तोत्रम्	७२
,, युगादीश्वरजिनस्तोत्रम्	७४
,, सङ्खेश्वरपार्वनाथचैत्यवन्दनम्	७६
,, सिद्धचक्र चैत्यवन्दनम्	८०
,, पर्युषणापर्वस्तुतिः	८२
,, भृषभदेवजिनस्तुतिः (प्राचीना)	८३
,, महावीरजिनस्तुतिः	”	८४
,, शान्तिनाथजिनस्तुतिः	”	८५
,, पार्वनाथजिनस्तुतिः	”	८६
,, पार्वजिनस्तुतिः	”	८७

३६

,, नेमिनाथजिन (ज्ञानपञ्चमी) स्तुतिः	८८
,, ऋषभजिनस्तुतिः	८९
,, महावीरजिनस्तुतिः	९०
,, सत्यस्मरणम्	९१
,, शत्रुञ्जयमण्डनश्रीऋषभदेवजिनस्तुतिः	९२
,, शान्तिनाथजिनस्तवनम्	९३
,, महावीरजिनस्तवनम्	९४
श्रीमद्वीरजिनस्तवनम्	९५
,, महावीरजिनस्तवनम्	९६
,, श्रीमहावीरस्तोत्रम्	९७
अथाऽन्नदमन्दिरनामपङ्गलस्तवनम्	९८
अथ मङ्गलस्तवनम्	१०३
अथ चतुर्विंशतिजिनस्तोत्रम्	११४
अथ श्री पञ्चपरमेष्ठिस्तवनम्	११६
अथ जिनस्तवनं प्रारभ्यते	११८
अथार्हजिन स्तोत्रं प्रारभ्यते	१२०
अथ श्रीमहावीरजिनस्तवनं प्रारभ्यते	१२३
अथार्हस्तोत्रं प्रारभ्यते	१२८
अथ सिद्धाष्टकं प्रारभ्यते	१३०
अथाचार्यस्तोत्रं प्रारभ्यते	१३२
अथोपाध्यायस्तोत्रं प्रारभ्यते	१३४
अथ साधुस्तोत्रं प्रारभ्यते	१३६

३७

अथ चतुर्विंशतिजिन स्तोत्रं समाप्त्यते	१३८
अथ श्री जिनवाणी स्तवनं प्रारम्भ्यते	१४१
अथ श्री गौतमप्रशस्तिः	१४२
श्रीमन्महावीराष्ट्रकम्	१४३
श्रीमहावीरजिन स्तवनम्	१४५
, सिद्धाचलाष्ट्रकम्	१४६
, तारङ्गतीर्थाष्ट्रकम्	१४८
, मल्लीनाथाष्ट्रकम्	१९०
(श्री पानसर) श्रीमहावीराष्ट्रकम्	१५२
श्रीमद्गौतमस्वामिस्तोत्रम्	१५४
गुरुगुणगीतम्	१९८
श्रीसदगुरु स्मरणम्	१६०
गुरुविरहाष्ट्रकम्	१६२
गुरुस्मरणाष्ट्रकम्	१६३
श्रीमद्भ्रिभ्रदसूरीश्वरगुणाष्ट्रकम्	१६५
कलिकालसर्वज्ञश्रीमद् हेमचन्द्राचार्याष्ट्रकम्	१६८
श्री वष्पभट्टसूरिविरचितं शारदास्तोत्रम्	१७०
, तारङ्गतीर्थकोटीशिलास्तुतिः	१७२
, जिनवरस्तोत्रम्	१७४
, पर्वीनाथस्तोत्रं (मन्त्रगर्भितं प्राचीनम्)	१७६
श्रीमद्भ्रदशाहुप्रणीतं मन्त्रगर्भितमुपसर्गहस्तोत्रम्)	१७७

३८

,, उपसर्गहरस्तोत्रं (पादपूर्तिरूपम्)	१६०
पूर्वोचार्यप्रणीतं पद्मावत्यष्टकम्	१६४
घणटाकर्णमहावीरमूलमहामन्त्राः	१६५
श्री घणटाकर्णमहावीरमन्त्रस्तोत्रम्	१६६
श्री अर्दुदाचलवर्णनम्	१६७
श्री आदिनाथजिनस्तवनम्	१६८
श्री अर्दुदाचलश्री शान्तिनाथस्तवनम्	२००
श्री नेमिजिन स्तवनम्	२०२
अर्दुदस्थविशेषवर्णनम्	२०३
अग्निवकास्तोत्रम्	२०९
गुरुस्तोत्राणि (अष्टकानि)	२११
सुधासिन्धुकाव्यम्	२२२

बघुस्तोत्ररत्नाकरः

स्तोत्ररत्नाकरः ।

— 1 —

(राग भैरवी—त्रिताल)

हे ! जनपालक ! शिवसुखदायक !
हे ! भवतारक ! दीव्यतनो !
आनन्दसिन्धो ! दुःस्थितबन्धो !
कर्मकलङ्कनिवारक ! हे ! ध्रुवपदम् !
नित्यनिरामय ! शांतिनिरेतन !
ब्रह्माऽनन्त ! सनातन ! हे !
जगदीश्वर ! जगदीश ! अनादे !
निरूपम ! देव ! निरञ्जन ! हे !
प्राणसमानसुधर्मनिधानक !
जीवनवद्विसुधारक ! हे ! ||
परमकृपालुचिदानन्दमूर्ते !
कर्मलताऽलिङ्कठारक ! हे !

(२)

श्रीमहावीर ! जिनेश्वर ! नश्वर—
 सुखसम्पत्परिहारक ! हे !
 शुद्धसमाधिविधारक ! देहि—
 मुक्तिपदं शिवदायक ! हे ! || २ ||

चतुर्विंशतिजिनस्तवनसंग्रहः ।

ग्रणम्य पादाम्बुजमन्तिमप्रभो—गुरोश्च शुद्धां श्रुतदेवतां तथा ।
 तनोमि सम्यक् जिनभक्तिसंभृतो-जिनेश्वराणां स्तुतिमात्मसिद्धये॥

श्रीमदादिनाथस्तवनम् ॥ १ ॥

(शार्दूलविक्रीडितम्)

श्रीमदेववरानतोत्तमपदा—म्भोजद्वयः सिद्धिदः,
 श्रीसर्वार्थविमानतोष्ट्रृतसुख-श्युत्वाऽऽगतोभूतले ।
 श्रद्धाध्याननिदानमानवगणः शर्मावलीसद्गृहं,
 श्रीनाभेयजिनेश्वरोऽस्तु सुखदो धर्मार्थिनां प्राणिनाम् । १ ।

त्रैलोक्यं कलयन्करामलकव—द्योनिं श्रितोनाकुलीं,
 सर्वज्ञः पुरुषोत्तमोजिनवरः शान्तः समाधिस्थितः ।
 सद्गोधाश्रितहृद्यहृत्सरसिजः सत्प्रेमराजन्मना—
 भव्याम्भोजविभावसुर्विजयतां, श्रीमारुद्रेवप्रभुः ॥ २ ॥

(३)

सम्यगज्ञानकलान्विता विदधता प्रौढप्रतापश्रियो—
 येनाऽज्ञानतमस्ततिर्विनिहता चेतःस्थिता प्राणिनाम् ।
 सोऽयंमानसभूमिजाऽर्त्तिविरुद्धां संघातमूलयन्—
 माङ्गल्यं धनराशिमाँस्तनुमतां कुर्याद्युगादीश्वरः ॥ ३ ॥

सर्वज्ञानमयोजगत्रयगुरु-र्यः संश्रिता यं जना—
 येन श्रीरचला वृताऽमरणा—यस्मै नमस्कुर्वते ।
 यस्माद्दरगतं विमोहतिमिरं, यस्याऽस्ति सेव्यंवचो—
 यस्मिन्नगौरवतास्थिताजिनवरं, वन्दे तमादीश्वरम् ॥४॥

श्रीसिद्धाचलसानुरत्नविलस—न्मूर्ते ! कृपावारिषे !
 भव्यांभौजविबोधनैकतरणे ! राजत्प्रभामास्वर ! ।
 दुर्ध्यानाऽनलतमेघपटल ! ग्लानाऽर्त्तिहानिप्रिय !
 त्वं क्रीडस्व मदीयमानसवराऽस-रामे युगादीश्वर ! ॥५॥

श्रीमद्जितनाथस्तवनम् ॥ २ ॥

(मालिनीवृत्तम्)

वरविजयविमानं पुण्यवान्प्रोज्झ्यसद्यो—
 हतभवमनुजाङ्गं, प्राप्तवान्प्राप्तरेखः ।
 चापितभवभयारि—धर्येयमूर्तिप्रभावो—
 ऽजितजिनवृष्टराशि—र्मङ्गलं वोददातु ॥ १ ॥

सकलभूवनसौख्य—श्रेणिदाताऽवदात—
 चरितगुणगणेनोद्भासमानाङ्गयष्टिः ।

(४)

जगतिसकलमान्यो—भव्यमुद्रास्वरूपः,
स जयति यतिपूज्योवायुभुग्योनिरीशः ॥ २ ॥

विलसति शिवशान्ति—र्यस्य पादाऽरविन्दे,
अघविततिरजसं दूरतः संस्थिता च ।

नरपतिजितशत्रो—रन्वयाऽधिभृपेशः,
स विभूरजितनाथ—स्त्रायतां भूतसंघान् ॥ ३ ॥

कलितकलिगुणानां मानवानां नतानां,
निजपदमतिशोकं दानदक्षोददानः ।
प्रवरमहिमभर्ता तारकोयःश्रिताना—
मजितजिनवरोऽसौ पातु मां तीर्थनाथः ॥ ४ ॥

जननमरणशान्ति—र्यत्क्रमाऽम्भोजयुग्मं,
स कृदपिमनुजानां जायते पश्यतां द्राग् ।
कृतनिजकृतिशान्ति—र्भग्नतान्तिप्रकारः,
स जगदखिलसिद्धिं, तीर्थनाथोददातु ॥ ५ ॥

श्रीसंभवनाथस्तवनम् ॥ ३ ॥

(उपजातिवृत्तम्)

ग्रैवेयकात्समर्तोऽतिपुण्य-श्युत्वाऽतिशस्तान्मृगशीर्षजन्मा ।
नमाम्यहं संभवनाथमीशं, तं मोक्षदं देवगणं वरेण्यम् ॥ १ ॥
निधानमक्षीणममन्दसंपदां, निदानमक्षयगुणव्रजानाम् ।
पात्रं परं ज्ञानवचोऽमृतानां, ध्यानाऽधिरूढं कुरु युग्मराशिम् ॥ २ ॥

(५)

यद्वक्त्यधीनीकृतमानसाब्जाः, सद्योवभूरुर्भवभीतिमुक्ताः ।
 सज्जावनोद्गासगुणानुरक्ता—स्तं देवदेवाधिपतिं भजन्तु ॥३॥
 सुखप्रदं पञ्चगयोनिमन्तं, योनिप्रभेत्तारमनल्पवीर्यम् ।
 जगत्रयाधारमखण्डभावं, जिनेश्वरं संभवमाश्रयामि ॥ ४ ॥
 श्रीमान् प्रतापाश्रयसंभवेशो—विश्वोपकाराय कृतप्रवृत्तिः ।
 स सेव्यतामक्षयमंपदायै, दीव्यानुभावो भुवि भव्यलोकाः! ॥५॥

श्रीमदभिनन्दनस्तवनम् ॥ ४ ॥

(द्रुतविलम्बितम्)

विकसदम्बुजलोचनरोचनो—विशदशारदचन्द्रसमाननः ।
 विमलतच्चगुणोऽस्त्वभिनन्दनो-जयकरोजगति क्षमतानिधिः ॥१
 मिथुनराशिगतःसुगतिप्रदो—मुषकभोजनयोनिरयोनिकः ।
 जयजयाऽर्थिगणेष्टविधायको-निखिलभक्तजनाऽर्चिहराग्रणीः ॥२
 हरिणराजसुलाजच्छनभूषित—क्रमसरोरुहकान्तिविराजित ।
 जगति शाश्वतसिद्धिविधायकं, त्वदतिरिक्तमहं न विलोकये ॥३॥
 ग्रवरसंवरभूमिपतेःसुत !, स्तुत सुराऽसुरमानवभूमिपैः ।
 शरणमस्तु पदं तव निर्मलं, मम सुभक्तिरसोर्जितचेतसः ॥४॥
 सकरुणं करुणाऽलय ! ते पदं, विभवदायकमस्खलितप्रभग् ।
 भवभयाऽभयकारकमञ्जसा, वयमनन्यधिया तदुपास्महे ॥५॥

(६)

श्रीसुमतिनाथस्तवनम् ॥ ५ ॥

(स्तुतम्)

शुद्धस्वान्तारविन्दे-ऽनवरतयतना भव्यभावा यदीयं,
 ध्यायन्तः पादपदा-म्बुजयुगलमिह क्षेमभावं प्रपञ्चाः ।
 सन्तोषस्वादुभोज्यं श्रुतरसनतया स्वादयन्तः प्रकामं,
 शुद्धां बुद्धिं प्रदद्या-त्सुमतिजिनवरो-भक्तिराजज्ञनेभ्यः ॥१॥
 वैमानं भूरिमानं प्रवरगुणयुतो-निर्गुणश्रीर्जयन्तं,
 सन्त्यज्य स्फीतकीर्तिः स्थितिमध्यकर्णि योभुवि स्वीचकार ।
 विख्यातो यस्य तीर्थ-ङ्करसुमतिविभो-राक्षसाख्यो गणश्च,
 तद्धयानं सिद्धिकारं जनशुभमतिदं केवलं राधनीयम् ॥२॥
 तीर्थधीशः समस्ति क्षपितपररतिर्मेघभूषाऽत्मजोमे,
 जीमूताभासमानः समसुहृदसुहृ-न्मानसे मानहीने ।
 तस्माख्यां द्रेष्वन्हे ! प्रशमनमनधो-नेष्यति क्रूरकर्मन् !
 सद्यः संसारदावाऽनलगतजनताऽऽनन्दसन्दोहदायी ॥३॥
 नद्यत्रेप्रवृद्धि-र्भवति भुवनगा यद्यपदाभ्योजलच्छ्या,
 शान्ता दुर्दान्तभावाः, परमपटुतर-ज्ञानभास्वत्प्रभावात् ।
 योनि संप्राप्त आखो-र्घरुचदतिविभां, वर्द्धयन् वृद्धशील-
 स्तं देवंदेववन्दं सुमतिजिनमहं प्रार्थये प्रार्थनाभिः ॥४॥
 आजत्सौवर्णवर्णो-गजरिपुतुलनां धारयन्मामकीने-
 चित्ताऽरामे विशाले निवसति सुमतिः सर्वदा सर्वपूज्यः।

(७)

तस्मात्वं दुष्टराग-द्विप ! कुरु गमनं देशमन्यं विचिन्त्य,
सन्तस्तिष्ठन्ति यत्र क्षणमपि वसतिर्नाऽसतामेव शस्या ॥५॥

श्रीपद्मप्रभस्तवनम् ॥ ६ ॥

(भुजंगप्रयातं वृत्तम्)

प्रधानप्रभाराशिभिर्ग्रीजमानः, प्रभिज्ञातिदुर्दान्तमोहप्रमादः ।
सुसीमाऽत्मजश्रीपतिर्मेऽर्चनीयः, सदा त्वं सुरेन्द्राऽभिवन्द्य-
क्रमाब्जः ।१।

स कन्यारव्यराशिं दधानोऽत्रपद्म-प्रभोर्भूतले भूतलोकप्रकाशी ।
करोतु क्रियाज्ञानरक्ते मदीये, निवासं हृदि श्रेष्ठमावे सदैव ।२।
मनःपङ्कजं नित्यमेव त्वदीयं, स्वरूपं स्मरत्यक्षयं देव ! यस्य ।
तमेवाऽतिधन्यं नरं पुण्यवन्तं, त्रिलोकाऽधिनाथाऽत्र जानामि
लोके ।३।

वरेण्यं शरण्यं त्वदङ्गप्रभावं, प्रकामं स्मराम्यक्षताऽक्षप्रकाण्डैः ।
कृपाधीश ! पद्मप्रभ ! क्षेमधाम, महायोगिगम्यं मनोवागतीतम् ।४
त्वदीयप्रभाभासुरोवासरेशो-जगज्जीवपद्माकरं सावधानः ।
सदा सच्चरं स्वक्रियायां विबुद्धं, करोतीशपद्मप्रभ ! क्षोभहारिन् ! ५

श्रीसुपार्श्वनाथस्तवनम् ॥ ७ ॥

(तोटकवृत्तम्)

गुणवन्तमनन्तकलानिचितं, पृथिवीतनुजं तनुतारहितम् ।
स्वयमेव सदा सुखदानरतं, परमोत्तमरूपविभानिरतम् ।१॥

(८)

मुनिवृन्दसमानकरं प्रवरं, हृदयेष्वितसिद्धिवितानकरम् ।
 भवभीतिद्वाऽनलशान्तिकरं, करदीकृतधर्मरिपुप्रकरम् ॥२॥
 अतिमहीनमोहनकर्मबलं, सुरनाथगणाऽर्चितपत्कमलम् ।
 कृतधर्मरताऽखिलरूढ़खलं, प्रभया वरयाऽश्चितहस्ततलम् ॥३॥
 तुलराशिविराजितमारजितं, वृक्योनिभृतं निभृताऽत्मवृतम् ।
 गतरागमदं शिवशर्मपदं, शरदिन्दुसमाननवारिरुहम् ॥४॥
 कनकोचमकान्तसुकान्तिधरं, वरपार्श्वसुपार्श्वजिनप्रवरम् ।
 विनयाश्चितमानसकोऽहमिह, प्रणमामि मुदाऽमितभावयुजा ॥५॥

श्रीचन्द्रप्रभस्तवनम् ॥ ८ ॥

(उपजातिवृत्तम्)

त्वत्पादपद्माऽर्चनतोविधाय, प्राचीनजन्माऽर्जितकर्मराशेः ।
 निःशेषमन्तं भववारिराशेः, प्रयान्ति पारं भवतःप्रभावात् ॥१॥
 चन्द्रप्रभ ! त्वां शरणं प्रपद्ये, निर्भिन्नमायाऽतितमःप्रकाण्ड ! ।
 सन्तस्तरन्त्येव तव प्रभावा—दनन्यभावेन हि गेयकीर्ते ! ॥२॥
 अनन्तकान्तिप्रभवःसदाशीः, सदाशिवः सौम्यवपुःप्रभावः ।
 चन्द्रप्रभोनिर्मलमानसाय, ददातु शं चन्द्रविभःप्रभुर्मे ॥३॥
 उदामचारित्रकलानिधान !, त्वदाननाऽभोजविलोकिनोमे ।
 गताऽपदुद्धूतमनन्तशर्म, चन्द्रप्रभ ! प्रौढमहोधिराज ! ॥४॥
 स्तोत्रवजस्तुत्यगुणप्रकारः, प्रकामसंभूतिविभासमानः ।
 तनोतु सौख्यं समविश्लोकः, पदप्रभोवृश्चिकराशिर्भर्ता ॥५॥

(९)

श्रीसुविधिनाथस्तवनम् ॥ ९ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

लोकत्रयाऽभिनमनीयपदारविन्द !,
 लहमीपते ! मकरलाञ्छितपादपद्म ! ।
 संसारसागरभयाद्विकरालरूपा—
 श्रायस्व मां सुविधिनाथ ! जगत्प्रभो ! त्वम् ॥१॥
 सेवापरेषु सकलेषु जनेषु नित्यं,
 देवा भवन्ति सकला अपि सौम्यभावाः ।
 लोकत्रयेऽविषमभावता त्वयैव,
 संजातमस्तु नमनं तव पादयोर्मे ॥ २ ॥
 सुग्रीवराजतनय ! प्रथितप्रभाव !,
 भव्याऽस्तमनां त्वमसि तारक उत्तमौजाः ।
 तस्माच्चदीयभजनं प्रबलं वदन्ति,
 सत्याऽश्चितातिवचना विदितप्रभावाः ॥ ३ ॥
 भव्याःश्रयन्ति भवतारक ! शान्तिसद्ग,
 संप्रेक्षणात्सुविधिनाथ ! भवत्सुमूर्त्तेः ।
 सावद्यशान्तिजननोत्तमभूमिमीश !,
 किं चिन्तयाऽन्यसुरपादपकामधेन्योः ॥ ४ ॥
 मस्त्वा भवन्तमनधं सुदयानिधान—
 मम्यर्थयामि सुतरां धनराशिग ! त्वाम् ।

(१०)

इत्यं त्वदीयचरणाऽम्बुजरक्तचित्त—
स्तिष्ठामि शशदखिलेश ! तथा कुरुष्व ॥ ५ ॥

श्रीशीतलनाथस्तवनम् ॥ १० ॥

(भद्रिका [ललित] छंदः)

जयतु शीतलः शान्तमावनो—जनमनोहरोऽरिष्टनाशकः ।
अघनिवारको मुक्तिदायको—गुरुगुणः सदा माविताऽत्मनाम् १
शिवशुभाङ्गोवृद्धिकारणे, जलधरोपमं विश्वतायिनम् ।
आखिलसंपदां हेतुमीश्वरं, जिनवरं स्तुवे शीतलं सदा ॥२॥
दृढरथक्षितीन्द्राऽत्मनन्दनं, सकलनन्दनं नाकिसंस्तुतम् ।
नमत देहिनोभूरिभूतये, कलिमलक्षतिर्जीयते ततः ॥३॥
मुरतपत्तने निश्चलस्थितं, विदधर्दईतामीश्वरः सताम् ।
हृदयपङ्कजे ध्यानकारिणां, शिवकरः स्मृतःशीतलःप्रभुः ॥४॥
अजनि सर्वदा व्याधिहारकं, तव मुदर्शनं मादशां नृणाम् ।
जननमृत्युतो नास्ति मेऽधुना, भयमहो ? क्नितौ शीतलप्रभो ! ॥५॥

श्रीश्रेयांसस्तवनम् ॥ ११ ॥

(मन्दाक्रान्तावृत्तम्)

दुष्टादृष्टि—श्रिरपरिगता स्वात्मनिष्ठाऽतिमत्ता,
गाढव्याप्ता निजबलपरिस्फुर्तितश्चण्डभावा ।
दूरं सद्यो—व्यपगतवती यस्य दृष्टिप्रभावात् ,
तं श्रेयांसं शिवसुखकरं नौमि नित्योत्सुकोऽहम् ॥ १ ॥

(११)

विष्णोर्वशे-ऽतुलगुणनिधेर्भूपते-र्मास्कराभो-
 दानेदक्षो-ऽमरगणनतो-घस्तदुष्टप्रचारः ।
 ग्रादुर्भूता-ऽनवमविरति-स्तत्वराशिप्रणेता,
 श्रीश्रेयांसः प्रभुरनुदिनं लोकरक्षाकरोऽस्तु ॥ २ ॥

 संसारेऽस्मि-निविधविधुरे मोहभूपाऽभिभूते-
 विश्वस्तानां, विमतिदलनः कल्पनातीतसत्त्वः ।
 लोकाऽलोक-प्रशमजनको-ध्यानगम्यस्वरूपः,
 श्रीश्रेयांसो जिनगणवरो-ऽम्यर्चनीयोन केषाम् ? ॥३॥

 योगचंद्रं जनयति सतां यत्पदाम्भोजरेणु-
 निर्भिक्षार्तिः सकलवसुधा-चारिणां चोत्तमाभः ।
 शान्ताऽनङ्गः सुखपरिगतः प्रेक्षणीयोत्तमाङ्गः,
 स श्रेयांसः शरणमचलं जायतां मे दयालुः ॥४॥

 निर्मोहारिः प्रवरमकरा-ख्यातराशिप्रचारी,
 निर्भावारि-र्विषमविषय-क्षोभकारी सुचारी ।
 सच्याधारी-सदयवचन-स्तोमवृष्टिप्रसारी,
 श्रीश्रेयांसः, सततमचलं, शं विदध्याज्ञनानाम् ॥ ५ ॥

श्रीवासुपूज्यस्तवनम् ॥ १२ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

पूर्णेन्दुसुन्दरकलारमणीयकान्ति-
 कान्ताऽस्तननं प्रथितदेहविभावितानम् ।

(१२)

सम्यक् पवित्रचरितं परिशान्तदृष्टिं,
 श्रीवासुपूज्यमनिशं नमतेष्टसिद्धै ॥ १ ॥

शिष्टाङ्गसंघपरिवेष्टिसञ्जिवेशं,
 कुम्भाऽख्यराशिविलसन्तमजस्त्रोधम् ।

विशेष्वरं प्रवरशीलकलाऽभिरामं,
 लोकास्तुवीध्वमनधं वरवासुपूज्यम् ॥ २ ॥

दुर्मानवा अपि विभावमनुश्रयन्त-
 स्त्वत्पादपद्मभजनानुमता जिनेश । ।

प्रदीणमोहततयस्तव सत्यरूप-
 मासेदुरुच्चविभवा जगदेकनाथ ॥ ३ ॥

भूताऽधिनाथवसुपूज्यनरेशगेहे,
 संप्राप जन्म सुखदं जगतीगतानाम् ।

यः सर्वदः शमनको विपदां जनानां,
 तं वासुपूज्यपरमेशमहं स्तवीमि ॥ ४ ॥

सत्यात्मलब्धिजननोचमहेतुमन्यं,
 त्वामन्तरेण भवतारक ! नैव मन्ये ।

तस्माच्चदीयचरणाऽम्बुजदर्शनं मे,
 शान्तिप्रदायि सततं जिनपुङ्गवाऽस्तु ॥ ५ ॥

श्रीविमलनाथस्तवनम् ॥ १३ ॥

(हरिणप्लुतवृत्तम्)

उपकृतमति, संसारेऽस्मि-न्महत्यधिदैवत-
 मखिलसुकृति-श्रेणीसेव्यं, चिनाशितविप्रियम् ।

(१३)

विपुलविलस-त्सत्यज्ञान-प्रदायिनमीश्वरं,
 विमलमरि-हन्तारं नित्यं, नमामि विभूतये ॥१॥
 प्रशमसुखदं, श्यामास्थनं, विचित्रकलाऽन्वितं,
 भवरतिहरं, शुद्धाऽऽनन्दं, सदाऽऽत्मरुचिप्रदम्।
 कुमतिदलनं, स्वाऽऽत्मारामं, परार्थपरायणं,
 सुमतिसदनं, भग्नोभं, भजेद्विमलाऽधिष्ठियम् ॥२॥
 कुमतिपिहित-स्फारोद्घोधा-विमूढजनास्तव,
 विमलविभवां, मूर्त्ति रम्यां, निरीक्ष्य भनागपि ।
 विमलजिन ! ये द्वेषातीता-भवन्ति न तादृशां,
 गतशुभदृशां, दुश्चेष्टानां, गतिर्वत कीदृशी ॥३॥
 अभयपदवी, धीराधीना, यदीयमुखोद्भृता,
 भववनगत-क्षोभक्षान्ति, विधापयति चणात् ।
 अनुपममहा-ऽनन्दाऽऽत्मानं, सुरेश्वरपूजितं,
 तमतिविमलं, देवं वन्दे, प्रधानपदस्थितम् ॥४॥
 विमलभगवन् ! शस्याचाराः, सदैव वचस्तव,
 मनसि विमले, भव्याऽऽत्मानो-विचिन्त्य जिनेश्वर !,
 विकसितधिय-स्त्वामाराध्यं, भजन्ति महोत्सुकाः,
 सुकृतसुभगा-धन्याऽऽत्मान-स्त एव विचक्षणाः ॥५॥

(१४)

श्रीअनन्तनाथस्तवनम् ॥ १४ ॥

(भुजंगप्रयातं वृत्तम्)

सुभव्याऽत्मनो यस्य दीव्याऽत्मगेहे,
 सदा द्योततेऽनन्तचिन्तामणिर्याः ।
 स्वयं तस्य दुष्टाऽपदो यान्ति दूरे,
 सुसंपद्विलासो भवेदद्वतशः ॥ १ ॥
 समस्ति प्रभा मानहीना यदङ्गे,
 मृगाङ्कोष्णरश्मविभा भासयन्ती ।
 नतं देवदेवाऽसुरेन्द्रैर्नृनाथै—
 रनन्तप्रभुं तं मुदाऽहं स्मरामि ॥ २ ॥
 स्वरूपस्थितं सर्वलोकप्रकाशं,
 जनो योगतःसिंहसेनाऽत्मजातम् ।
 निरीक्षेत तं नेत्रवन्तं जनेषु,
 सुधन्यं भवोङ्गेदकारं हि मन्ये ॥ ३ ॥
 समाराधतेऽनन्तनाथं विनाथं,
 जनः सज्जनाऽनन्ददायी सुधीर्यः ।
 तदीयाऽखिला वाञ्छिता कार्यसिद्धिः,
 सदा सञ्चिधित्वं जना ! नोजहाति ॥ ४ ॥
 सुखाऽधारकं मीनराशिप्रतीत—
 मनन्तं जिनेशं कृपावारिराशिम् ।
 भवोत्तारकं तं नमन्तु प्रसन्नं,
 जना इष्टलब्धिप्रदातारमीशम् ॥ ५ ॥

(१६)

श्रीधर्मनाथस्तवनम् ॥ १५ ॥

(कामक्रीडाद्वन्दः)

सत्यज्ञानं भास्वदूपं धर्माऽत्मानं ध्यातृणां,
 ध्यानीयाङ्गं सिद्धिक्षेत्रं प्रेमाऽमत्रं नक्षत्रम् ।
 चिन्तारत्नं नष्टायत्नं वन्दे प्रत्नं दुःखम्,
 धर्मेशानं वृत्यालानं सन्नामानं भूमानम् ॥ १ ॥
 संतसानां सम्यक्त्राता मारीहर्ता त्वं भर्ता,
 दीनादीना-मापद्वर्ता संपत्कर्ता सत्त्वानाम् ।
 दुर्मावानां नित्यं हर्ता सिद्धेदाता निर्माता,
 विश्वत्राता कामादीनां मूलोद्वर्ता विख्याता ॥ २ ॥
 स्तोतुं योग्यो भव्यैर्भाग्यैर्योग्यैर्गम्यो विज्ञेयः,
 अद्वाध्येयो बुद्ध्याऽमेयो भक्तैर्गेयः संश्रेयः ।
 पापाऽपायो-राजत्कायो-दाता रायो निर्मायः,
 संसर्त्तव्यः सत्त्वश्लाघ्यःप्राप्तश्रेयःसातत्यः ॥ ३ ॥
 संपद्येष्टः साधुश्रेष्टः पूज्यप्रेष्टो-भूयिष्टो-
 मानाऽस्पृष्टो विद्वत्पृष्टः कामाऽकृष्टः संजुष्टः ।
 सद्गुर्भक्त्या-शक्त्याधीनैः श्रद्धावद्धिः संस्तुत्यो-
 हेयो नो वै श्रीवज्राङ्गो-भग्नातङ्गो निःशंकम् ॥ ४ ॥
 यः श्रीधर्मो-धर्माऽराम-स्तीर्थाधीशो-भूमीशो-
 निःशेषार्थ-प्रादुष्कर्ता नष्टङ्गेशो-निःसीमा ।
 कर्क राशि त्रैलोक्यानां संत्रातारं संधन्ते,
 भव्या ! भावा-त्संसेव्यः स क्षिप्रं लोके शान्ताऽत्मा ॥ ५

(१६)

श्रीशान्तिनाथस्तवनम् ॥ १६ ॥

(द्रुतविलाभितवृत्तम्)

शशिसमानवराऽननभासुरः, सुरनरेन्द्रनताऽग्रपदाम्बुजः ।
 प्रचुरविभूतमस्मुदिवाकरो—जयतु शान्तिदशान्तिजिनेश्वरः ॥१॥
 सुमतिदो दमितेन्द्रियवाच्चिक—श्रपलाचित्तानेवारकबन्धुरः ।
 विशदकान्तिभराश्चितनासिको—भवतु शान्तिजिनोजनशान्तिदः
 प्रवरसिद्धिकरं महिमाकरं, प्रथितकीर्तिभरं जगदीश्वरम् ।
 विधिवशादनुभूतकृतिक्रियं, भजत मेषकराशियुजं नराः ! ॥२॥
 जनमनोरथदेवतरूपमो—निखिलदोषविवर्जितमानसः ।
 अनुपमोक्तमत्त्वविभासकः, सकरुणोऽर्चनीयः सततं सताम् ॥३॥
 विमलभव्यसरोजविषोधने, निशितरश्मिरनुक्तमशासनः ।
 विहितदुष्टपराक्रमरोधनः, शुभवतामवताद्रणमीश्वरः ॥ ४ ॥

श्रीकुन्थुनाथस्तवनम् ॥ १७ ॥

(पञ्चचामरञ्जन्दः)

प्रभूतभूतिसौध ! मानसाऽघराशिदारक !,
 प्रपूजनीयपादवारिज ! प्रभिन्नरागधीः ! ।
 सुमन्त्रतन्त्रजातसिद्धिरन्वहं लुठत्यहो,
 पदाऽम्बुजे सुराऽर्चनीयकुन्थुनाथ ! तावके ॥ १ ॥

(१७)

महाप्रभाभरोजितं जिताऽन्तराऽरिजातकं,
 प्रजेशस्थरनन्दनं सुनन्दनं सुमेधसाम् ।
 प्रसिद्धसिद्धविद्याऽश्रितं सिताऽम्बुजाऽनन्दनं,
 सदोदयतोऽहमीश्वरं नमामि विश्ववन्दितम् ॥ २ ॥

सुमेरुभूधरेन्द्रधीरवीर्यसारमुत्कटं,
 सुभोग्यभोगवर्जितं प्रमद्दिताऽष्टधिवेदनम् ।
 अयोग्ययोग्यनीतिरीतिपारगामिनं वरं,
 भजध्वमाशु जन्तुजातखेदखेदकं जिनम् ॥ ३ ॥

पवित्रचारुचित्रबृत्तिधारकं कृपाधरं,
 निखर्वर्गवर्ववारकं सुपर्वर्गसेवितम् ।
 जगश्रयाऽतितारकं प्रतारितप्रपञ्चकं,
 भज श्रियोत्तमोत्तमं जिनेश्वरं वराऽस्मये ॥ ४ ॥

सुधर्मर्मवेदिमानसान्जमानुमालिनं,
 शुभाशयाऽमियुक्तमुक्तराशियोगराजिनम् ।
 समस्तशस्तभावहेतुकं विमायिनं जिनं,
 भजामि कुन्त्युनाथमिद्वोषिबीजवापिनम् ॥ ५ ॥

श्रीमद्रनाथजिनस्तवनम् ॥ १८ ॥

(रामगिरिरागेण गीयते)

क्लिष्टतात्त्वोदकं, शिष्टजनमोदकं,
 विमतपथतोदकं, सुमतकारम् ।

(१८)

विजितपञ्चाऽशुगं, मथितमोहोरगं,
 भवचितापारगं, नष्टरागम् ॥ क्रि० १ ॥
 शिवसुकान्तावरं, विदिततच्चाकरं,
 विहितशास्त्राऽदरं, शुद्धिकारम् ।
 परमशान्त्यालयं, रचितवैरिक्षयं,
 समतया निर्भयं, शस्तकायम् ॥ क्रि० २ ॥
 सर्वसुखदायकं, सिद्धिपदभासकं,
 स्वाऽत्मगुणराजकं वीतशोकम् ।
 शमितसन्तापकं, भव्यजनतारकं,
 भवभयाऽवारकं, सुभगकान्तिम् ॥ क्रि० ३ ॥
 विगतपरभावनं, विहितसर्वाऽवनं,
 भुवनपरिषावनं, शान्तमूर्तिम् ।
 भक्तजनसंस्तुतं, दीक्ष्यगुणसंभृतं,
 जन्मना संगतं, मीनराशिम् ॥ क्रि० ४ ॥
 सततमुक्तिप्रदं, वमितसर्वाऽपदं,
 प्रमितसिद्धाऽस्पदं, ज्ञानमम्यम् ।
 अहंदरनाथकं, परदरोऽद्रेदकं,
 शिवसुखोत्पादकं, नौमि नित्यम् ॥ क्रि० ५ ॥

(३९)

श्रीमद्विनाथजिनस्तवनम् ॥१९॥

(तोटकछन्दः)

भुततस्वसुतस्वधरं प्रवरं, वरदं सितदन्तविभाविभवम् ।
 परमोत्तममद्विजिनं शिवदं, दमितेन्द्रियवारमजं जपत ॥१॥
 नृपकुम्भसमुद्धवसिद्धभवं, भववारिविशोषककुम्भभवम् ।
 जनताप्रणातक्रमतामरसं, वरमद्विजिनेशमहं कलये ॥ २ ॥
 निरुपाधिकसंपदतिप्रमदं, प्रभया विलसन्तमनुत्तमया ।
 तमसा विकलं सुकलं मृदुलं, जगदीशमलं स्मरतेष्टबलम् ॥३॥
 अजराशिभृतं निभृतं क्षमया, परिशोभितमीतिविवर्जितनुम् ।
 परिखण्डितमानसमानरति, नमताऽखिलभव्यजनाः! सुजिनम् ॥
 सततं भवतारक ! मद्विभो !, जगतामशिवं हर तापहर ! ।
 तत्र पादसरोजरर्भवतु, भवतेतिविधेयमनन्त ! मयि ॥५॥

श्रीमुनिसुव्रतजिनस्तवनम् ॥ २० ॥

(द्रुतविलस्त्रिवृत्तम्)

विकचतामरसाऽभशुभाऽननो-विदलिताऽखिललोकतमोभरः ।
 विषयवासनयोद्भूथिताऽत्मनां, हतधियां भवपाशविमोचकः ॥१॥
 निजपवित्रचरित्रमनोगति-र्मतिमतां वरराजिभिराश्रितः ।
 विमलनीलवरद्युतिराजित-उचितवर्त्ममदावतदेशकः ॥२॥
 विगतसंशयमेव सदा स्थितो-निजपराऽत्मविभेदविभेदकः ।
 मुरपतिप्रकरप्रभिवोचम-शुभयशःग्रकरः प्रभिताऽश्चायः ॥३॥

(२०)

मकरराशियुतः शुभराशिमा—अतजनाऽर्दिहरो महसोर्जितः ।
 वरगुणोदितदीव्यवपुर्धरः, सुभगलचण्णलचितपत्कजः ॥४॥
 विततनित्यपदार्थनिरूपकः, शमितदुष्प्रथिताऽन्यनिरूपणः ।
 शिवसमृद्धिवितानविवर्द्धको-विजयतां मुनिसुव्रततीर्थकृत् ॥५॥

श्रीनमिनाथजिनस्तवनम् ॥ २१ ॥

(पञ्चचामरञ्जन्दः)

नमस्तगजनब्रजं सुरेन्द्रसेवितक्रमं,
 क्रमाङ्गुलीनखचिष्ठाऽतिभासिताऽम्बराऽलयम् ।
 जगत्पते ! नमीश ! सत्यरूपसर्वदास्थितं,
 भवन्तमेव संस्तुवे. मनःसरोरुहे मुदा ॥ १ ॥

प्रकाशयत्यशेषलोकभव्यमानसाम्बुजा—
 न्यहो विचित्रधामराशिरक्षतस्त्वदुत्थितः ।
 समानतां नु तावकीं विभो ! भजन्ति नश्वर—
 प्रभाधरोष्णरश्मशीतरोचिरादयः कथम् ? ॥ २ ॥

अनुच्चमोर्द्दिसद्विसम्भूर्धकल्पितस्थितिं,
 चराऽचराऽदिसर्वदर्शिनं विकस्वरप्रभम् ।
 विमानमाननीयतत्त्ववादवादिनं जिनं,
 नमीश्वरं भजध्वमुच्चधामलिप्सया जनाः ! ॥३॥

विभाति यत्पदाम्बुजे प्रफुल्लनीलवारिजं,
 तमद्वितीयबोधनप्रकाशिनं वराशिषम् ।

(२१)

शरच्छशाङ्कदीसिहारिभूरिभूतिमण्डलं,
भजन्तु ! भावुका ! नरा भवाऽन्धितारकं जिनम् ॥४॥

आरिष्टकष्टकारिकर्मवारिशर्मदायकं,
विपत्तिपत्तनव्यज्वलद्वनजयाऽचिषम् ।

प्रभिन्नमानभूपतिं पति त्रिलोकवासिनां,
नमामि मोक्षदं प्रभुं नमीश्वरं कृपापरम् ॥ ५ ॥

श्रीनेमिनाथजिनस्तवनम् ॥ २२ ॥

(उपजातिवृत्तम्)

अः शुद्धबुध्याऽस्तमसमं विदित्वा, निःशेषभूतादिगणं सुरक्षयम् ।
सन्मानितं सत्पुरुषैर्वरेष्यं, समच्चमङ्गीकुरुते स्म सद्यः ॥१॥

यश्चाऽतिसंक्षिष्टपशुव्रजाना—मार्त्तव्यनिं श्रोत्रपथं विनीय ।
न्यवीकृतत्सारथिना स्वकीयं, रथं स्ववन्धूनवमत्य विदान् ॥२॥

कृताऽरिष्टद्वर्गजयेनयेन, राजीमर्तीं राजसुतां विहाय ।
शिवार्थिना संजगृहे भवाऽपहा, शुगाऽपहा दीव्यमुनीन्द्रलक्ष्मी ।

शिवाऽस्त्मजातं प्रशमाकरं तं, कन्याख्यराशि दधतं विजिष्णुम् ।
विशिष्टमानन्दनिधानमेकं, नैमीश्वरं नौभि भवाऽन्धिषोतम् ॥४॥

विजित्य कामं जितसर्वलोकं, मत्यस्वरूपे रममाणमीशम् ।
निसर्गसान्दर्दर्थविराजमानं, स्मरामि तीर्थाऽधिष्ठिष्ठेमिनाथम् ॥५॥

(२६)

श्रीपार्श्वनाथजिनस्तवनम् !! २३ !!

(पञ्चचामरञ्जन्दः)

जगत्प्रकामकामितप्रदानदक्षतायुतं,
 निजस्वरूपभाविताऽस्त्मतस्वसत्त्वेवितम् ।
 गतप्रमादसंगतिं श्रितप्रकृष्टसंगतिं,
 भजध्वमन्यप्रभं प्रभाविपार्श्वमीश्वरम् ॥ १ ॥
 नृपाऽश्वसेननन्दनं सुमन्दरागतारकं,
 निवारकं विपत्तिकारकैनसां सुमानसम् ।
 सुसंपदाऽतिभूषिताऽमृताशिपूजितक्रमं,
 समन्तरोविशालचारुदेशनाकृताऽभयम् ॥ २ ॥
 अध्यध्य भक्तिवत्सलाञ्जनाञ्जनमानपि,
 चण्डाह्याद्वचेतसःसुभद्रचिन्मयाऽस्त्मकः ।
 तुलाऽभिधानराशिमादधान उत्तमोत्तमः,
 प्रसन्नसन्नपापराशिरिष्टभूतिभूषितः ॥ ३ ॥
 ग्रभूतभव्यसंपदां सुवामधामनि स्वके,
 निजश्रिया विराजितः स्थितः सुखप्रदः सताम् ।
 समानमोहलोभरोपवार्दलौघमारुतो—
 विजायतां स पार्श्वनाथ इष्टसिद्धिसाधकः ॥४॥
 मवन्तु पार्श्वतीर्थकुञ्जप्रभाप्रभाकरः,
 सुभव्यभव्यमानसाऽम्बुजालिवोधकारकः ।
 ग्रकामशाश्वतप्रभानिर्धि यदीयमुष्णगु—
 निरीक्ष्य तत्पदेच्छया भ्रमन्निवेति लक्ष्यते ॥५॥

(२३)

श्रीमहावीरजिनस्तवनम् ॥ २४ ॥

(शार्दूलविकीर्णितम्)

यद्गत्किप्रसरत्यभावकलितां लीलामखण्डश्रियां,
 सज्जायैकवशंवदां सुरगवी—माराधयन्ति चणात् ।
 तत्सत्याश्चितवाक् सुधारसमयो—विश्वाऽऽगमार्थोऽत्र यः,
 श्रेयःसंजननो भवत्वतितरां, लोकत्रयस्थायिनाम् ॥ १ ॥

श्रेयःसन्ततिवर्द्धकं भवभय—क्षोभप्रदं भास्वरं,
 दुर्वारेन्द्रियवैरिवारविजयि, क्षीरोदकन्याश्रितम् ।

यत्पादाम्बुजयुग्मकं विलसति, चेमंकरं शान्तिदं,
 सोऽयं वृद्धिविधायको विजयतां, श्रीवर्द्धमानप्रभुः ॥ २ ॥

चेमं सन्तनुते निकृन्तति मतिक्षोभं च यदर्शनं,
 संसाराम्बुनिधिं करोति सुतरं, सौभाग्यरत्नाकरः ।

सद्विद्यां वशवर्त्तिनीं जनयति, द्वेषप्रपञ्चाऽन्तकं,
 भूषात्सर्वसुखप्रदस्त्रिजगतां, सिद्धार्थभूपाऽङ्गजः ॥ ३ ॥

यन्मूर्तीन्दुकलाः सुभव्यजलधीन्—कल्पोलितान्कुर्वते,
 मिथ्यात्वोऽनितां तमस्ततिमरं, संप्रापयन्ति चयम् ।

सौजन्याऽभयभावनौषधिगणान्संवर्द्धयन्ते मुदा,
 तं देवेन्द्रसमर्चिताऽङ्गिरिकमलं, वीरप्रभुं नौम्यहम् ॥ ४ ॥

आपद्वारिधिमुत्तरन्ति भयदं, पादाऽरविन्दश्रिता—
 दीव्यान् भोगगणान्वजन्ति नितरां, संपूजनीयाः सताम् ।

(२४)

कन्याराशिगतस्य यस्य निहता—**८** नङ्गप्रचारोजिनः,
सोऽत्यन्तं वितनोतु मङ्गलकलां, श्रीत्रैशलेयः सदा ॥ ५ ॥

प्रशस्तिः ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

योऽकालमृत्युभयहारी जिनेश्वराणां,
शुद्धाऽत्मशर्मविततिप्रथने पटीयान् ।
सर्वाऽपदां सततदारणतैकदद्धः,
सर्वेषितार्थसुरपादप आदिमश्च ॥ १ ॥

श्रीवीरशासनसुधाकरचन्द्रतुल्य—
श्रीहीरसूरिवरपृष्ठपरम्परातः
संप्राप्तपृष्ठकमनीयविभूषणाऽहं—
बुद्ध्यविधसूरिचरणाऽम्बुजषट्पदेन ॥ २ ॥

श्रीप्राप्तिपत्तनवरेऽजितसागरेण,
सूरीन्दुना स्तवनराशिरसौ प्रगीतः ।
संवत्सरेऽविधगजनागशशि(१९७४)प्रमाणे,
माघे तिथौ विजयतां शुभपूर्णिमायाम् ॥ ३ ॥

त्रिभिर्विशेषकम् ॥

हेमेन्द्रसागरमुनिप्रथिता प्रशस्ति—
रेषा जगदूगुरुकृपावशतोवरेण्या,
स्वाऽत्मप्रबोधजननैकगरीयसीह,
विख्यातिमेतु विपुलां विपुलाऽर्थसारा ॥ ४ ॥

इति श्रीचतुर्विंशतिजिनस्तुतिः संपूर्णा.

(२६)

श्रीचतुर्विंशतिजिनस्तुतिसंग्रहः ॥

~~~~~

(तोटकवृत्तम्)

विशलासुततीर्थकरं सुगुरुं, शुभबुद्धिनिधि कमलासनिकाम् ।
दृदयस्थमहं प्रविधाय जिन-स्तुतिसारमहं वितनोमि मुदा । १ ।

श्रीमदादिजिनस्तुतिः ॥ १ ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

संसारार्णवतारक ! कृतमहा-कर्माऽवलीविदन !
सद्गुर्ज्या प्रणतांघ्रिपद्ययुगल ! श्रेयस्ततिं साधय ।
श्रीमद्भाभिनरेन्द्रनन्दन ! जना-नन्दप्रदानोत्तम !
भक्तानामभयप्रद ! श्रुतमतां, सर्वापदां वारक ! ॥१॥
सर्वे पान्तु जिनोत्तमा वरुचः, सद्गुर्विस्तारिणो—
ध्वस्ताऽज्ञानतमोभरा जनगणा—शिर्मानिमायालवाः ।
यत्पादाऽम्बुजयोर्लुठन्ति सततं, स्वगौंकसःसादराः,
सिद्धाऽनन्दपदप्रियाःकृतधियो—मन्दारमालाश्रिताः ॥२ ।
भव्या ! वस्तनुतां सुशान्तिमनिशं, पूज्यैर्वृतीन्द्रैः कृतं,
दुर्लक्ष्यं कुमतादिभिर्दलितदु—मोहारिवर्गोद्यमम् ।
अद्वोभ्यं कुमतैर्जनैः प्रवचनं, तत्त्वाऽर्थराशिश्रितं,
निवेपाऽगमसिद्धतच्चविमलाऽर्णोराशिमूद्योतकम् । ३ ।

(२६)

पायाद्वःभुतदेवता श्रितवती, शुक्राऽम्बुजं निर्मलं,
 सम्यक्तच्चविलासरक्तहृदया, विस्तारितानन्दका ।
 यत्प्रेक्ष्याऽल्लसमानसास्थितवती, सद्भ्रामरीसन्ततिः,
 सन्त्यज्याऽश्रमिताऽमरद्रुमसुमं, सौरभ्यसंराजितम् ॥४॥

श्रीमदजितनाथजिनस्तुतिः ॥ २ ॥

(द्रुतविलम्बितवृत्तम्)

अजितनाथ ! तवाऽङ्गिसरोजकं, हृदयसद्वानि चारु विचिन्तये ।
 स्वजननोत्सव इन्द्रगणस्तुतं, कनकभूधरसानुविराजितम् १
 जिनगणं विमदं स्तुत मानवाः ! शमितसंसृतिभूतमहापदम् ।
 अमरनाथगणाः स्तुतिमन्वहं, विदधतेऽस्य महोत्सवधारिणः २
 प्रदिश मेऽन्तिमधामनिवासकं, त्रिभुवनाऽर्त्तिनिवारकनिर्मले ।
 जिनमतश्च ! सर्वसुखाऽस्पदे, विततमोक्षयथेष्टसहायद ! ३ ।
 सितगरुत्मदधिष्ठितविग्रहा, विशददीक्षिपविं दधतीश्वरी ।
 वितरतु चतरुग् भुवि मानसी, भवभयक्षयकारक ! शं सदा ४ ।

श्रीमदजितनाथजिनस्तुतिः (२)

(पुष्पिताम्रावृत्तम्)

जिनवरमजितं स्तुवे मुदाऽहं,
 त्रिभुवनपालकमद्वितीयकीर्तिम् ।

(२७)

विदितनिखिलभावनिजिताऽक्षं,
क्षपितदुरन्तदुराधिकर्मजालम् ॥ १ ॥

स्तुत जिननिकरं तमासमीशं,
सुरगणवन्दितपादपद्मयुग्मम् ।

विजितरतिपत्रिकामवेगं,
विधुरितमोहमदाऽभिमानसेनम् ॥ २ ॥

स्मरत जिनवरोदितं प्रकामं,
प्रवचनमुक्तमतद्ववारिराशिम् ।
सकलजनहिताय शस्तमेतत्—
प्रथिततरं भुवनेषु शुद्धभावाः ! ॥ ३ ॥

हरतु विविधमानसीं प्रपीडां,
कनकविभासमदेहमानसीयम् ।
वरदपविकरा प्रभावयित्री,
शुचिवसनाच मरालवाहनस्था ॥ ४ ॥

श्रीसंभवनाथजिनस्तुतिः ॥ ३ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

निर्भिन्नशत्रुभवभीतिविशेषशान्तं !
संसारसागरमहासूवसंभवेश ! ।

मद्ये प्रदेहि शशिसोदरशर्म सद्यो—
लोकातिगं प्रथितसर्वजनप्रभाव ! ॥ १ ॥

(२८)

अर्हत्कदम्बक ! तवग्रणतंवरेण्य-

लद्धीः सदा श्रयतु मानवमानमङ्गिः ।
देवाऽधिष्ठैः स्तुतपदाऽम्बुज । कामहीन !
निर्मानमोहमदमृत्युजराप्रभाव ! ॥ २ ॥

अर्हद्वणेन रचितं शुभशासनं वः,
शर्माऽस्तवलीं दिशतु सर्वनयाऽनुसारम् ।
विभ्रत्परैरकलनीयमयानकेन,
त्रैलोक्यविश्रुतगुणेन विमानकेन ॥ ३ ॥

या शृङ्खलाऽभरणभूषितकान्तमूर्तिः,
सौवर्णवर्णविभवा नम तामानिन्द्याम् ।
श्रीवज्रशृंखलयुतां श्रुतदेवतां द्राक्,
पद्माश्रिताममदमानवपूजनीयाम् ॥ ४ ॥

श्रीमदभिनन्दनजिनस्तुतिः ॥ ४ ॥

(द्रुतविलम्बितवृत्तम्)

त्वमभिनन्दन ! देवगणस्तुत !, विदलयाऽशुभावगणं मम ।
स्मरगजेन्द्रविदारणकेसरि-न्परिहृतप्रमदागणनिर्मय ! ॥ १ ॥
जिनवरा ! गतमोहभयाः सदा, मम तमोहरणाय विभासकाः ।
जितमदा प्रयत्नमिताऽस्तमयाः, सकरुणाऽस्तरणस्थितिमासुराः
जिनवरागम ! नो भवमायतं, प्रथितजन्मजराक्षयदुर्दशम् ।
ग्रलघुतां नय निर्मथिताऽस्तमय ! प्रवरसारसनाथ ! नयाऽलयारै

(२९)

सुखनुषाऽश्चित्तदस्तलतामरं, विशिखशंखयुजा नम देवताम् ।
विशदवर्णकलामिह रोहिणीं, सुरभियाततनुं विपुलद्विकाम् ॥४॥

श्रीसुमतिनाथजिनस्तुतिः ॥ ५ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

त्रायस्व संसृतिदरात्सुमते ! जिनेश !,
त्वत्पादपश्चनिरतां जनतां जितारे !
सिद्धान्तनायक ! गताऽङ्गय ! हेमकान्ते !,
भीताऽभयप्रद ! सुकान्तविशालमूर्ते ! ॥१॥
राकेशकान्ततनवस्तनुत प्रशान्ति,
तीर्थाधिषिपा ! विमदना ! मदमानहीनाः ! ।
सन्मार्गयातजनताहितमादधानाः,
सद्वानिनोगतभयाऽभयदानदद्वाः ॥ २ ॥
भव्याः ! स्मरन्तु जिनराजिमुखाऽङ्गबुजनम—
जातं मतं मतिमतां हितज्ञातदायि,
विस्तीर्णतत्त्वजलधिं परमार्थबोधं,
संरोधकं परमताऽर्थनिरूपकाणाम् ॥ ३ ॥
काली सुकान्तवदना रदनप्रभाभि—
नीलाऽङ्गबुवाहघनदेहविभाविताना ।
दूनाभयप्रदगदां दधती विशालां,
कान्त्या विभूषितधरा भुवि रक्षतान्माम् ॥ ४ ॥

(१०)

श्रीपद्मप्रभजिनस्तुतिः ॥ ६ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

पद्मप्रभोश्चरणपद्मयुग्मं प्रमोदं,
 दीर्घं ददातु सततं महतामूष्पास्यम् ।
 दत्तप्रमोदविभवं जगति प्रकाम—
 मुन्मुद्रिताऽमरसभं विगताऽमयस्य ॥ १ ॥

 सा मे मर्ति वितरतु वितर्कमेभूमि—
 रहच्चतिः सुविदिता प्रथमामगाद्याम् ।
 स्वगौकसां ततिरजस्त्रिभासमाना,
 देदीप्यमानमणिरत्नविभावितानैः ॥ २ ॥

 लोकाः श्रयन्तु जिनकीर्तिमागमार्थं,
 आन्तिच्छ्रदं यमिजनाश्रयणीयमीड्यम् ।
 संसारसागरमहामूवमाश्रितानां,
 धामाऽग्रिमं विहतपापदरं नयानाम् ॥ ३ ॥

 गान्धारि ! वज्रमुसले जयतस्त्वदीये,
 नीलाऽम्बुजावलिनिमेऽशुवितानधाम्नी ।
 ये कीर्तिपुञ्जमनवद्यसुखं लभेते,
 स्वर्गावनीभुजगलोकविभासमानम् ॥ ४ ॥

---

(३१)

श्रीसुपार्श्वनाथजिनस्तुतिः ॥ ७ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

ये जन्तुजातमकरोत्प्रणतिप्रधानं,
निर्वारिताऽतनुमनोजमदाऽरिबाधः ।
तं मानव ! स्मर विचिन्त्य निजे सुपार्श्वं,
चेतोऽभ्युजे परहितोद्यतमानभावम् ॥ १ ॥

जैनेश्वरीततिरखण्डितबोधकामा,
चित्ताऽरविन्दमनिशं ब्रजतु प्रसन्नम् ।
या नव्यवारिजगणे पदमादधाना,
चक्रे विहारमनधाऽमदमानवानाम् ॥ २ ॥

संपादयच्छवसुखं ननु संयतानां,
जैनं मतं भवभयाऽर्त्तिहरं मुदाऽरम् ।
श्रेयोऽर्थिनो नमत नग्रविया प्रशस्तं,
स्वर्गाऽपवर्गवसर्ति चण्ठो ददानम् ॥ ३ ॥

संरक्ष शर्मजननी भुवे मानसीष्टान्,
पञ्चाऽननोपरिगताऽमरमाननीया ।
खड्गं रविप्रभमहोज्ज्वलमादधाना,
माणिक्यमूर्तमविभञ्च कराऽब्जमध्ये ॥ ४ ॥

(३२)

श्रीचन्द्रप्रभजिनस्तुतिः ॥ ८ ॥

(वसंततिलकावृत्तम्)

चन्द्रप्रभं नमत शारदचन्द्रकान्तं,
कान्ताऽनलं भवतमस्तुणपुञ्जदाहे ।
विद्वत्कदम्बकनताऽग्निसरोजमीशं,
भो मानवा ! विगतमानमनोजगर्वम् ॥ १ ॥

जीयात्कदम्बकमरोगमदं जिनानां—
सत्याकरं जयदजस्त्रविभाप्रकारम् ।
यद्धर्मचक्रमवहङ्कुवि भव्यहेतो—
र्लब्धावतारमनिशं प्रबलप्रतापम् ॥ २ ॥

सिद्धान्तराशिरमलो हतयेऽहिताना—
मख्यापयज्जिनगणो यमनिन्दिताऽस्त्वा ।
युष्माकमस्तु कमनीयविचारचारु—
देवेन्द्रवृन्दनुतपीतवचःसुधाकः ॥ ३ ॥

वज्ञाऽङ्कुशि ! प्रतपनीयविभे ? प्रयत्नं,
त्राणे जगज्जनिमतां विशदं विधेहि ।
अध्याश्रिता शशधरोज्ज्वलमासि मत्ते,
सौवर्णकान्तरुचिरावयवा द्विपेन्द्रे ॥ ४ ॥

(३३)

श्रीसुविधिनाथजिनस्तुतिः ॥ ९ ॥

(वसंततिलकावृत्तम्)

संपत्तिमाशु भवतां सुविधिर्विधेया—
 द्योगन्द्रसन्नतपदाऽम्बुजयुग्म इष्टाम् ।
 नाकिव्रजाऽसुरनराऽधिपसेव्यमानः,
 स्वर्गाऽपवर्गसुखसिद्धिरुचिप्रधानाः ! ॥ १ ॥

याऽशेषमानवगणाय हितानि राजी
 सारक्रियाऽवददलं सदया जिनानाम् ।
 मोदं ददातु विपुलं मम निर्ममच्चा,
 पादारविन्दविलुठत्पुरुहूतराजिः ॥ २ ॥

दिश्याजिनेन्द्र ! तव कण्ठविनिर्गता मे,
 लोकोत्तरं शिवसुखं भुवि भारतीन !
 मञ्जैर्नैश्च रुचिरार्थपराऽतिशस्ता—
 ज्ञानाऽन्धकारमस्तिलं प्रथितं क्षयन्ती ॥ ३ ॥

दिश्याच्चवाऽशु शिवदा ज्वलनायुधा शं,
 स्वल्पोदरी गतदराऽभयदा सिताऽभा ।
 शस्ताऽस्यकान्तिनिचयेन तिरस्कुतेन्दु—
 मध्यं समाश्रितवतीष्वरालकस्य ॥ ४ ॥

---

(३४)

श्रीशीतलनाथजिनस्तुतिः ॥ १० ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

दीव्यं सुखं दिशतु शीतलतीर्थनाथः,
 शुद्धस्वरूपरमणः शिवसिद्धिधाम ।
 यत्पादपद्मभजनेन दिवौकसोऽपि,
 भेजुर्निरामयसुखानि महोऽज्ज्वलानि ॥ १ ॥

 भव्या जनाः ! स्मरत वृन्दमरं जिनानां,
 निर्भिन्नजन्ममृतिमोहजरारतीशम् ।
 पादाऽरविन्दविनतोरुजनाऽनवद्यं,
 निर्वृत्तिशर्महितदं शमितप्रकोपम् ॥ २ ॥

 कल्पद्रुमोपममसारमताऽवभेदि,
 वाचां वितानमकलङ्कितमहंदुक्तम् ।
 श्रेयस्तर्ति दिशतु दीव्यमहाप्रभावां,
 लोकत्रयप्रथिततत्त्वगुणप्रभावम् ॥ ३ ॥

 देव्यक्षताऽमरसमन्वितमानवीह,
 सान्द्राऽङ्गकान्तिनिचया जनिताऽतिमोदा ।
 त्रैलोक्यरक्षणपरा जयताजगत्यां,
 श्रेष्ठायुधं करतले दधती प्रसन्ना ॥ ४ ॥

---

(३६)

श्रीश्रेयांसनाथजिनस्तुतिः ॥ ११ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

यन्मानसं युवतयः कृतहावभावा—

नो जहुरुच्चतरगीतिकलाऽतिदक्षाः ।

श्रेयांसमानमत तं सुमनोर्चिताङ्गंग्रिं,

भिक्षाऽम्बुजाऽस्युधविकल्पमभेद्यबोधम् ॥ १ ॥

दीर्घश्रमा जिनतर्तिर्नितिमादधङ्कि—

देवाऽसुरेन्द्रनरनाथगणैः स्तुताऽलम् ।

दिश्यान्निरामयसुखानि पवित्रिताशा,

संपदसर्वविभवा विगतामया वः ॥ २ ॥

अर्हन्मतं मतिमतां रुचिरप्रभावं,

कल्याणमादिशतु निर्गतदोषलेशम् ।

नैकार्थसञ्चयविराजिततत्त्वराशि,

वृत्तारिवारपरिपीतवचोऽमृतं द्राग् ॥ ३ ॥

वज्रं फलाऽक्षपटले च सुनादघण्टां,

विभ्रत्यजस्तमुदिता करवारिजातैः ।

अध्यासिता वरहचिर्गतशोकवारां,

मत्याधिपं जनमता जयतात्सुकाली ॥ ४ ॥

(३६)

श्रीवासुपूज्यजिनस्तुतिः ॥ २१ ॥

(मन्दाक्रान्तावृत्तम्)

संपूज्यश्री—रघुजिनजिनाधीशितो—वासुपूज्य !
 नूत्नालानो—पमकर विभातोषणभानूरुकान्ते ! ।
 निर्मान त्वं, जगति जनतां, पालयस्वाऽतिनग्नां,
 कामक्लेशादवन दधतीं भूरिदुःखं वरेण्य ! ॥ १ ॥

संपूतं य—चरणरजसां, मण्डलं देवराजे—
 श्रौणीं शोभां, शिरसि दधति—स्माऽतिशस्तप्रभावम् ।
 कीर्तेः कान्त्या, ततिरतिवरा, निर्जयन्ती जिनानां,
 कर्मग्रन्थिं, प्रविकिरतु सा, युष्मदीयं गताऽधा ॥ २ ॥

हृद्या वाणी, तव जिनपते !, नो हितानि प्रदेया—
 चित्यं हेतु—ग्रथितहृदया, युक्तियुक्ताऽपदोषा ।
 निष्पापा या, समदमनुजै—र्गीतकीर्तिप्रकाण्ड—
 सद्योगाना—मतिशाययुजां, भाजनं संपदाद्य ! ॥ ३ ॥

श्रीशान्तिस्त्वा—मवतु विदुषी, श्वेतपद्माऽधिरूढा,
 रक्षःकुद्र—ग्रहभवभया—झेदिनी श्वेतरोचिः ।
 सन्नालीका निजपरिकरो—ज्ञासिनी चारुवेशा,
 शिष्टैर्मान्या, जगदभिहितं, सर्वदा धारयन्ती ॥ ४ ॥

---

(३७)

श्रीविमलनाथजिनस्तुतिः ॥ १३ ॥

(मन्दाकान्तावृत्तम्)

निर्देष्टारं, विमलविमलं, तत्त्वराशिं जिनेशं,
 वीतक्षोभं, वृत्तशमदयं, मानवानां हितानि ।
 छुर्वन्तं तं, वयमभिमता—आनमामः सुभक्ष्या,
 देवालियं, नमनहृदया दूरतोनैव याति ॥ १ ॥

बैनी राजिः, परमसुखदा, दीर्णकामारिभीतिः,
 सत्त्वापचा, कुमतदलने, कर्मतापप्रहीणा ।
 श्रेयःश्रेणि, दिशतु भवतां, जन्ममृत्युश्रवाणां,
 स्वर्गस्थानां, प्रवरसभया, गीतसत्कीर्तिराशिः ॥२॥

भिन्नभ्रान्तिः, कलिमलहति, क्षोभयित्रीप्रकामं,
 निर्देषा या, जिनवरमुखाऽभोधिजाता पवित्री ।
 वाचामालि—र्गमनयहिता, नाकिलोकाऽतिपीता,
 संसारं सा, सुतरमनिशं, भक्तिमाजां करोतु ॥ ३ ॥

सौम्याऽरात्रा, तनुभवकरी, रोहिणी भासुराभा,
 याता यानं, परमवनता, सौरमं वीतभीतिः ।
 वेगाऽकान्तं, मनुजसभयाऽचापलाऽपापयाऽलं,
 निःसीमानं, प्रमदमवनौ, सादरं संतनोतु ॥ ४ ॥

(३८)

श्रीमद्नन्तनाथजिनस्तुतिः ॥ १४ ॥

(मन्दाक्रान्तावृत्तम्)

निर्मानारे ! न तसुरसभा—राजिपादारविन्द !,
 चीणाङ्ग ! प्रमितविभया, आजमानाऽनन्तनश्रीः।
 धर्म्ये चक्रे, जनहितकृते, स्थायुकाऽनन्तनाथ !
 मोक्षाऽध्यानं, कुरु सुखगमं, देशनाऽशीतभासा ॥१॥

गायातीत ! क्षणदसदन ! श्रेयसां निर्मलानां,
 पादद्वन्द्वं, जिनवरकद—म्ब त्वदीयं मुदाऽरम् ।
 दीव्याकारं, मम हृदि ततं, श्यामलत्वं निहन्तु,
 देवेन्द्राणा—मभयसभया, स्तोत्रसारेण गीतम् ॥ २ ॥

सिद्ध्यारामं, मतमभिमतं, जैनराजं जनानां,
 ज्ञेगीयन्तेऽ—मरगणसभा—सेवनीयं विपारम् ।
 तद्युष्माकं, भवभयहर्ति, दुर्निवारां विदध्या—
 चित्तप्रीति—प्रदमनुदिनं, क्षोभिताऽन्याऽनुयोगम् ॥३॥

उच्चुङ्गार्वाऽ—श्रिततनुलता, काञ्छनाभाऽच्युता मे,
 रक्षादक्षा, धृतधनुरसि—श्र्वम्बाणौ दधाना ।
 इस्तैः शस्तै—स्त्वरितगतये, शर्म दिश्यादमेयं,
 संसाराधौ, श्रमितवपुषां, तारणैकोच्चसर्वा ॥ ४ ॥

(६९)

श्रीधर्मनाथजिनस्तुतिः ॥ १५ ॥

(मन्दाक्रान्तावृत्तम्)

शान्तक्लेशः, शरणमचलं, मानवानां समानां,
 श्रीमद्भर्मो—जिनवरगणः, पूजितो नाकिनाथैः ।
 निष्कर्मारि—स्तवकरगतां, मोक्षलक्ष्मीं विदध्या—
 दुचैःकान्त्याऽखिलजनगताऽ—ज्ञानराशिप्रभेत्ता ॥१॥

दीर्घज्वान्तं, सुमतिसदनं, जैनराजं कदम्बं,
 दीप्त्या राज—चरणपदर्वीं, सारतारां वितन्वत् ।
 मोगान्नागा—निवपरिहर—दूरतःशान्ततान्ति,
 ज्ञान्त्यै भूया—त्सततसुखद—क्षेमलक्ष्मीप्रियाणाम् ॥२॥

पीयूषाशाऽ—सुरनरवैः, प्रस्तुतं स्वाऽलयस्थै—
 रक्षोभं य—त्परमतपरै—रप्रमेयाऽर्थभासि ।
 अर्हपूर्वन्दै—र्मतमभिहितं, निर्मदाऽनङ्गभानं,
 श्रेयोदिश्या—द्वुवनविदितं, मानवानां नतानाम् ॥३॥

प्रक्षसिवो—नवकज्ज्वरा—भा विशालाऽक्षिपद्मा,
 मायूरं याऽ—वनविमलधी—र्यानमारोहदिष्टम् ।
 सा विज्ञानां, हतिमतिवला—याचिता भक्तिभाजां,
 कूर्यात्कान्तो—तमगतिरथं, शक्तिराजच्छ्रयाऽब्जा ॥४॥

(४०)

श्रीशान्तिनाथाजिनस्तुतिः ॥ १६ ॥

(स्तुतम्)

राजन्त्योक्तसहेमो—ज्ज्वलवर्विभयाऽ—कोपमानप्रचार !
 श्रीशान्तीशान तन्वा, जितकनकगिरे ! शान्तमुद्रां वहन्त्या ।
 धीरोदारप्रभाव ! क्रमवनजनतैः, सेव्ययानिर्जरेशैः
 रच त्वत्पादरक्तं, वृत्सुमतिवधू—माँजिनेन्द्र ! प्रपञ्चम् ॥ १ ॥

ते जीयासुर्जिनेशाः, सङ्गलभुवनगां, संपदं धारयन्तः,
 कीर्त्या वीतारिभावा—मदलवमपि ये, नैव चक्रुविशोकाः ।
 कुन्दग्रस्त्वित्विषाऽलं—कृतवरवपुषः, प्राप्तलोकैकराज्या—
 उच्छिन्नाऽनङ्गभावा—नतविरतजना—नन्ददायिस्वभावाः॥२॥

जैनेन्द्रं जैनसङ्ग—क्षतिहननपरं, बोभवीतु क्षताऽषं,
 सम्यकत्वाऽवासिताना—मपहृतमदनं, दुष्टापाऽपहारि ।
 दुर्भेद्यान्तस्तमिस्त्रा—विघटनशशभृ—त्सोदरं रातवृत्त—
 माराध्योच्चर्गुणाली—भृदभरसभया—संस्तुतं स्वर्मतं द्राग् ॥३॥

दिश्यात्स ब्रह्मशान्तिः, सुखमतुलतरं, छत्रदण्डोदपात्रं,
 सच्छोभाद्यं दधानो—नवकुसमकरैः, स्वच्छभामण्डलाद्यः ।
 विअन्युक्ताऽक्षमालां, मुनिजनहितद—स्तसचामीकरामो—
 यो वक्ताणां ग्रहाणां, प्रशमनमतनो—त्सासुरारीतिकानाम्॥४॥

(४१)

श्रीकुन्थुनाथजिनस्तुतिः ॥ १७ ॥

(मालिनीवृत्तम्)

शमितमरणजातिं कुन्थुनाथं मदान्तं,
 जिनपतिमनिमेषै—लोचनैः पीयमानम् ।
 अमरपतितरीनां, दीर्घतापं नमामि,
 निजपरिकरभाजां, भाजनं मोक्षलक्ष्याः ॥ १ ॥

सकलजिनपतिभ्य—स्नायकेभ्यस्त्रिलोक्या—
 वरवदनरवेभ्यः, सारवादेरतेभ्यः ।
 कनकसुमगतिभ्यो—नाकिनाथस्तुतेभ्य—
 स्तनुवचनमनोजं मामकीनं नमोऽस्तु ॥ २ ॥

प्रवचनमितं बो—जैनराजं विकास—
 अयगमपदभङ्गैः, पावनं शर्म दद्यात् ।
 दमितकुसुमचापं, चारुनीतिप्रतीत—
 मभिलषितसुरद्वं, दीघ्यमाराधनीयम् ॥ ३ ॥

सदसि फलकरास्ते, सैरिभीं प्रौढगात्रीं,
 गतवति ! तडिदामे !, दत्तदीनप्रमोदे ! ।
 झटिति पुरुषदत्ते ! सन्तु मे सत्प्रसादा—
 विकसदसिफलाभ्यां भ्राजमानाऽग्रहस्ते ! ॥ ४ ॥

(४२)

श्रीमदरजिनस्तुतिः ॥ १८ ॥

(मालिनीवृत्तम्)

नमत जिनवरं तं, भव्यलोका ! मुदाऽरं,
 प्रमदसुरनरेशो—दीयमानप्रभावम् ।
 व्यमुचदखिललक्ष्मी, चक्रिणोलोष्टवद्यो—
 हुतकनकनिर्भ स—बारिजातं प्रधानम् ॥ १ ॥

यममरपतिराजि—स्तुष्टुवे धीररावा,
 समवसरणभूमौ, राजिता स्तोत्रगीतैः ।
 तमनघजिनवर्ग, निर्मदा मोदमानाः,
 स्मरत रुचिरभावा ! भासयन्तं समन्तात् ॥ २ ॥

जिनपतिमतमाद्यं, भीमसंमारवाद्धि—
 छुभितजनभयौधो—ज्ञेदि भिन्नप्रमोहम् ।
 कुरुत हृदयसाध्यं, सर्वमौख्यैकहेतु—
 मपगतपरमीति त्तिप्रमुद्योतवन्तः । ॥ ३ ॥

जगति विविधवर्ण, वैनतेयं प्रसृढा,
 हुतवहनसमाऽभा, चारुचक्रैर्विभाति ।
 निरुपमदवतुन्यै—हर्विचक्रेश्वरी या,
 सुखमतनु विदध्या—त्पुण्यधीर्घामधारी ॥ ४ ॥

---

(४३)

श्रीमल्लिनाथाजनस्तुतिः ॥ १६ ॥

(उपजातिवृत्तम्)

तनोतु शान्ति भुवि मल्लिनाथः, प्रियङ्गगुरोचिस्तनुमुलिहानः ।
 अवद्यशोभामाचिरांशुदीप्तं, विडम्बयन्नवरमंशुमाली ॥ १ ॥
 स्तुवीत भव्या ! जगदाशुरक्षतो—जिनेश्वरानर्चितपादपङ्कजान् ।
 वपुर्व्यथापीडितदीनमानवं, सजं दधानान्वपुष्पनिर्मिताम् ॥२॥
 जिनेन्द्रसंभाषित आगमार्थो—गमोक्तियुक्तिप्रथितप्रमाणः ।
 शमाऽवहन्संपदमादधातु, चतातऽनुक्रोधतमोमनोभूः ॥३॥
 बटाऽभिधानेऽकृतसंस्थितिर्मे, यक्षाऽधिपः कीडतु मानसे नगे ।
 कपर्दिनामाद्विपमात्रयन्भा—श्यामीकृताशशकितेन्द्रकुञ्जरम् ॥४॥

श्रीमुनिसुब्रतजिनस्तुतिः ॥ २० ॥

(उपजातिवृत्तम्)

मवाञ्जिनेशोमुनिसुब्रतोवोऽ—वतात्सुरौघाऽवनतोनिकामम् ।
 निरस्तचेतोभवमानवाध-श्वलत्प्रभामण्डलदीपिताऽशः ॥१॥
 नमामि तं जैनगणं विमाय-मपारसौरभ्यसुमानना यम् ।
 ननामदेवेन्द्रवराङ्गनाऽलं, प्रभावधामाऽममसाररोचिः ॥२॥
 सिद्धान्त ! जैनोत्तम ! रक्ष भव्या-श्वतानजस्तं दयितोमुनीनाम् ।
 नयप्रमाणाऽततशर्महेतो-र्निरस्तपापाऽपरभीतियोगः ॥ ३ ॥

(४४)

विशेषतु विधनानि सुवर्णवर्णा, तवाधिरूढोचितगोधिकाऽशाः।
विभासयन्ती निजभाचयेन, यौरी वरीयोवदनाऽरविन्दा ॥४॥

श्रीनमिनाथजिनस्तुतिः ॥ २१ ॥

(शिखरिणीवृत्तम्)

नमिः पापत्राता, विदलयतु मे कर्मविततिं,
विमायासंचारो-विधुतमदमानोऽतिरभसा ।
प्रणेता हृद्याभो-नमदमरभव्याभयकृतां,
प्रगल्भाऽनङ्गच्छ-द्वयभयहरोहृद्यवचसाम् ॥ १ ॥
जिनाऽधीशब्रातः, शमितभवदावाऽनलभयः,
नमन्नाकीशानां, वरमुकुटरत्नाऽरुणपदः ।
नताऽनन्तात्रातु, द्विपितमदमोहाऽतितिमिरः,
पराभूतानङ्गः, प्रवरवरदानैकविदुरः ॥ २ ॥
श्रुतं स्फीतं गीतं, जिनपतिकदम्बेन निखिलं,
भवाऽतङ्गच्छेदि, प्रभितनयभङ्गेन निचितम् ।
जनानन्दं दिश्या-द्वयभयहरं धर्मसदनं,
सुधर्मायां कामं, स्तुतममरलोकैः सुखमयम् ॥ ३ ॥
विपद्मश्रेणि वो-विघटयतु काली धृतगदा,
समारूढाऽम्लान-प्रवरकमलं निर्भयकरी ।
वराकाशां मालां, विशदवदनाऽनन्दवसति-
र्दधाना निर्माया जलवितनयातुर्णयविभवा ॥ ४ ॥

(४६)

श्रीनेमिनाथजिनस्तुतिः ॥ २२ ॥

(उपजातिवृत्तम्)

बभञ्ज यो लक्ष्मितं नृपाणां, कदम्बं निर्जितराजकं तम् ।

राजीमतीतापदनेमिनाथं, नमामि दीप्तं यदुपालितारम् ॥१॥

या प्रौढराज्यं प्रविहाय राजी, प्रव्रज्यया रक्ततमा वभूव ।

रजोवदच्छीणमहाप्रभावा, सा सेव्यतां पुण्यजनैर्जिनानाम् ॥२॥

वाक्तावकीना जिनपुङ्गंव ! स्तात्, शस्ताऽतिसूक्ष्मार्थपदार्थदार्शीनी
निर्भिन्नमोहारितमोवितान ! हिताय मेऽक्षोभ्यतमाऽन्यवादिनाम्—

यत्पादसेवामकरोज्ञतौघः, सिंहाधिरूढाऽप्रसुलुभ्विहस्ता-

साऽम्बा विभूतिवितनोतु शुद्ध-सुवर्णवर्णा रिपुभीतिमेत्री ॥४॥

श्रीपार्श्वजिनस्तुतिः ॥ २३ ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

मालामायतवाहुरालिरतिमु-त्पार्थप्रभुर्भ्रामरी,

दधे यामपिबत्प्रभाभरचितो-मां रक्षतात्पातकाद् ।

शुद्धातिप्रवरद्विजालिरतनु-क्तेमध्वनिर्यत्क्रमौ,

दैवाऽब्जेषु निषादिनौ रुचिरमोऽ-भूतां स भूतिप्रद ॥१॥

अव्यात्सा परमारम्भाऽतिरुचिरा, राजीवनेत्राऽभया,

राजी जीवभयापहा मतिमतां, सेव्या जिनानां सदा ।

या हृद्याऽमलकीर्तिंवोधजनका, साराऽधिकामादरं,

सर्वान् भूतगणानजेयविभवा, निर्मानजन्मबतिः ॥२॥

(४१)

जैनी वागतिविस्तृताऽमलगमाऽसद्योगसंहारिणी-
 नूता देवकदम्बकेन समुदा, शाल्मी नराणां सदा ।
 देयान्नूतनमर्थमाश्रितवती, निष्पत्तपातामुद-
 मादेया मलरोधिका जनमनोहृषो यशोवर्दिनी ॥ ३ ॥
 या याताऽजगरेन्द्रमायतिहिता, निस्त्रिशहस्ताऽभया,
 सुध्वानाऽमरयोषिदर्चितपदा, कान्ताऽलकाऽन्ताऽमदा ।
 साऽहीनाऽयवधूस्तवाऽस्तुसुखदा, त्रैलोक्यरक्षाकरी-
 निर्भिन्नारमरं सरोजवलय-श्यामाङ्गभामण्डला ॥ ४ ॥

श्रीमद्वीरजिनस्तुतिः ॥ २४ ॥

(शार्दूलविकीर्णितवृत्तम्)

निर्मानानमदिन्द्रमस्तकपत-त्सामोदनिर्निद्रक-
 मन्दारालिरजोऽरुणाह्मिकमल-क्षोणीकृतारचण ॥
 वीर ! द्वेमविधानदच्च ! सुतरां, निर्वाणशर्माणि भे
 देहि त्वं जितसङ्गमोहगतरुग् ? सिद्धार्थभूपाङ्गज ? ॥१॥
 यस्या भूमितले राज विपुलं, धर्मोचितं स्थानकं,
 दीम्यानन्दसुचक्रकेतुकुसुमं, सालत्रयीराजितम् ।
 सा दीप्ता जिनसंहतिः सुखततिं, भक्तिप्रियाणामिह,
 दिश्यादच्छयरोचिषाऽमरजनाऽधीशाऽर्चिता कामदा ॥२॥

(४७)

आनन्दोद्धसिताऽमरेन्द्रनिकरैः, संस्तुयभानां मुदां,
 मङ्गभूरिभिरातता परमता-नर्थद्वमाऽनेकपः ।
 अच्युं सुखमातनोतु विशदा, ते भारती तीर्थकृत् !
 व्यापन्मानमनोभवस्यमनुज-क्षोभान्तकुञ्जास्वरी ॥ ३ ॥

मत्तेभच्यदीचिते क्षतिहते, कण्ठीरवे राजिनी-
 भारजीप्रविराजिते परमवो-त्कृष्टेऽचिरामारुचौ ।
 भव्यानम्ब ! विनीतनाकिवनिता-संसेव्यमानक्रमे !
 सम्यग्रावनिवारितारिपटलक्षोभाऽम्बिके ! त्वं सदा ॥ ४ ॥

॥ इति श्रीचतुर्विंशतिजिनस्तुतिरगमत्संपूर्णताम् ॥

॥ प्रशस्तिः ॥

भीशोभनस्तुतिमलं सुविचार्य बुद्ध्या,
 सारं तदीयमखिलं विविधैर्गृहीत्वा ।
 वृत्तैर्मया विरचिता स्तुतिराहतीयं,
 भव्यात्मनां सुखकृते रुचिरा सदाऽस्तु ॥ १ ॥

अग्नीद्वापुरे कृत्वा, स्थितिं धर्मविधायिनीम् ।
 भूरि संधाग्रहेणैव, जिनमन्दिरमाण्डिते ॥ २ ॥

अविधदीपनिविक्रमापरिमिते संवत्सरे वैक्रमे,
 उयेष्टे मासि सिते द्वितीयदिवसे चक्रे स्तुतीनांग्रहः ।

(४८)

स्त्रीन्द्राऽजितसागरेण विदुषा लोकोपकारक्षमः,
यावत्स्थूर्यनिशाकरं विजयतां ग्रन्थोऽयम्बुद्ध्यो शुभः ॥३॥

श्रीसुखसागरसद्गुरुस्तुतिः ॥

(पञ्चचामरछन्दः)

ग्रचण्डचण्डमूण्डमोहमारमारिहारिणं,
विशुद्धशुद्धिसाधनप्रसाधनप्रसाधकम् ।
ग्रसशसन्नताङ्गिमङ्गिनं सदाननाऽम्बुजं,
भजन्तु जन्तुजातयः सुखोदधि सुखाऽस्त्वये ॥ १ ॥

सुशान्तसन्ततिः सतां निवृत्तवृत्तिसेविनी,
यदीयपादपङ्कजोन्नतिं प्रणम्य निर्मला ।
सुधामुधाविधायकं निपीय यद्वचोऽमृतं,
बभूव तं सुखोदधि गुरुं भजस्व भान्नतः ॥ २ ॥

अमेयमानशालिनो मनस्त्रिमुख्यगामिनो,
भवोदधिस्त्रिवोपमक्रियामनकपाविनीम् ।
निरीक्ष्य यत्कृपानिधेः सकाशतोऽन्वहं स्वयं,
शुभक्रियारता बभूवुराश्रयन्तु तं गुरुम् ॥ ३ ॥

अनन्तशान्तबोधवारिराशिमुन्नताशयं,
निजोरुदीव्य भावनाप्रभावना शिताऽशिवम् ।

(४९)

प्रमोदभूलतावितानवारिवाहकोत्तमं,
 मज्जध्वमेव मोदतः सुखोदाधिं गुरुं सदा ॥ ४ ॥
 समस्तदेशकष्टलेशता गताऽशु शोषतां,
 निरन्तसेव्यसिद्धिरायतिक्षमा जनेऽजनि ।
 यदीयदीव्यमूर्तिरत्नजातयोगतो जनाः,
 श्रयध्वमेकभावतः सुखाम्बुधिं गुरुं सदा ॥ ५ ॥
 यदरूपकल्पना कृताऽपि भूरिसिद्धिसाधिका,
 करालकालभूतभीतिहारिणी जगत्रये ।
 मविष्यदाधिवारिणी प्रतारिणी मनोभुव-
 स्तमीव्यमानमन्तु शर्मसागरं गुरुं मुदा ॥ ६ ॥
 विशालशिष्टदृष्टिसारिणी यदुद्धवाऽभया,
 क्षितिप्रकाण्डमादधाति भक्तिपुष्पसत्फलम् ।
 विवेकवारिदानतोभवन्ति सर्वसंयदः,
 स सदगुरुः सुखाबिधरत्र जायतां विभूतये ॥ ७ ॥
 यदन्तिकं सुशान्तिदं गता वरादरा नरा
 वभूवुरुचभावधारिणो महादयायुताः ।
 भवाऽनलाचिषाऽतिसज्जन्तुशीतलाऽम्बुदं,
 नमन्तु तं सुखोदाधिं गुरुं सुमङ्गलप्रदम् ॥ ८ ॥
 गुरुप्रभावकस्तुतिः कृताऽजिताबिधना वरा,
 सुवाचकोत्तमेन सिन्धुसमिभक्तिभूमि ते (१९७४)
 शरद्यसौ शुचौ सिरेदलेऽष्टमीदिने शुभे,
 चिरं सुखप्रदाऽस्तु शुद्धधर्मतत्त्वधारिणाम् ॥ ९ ॥

(५०)

श्रीजिनस्तोत्रसंग्रहः

श्रीकेसरीयातीर्थस्तोत्रम् ॥ १ ॥

(पञ्चचामरचन्द्रः)

प्रकृष्टकृष्टलोकवृन्दसंनतक्रमाभ्युज !,
प्रशान्तशान्तदेहिकामदाहवारिदानन ! ।
प्रभातभातभानुभासमानपिङ्गलप्रभ !,
नमोऽस्तु ते सदाऽऽदिनाथ केसरप्रियप्रभो ! ॥ १ ॥

विदेशदेशवासिनोजना अनेकधा रता,-
निवृत्तिवृत्तिशालिनोऽदराः समेत्य पुञ्जतः ।
सुकुम्भमस्य पूजयन्त्यहो वपुस्त्वदीयिकं,
नमोऽस्तु ते सदाऽऽदिनाथ केसरप्रियप्रभो ! ॥ २ ॥

प्रकृष्टनीलनीलरत्नसुन्दरद्युतिव्रज-
स्त्वदीयदेहजः सुजातपुण्यपुञ्जशालिनाम् ।
विराजते विशिष्टपापहारकः सदोजज्वलो,
नमोऽस्तु ते सदाऽऽदिनाथ केसरप्रियप्रभो ! ॥ ३ ॥

समृद्धिसमृद्धिदानदक्षयचलक्षसेवित !
प्रचण्डलोकसंस्थितारिवृन्दकष्टनाशन ! ।
मुधा धराधिपाऽधरीकृताऽखिलाङ्गिधारिणे,
नमोऽस्तु ते सदाऽऽदिनाथ केसरप्रियप्रभो ! ॥ ४ ॥

(६१)

विचित्रचित्रमण्डपत्रयाङ्किते सुमनिदरे,
 विराजमानराजराजचर्चितक्रमांबुज ! ।
 सरागरागहारिणे विहारिवृन्दतायिने,
 नमोऽस्तु ते सदाऽऽदिनाथ ! केसरप्रिय ! प्रभो ! ॥ ५ ॥

चमत्कृतिः सदा त्वदीयपादपङ्कजश्रिता,
 प्रणामकारिमोदधारिणां सुलोचनांबुजे ।
 विशिष्टशिष्टनैकधास्वरूपदीप्तिदायिने,
 नमोऽस्तु ते सदाऽऽदिनाथ ! केसरप्रिय ! प्रभो ! ॥ ६ ॥

विशालशालशालमानधामधारिणे महा—
 धराधरप्रधानदुर्गमार्गभीतिहारिणे ।
 सदा नदत्यहो यदीयतूर्यवृन्दमञ्जुनं,
 नमोऽस्तु ते सदाऽऽदिनाथ ! केसरप्रियप्रभो ॥ ७ ॥

अमन्दमन्दभावनासुमेदपाटपाविने,
 कल्पौ मलौघहारिणेऽघहारिणे सुदेहिनाम् ।
 विभिन्नभिन्नचेतसोमखण्डतोग्रदीपये,
 नमोऽस्तु ते मदाऽऽदिनाथ ! केसरप्रियप्रभो ! ॥ ८ ॥

स्वभावभाविताऽत्मना सुपुण्यशालिनाऽङ्गिना,
 प्रभातकाल उत्तमं हि केसरप्रियाऽष्टकम् ।
 सुखप्रदं सुभण्यते सदैकभावतोहृदि,
 तदा क्रमेण दीव्यसंपदं श्रयत्म मानवः ॥ ९ ॥

(६२)

त्रिसप्तसेवधिव्वमामिते (१९७३) सुवत्सरेष्टकं—
 विरच्यतेस्म सागराऽजितेन वाचकेन श—,
 मिदं सुमद्रमार्गमासि पूर्णिमादिने गुरौ ।
 दधातु सर्वदेहिनाम् जिनेन्द्रमार्गयायिनाम् ॥ १० ॥

श्रीशंखेश्वरपार्थ्वनाथजिनस्तोत्रम् ॥ २ ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

त्रैलोक्याऽधिपरम्परोपशमनक्षेमप्रधानौषधं,
 कैवल्याऽधिपतिं चराऽचरपतिं देवाधिपैः संस्तुतम् ।
 संख्याऽतीतवेरण्यचारुचरितं सम्यक्त्वसारप्रदं,
 श्रीशंखेश्वरपार्थ्वनाथमुनिपं ध्यायामि नित्यं मुदा ॥ १ ॥

तिग्मांशुस्तनुतां जगाम भवतोऽनन्तप्रभाराशिभिः,
 शितांशुः क्षयतां गतोऽपि नितरां तच्चिन्तया दूरगः ।
 मन्ये भावतया नमन्ति परमं ते यान्ति धामाऽक्षयं,
 श्रीशंखेश्वरपार्थ्वनाथमुनिपं ध्यायामि नित्यं मुदा ॥ २ ॥

स्थूलाभोगवता सहस्राणिना छत्रायितं पूर्ध्नं ते,
 तेन त्वं जगदीश ! कालभयहृद्भोकेषु संस्तूयसे ।
 इत्थं कस्तव पद्धतिं प्रभवति प्रोद्धर्तुमन्तः परः,
 श्रीशंखेश्वरपार्थ्वनाथमुनिपं ध्यायामि नित्यं मुदा ॥ ३ ॥

(६३)

संसाराऽम्बुनिधौ पराजयपदं यः प्राप्य भग्नोत्सवः,
 सोऽरं त्वत्स्लपनाऽम्बुसेचनतया धत्ते यथाकामितम् ।
 प्राचीना धरणीधवा हि समेरे जाता जयश्रीयुताः,
 श्रीशंखेश्वरपार्ष्णनाथमुनिपं ध्यायामि नित्यं मुदा ॥४॥

तीर्थाधीश ! कियाँस्तवाऽस्ति महिमा यं कीर्तिंतुं न दमा,
 वाग्देवी वचसांपतिर्विधिरपि त्यक्ताऽन्यकार्यवज्ञाः ।
 इत्याश्र्वयमशेषवेदिनि विभो ! नास्ति त्वयि दमातले,
 श्रीशंखेश्वरपार्ष्णनाथमुनिपं ध्यायामि नित्यं मुदा ॥५॥

भो ! विश्वाऽविष्टे ! त्वदीयशरणं संप्राप्य के भावतो—
 मृत्युं जन्मजराभयं च सुखतो नो जिग्युरात्मप्रियाः ।
 स स्मृत्याऽपि भवोदधिः द्वयति चेत्ते किं पुनर्दर्शना—
 छ्लौशंखेश्वरपार्ष्णनाथमुनिप ! त्वां स्तौमि नित्यं मुदा ॥६॥

ये तीर्थाधिष्टे ! नमन्ति भविनस्त्वत्पादपद्मद्वयं,
 संसाराऽम्बुनिधि तरन्ति तरसा चाऽत्राऽपि संभूज्य शम् ।
 भावस्यैव महार्वताऽत्र नियता तस्माद्वरा भावता
 श्रीशंखेश्वरपार्ष्णनाथमुनिप ! त्वां स्तौमि नित्यं मुदा ॥७॥

किं हेयं किमहेयमाशु करणीयं किं कुकृत्यं किमु,
 धर्माऽधर्मविधानकञ्च किमिति चित्यां हि के जानते ।
 सार्वज्ञं विमलं परार्थघटकं शास्त्रं तदर्थद्वमं,
 श्रीशंखेश्वरपार्ष्णनाथमुनिप ! त्वां स्तौमि नित्यं मुदा ॥८॥

(६४)

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

येर्षां मनःसरासि पार्श्वमुनीश्वरस्य,
 स्तोत्रोज्जवलच्छद इह चमिणां स्थिरीस्यात् ।
 ते मृत्युभावमपदाय महात्मभावं,
 यान्ति क्रमेण मनुजाः परमाऽर्थभाजः ॥ ९ ॥

संवत्सरे शशितुलाऽङ्कुधराप्रमाणे,
 चैत्रे सिते शुभतरोत्सवपूर्णिमायाम् ।
 यात्रां विधाय मूनिभिः सह शुद्धभावं ,
 स्तोत्रं व्यधायि यमिनाऽजितसागरेण ॥ १० ॥

(श्रीमद्बुद्धाचलजिनेशस्तोत्रम्) ॥ ३ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

भक्ताऽर्त्तिनाशनकरं विशदप्रभावं,
 भक्ताऽमराऽसुरनरेन्द्रनतक्रमाब्जम् ।
 संसारसिन्धुतरणोत्तमपोतकल्पं,
 श्रीश्रद्धुदाचललसद्वृषभं स्तवीभि ॥ १ ॥

ज्यानस्थितं मुनिवरा वचनं त्वदीयं,
 हृदोचरं प्रविदधुः समशीलवन्तः ।
 ते मोक्षसिद्धिवशगा वशिनो नभूवुः,
 श्रीश्रद्धुदाचललसद्वृषभं स्तवीभि ॥ २ ॥

(६६)

विष्णानि यान्ति विततानि तत्र प्रभावा—
 ज्ञाशं विभो ! जगदनन्यहिताऽनुबन्धिन् ! ।
 सर्वार्थदाननिपुणो न विभूस्त्वदन्यः,
 श्रीश्रुदाचललसदवृष्टमं स्तवीमि ॥ ३ ॥

स्तोत्रप्रिया नरगणा भवशान्तिकारं,
 सौम्यं प्रभो ! तत्र महागुणराशिमाशु ।
 चित्ते विभाव्य भवभीतिपराङ्मुखाः स्युः,
 श्रीश्रुदाचललसदवृष्टमं स्तवीमि ॥ ४ ॥

संसारतापविधुराः परिणामसिद्धा—
 स्तद्वेतुत्र भवतश्चरणाऽनुपातः ।
 कस्त्वत्प्रभावविमुखो गुरुसंगरक्तः,
 श्रीश्रुदाचललसदवृष्टमं स्तवीमि ॥ ५ ॥

को बुद्धिमान्विदितभूरिगुणप्रतापं,
 स्वन्पाऽणुधामविभवं जुषते विहाय ।
 कालान्तकक्रमगतोऽपि भवान्तकारिन् ?,
 श्रीश्रुदाचललसदवृष्टमं स्तवीमि ॥ ६ ॥

भव्या जनास्तव विभो ! शरणं ग्रपन्ना—
 स्तीर्त्वाऽपमृत्युमनघाः शिवशर्ममाजः ।
 रेजुः समस्तधरणीधवपूज्यपादाः,
 श्रीश्रुदाचललसदवृष्टमं स्तवीमि ॥ ७ ॥

(६६)

आदिप्रभो ! तव पदाऽब्जमहं प्रणम्य,
 मुक्तोऽस्मि संसृतिभयादखिलात्सुखेन ।
 नाऽतः परं मम भयं भवजातदुःखा –
 च्छ्रीञ्जुदाचललसद्वृष्टं स्तवीमि ॥ ८ ॥

चोणीतुलाङ्कशशभृन्मितदायनेऽलं,
 पञ्चां सितेऽर्जुदगिरेः प्रविधाय यात्राम् ।
 स्तोत्रं प्रगीतमिदकं शुभफालगुने च
 कन्याशदातृगणिनाऽजितसागरेण ॥ ९ ॥

श्रीचारूपतीर्थस्तोत्रम् ॥ ४ ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

मेघश्याममनोहराऽकृतिजुषं चक्षुष्मतां शान्तिदं,
 दातारं विभवान्विचित्रसुखदाँस्त्रातारमागन्तुकान् ।
 हन्तारं भवभूततापमखिलं भक्तिप्रियोळ्ळासिनां,
 चारूपेश्वरपार्श्वनाथमनिशं भक्त्या स्तुवे श्यामलम् ॥१॥

हाटकराजतरत्नभासुरमहाच्छ्रुत्रत्रयभ्राजिनं,
 नागेन्द्राच्छ्रुकणासहस्रविलसन्मौलिप्रभादीपिनम् ।
 केयूरप्रतिबद्धवाहुयुगलं चेतोहराङ्गप्रभं,
 चारूपेश्वरपार्श्वनाथमनिशं भक्त्या स्तुवे श्यामलम् ॥२॥

(५७)

कर्माऽरिप्रतिरोधकं गुणगणा न्विस्तारयन्तं क्रमात्,
 संसाराऽम्बुधितारकं शिवगतिश्रेयः प्रदानक्षमम् ।
 रागद्वेषमहारिवारविजयप्राप्तप्रशस्ति क्षणा—
 चारुपेश्वरपार्श्वनाथमनिशं भक्त्या स्तुते श्यामलम् ॥३॥
 यत्पादाऽम्बुजसेवनेन मुनयो दीक्षाफलं लेभिरे,
 यदुध्यानं शिवगामुका जनवरा रात्रिनिदं कुर्वते ।
 तं तत्त्वार्थविभासकं जिनपतिं त्रैलोक्यरक्षाकरं,
 चारुपेश्वरपार्श्वनाथमनिशं भक्त्या स्तुते श्यामलम् ॥४॥
 सर्वैः साम्यतया द्विजादिमनुजैर्यस्य प्रभोः सेवितं,
 भक्त्युद्धासिमनोभिरह्निवनजं सद्रेखया शोभितम् ।
 सत्याऽसत्यविवेकमित्थमनघा जानन्ति लोकोचमा—
 चारुपेश्वरपार्श्वनाथमनिशं भक्त्या स्तुते श्यामलम् ॥५॥
 संप्रेक्ष्य ग्रथमां स्वभावमधुरां मूर्त्तिं जगत्पावनीं,
 यस्य क्षेमविधायिनीं नरगणास्तापत्रयोन्मूलनर्मम् ।
 संसाराऽर्णवतारिणीं निजजनुः साफल्यमातन्वते,
 चारुपेश्वरपार्श्वनाथमनिशं भक्त्या स्तुते श्यामलम् ॥६॥
 यत्सेवा शिवमन्ततिं रचयति क्षेमं तनोति क्षितौ,
 कीर्ति दिक्षु महोज्वलां तनुजुषां विस्तारयत्यज्ञसा ।
 चेतः प्रापयति प्रसादमतुलं तृष्णां छिन्तिक्षणा—
 चारुपेश्वरपार्श्वनाथमनिशं भक्त्या स्तुते श्यामलम् ॥७॥

(५८)

सिद्धं यं शरणं प्रपद्य बहवो भव्या भवं मावुका,
 निर्मध्य क्लमवर्जिता निजगुणैर्जग्मुः श्रियं शाश्वतीम् ।
 सर्वापन्तृणराशिवहिमतुलं तं तस्थिवांसं हृदि,
 चारूपेश्वरपार्षदनाथमनिशं भक्त्या स्तुते श्यामलम् ॥८॥
 चारूपेश्वरचारूपैर्भगवच्छ्रीपार्षदीर्थेश्वर—
 स्तोत्रं शान्तिकरं बुधेन रचितं वाचंयमेनाऽब्रुतम् ।
 श्रोतृणां वसुषणवक्षितिमिते संवत्सरे वैक्रमे,
 मासे भाद्रपदे गुराविदमिह प्रोत्सर्पतां भूतले ॥ ९ ॥

श्रीउपर्यलातीर्थस्तोत्रम् ॥ ५ ॥

(पञ्चचामरवृत्तम्)

मयभ्रमान्नितान्तज्ञातपातकारिनाशकं,
 ज्वलज्जगल्यप्रदाऽशुभाऽनलोत्तमाऽम्बुदम् ।
 उपर्यलाख्यपत्तनप्रजामनोऽभिरञ्जकं,
 नमामि ते पदाऽम्बुजद्वयं मुदाऽन्तिमप्रभो ॥ १ ॥
 करालकालभीतिरीतिवारि हारि शर्मदं,
 पतत्पतङ्गरशिमराशिहासिकान्तिमण्डलम् ।
 नमभराऽभयप्रदं प्रजेशशक्रवन्दितं,
 नमामि ते पदाऽम्बुजद्वयं मुदाऽन्तिमप्रभो ॥ २ ॥

(५९)

समानमानमित्रशत्रुसन्तति चपाकरा—

क्षयाऽतिशीतिमाऽश्रितं श्रितान्तिं चराऽचरैः ।
जगत्रयाऽतिपावनं नमज्जनाऽमराऽवनं,
नमामि ते पदाऽम्बुजद्वयं मुदाऽन्तिमप्रभो ! ॥३॥

नितान्तभावभासुरैः सुरैः खलोकलोकितं,
सदाऽधरीकृताऽपदाबलीष्टलीलयाऽश्रितम् ।
शुभोच्चतिग्रकाशकं कदघ्बभेदकारकं,
नमामि ते पदाऽम्बुजद्वयं मुदाऽन्तिमप्रभो ! ॥४॥

सखलम्भघुप्रमादमान्द्यहारकौषधं वरं,
विचारसारदानदायि तायि भाविचेतसाम् ।
विकारकारलोभमानमोहवारि तारकं,
नमामि ते पदाऽम्बुजद्वयं मुदाऽन्तिमप्रभो ! ॥५॥

तव क्रमाम्बुजोपमं न विद्यतेऽन्यदक्षयं,
परः सहस्रविघ्नघातकारि तीर्थपावकम् ।
भवाऽटवीभ्रमोऽस्ति तद्विलोकि देहिनां न हि,
नमामि ते पदाऽम्बुजद्वयं मुदाऽन्तिमप्रभो ! ॥६॥

कथञ्चिदेकभावतोऽपि दृष्टिगोचरीकृतं,
त्वदीयपादपङ्कजं जनुर्जराभयाऽपहम् ।
समुद्धवन्ति मङ्गलान्यलौकिकानि भूस्पृशां,
नमामि ते पदाऽम्बुजद्वयं मुदाऽन्तिमप्रभो ! ॥७॥

(६०)

निशान्तमुच्चसंपदां सुदान्तशान्तषट्पदै—

निषेवितं प्रभारसोभतश्रियाऽतिशोभितम् ।
सुभव्यज्ञन्मसार्थकत्वकारकं दयाभृतं,
नमामि ते पदाऽमुजद्वयं मुदाऽन्तमप्रभो ! ॥८॥

वस्वाऽस्थाङ्कमहीमिते शरदि सन्माघेऽथशुक्लाष्टमी—

तिथ्यां वीरविभोविधाय शुभदां यात्रामुपर्यालके ।
चक्रे वर्यगणीन्दुनेदमजितक्षीरोदकेन चितौ,
कल्याणं विदधातु सर्वभविनां मोक्षार्थिनां सन्ततम् ॥९॥

श्रीमातरतीर्थस्तोत्रम् ॥ ६ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

सर्वज्ञ ! मोहरिपुमहितजीर्णभावा—
स्त्वद्वर्षनेन विकला भववृद्धिकामाः ।
मार्गं विहाय विधुरा विपथं प्रयान्ति,
ज्यायामि मातरपुरस्थितसत्यदेवम् ॥ १ ॥

कामार्थिनः सुखधिया वनवीथिकासु,
आन्त्वा परार्थविवशा विपदं भजन्ति ।
त्वत्पादपङ्कजगताः सुखिनो भवन्ति,
ज्यायामि मातरपुरस्थितसत्यदेवम् ॥ २ ॥

(६१)

देवाऽधिदेवपदवी सुलभा नतानां,
 त्वत्पादवारिजयुगे जगदेकनाथ ! ।
 सर्वामयाश्च विनतान्हि परित्यजन्ति,
 ध्यायामि मातरपुरस्थितसत्यदेवम् ॥ ३ ॥

मोक्षार्थिनोऽपि तव दृष्टिपथप्रयाता—
 स्तीर्वा मृतिं शिवसमृद्धिमनुब्रजन्ति ।
 किं किं न साधयति नेत्रलता त्वदीया,
 ध्यायामि मातरपुरस्थितसत्यदेवम् ॥ ४ ॥

कल्पद्रुमस्तु भवसौख्यविधानदक्ष—
 स्त्वच्चिन्तनं पुनरलौकिकशर्मदायि ।
 तस्मात्त्वदीयतुलनां न भजन्ति केऽपि,
 ध्यायामि मातरपुरस्थितसत्यदेवम् ॥ ५ ॥

सत्यस्त्वया निगदितोऽतिविशुद्धधर्मः,
 सत्यं त्वदीयमखिलं भुवि सच्चरित्रम् ।
 सत्यस्त्रूप भगवँस्तव सत्यवर्त्मः,
 ध्यायामि मातरपुरस्थितसत्यदेवम् ॥ ६ ॥

सन्तः समाधितधियः सततं स्मरन्ति,
 त्वन्मूर्तिसुश्रितिकर्णि भवशान्तिहेतोः ।
 तस्मादनन्यशरणं त्वमसि प्रजानां,
 ध्यायामि मातरपुरस्थितसत्यदेवम् ॥ ७ ॥

(६२)

मायाविनो हि बहवो भुवि देवलोका,
 आश्रित्य तान्नरवराश्चयुतधर्मकृत्याः ।
 सत्यार्थिनस्तव मतं प्रसमीक्ष्य जाता,
 ध्यायामि मातरपुरस्थितसत्यदेवम् ॥ ८ ॥

संवत्सरेऽष्टरसनागधराप्रमाणे,
 यात्रां विधाय वरमात्पुराधिभर्तुः ।
 वाचंयमोऽजितसमुद्र इदं पवित्रं,
 स्तोत्रं मधौ सितदले प्रतिपद्यवोचत् ॥ ९ ॥

श्रीशोरीशातीर्थस्तोत्रम् ॥ ७ ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

यः संसारसुखं तुणाङ्कुरसमं संभावयश्चेतसि,
 चिन्तारत्नसमं चरित्रमनधं त्रैलोक्यरक्षाद्यमम् ।
 स्वीकृत्याऽक्षयबोधिदानमदिशत्सर्वज्ञसर्वोपमः,
 शेरीशामिधपत्तनाधिवसनं पाश्चप्रभुं नौमि तम् ॥ १ ॥

पूजा यस्य विभोः कृता शुभतर्ति विस्तारयत्यज्जसा,
 सद्भृत्यमीं विभवोचितां चितरति ध्वस्तार्थितुण्णाप्रमाम् ।
 आधिव्याधिपरंपरां विघटयत्यत्यन्तदुःखोदधिं,
 शेरीशामिधपत्तनाधिवसनं पाश्चप्रभुं नौमि तम् ॥ २ ॥

(६३)

यदूदृष्टिक्षण आतनोति विविधां माङ्गल्यहारावलीं,
 सद्बोधं दिशति प्रियं प्रथयति त्रैलोक्यरक्षावहम् ।
 मानं मर्हयति क्षणाज्जनयते सौजन्यजन्यं यशः,
 शेरीशाभिधपत्तनाधिवसनं पार्श्वप्रभुं नौमि तम् ॥३॥

यद्ध्यानं विधुनोति पूर्वनिचिताऽरिष्टाऽष्टकर्माऽवलीं,
 कैवल्यं कलयन्त्यमन्दमुनयो यद्ध्यानतेजःश्रिताः ।
 तेनैवोच्चगतिं श्रयन्ति विबुधा नित्योत्सुका योगिनः,
 शेरीशाभिधपत्तनाधिवसनं पार्श्वप्रभुं नौमि तम् ॥४॥

यन्मूर्चिंहृदि धारिता भवभवां पीडां समृन्मूलय—
 त्यानन्दं जनतापहं नवनवं स्थाणूकरोत्यात्मनि ।
 कौशल्यं प्रकटीकरोति विमदं सर्वार्थसिद्धिप्रदं,
 शेरीशाभिधपत्तनाधिवसनं पार्श्वप्रभुं नौमि तम् ॥५॥

यत्पूजास्नपनेन विन्नविततिर्याति क्षयं सर्वथा,
 पञ्चेषुः क्षयतां व्रजत्यनुदिनं शाम्यन्ति घोरारयः ।
 कुष्ठादिप्रचुरार्त्तयोऽपि निखिला नश्यन्त्यरक्ता इव,
 शेरीशाभिधपत्तनाधिवसनं पार्श्वप्रभुं नौमि तम् ॥६॥

यन्मूर्धस्थितवायुमोजनफणासन्तानमंदर्शनाद् ,
 भीताऽखुक्षयकृदगणः परवशः संयाति देशान्तरम् ।
 आपत्तिप्रभवे सति क्षणमपि स्थानं भजेत्को हि त—
 छेरीशाभिधपत्तनाधिवसनं पार्श्वप्रभुं नौमि तम् ॥७॥

(६४)

संसारोदधिपोतमक्षयकरं संसेव्य चारित्रकं,
 शश्यानन्तगुणाऽऽकरं भवभय—च्छेत्तारमिष्टप्रदम् ।
 सर्वत्राऽभयदानदक्षमखिलत्रस्ताङ्गिनां त्रायकं,
 शेरीशाऽभिधपत्तनाधिवसनं पार्श्वप्रभुं नौमि तम् ॥ ८ ॥

खाऽष्टाङ्कचिति संमिताऽद्वमधुगे शुद्धाऽष्टमीवासरे,
 शेरीशाऽधिपपार्श्वनाथचरणेः कृत्वा नर्ति भावतः ।
 स्तोत्रं भव्यमिदं चकार भविनामालम्बनं भूतले,
 स्त्रीन्द्रोऽजितसागरश्चिरतरं चैतत्तिक्तौ राजताम् ॥ ९ ॥

श्रीमदगाशितीर्थस्तोत्रम् ॥ ९ ॥

(मन्दाक्रान्तावृत्तम्)

बोभूयन्ते विभवबहुलास्त्वत्प्रभावप्रयुक्ता—
 जङ्गम्यन्ते जननमरणान्निर्भयत्वं गुणज्ञाः ।
 सासद्यन्ते निरुपमवरां मङ्गलानां प्रशस्ति,
 नन्नम्ये सु—ब्रतमुनिपतेऽगाशिपूर्भासिविम्बम् ॥ १ ॥

मान्यो यावा-नमितमहिमा तावकीनस्त्रिलोक्यां,
 ताद्वकेषा-मभयजनको नैव दृष्टः श्रुतो वा ।
 मन्दायन्ते सुगतिभवने निर्धनानां (निर्दयानां) मनांसि,
 नन्नम्ये सु—ब्रतमुनिपतेऽगाशिपूर्भासिविम्बम् ॥ २ ॥

(६५)

सौम्याकारा सकृदभिगता मूल्तिरथ्या त्वदीया,
 तेषां चित्तं कलयति सदा निर्मलं साम्यभावम् ।
 संसाराध्य-चुलुकवदहो ! जायते केमकारी,
 नन्दम्ये सु-ब्रतमुनिपतेऽगाशिपूर्भासिविम्बम् ॥३॥
 स्वर्गस्थानाः पदमुपगता-देवता उच्चसारं,
 तद्देतुस्त्व-द्वजनमहिमा वर्णितुं नैव शक्यः ।
 सर्वज्ञोक्त-प्रवचनवचः सारिणां किं दुरापं ?,
 नन्दम्ये सु-ब्रतमुनिपतेऽगाशिपूर्भासिविम्बम् ॥४॥
 सिद्धी रम्या वरयति जनं त्वत्पदाम्भोजरक्तं,
 सौभाग्यत्वं सरति निकटं सर्वदक्षप्रभावम् ।
 चिभ्यहूरे व्रजति विषमं दुर्भगत्वं हि तसा-
 नन्दम्ये सु-ब्रतमुनिपतेऽगाशिपूर्भासिविम्बम् ॥५॥
 कल्याणार्थी तव मुखगतो जातसंकल्पकल्पः,
 सिद्धे कार्ये विमुखपदुता दृश्यते नैव केषाम् ।
 चित्रन्त्वेत-द्वयनविदित ! त्वत्प्रतापस्य लोके,
 नन्दम्ये सु-ब्रतमुनिपतेऽगाशिपूर्भासिविम्बम् ॥६॥
 जाग्रत्तेज-स्तति रतिकरं आनितशानितप्रदायि,
 जन्तुद्वेग-धमभयहरं पूरिताशाप्रपञ्चम् ।
 मानूद्योतं विरचयदलं वृद्धिभावं वरेण्यं,
 नन्दम्ये सु-ब्रतमुनिपतेऽगाशिपूर्भासिविम्बम् ॥७ ॥

४

(६६)

संसारान्तः—प्रथनविभवं धारयत्कान्तिकान्तं,
 भक्त्याऽधीनं परमकरुणं स्वच्छताशालिशीलम् ।
 शश्चल्लान्ति-प्रथितविमलाकारमाराधनीयं,
 नचम्ये सु-ब्रतमुनिपतेऽगाशिपूर्भासिविम्बम् ॥ ८ ॥

मार्गे मासे रसरसनिधिद्वमामिते वैक्रमाढेऽ-
 गाशिग्रामाऽधिपत्तमुनिपतेः सुव्रतसाऽद्वियुगमम् ।
 नत्वा भूयोऽजितजलनिधिर्वाचकः स्वोश्रमेत-
 चक्रे शान्त्यै जननमरणोद्देजितानां जनानाम् ॥ ९ ॥

श्रीझघडियातीर्थस्तोत्रम् ॥ ९ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

श्रीमत्पदाम्बुजखुठङ्गवभीरुवृन्दैः,
 संनादितं प्रवरसद्य यदीयमच्छम् ।
 देशान्तराऽगतसुभव्यगणैः प्रकीर्ण—
 मादीश्वरं झगडियाऽधिपतिं तमीडे ॥ १ ॥

भूत्या प्रसन्नमनसो विधिवद्यदीयां,
 पूजां प्रफुल्लकुसुमोत्करतो विधाय ।
 अच्छीशविचविभवाः सुरलोकपूज्या—
 आदीश्वरं झघडियाऽधिपतिं तमीडे ॥ २ ॥

(६७)

दीव्यद्विसद्विसमलङ्कृतचारुचैत्यं,
 विअजते प्रखरघण्टनिनादघुष्टम् ।
 यस्य प्रधानपुरुषोपचिताऽन्तराल—
 मादीश्वरं ज्ञघडियाधिपतिं तमीडे ॥ ३ ॥

देवाऽसुरेन्द्रनरनायकवन्दिताऽङ्ग्लिं,
 सङ्गक्षिभावितजनाऽर्चितदीव्यमूर्तिम् ।
 हृद्गोचरीकृतमलं समतां बहङ्गि—
 रादीश्वरं ज्ञघडियाऽधिपतिं तमीडे ॥ ४ ॥

संसारकूपपततां सुदृढं विशाल—
 मालंबनं सुहिततच्चविवेचितारम् ।
 रागाऽन्विताऽद्वमनुजोष्णकरोपमान—
 मादीश्वरं ज्ञघडियाऽधिपतिं तमीडे ॥ ५ ॥

संतारकं निजपदाऽब्जनतप्रज्ञानां,
 भास्वच्चराऽचरगणं प्रविलोकितारम् ।
 सृष्टारमक्षयदयाऽश्चितधर्मवोध—
 मादीश्वरं ज्ञघडियाऽधिपतिं तमीडे ॥ ६ ॥

नुभो नयेन विनयोऽज्ञितदेहिवर्गः,
 संस्थापितो गुणिगणः सुदयाप्रधानः ।
 संबोधितो जगति येन कलाकलाप—
 आदीश्वरं ज्ञघडियाऽधिपतिं तमीडे ॥ ७ ॥

(१८)

को नाम यस्य महिमानमनन्तगेयं,
 विस्तारतः कथयितुं विभुरस्ति लोके ।
 लोकत्रयप्रथितकीर्तिवितानकं त-
 मादीश्वरं ज्ञघडियाधिपतिं स्तुवेऽहम् ॥ ८ ॥

संवत्सरे निधिरसाङ्कशशाङ्कसंज्ञे, (१६६६)
 चैत्राऽसितप्रतिपदि स्तुतिमाततान ।
 सूरीश्वरो ज्ञघडियाऽदिजिनेश्वरस्य,
 श्रेयःप्रदामजितसागर इष्टसिद्धिः ॥ ९ ॥

—•—

(२) श्रीज्ञघडियातीर्थस्तोत्रमपरम् ॥ १० ॥

(मन्दाक्रान्ताष्टुतम्)

यो विशेषा—मभयजनकः सत्यवाणीविलासो—
 यः सत्त्वानां विधुरमखिलं नाशयत्यात्मभावात् ।
 यः पारोच्यं परगतमजो-ध्यात एव चिछनन्ति,
 आदीशं तं वरज्ञघडिया-भूषणं नौमि नित्यम् ॥ १ ॥

सद्यः शान्ति-र्भवति मनना-द्यद्विभूतेर्जनाना—
 मात्माऽनन्दः प्रभवति परो-त्कर्षतादानदच्चः ।
 बाह्यो भाव-स्त्यजति हृदयं शुद्धशान्तस्वरूप—
 मादीशं तं वरज्ञघडिया-भूषणं नौमि नित्यम् ॥ २ ॥

(६९)

सोपानाऽलि-विलसति महा-चैत्यसंबन्धिनी या,
 तामाश्रित्या-ऽक्षयसुखगता जीवलोका(भव्यजीवा)भवन्ति ।
 मूर्ति यस्य प्रवरविभया आजमानां विलोक्य,
 आदीशं तं वरझघडिया-भूषणं नौमि नित्यम् ॥ ३ ॥

मूर्ति याव-त्व विषद्वरां शुद्धधर्माऽनुरक्ता—
 नो वीक्षन्ते परजनकृपा-कांचिणो वीतमोहाः ।
 पापच्यन्ते भयदभुवने तावदक्षीणपापा—
 आदीशं तं वरझघडिया-भूषणं नौमि नित्यम् ॥ ४ ॥

मोक्षाऽकांक्षा गतभवभया सिद्ध्यति त्वत्प्रणामा—
 हुःग्राघ्योऽसौ परमभिभवा-दृष्टकर्मारिमूलाद् ।
 सिद्धिः साध्या गुरुमुखतया सर्वथा मानवाना—
 मादीशं तं वरझघडिया-भूषणं नौमि नित्यम् ॥ ५ ॥

यस्याऽधीनं जगति विशदो-द्वारकं धर्मवर्त्म,
 यस्याऽधीनं जगदभिमतं शर्मसन्तानमिद्धम् ।
 यस्याऽधीनं कलिगुणगणो-द्वेदकं मुख्यतत्त्व—
 मादीशं तं वरझघडिया-भूषणं नौमि नित्यम् ॥ ६ ॥

पारावारे जननमरण-क्लेशविच्छ भवेऽस्मिन्,
 खिद्यन्तस्त्व-चरणवनभू-नावमासाद्य सद्यः ।
 तीरोत्तीर्णः सुखमनुभव-न्तो न खिक्षाः परत्र,
 आदीशं तं वरझघडिया-भूषणं नौमि नित्यम् ॥ ७ ॥

(५०)

हृदे तस्वे परिणतमति—स्तावकीने महीने,
 भव्यो नव्योऽनवरतमसौ संसुतेर्याति पारम् ।
 स्मारं स्मारं हृदि तव पदं ध्यानमग्ना जनास्त—
 दादीशं तं वरज्ञघडिया—भूषणं नौमि नित्यम् ॥ ८ ॥
 नाभेः सुनोर्वरज्ञघडियाभूषणस्य क्रमाब्जं,
 नत्वा भूयो रसरसनिधिच्चमामिते (१९६६) वैक्रमाब्दे ।
 माघे शुद्धे प्रतिपदि तिथौ स्तोत्रमेतत्ततान,
 शुद्धस्वान्तोऽजितजलनिधिर्दीर्घ्यलच्छम्या निदानम् ॥९॥

श्रीमदिलादुर्गतीर्थस्तोत्रम् ॥ ११ ॥

(शिखरिणीवृत्तम्)

महोच्चुङ्गस्थान—स्थितशाशधराऽदिग्रहगणै—
 महापूज्याङ्गावा—त्सचिधमनुयातैरिव सदा ।
 निजभ्रान्तिच्छच्यै, समूपचरिते चित्रविभवे,
 इलादुर्गे दुर्गे, जयति जिनतीर्थं जयकरम् ॥ १ ॥
 प्रकृष्टोच्चेष्टुङ्गो—त्तमगुणगणा शृङ्गवितति—
 नृणां दूरस्थाना—मपि हरति चेतो गुरुरिव ।
 यदीया धर्मार्थ—प्रकटनपरा भूरिविभवा,
 इलादुर्गे दुर्गे, जयति जिनतीर्थं जयकरम् ॥ २ ॥

(७१)

प्रभावज्ञैः पूज्यै—मुनिवरचयैर्नादितगुहा—
 महात्मव्याप्तिन्ते यस्मि—त्रुचिरतरमध्या बहुविधा—
 इलादुर्गे दुर्गे, जयति जिनतीर्थं जयकरम् ॥ ३ ॥
 सुसम्यक्त्वोपेता—न्यपरशुभतीर्थानि विपुला—
 न्यहो राजन्तेऽस्मिन्, विमलमतिदानैकनिषुणे ।
 क्रमात्पुंसां नित्यं, गम्भनपरिपाटां कृतवता—
 मिलादुर्गे दुर्गे, जयति जिनतीर्थं जयकरम् ॥ ४ ॥
 ज्वलत्कान्तिव्राता—अनवमगुणा औषधिगणा—
 विकासन्तेऽजसं, शमिततपनाऽतापितजनाः ।
 तमस्विन्यां यस्मि—न्मणिमयसुदीपा इव सदा,
 इलादुर्गे दुर्गे, जयति जिनतीर्थं जयकरम् ॥ ५ ॥
 सरःश्रेणी शश्च—द्विमलजलपूर्णा प्रतिपदम्,
 सुधासारश्च्युत्वा, शशधरसकाशात्स्थित इव ।
 गरुत्मन्तो यस्मि—न्मधुररटनानन्दजनका—
 इलादुर्गे दुर्गे, जयति जिनतीर्थं जयकरम् ॥ ६ ॥
 यदीयां सदृढिं, निजपदुतया को न विबुधः,
 शिरो धुन्वन्नंसेत्, जितविबुधराजोपवनिकाम् ।
 मृगेन्द्रा अप्यस्मिन्, बहुसुखतया सन्ति बहुला—
 इलादुर्गे दुर्गे, जयति जिनतीर्थं जयकरम् ॥ ७ ॥

(७२)

मृगाः सौम्याकारा-स्तुणजलमतानन्दविभवा—
 अमन्त्यक्षुब्धास्ते, प्रभुपदसमीक्षापटुधियः ।
 यथाकालं सर्वो-निजहितकरः को न भवति,
 इलादुर्गे दुर्गे, जयति जिनर्तीर्थं जयकरम् ॥ ८ ॥

(सुजंगप्रयातवृत्तम्)

सदाक्रान्तशान्तिं महामारिशान्तिं,
 प्रजाशान्तिदं शान्तवैरप्रभावम् ।
 महाक्रोधचण्डाऽरिशान्तिप्रतान—
 मिलादुर्गसंस्थं स्तुवे शान्तिनाथम् ॥ ९ ॥

कलौ शान्तिदानप्रदं शान्तमूर्तिं,
 सदा देवदेवाधिपैः स्तुत्यकीर्तिम् ।
 गुणान्यस्य वक्तुं न शक्तोऽपि जीव—
 इलादुर्गसंस्थं स्तुवे शान्तिनाथम् ॥ १० ॥

शशी तिग्मरशिमः समेतौ किमत्र,
 यदीयाऽवतंसच्छलेन स्वभावात् ।
 ग्रभोर्दर्शनाऽऽकांक्षयोऽद्भूतमोदा—
 विलादुर्गसंस्थं स्तुवे शान्तिनाथम् ॥ ११ ॥

विभोर्मालपट्टिस्थतं शुद्धरत्न—
 मनर्थ्यं सदोद्योतयद्वाम सर्वम् ।

(७३)

प्रदीपौ प्रकुर्वद्विभावजितौ द्रा-
गिलादुर्गसंस्थं स्तुवे शान्तिनाथम् ॥ १२ ॥

विशाला विभोः शुद्धपद्मासनस्था,
सुमूर्तिः सुरूपा प्रमाणप्रसिद्धा ।
मनोहारिणी स्वागतानां नरणा—
मिलादुर्गसंस्थं स्तुवे शान्तिनाथम् ॥ १३ ॥

जना भाविनो भक्तिसंभारवन्तः,
समेत्याऽत्र दुष्कर्मभीर्ति त्यजन्ति ।
सुकर्माऽर्जयित्वा लभन्तेऽमरत्व—
मिलादुर्गसंस्थं स्तुवे शान्तिनाथम् ॥ १४ ॥

प्रभो ! शान्तिनाथ ! त्वमेवाऽसि लोक—
त्रयाऽधीशिता दुःखहर्ता जनानाम् ।
भवे त्रायको विद्यते कोऽपि नाऽन्य—
इलादुर्गसंस्थं स्तुवे शान्तिनाथम् ॥ १५ ॥

अहं दर्शनाते विभो ! जातकृत्यः,
स्मरामि त्वदीयं पदद्वन्द्वमीड्यम् ।
सदा प्रार्थिताऽर्थप्रदर्शतारमीश—
मिलादुर्गसंस्थं स्तुवे शान्तिनाथम् ॥ १६ ॥

(६४)

(उपजातिवृत्तम्)

चौलुक्यवंशाऽस्वरभानुमाली, सम्यक्त्वशाली सुकृतैकभागी ।
न्यायप्रधानो जितमोहमानो-जितेन्द्रियः सर्वत एष मान्यः ॥१७॥

नराऽमरेन्द्रसृष्टियशीलः, कुमारपालः चितिपालमूरुद्यः ।
शशास भूमण्डलमेकवीरः, शचीपतिर्दीव्यभुवं यथैव ॥१८॥

निर्मापितस्तेन वरेण्यवर्णः, श्रीशान्तिनाथस्य महाविहारः ।
प्राक्पुण्यभाराऽर्जितशुद्धकीर्ति-ब्रजः स्थितोरम्य इवाऽतिभाति ॥

इयद्वाक्षोणिधरोविभूषां, श्रीशान्तिनाथालयतो विशेषात् ।
चकास्ति संप्राप्य धराधराणां, राजेव चूडामणितां प्रपन्नः ॥
द्विपञ्चसंख्याप्रमितानि जैन-चैत्यानि रेजुः परितः प्रधानम् ।
श्रीशान्तिमेहं जितनाकशोभं, तारागणस्था शशिमण्डलीव ॥
कुमारपालेन विनिर्मितःखर-तराऽरुद्यगच्छस्य जिनालयोऽयम्
पट्टावलीलेखतएव शान्तिदो-निश्चीयते निर्मलतानिदानम्॥२२॥

श्रीवीरतोबाणवसुद्विवर्णे(२८५), बभूविवान् संप्रतिभूमिपालः ।
व्यभूषयद्यो धरणी जिनालयैः, सहस्रसंख्यैरतुलप्रभाधरैः ॥२३॥

विभावानि तेनैव सहस्रशिम-तेजोभिभावीनि विधापितानि ।
विलोकयन्संप्रति भव्यलोक-स्तनोति सम्यक् शिवसंपदं स्ताक् ॥

इलादिदुर्गेऽत्र विधापितोऽसौ, श्रीशान्तिवासः चितिपेन तेन ।

(७६)

इत्थं पुरावृत्तविदो वदन्ति, प्रमाणमेतत्सुधिया विलोक्यम् । २५ ।
 इयहरं प्राक्तनमेव पत्तनं, जिनालयश्रेणिविराजमानम् ।
 चकास्ति सम्यक्त्वविभासिचेतः—श्राद्धा वसन्त्यत्र सुनीतिभाजः

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

बौण्डीपर्यसोर्वरांभिकलिते (१९७५) संवत्सरे वैक्रमे,
 जीर्णोद्धार इलानगेऽस्य विहित-श्रेत्यस्य शान्तिप्रभोः ।
 श्रीसंघेन जिनोक्ततत्त्वपटुना, सर्वद्विदानादिना,
 दुष्कर्मारितृणाऽनलः सुखकरः, स्वर्गाऽपर्वगप्रदः ॥ २७ ॥

राष्ट्रोद्धाऽन्वयवारिजोषणकिरणः, सन्न्यायनिष्णातधी-
 जीर्णोद्धारविधानकोच्छृदय-स्तत्त्वाऽर्थवेदप्रियः ।
 दीनानुद्धरयन्नजस्त्रविभवः, कल्पद्रुकल्पोपमः,
 श्रीमर्तिसहप्रतापभूमिरमणो-शासीत्प्रजामीडरे ॥ २८ ॥

श्रीमहोलतसिंहभूपतिसहायेनाऽत्र शान्तिप्रभो-
 श्रैत्योद्धारमचीकरच्छुभमतिः श्रीजैनसंघः समः ।
 वैद्विष्णुपार्निधिच्छमापरिमिते संवत्सरे वैक्रमे,
 नानापत्तनरैव्ययेन महता श्रीहेमचन्द्राऽनुगः ॥ २९ ॥

संबच्छम्भुविलोचनर्धिनिधिभूसंज्ञे शुचौ (१९७३) शोभने,
 श्रीमच्छान्तिजिनेन्द्रमूर्तिमनधामानम्य शुद्धात्मना ।

(७६)

चक्रे वाचकपुङ्गवोऽजितसुधासिन्धुस्तवं शान्तिद-
मेतत्सत्त्वहिताय दुर्गममहादुर्गस्थतीर्थेशितुः ॥ ३० ॥

श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथस्तोत्रम् ॥ १२ ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

यद्वासा प्रविभाति तिगमकिरणो-द्वासिप्रभाक्षामता,
तायिन्या जगतीतलं तलमिवा-ऽऽदर्शीयकं कग्रया ।
प्राचीनोर्जितकर्मजातविविध-व्याध्यन्धकाराऽपहं,
श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथचरणा-ऽम्भोजद्वयं नौम्यहम् ॥ १ ॥

धर्माऽरामकलाकलाधरनिभं भावाऽयवृन्दाऽदरं,
राकेशक्षतिदं सुदन्तसुषपोद्वासदीयाऽऽननम् ।
लक्ष्यीकृत्य दिगन्तकीर्तिममलां संयाति दीच्यप्रभं,
श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथचरणा-ऽम्भोजद्वयं नौम्यहम् ॥ २ ॥

संसारोद्भूतिरन्तिमा गुणजुषां, यद् ध्यानतो जायते,
दुष्टान्यष्ट लयं व्रजन्ति सुधियां, रौद्राणि कर्माणि च ।
संपत्तिः सुलभा नराऽमरगण-श्लाघ्या स्वनर्घ्या नृणां,
श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथचरणा-ऽम्भोजद्वयं नौम्यहम् ॥ ३ ॥

(७७)

पापं वारयति क्षमां जनयति, क्षेमं करोत्यज्ञसा,
दारिश्यं दलयत्यलं वितनुते, कीर्तिं परां शाश्वतीम् ।
सन्तोषं वितरत्यथाऽपि यदनु-ध्यानं विधत्तेऽक्षयं,
श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथचरणा-ऽभ्योजद्वयं नौम्यहम् । ४ ॥

यज्ञेत्रप्रबलप्रभा शमयति, क्षोभं कुवादोऽद्वयं,
नैरुद्यं नितरां तनोति, सुमदं, संपादयत्यात्मानि ।
दुर्बारां दलयत्यनङ्गसुभट-प्रोद्धामभीति सदा,
श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथचरणा-ऽभ्योजद्वयं नौम्यहम् ॥ ५ ॥

यत्पुण्योपचितं नराऽमरणाऽधीशै-मुदा वन्दितं,
भिध्यामोहतमोनुवासितधियां, तथ्यस्वरूपोषणगुम् ।
सीरं सारतरं दुरन्तविषमा-पत्तिक्षमादारणे,
श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथचरणा-ऽभ्योजद्वयं नौम्यहम् ॥ ६ ॥

भीतिर्भूतगताऽन्यचक्रजानिता, लुप्ताऽस्पदा लक्ष्यते,
क्षत्रातङ्कगणान्तकारिविभुना, स्त्रात्राऽभ्युना चारुणा ।
यस्याऽमन्दसुभक्तिभासुरसुर-क्षोणीन्द्रसंपूजितं,
श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथचरणा-ऽभ्योजद्वयं नौम्यहम् ॥ ७ ॥

दुर्बाराः कमठादिभिर्विरचिता—नैकोपसर्गाः क्षयं,
भेजुर्यस्य तमोऽपहारितपसा, ताम्यज्ञनाऽतायिना ।
दीद्यौर्वादिकतापतापितजनाऽ—नन्दप्रदानोचितं,
श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथचरणा-ऽभ्योजद्वयं नौम्यहम् ॥ ८ ॥

(७८)

श्रीमत्पद्मणपत्तनेऽधिवसति, सौभाग्यसाराऽस्पदं,
 यः पार्श्वाऽधिपतिः करोति जनता—भावोन्नतिप्रापकः।
 तस्येदं भवभीतिहारि मनुजो—यः कीर्त्येदष्टकं,
 निर्वृतिं समुपैति सोऽतिरभसा, निर्मानमारात्तिकः ॥ ९ ॥

श्रीपञ्चासरपार्श्वनाथनमनं प्रीत्या प्रकुर्बन्पुहु—
 राकाशर्षिनिधिक्षपाकरमिते (१६७०) संवत्सरे वैकमे ।
 मासे फाल्गुनके सिते प्रतिपदि स्तोत्रं तिथावेतकद् ,
 दीव्याभोऽजितसागरः श्रुतधरो वाच्यमो निर्ममे ॥ १० ॥

श्रीयुगादीश्वरजिनस्तवनम् ॥ १३ ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

आत्मानन्दविलासमग्रमनसं शुद्धस्वरूपात्मकं,
 संसाराऽम्बुधिलङ्घने प्रवहणं कल्याणमालाऽङ्कितम् ।
 दुष्कर्मद्रुमपावकं शुभमति—प्रोद्दीपने दीपकं,
 वन्देऽहं प्रभुमादिनाथमनिशं त्रैलोक्यरक्षाकरम् ॥ १ ॥

गार्हस्थ्ये सकलाः कलाश विशदं शिल्वं बभाषे समं,
 कैवल्यं प्रतिपद्य यः क्रमतया विस्तारयामासेशान् ।
 तत्त्वानि प्रथितानि दीव्यमहिमा धर्म्याणि धर्मिप्रियो—
 वन्दे तं प्रभुमादिनाथमनिशं त्रैलोक्यरक्षाकरम् ॥ २ ॥

(७९)

लोकानामुपकारकर्मनिरतो ज्ञानेन नैर्मन्थमाक्,
 सिद्धान्तेषु महत्सु लब्धमहिमा सर्वेषु सिद्धक्रियः ।
 वेदेषु प्रथितश्च चित्रचरितः ख्यातः पुराणेष्वपि,
 श्रीमानादिजिनेश्वरो दिशतु वः श्रेयस्तर्ति शोभनाम् ॥३॥

भक्तानामभयङ्करं जितभयं नाऽन्तादिमध्यक्रियं,
 हर्त्तारं दुरितस्य शान्तिकलितं लीलागृहं संपदाम् ।
 नाभिच्छमापतिवंशमस्तकमण्डि सम्यग् रमाराजितं,
 वन्देऽहं प्रभुमादिनाथमनिशं त्रैलोक्यरक्षाकरम् ॥४॥

सर्वोपद्रवपञ्चगप्रमथने नागान्तकोऽनन्तकः,
 सौवर्णोपमवर्णकः शुभमहोक्षाऽङ्गेन विभ्राजितः ।
 श्रेयः सन्ततिगुणिमनीजलधरो धर्मापिगोर्विहरः,
 श्रीमानादिजिनेश्वरोऽजितनतः पायादपायाज्ञनान् ॥५॥

श्रीसंखेश्वरपार्श्वनाथचैत्यवन्दनम् ॥ १४ ॥

(शार्दूलविं० बृ०)

कीर्तिर्थस्य विराजतेऽतिविमला गौडीपुरे पूर्वे,
 तीर्थस्तम्भनके च लोद्रवपुरे वाराणसीपित्तने ।
 जीरावल्यमिधानके सुविदिते तीर्थेऽतिरम्यद्धिके,
 श्रीसंखेश्वरपार्श्वनाथमनिशं वन्दे तमिष्टप्रदम् ॥ १ ॥

(८०)

इष्टार्थप्रतिपादनेऽमरतरुं सिद्धान्ततत्त्वाऽऽल्यं,
 श्रीवामातुजं सुराऽसुरगर्णैर्वन्द्यं सदा भावतः ।
 स्वर्गे भूमितले च नागवसतौ ख्यातप्रभावं प्रभुं,
 श्रीसंखेश्वरपार्षदनाथमनिशं वन्देऽक्षयार्थप्रदम् ॥ २ ॥
 दुर्भेद्यानि विभिन्न बोधपविना कर्माणि यो मूलतः,
 प्राप्याऽनन्तकलं चिरत्नमतुलं ज्ञानाऽऽख्यरत्नं विभुः ।
 लेभे निर्वृतिसौख्यमात्महितदं स्वानन्दिताऽत्मा स्वयं,
 श्रीसंखेश्वरपार्षदनाथमनिशं वन्दे तमिष्टप्रदम् ॥ ३ ॥
 त्रैलोक्याऽधिपतिं पवित्रवपुषं लोकत्रयोद्धारकं,
 पापानामविलोकनीयमनिशं मुक्तिप्रियाऽलिङ्गितम् ।
 अस्मोजाक्षियुगं प्रसञ्चवदनं स्वच्छद्विजालिप्रभं,
 श्रीसंखेश्वरपार्षदनाथमनिशं वन्देऽक्षयार्थप्रदम् ॥ ४ ॥
 अविधीयाँभुजेज्जभू (१९७४) परिमिते संवत्सरे वैक्रमे,
 मासे माधव उत्तमेऽसितदले यदर्शनं पावनम् ।
 प्राप्तं पुण्यवतां सदैव सुलभं दुष्प्रापमन्याङ्गिनां,
 श्रीसंखेश्वरपार्षदनाथमाजिताऽनन्दप्रदं नौम्यहम् ॥५

श्रीसिद्धचक्रचैत्यवन्दनम् ॥ १५ ॥

(शार्दूलवि० वृ०)

आराध्यं जिनपुङ्गवं गतमदं शक्रादिसंपूजितं,
 सज्ज्ञानादिगुणैकरत्ननिलयं निर्दोषसन्मानसम्

(८१)

ज्ञानाऽसिक्षतर्कमजालममलं मुक्तिप्रियाऽलिङ्गितं,
सम्पूर्णार्थमहं नमामि शिवदं सिद्धं च बुद्धं सदा ॥१॥

गच्छाऽधीशमनेकसद्गमयं सौम्यं गणानां पति,
वन्देऽहं वरवाचकं श्रुतधरं ज्ञानत्यादिधर्मप्रियम् ।
मित्राऽमित्रसमानदृष्टिमखिलां चारित्रिणां मालिकां,
निर्बाणाऽस्पदसाधऽनोद्यतमतिं भूमण्डले चाऽन्वहम् ॥२॥

श्रीसर्वज्ञगणप्रदिष्टमनधं ज्ञानं पवित्रं परं,
तत्त्वाऽर्थप्रतिपादने च कुशलं सदर्शनं सौख्यदम् ।
विच्छिन्नाऽस्त्रवर्कर्मगुप्तिसमितिक्षेमं च चारित्रकं,
दुष्कर्मन्धनदाहदक्षमतुलं प्रीत्याऽश्रये सत्त्वपः ॥ ३ ॥

पापौघप्रलये हुताशनसमं माङ्गल्यमालाप्रदं,
त्रैलोक्ये परमोपकारकरणे तत्त्वं परं सद्गुरुम् ।
भावाऽपत्तिविदारकं गुणवतां शुद्धेः परं कारणं,
वन्दे मोक्षसुखस्य कारणमिमं जन्मादिदुःखाऽपहम् ॥४॥

मव्याऽब्जप्रतिबोधने दिनमाणि सेसारसिन्धुप्लवं,
चिन्तारत्नसुरद्गुणादधिगुणं सज्जावसंवर्द्धकम् ।
आराध्यं नवकाररूपमनधं तत्त्वत्रयोदीपकं,
वन्देऽहं नितरां सुखैकसदनं श्रीसिद्धचक्रं मुदा ॥ ५ ॥

(८२)

श्रीपर्युषणपर्वस्तुतिः ।

पर्वण्युत्तमसिद्धिधामनि जनाः ? पूजां प्रभोर्मार्वतः,
संप्राप्तेऽष्टविधां शुभां रचयत स्नात्रोत्सवं सोत्सवम् ।

श्रीमद्वीरजिनेश्वरस्य कृतिनः सत्पुण्यसम्पत्तिदां,
येनैवाऽत्र परत्र शर्म निखिलं संप्राप्यते निर्भयम् ॥ १ ॥

आराध्याऽतिविशुद्धिदं क्षतिकरं भव्यं तपःकर्मणां,
सर्वज्ञाः सकला वराम्बुजचयैः पूज्याः प्रमोदाऽस्पदाः ।
श्रोतव्यं चरितं तदीयमतुलं दीव्यप्रभावं जनै—
रस्मिन् पर्वणि येन ते जनिमतां कल्याणमालाप्रदाः ॥ २ ॥

कृत्वा शर्मनिधानकं भविजनैः पष्ठाष्टमाऽख्यं तपो—
मारीघोषणकं विधेयमिह वै पर्वण्यमुष्मिन् शुभे ।

ध्यातव्यानि शुभं च पञ्च सुधिया कल्याणकानि ब्रतं,
आध्यः श्रीयुतगौतमादिगणभृद्वादस्तथाऽईद्रिरः ॥ ३ ॥

कल्पाख्यं मुनिभिः प्रवाचितमिह श्राव्यं त्रिधा देहिनः,
सूत्रं मूलमनर्थहारि सकलाः क्षाम्यास्त्रिरत्नाऽन्वितम् ।

पूजा संघजनस्य चैत्यनिकरे यात्रा च कार्या मुदा,
सङ्के त्वं सकले शुभे ! वित्तनुतात् सिद्धायिके ! सम्पदम् ॥ ४

(८३)

(१) श्रीऋषभदेवजिनस्तुतिः ।

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

भक्ताऽमरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा—

मुहीपकं जिन ! पदाभ्युजयामलं ते ।

स्तोष्ये मुदाऽहमनिशं किल मारुदेव !

दृष्टाऽष्टकमर्मरिषुमण्डलमित्सुधीर ! ॥ १ ॥

श्रीमज्जिनेश्वरकलापमहं स्तुवेऽर—

मुद्योतकं दलितपापतमोवितानम् ।

भव्याऽभ्युजाऽलिदिननाथनिभं स्तवीमि,

भक्त्या नमस्कृतममर्थ्यनराधिराजैः ॥ २ ॥

वर्या जिनक्षितिपतेक्षिपदीमवाप्य,

गच्छेश्वरैः प्रकटिता किल वाग् मुदा या ।

सम्यक् प्रणम्य जिनपादयुगं युगादा—

वेवं शुभार्थनिकर्म्मवि साऽस्तु लक्ष्म्यै ॥ ३ ॥

यद्देश्वरस्तव जिनेश्वर ! गोमुखाह्वः;

सेवां व्यधत्त कुशलक्षितभृत्योदः ।

त्वत्पादपङ्कजमधुवततां दधान—

आलम्बनं भवजले पततां जनानाम् ॥ ४ ॥

(८४)

श्रीमहावीरजिनस्तुतिः

कल्याणमंदिरमुदारमवद्यभेदि,
 दुष्कर्मवारणविदारणपञ्चवक्त्रम् ।
 यत्पादपद्युगलं प्रणमन्ति शक्ताः
 स्तोष्ये मुदा चरमतीर्थकरं जिनेशम् ॥ १ ॥

क्षीणाष्टकर्मनिकरस्य नमाऽभि नित्यं,
 भीताऽभयप्रदमनन्दितमांहिपद्मम् ।
 इष्टाऽर्थमण्डलसुसर्जनदेववृत्तं,
 नित्योदयं दलितरीव्रकषायवृन्दम् ॥ २ ॥

जैनागमं दिशतु सर्वसुखैकदारं,
 श्रीनन्दनचितिजहव्यहतिप्रकारम् ।
 संसारसागरनिमज्जदशेषजन्तु—
 बोहित्थसन्निभमभीष्टदमाशु मुग्धम् ॥ ३ ॥

मातङ्गयद्वरमलां प्रकरोति सेवां,
 पूर्वान्तमारसमभीप्सितदं विशालम् ।
 उत्पत्तिविस्तरनदीशपतञ्जनानां,
 पोतायमानमभिनम्य जिनेशरस्य ॥ ४ ॥

—•—

(८६)

श्रीशान्तिनाथजिनस्तुतिः

सकलकुशलवल्लीपुष्करावर्तमेघो—

मदनसदृशरूपः पूर्णराकेन्द्रुष्वकत्रः ।

ग्रथयतु मृगलच्छमा शान्तिनाथो जनानां,

प्रसृतभुवनकीर्तिः कामितं कप्रकान्तिः ॥ १ ॥

जिनपतिसमुदायो दायकोऽभीप्सितानां,

दुरितिमिरभानुः कल्पबृक्षोपमानः ।

रचयतु शिवशान्तिं प्रातिहार्यश्रियं यो,—

विकटविषमभूमीजातदर्ति विभर्ति ॥ २ ॥

ग्रथयतु भविकानां ज्ञानसंपत्समूहं,

समय इह जगत्यामासवक्त्रप्रसृतः ।

भवजलनिधियोतः सर्वसम्पत्तिहेतुः;

प्रथितघनघटायां सर्प (सूर्य) कान्तप्रकारः ॥ ३ ॥

जयविजयमनीषामंदिरं ब्रह्मशान्तिः

सुरगिरिसमधीरः पूजितो न्यक्षयच्चैः ।

हरति सकलविघ्नं यो जने चिन्त्यमानः,

स भवतु सततं वः श्रेयसे शान्तिनाथः ॥ ४ ॥

(८६)

श्रीपार्श्वनाथजिनस्तुतयः

अयःश्रियां मङ्गलकेलिसद्य !
 श्रीयुक्तचिन्तामणिपार्श्वनाथ !
 दुर्वारसंसारभयाच्च रक्ष ?
 मोक्षस्य मार्गे वरसार्थवाह ! ॥ १ ॥

जिनेश्वराणां निकरे क्षमायां,
 नरेन्द्र—देवेन्द्रनतांडहिपद्य !
 कुरुष्व निर्वाणसुखं क्षमाभृत् !,
 सत्केवलज्ञानरमां दधान ! ॥ २ ॥

कैवल्यवामाहृदयैकहार ?
 क्षमासरस्वद्रजनीशतुल्य !
 सर्वज्ञ ! सेवाऽतिशयप्रधान !
 तनोतु ते वाग् जिनराज ! सौख्यम् ॥ ३ ॥

श्रीपार्श्वनाथक्रमणाम्बुजात—
 सारङ्गतुल्यः कलधौतकान्तिः ।
 श्रीयक्षराजो गहडाभिधान ?,
 चिरं जय ज्ञानकलानिधान ! ॥ ४ ॥

(८०)

पार्श्वजिनस्तुतिः (१)

न ग्राऽखण्डलवृन्दमस्तकमणिव्रातेन घुष्टक्रमं,
 दिक्खचक्रं निजतेजसा विलसता प्रोद्दीपयन्तं सदा ।
 निर्वाणप्रियपत्तनाऽध्वनि महासार्थाद्विषं पुङ्गवं,
 वन्दे पार्श्वजिनेश्वरं सुभविनां कन्याणमालाप्रदम् ॥ १ ॥

थ्रेयः सन्ततिदायकान् जिनवरान्सर्वाञ्छुभद्यायिनां,
 सत्तत्त्वागमराशिभाषणपरान् दुर्वादिवादक्षतान् ।
 अज्ञानान्धचयप्रणाशनविधौ भास्वत्प्रभामासुरान्,
 कुर्वेऽहं स्तुतिगोचरान्पदुमतिर्धर्यानस्थितान्सर्वदा ॥ २ ॥

कन्याणं विदधातु वो नयगण्योत्यागमौघः सदा,
 श्रीमत्तीर्थकृतां मुखाम्बुजसमुद्भूतोऽविता भूतले ।
 भूतानां हतभूरिसंस्तुतिभयः सन्मार्गसंदीपकः,
 सद्यो मोहमहान्धकारहरणे प्रद्योतनो निर्मलः ॥ ३ ॥

सर्वोपद्रवनाशिनी जिनमतप्रक्षोभकक्षोभिनी,
 पद्मावत्यजिता परैरनुदिनं दुर्वादिनां दारिका ।
 देवी शासनरक्षिकाऽङ्गुशकरा संघाऽपदां वारिका,
 सर्वत्राऽभयदायिनी विजयताऽजैनेन्द्रमार्गश्रिता ॥ ४ ॥

---

(८८)

श्रीनेमिनाथजिन (ज्ञानपंचमी) स्तुतिः

शंखचक्रधरः शिवात्तुभवः श्रीनेमिनाथः शिव—
 सम्पर्श्यै भवतु क्षमाशमयुतः पञ्चप्रमादोजिज्ञतः ।
 पञ्चाक्षीविजयी जयोद्यतमतिः पञ्चाऽश्रवाणां सदा,
 पञ्चम्यास्तपसि प्रसक्तमनसां सत्पञ्चमह्नानवान् ॥१॥

नाभेयत्रिशलासुतादिरनिशं तीर्थङ्करौघः शिवं,
 दद्यादेवनरेन्द्रवन्दितपदो लेखे गतिं पञ्चमीम् ।
 पर्वाऽराध्यमहाव्रतोत्तमतया तीर्थङ्करैः सेविते,
 पञ्चम्यास्तपसि स्थिताय विमले भव्यात्मने ज्ञानदे ॥२॥

निर्वाणाऽमितशर्म भव्यमनुजा आसाद्यन्ति कृणाद्,
 येषां दृष्टिनिपातनेन करुणादिब्यौकसां सन्ततम् ।
 तेषामागमराशयः कृतधियां तीर्थङ्कराणां वराः,
 कल्याणं प्रदिशन्तु पञ्चमतिथावाराधनोत्साहिनाम् ॥३॥

मत्तेभौघकपोलभेदनमहाप्रोद्धृतवेगाऽजित—
 सिंहारूढवपुः करस्थितकजाऽलङ्कारसंभूषिता ।
 देव्यम्बा रुचिराऽकृतिर्जिनवरे भक्तिं सदा विभ्रती,
 पञ्चम्यास्तपसि प्ररूढमनसां शान्तिं तनोत्त्वन्वहम् ॥४॥

—•—

(८)

(३) श्री ऋषभजिनस्तुतिः

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

कन्याणमन्दिरपुदारमवद्यमेदि,
 सत्कर्मकारणमनन्पविभानिधानम् ।
 शक्रा यदीयचरणाम्बुजमानमन्ति,
 नाभेयमीशमनिशं तमहं स्तवीमि ॥ १ ॥

देवाधिदेवनिकरस्य नमामि नित्यं,
 भीताभयप्रदमनिन्दितमंग्रिपद्मम् ।
 सर्वार्थसिद्धिनिलयं जनकामितानां,
 संपादकं मथितमोहमहाप्रचारम् ॥ २ ॥

जैनेन्द्रवाह्मयमशेषसुखैकधाम,
 श्रेयांसि वो दिशतु दुःखलतालवित्रम् ।
 संसारसागरनिमञ्जदशेषजन्तु—
 संतारणे प्रवहणं प्रवरं गरिष्ठम् ॥ ३ ॥

चक्रेश्वरी विमलपादसरोजयुग्मं,
 सेवां दधात्यजितनाथसुशासनस्य ।
 देवी दुरन्तभववाद्विपतञ्जनानां,
 पोतयमानमभिनम्य जिनेश्वरस्य ॥ ४ ॥

(९०)

(४) श्रीमहावीरजिनस्तुतिः

मन्त्रामरप्रणतमौलिमणिप्रभाणा—
 मुत्तेजयच्चरणपङ्कजयुग्ममीश ! ।
 तावत्कमुष्मातिकरं शरणं करोमि,
 सिद्धार्थराजसुत ? सिद्धिसुखप्रदायि ॥ १ ॥

श्रीमज्जिनेन्द्रनिकरं सततं स्तुवेऽह—
 मुद्योतकं दलितपापतमोवितानम् ।
 संसारसागरतरण्डसमं निकामं,
 देवासुरैः प्रणतपादयुगं स्वभक्त्या ॥ २ ॥

लब्ध्वा जिनेश्वरमुखात् त्रिपदीं प्रशस्तां,
 सिद्धान्तमक्रियत यद्गणभृत्समूहैः ।
 सम्यक्प्रणम्य जिनपादयुगं युगादा—
 विष्टप्रदं भवतु तद्भुवि मानवानाम् ॥ ३ ॥

सिद्धायिकेति तव वीर ! जिनेश ! देवी,
 पादाम्बुजेऽजितनते भजतिस्म नित्यम् ।

दुष्टाऽमयोर्मिकलिते दरविघ्नराशा—
 वालम्बनं भवजले पततां जनानाम् ॥ ४ ॥

---

(९१)

(५) सत्यस्मरणम्.

(रामकलीरागेण गीयते)

सुधियः ! स्मरत सदा सुखवन्तं,
सुधियः ! स्मरत सदा सुखवन्तम् ।

शरणाश्रितजनवत्सलनिर्भय-

प्रेमवसन्तमवन्तं रे ॥   सुधियः ! ॥ १ ॥

किञ्चन स्थैर्य मनसि विधाय,
भजत जिनागमदेशम् ।

कुमतरचनाधटितकृतान्तं,
त्यजत दुरन्तमशेषं रे ॥   सुधियः ! ॥ २ ॥

गुहरविवेकी परिहर्तव्यो,
दूषयति यो मतिहीनम् ।

सुगुरुवचः परिपीतं किञ्चित् ।

कुरुते दीनमदीनं रे ॥   सुधियः ! ॥ ३ ॥

मिथ्यातन्वहतात्मविकासं,
पृच्छत किं सुखवासम् ।

परमाऽनन्दसमीहा स्याच्च-

त्किमु न त्यजत परिहासं रे ॥   सुधियः ! ॥ ४ ॥

मनसा निर्जित एव मनुष्यो
लभते नो स्वात्मरतिम् ।

(९२)

येन जितं निज्जमानसमेत—

त्सपदि स याति सुमर्ति रे ॥ सुधियः ॥ ५ ॥

भवपाथोधिनिदानमनादि,

कामलोभमदमानम् ।

परिहर मित्र ! वृषं सुखकारं,

भज कुरु जिनपदध्यानं रे ॥ सुधियः ॥ ६ ॥

भवकान्तारगतः किं सहसे ?

दुस्सहदृःखमवारम् ।

चिन्तय जगदुपकारमनन्यं,

दुर्लभशिवसुखकारं रे ॥

सुधियः ॥ ७ ॥

श्रयताऽजितपदकमलमहीनं,

सुरमुनिमधुकरलीनम् ।

वदत वचनमतिहितदमदीनं,

सत्यसुधारसपीनं रे ॥ सुधियः ॥ ८ ॥

शत्रुञ्जयमण्डनश्रीक्रष्णदेवजिनस्तुतिः

(संग्रहरावृत्तम्)

आनन्दानप्रक्रित्रिदशपतिशिरःस्फारकोटीरकोटी-

प्रेष्ठन्माणिक्यमालाशुचिलहरीधौतपादारविन्दम् ।

(९३)

आद्यं तीर्थाऽधिराजं भुवनभवभृतां कर्मभर्माऽपहारे,
 वन्दे शत्रुञ्जयाख्यश्चित्प्रधरकमलाकण्ठशत्रुञ्जारहारम् ॥ १ ॥

माद्यन्मोहद्विषेन्द्रस्फुटकरटतटीपाटने पाटकं ये,
 विभ्राणाः शौर्यसारा रुचिरतरुचां भूषणायोचितानाम् ।
 सद्व्रत्तानां शुभानां प्रकटनपटवो मौकितकानां फलानां,
 तेऽमी कण्ठीरवाऽऽभा जगति जिनवरा विश्ववन्द्या जयन्ति ॥२॥

सद्गोधावन्ध्यबीजं सुगतिपथरथः श्रीसमाकृष्टिविद्या,
 रागद्वेषाऽद्विमन्त्रः स्मरदवदवथुः प्रावृष्ट्याऽम्बुद्वाहः ।
 बीयाज्जैनाऽऽगमोऽयं निविडतमतमः स्तोमतिग्मांशुविम्बो—
 द्वीपः संसारसिन्धौ त्रिभुवनभवने व्यवस्तुप्रदीपः ॥ ३ ॥

यः पूर्वं तन्तुवायः कृतसुकृतलवै दूरितैः पूरितोऽपि,
 प्रत्याख्यानप्रभावादमरमृगदृशामातिथेयं प्रपेदे ।
 सेवाहेवाकशाली प्रथमजिनपदाम्भोजयोस्तीर्थरक्षा—
 दक्षः श्रीयक्षराजः स भवतु भविनां विघ्नमर्दीं कपर्दी ॥४॥

(२) श्रीशान्तिनाथजिनस्तवनम्.

(गजल कव्वाली रागेण गीयते)

सर्वार्थसिद्धिदायिन् ? करुणासुधाभिष्ठायिन् ? सर्वार्थ—
 श्रीशान्तिनाथ ? शरणं, ब्रजामि ते सुचरणम् ।
 सकलाऽरतिप्रणाशिन् ? भवपाथसां विशोषिन् ? सर्वा—१

(९४)

श्रीविश्वसेनसूनो ? अचिराप्रमोदभानो ? ।
 अज्ञानमोहहरणे, नमोऽस्तु ते सुचरण ? ।   सर्वा-२
 शान्ति देहि कृपालो ? विधेहि शर्म दयालो ? ।
 कुरु मे कृपां विशालां, पालय सुभव्यमालाम्   सर्वा-३
 गुणगौरवं त्वदीयं, गातुं नवै मदीयम् ।
 हृदयं जिनेश ? शक्तं, लोकान्तरे प्रसक्तम् ।   सर्वा-४
 पतितो भवाऽर्णवेऽहं, दुर्ब्याधिवारिभरिते ।
 मम पालनं कुरु त्वं, खधुनोजिक्षतं ममत्वम् ।   सर्वा-५
 अजिताऽब्धिसूरिरीश ! ध्यानेऽस्मि तत्परोऽहम् ।
 भगवंस्तवैव वैरि-व्रजनाशनैकदृष्टिः ।   सर्वार्थ-६

---

(३) श्रीमहावीरजिनस्तवनम्.

(कवाली रागेण गीयते)

सुधासिन्धो ! महावीर ! नमामि त्वत्पदाम्भोजम्
 जगन्नाता त्वमेवासि, जगद्व्यस्त्वमेवासि ।
 जगत्कल्याणकर्त्ताऽसि, जगत्पूज्यस्त्वमेवासि ।
 जगद्व्यापी प्रभावस्ते, जगद्व्याम्बुजोद्भासी ॥ सुधा-१ ॥
 सहस्रांशुप्रभामेदी, समन्तात्कानितनिस्यनदी,

(९६)

विशुद्धस्तावकोदेहः, सदाऽनन्दैकसद्गेहः ।
 मया ध्यातोरहस्येष—, भवान्तं कर्तुकामेन ॥ सुधा-२ ॥

सदा शान्ति कृपासिन्धो ! विधेहि प्रेमिणां बन्धो ?,
 दुराचारं महाकूरं, जनत्रासं विधातारम् ।
 निराधारं दयादारं, जगत्त्रातः ! कुरुष्वाऽरम् ॥ सुधा-३ ॥

प्रभो ! विघ्नं न मे लोके, विभो ! श्रेयः सदा लोके,
 त्वदीयध्यानतो नूनं, न लोके जायते न्यूनम् ।
 त्वदीयं ये श्रिताः पादं, न ते यान्ति भवोन्मादम् ॥ सुधा-४ ॥

जगज्जीवा विमूढास्ते, न जानन्ति प्रभावं ये,
 महामोहान्धतालीना—यथा चारिस्थिता मीनाः,
 सदा चारित्रताहीना—भवोदन्वत्यहो मण्नाः ॥ सुधा-५ ॥

अजितसूरिः सदा स्तौति, जगच्छ्रेयः समीहानः,
 प्रभो ! पादारविन्दं ते, महामोक्षाऽध्वदीपस्य,
 सुसंघस्याऽस्तु कल्याणं, क्षयन्तु किलष्टकर्माणि ॥ सुधा-६ ॥

(४) श्रीमद्वीरजिनस्तवनम्.

(धीर समीरे यमुनातीरे वसतो वसे वनमालीरे—
 दुमरी रागेण गीयते)

वन्दे वीरजिनेश्वरदेवं, शाश्वतसुखदातारं रे ।
 त्रातारं जनवल्लभमीशं, शिवरमणीभर्तारं रे ॥ वन्दे-१ ॥

(९६)

कामं क्रोधं लोभं मोहं, वारय वारं वारं रे ।
 वारय भवपाथोधिमपारं, पालय प्राणिसमूहं रे ॥ वन्दे-२ ॥
 गुरुगुणखानिमनन्पविकासं, सुरवरपूज्यमहेशं रे ।
 परमानन्दनिदानमजस्तं, शिवपत्तनसोपानं रे ॥ वन्दे-३ ॥
 मिथ्यामोहतमोहर्तारं, शरणागतपातारं रे ।
 कलिमलदोषकलंकनिवारं, क्रूरकुर्मकुठारं रे ॥ वन्दे-४ ॥
 सत्यदयाधर्मैकनिदानं, दानगुणप्रथितारं रे ।
 भव्याभ्योजदिवाकरमेकं, भवकान्तारसहायं रे ॥ वन्दे-५ ॥
 त्रिशलानन्दनमनघमनन्पं, शिवशर्मैककलापं रे ।
 विज्ञानैकनिधानमुदारं, शिवसुखकंदपयोदं रे ॥ वन्दे-६ ॥
 जन्मजराभवभयहर्तारं, स्वन्पीकृतसंसारं रे ।
 अजितमहापदवीदातारं, मोहसुभटजेतारं रे ॥ वन्दे-७ ॥

---

(५) श्रीमहावीरजिनस्तवनम्.

राग गजल कवाली—(आसक तो हो रहा हुं)

शिवदं त्वदीयचरणं, विमलं करोमि शरणम् ॥ शिवदं—
 मनसा गतैनसाऽहं—कारेण वर्जितोऽहम् ।
 दुरितं निवारयाऽलं, जगदीशपादकमलम् ॥ शिवदं—॥ १ ॥
 मज्जतां हि तावकीनं, लघुमोदतो विहीनम् ।
 करुणामयस्वभावं, विकसन्महाप्रभावम् ॥ शिवदं—॥ २ ॥

(९७)

विज्ञानतत्त्वनिचितं, भव्यात्मनां सुरुचितम् ।
 महावीर ! तावकीनं, जयमेति शासनं वै ॥ शिवदं-॥ ३ ॥

तव शासनं वहन्तः, सुखभागिनो महान्तः ।
 पदमुच्चमेव यान्ति, तरंति चाऽधनीरम् ॥ शिवदं-॥ ४ ॥

भगवंस्त्वयाऽतिचण्डो,—भुजगः समुद्रतोऽभूत् ।
 शरणागतस्य रक्षिन् ?, कुरु मामपि प्रसन्नम् ॥ शिवदं-॥ ५ ॥

त्रायस्व दीनमनसं, तीर्थाधिनाथ ? विषयात् ।
 सुखदं सदैव धेहि, सुकृतं सतां हि रुचिरम् ॥ शिवदं-॥ ६ ॥

अजितोदधेः कृतेयं, भवता स्तुतिर्विधार्या ।
 मम भावनेति सिद्धा, भवताद्वि सौख्यबद्धा ॥ शिवदं-॥ ७ ॥

॥ श्रीमहावीरस्तोत्रम् ॥

ललित (भद्रिका) छन्दः

सकलसिद्धिदं सिद्धभावनं, वनजलोचनं चारुमूर्च्छिकम् ।
 मतिमतां मतं सन्मतार्थिनां, जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥ १ ॥

मुनिगणैः श्रितं देवदानवै-र्नरगणैः सदा सस्तुतश्रियम् ।
 परमतत्त्वदं यस्य दर्शनं, जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥ २ ॥

चरितमुत्तमं चारुदर्शनं, शमितकामनं मानहारकम् ।
 शिवसुखङ्करं योऽचरन्मुदा, जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥ ३ ॥

(६८)

जननमृत्युं पादपङ्कजं, विमलबोधिदं यस्य शोभनम् ।
 जगति देहिनां तारकं स्थितं, जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥४॥
 जयति शासनं यस्य निर्मलं, प्रणतदेहिनां मुक्तिसाधनम् ।
 निखिलकर्मणां वारकं वरं, जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥ ५ ॥
 भवभवार्तिहां यस्य वाचनां, समयवेदिनः श्रद्धयाऽनिशम् ।
 श्रुतिगतां जनाः कुर्वते रता—जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥६॥
 भवति केवलं यदृगुणवजो—क्षयकरो महामोहवैरिणः ।
 अवणगोचरो भव्यभावतो, जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥ ७ ॥
 तिथिरहो सदा स्मर्यते सका, मुनिपतिर्गतो यत्र मोक्षके ।
 भविजनैर्महामोदधारकै—जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥ ८ ॥
 जिनपतेरिदं स्तोत्रमुत्तमं, पठति यः शृणोत्पन्वहं मुदा ।
 व्रजति संपदं देवदुर्लभां, जितमदः स वै मौम्यदर्शनः ॥९॥
 वसुमतीतलं पादपञ्चतः, सुरनतः सदा पावयन्विषुः ।
 जनगणोद्धृतिं योऽकरोदहं, जिनपतिं स्तुते त्रैशलेयकम् ॥१०॥
 विगतवासनं कर्मवैरिणां, हृतकमन्त्रहं बोधदायकम् ।
 जनमनोहरं शान्तमानसं, जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥ ११ ॥
 सुमतिदायिनी शान्तभावना, भवति यद्विभादर्शनक्षणे ।
 तमधिनायकं सर्वदेहिनां, जिनपतिं महावीरमाश्रये ॥ १२ ॥
 कलिमलाऽपहं यत्पदाम्बुजं, सुरगणानतं राजतेऽनघम् ।
 विमलशासनं तं जिनेश्वरं, हृदि विचिन्तये वीरमन्वहम् ॥१३॥

(६६)

भुवि दया त्वया सुप्रकाशिता—इनवरतं महानर्थहारिणी ।
 तत्र विभो ? कृषा लोकतायिनी, शरणमस्तु मे केवलं भवान् ॥१४
 भवमहोदधौ मज्जदङ्गिनां, इटमिहाऽसि वै तारकः प्रभो ? ।
 त्वदपरार्थनं गुणमानवो—मनसि चिन्तयेत्कर्मयन्त्रितः ॥१५॥

॥ अथाऽनन्दमन्दिरनाममङ्गलस्तवनं— प्रारम्भते ॥

श्रीमद्वीरजिनं नमामि नितरां भिक्षान्तरास्त्रिवं,
 कुत्वा घातिकर्मणां चयमरं ध्यानेऽथ शुक्ले स्थितम् ॥
 कैवल्यं विमलं प्रपद्य परितो नादेन धर्ममृतं,
 वर्षन्तं करुणाऽर्णवं भविजनकेत्रेषु सर्वप्रियम् ॥ १ ॥

विभाव्य संसारमनित्यमेके, प्रयेदिरे संयमधर्ममाशु ।
 ब्रतानि च द्वादशकेऽपि भव्याः, सम्यक्त्वमेकेऽपि विशुद्धमापुः ॥
 तस्मिन्दिने संघमनन्तशोभं, संस्थाप्य पूज्योत्तममन्त्रिसंहृष्टम् ॥
 भूमण्डले नित्यविहारकारी, भव्यान् जनांस्तारयितुं सुखेन ॥३॥
 नमोऽस्तु ते सर्वजगत्कमाद्वे ? सिद्धात्मने सर्वविकारहीन ?॥
 अनन्तासिद्धे ? अजराऽभराय, तीर्थाधिषाऽनन्तगुणार्णवाय ॥४॥

अकर्मसङ्गाय विरागमूर्ते ?, अखण्डभावाय जगत्सवित्रे ।
 धर्मग्रणेत्रे नयवर्त्मदेष्टे, नमो नमस्ते प्रभवेऽभवाय ॥ ५ ॥

(१००)

सर्वेषां श्रमणानां त्वं, तारकोऽस्युपदशेतः ॥
 किंपाकसदृशान् भोगान्, ज्ञात्वा वैराग्यतां गतः ॥ ६ ॥
 नमोऽस्तु जिनवर्यायि, तपसां निधये नमः ॥
 अँ नमो बोधिवीजाय, केवलज्ञानिने नमः ॥ ७ ॥
 वन्देऽवक्रोत्कटमर्ति, प्रातिहार्याष्टकाश्रितम् ॥
 वैक्रियलब्धिसंपन्नं, जड्णाविद्याचरं पुनः ॥ ८ ॥
 उग्रेण तपसा दीपं, भूरिविक्रमराजितम् ॥
 आखण्डशीलसौभाग्यं, तुल्यनिन्दास्तुतिक्रियम् ॥ ९ ॥
 कृतानशनमासेव्य, मैद्यमूनोदरं तपः ॥
 कायक्लेशविधातारं, प्रायश्चित्तकरं मुदा ॥ १० ॥
 सद्धृष्टानेषु समालीनं, कायोत्सर्गसमाश्रितम् ॥
 वैयावृत्यकरं प्रेमणा, समलोष्टाशमकाञ्चनम् ॥ ११ ॥
 श्रीजैनधर्मवक्तारं, दुर्गतौ पततां नृणाम् ॥
 शरणं भवपाथोधौ, नमामि जिनपुज्जवम् ॥ १२ ॥
 दया प्रख्यापिताऽखण्डा, शास्त्रेषु विधिभेदतः ॥
 अनुकंपा हृदि प्रोक्ता, त्वया तीर्थपते ? नमः ॥ १३ ॥
 आत्मतुल्यानसमान् जन्तून्, विभाव्य दयया हृदि ॥
 वर्तितव्यमतो लोका-स्तरनिभववारिधिम् ॥ १४ ॥
 हिंसात्मकोर्धर्म उदारबुद्ध्या, हेयः सदा मंगलमेव तूर्यम् ।
 जानन्तु विज्ञा इति धर्ममूलं, तदेव नित्यं शरणं विभाव्यम् ॥ १५

(१०१)

धनश्च यौवनं मत्वा, चश्चलं क्षणभङ्गरम् ।
 चत्वारि मंगलान्येव, प्रधानानि विजानताम् || १६ ||

तत्प्रभावान्महाकष्टं, विलयं याति सर्वथा ॥
 वैरिस्तेनमहाधूर्ता—श्छलयंति न च कचित् || १७ ||

सिंहसर्पदयः क्रूरा—जन्तवो यान्ति दूरतः ॥
 यच्छ्रणान्महारोगाः, शास्यन्ति प्राणिनां सदा || १८ ||

ज्वरस्तद्यानतो नश्ये—द्विघ्नवद्वी च शुष्यति ॥
 भूतप्रेतपिशाचाश्च, विधातं कर्तुमक्षमाः || १९ ||

चतुःशरणतो भूपाः, सुरेन्द्रा नागेदवताः ॥
 स्वयमेव वशं यान्ति, शुद्धभावेन देहिनाम् || २० ||

चतुःशरणतः पापं, त्वरयैव पलायते ॥
 सत्यमेतद्विजानीया—त्तार्थ्यनादादिवोरगः || २१ ||

आनन्दमन्दिरमिदं महसां निधानं,
                   मर्वापदां शमनकं जगति प्रधानम् ।
 यत्रास्थितो विनयशाजिज्ञोऽवधानं,
                   संपद्यते परमतत्त्वमयं विधानम् || २२ ||

आनन्दमन्दिरतुलां वहते न कोऽपि
                   सर्वार्थलब्धिनिचयः सुरमाननीयः ।
 यत्प्राप्तिर्मितोऽस्त्वलितपुण्यवतां जनाना—
                   मर्यार्थनीयमितरभावे क्रित्वा दस्ति || २३ ||

(१०२)

आनन्दमन्दिरमियत्ति विशुद्धभावः,
 संपर्कसर्वविभवः सुतरां दयालुः ।
 प्राचीनपुण्यनिचयोदयदीव्यदृष्टिः,
 सर्वज्ञभाषितशुभागमत्स्ववेदी ॥ २४ ॥

आनन्दमन्दिरमनन्पसमृद्धिगेहं,
 देवाऽसुराधिपतयोऽपि निरीक्षितुं नो ।
 शक्ताः स्वचिन्तितविधानपदुस्वभावाः,
 पुण्योज्जितः पदमनुक्तममेति नैव ॥ २५ ॥

आनन्दमन्दिरमिदं स्तवनं स्तवाहं,
 शान्तात्मनाऽजितमहोदधिना प्रशीतम् ।
 विश्वात्मनां सुखदमस्तु सदेह लोके,
 लोकन्तरेऽप्रमितशर्मनिदानमेतत् ॥ २६ ॥

इमं स्तवं यः प्रपठेत्यभाते ।
 स जीवलोके सुखसंपदाद्यः ॥

सम्यक्त्वशुद्धः समतानिधानः ।
 शिवश्रियं गच्छति निर्मलां वै ॥ २७ ॥

इत्यानन्दमन्दिरनाम मङ्गलं समाप्तम् ॥ १ ॥

---

(१०३)

अथ मङ्गलस्तवनं प्रारभ्यते ॥

जय जय जिनदेव क्षेमसंपत्प्रदायिन् ।

जय जय सुरराजक्षोणिराजैः सुमेव्य ॥

जय जय सुखकंद । क्लेशसंसर्गहारिन् ।

जय जय घनधातिक्रूरकर्मप्रहारिन् ? ॥ १ ॥

यस्याब्धिवह्न्यतिशयाः, प्रातिहार्यष्टकं विभोः ॥

विराजते च कैवल्यं, वाक्सुधावृष्टिरुचता ॥ २ ॥

चतुर्विधं संघमथो विधाय ।

मुक्तिश्रियं कामयितारमीड्यम् ॥

जगद्गुरुं विश्वकलानिधानं,

दयानिधिं नित्यमहं नमामि ॥ ३ ॥

कायेन मनसा वाचा, ध्यानतः श्रीभवेद्गुरुम् ॥

विषद्वाः पक्षतां यान्ति, मङ्गलस्यादिमस्य च ॥ ४ ॥

जयतु जयतु सिद्धः सर्वदा सौख्यकारी,

निचितनिबिडकर्मच्छेदकः शान्तमूर्तिः ॥

त्रिकरणशुभयोगोऽन्नेदकः सत्यशीलो-

वृत्तशिवपुरसौख्यः साम्यभावप्रवृत्तः ॥ ५ ॥

भूरिशाम्रोपमाशून्य-आत्मनिष्ठोऽचलः सदा ॥

निरञ्जनो निराकारो-निर्दुःखो निर्विकारकः ॥ ६ ॥

(१०४)

अजरामरसंस्थान-ईश्वरः करुणाऽलयः,
 प्रथमो जयति त्रित्यां, सर्वजन्तुशिरोमणिः ॥ ७ ॥
 त्रसनालीकोपरिष्ठा, पञ्चाबिलक्ष्योजना ॥
 अष्टयोजनसंस्थूला, चाग्रतोऽधिकसूक्ष्मका ॥ ८ ॥
 छत्राकृतिर्मुक्तिशिला, राजते शाश्वतप्रभा ॥
 तस्यां पञ्चदशविधाः, सिद्धिं याता अनन्तशः ॥ ९ ॥
 मङ्गलस्यास्य पाठेन, सिद्धस्य श्रवणेन च ॥
 सिद्धिं यान्ति जना भव्या-भावभक्तिविशेषतः ॥ १० ॥
 नारित्रशालिनः सर्वे, सदा त्यक्तपरिग्रहाः ॥
 तपश्चर्यारताः शान्ता-जयन्तु मुक्तिवल्लभाः ॥ ११ ॥
 संयमैकक्रियाः पञ्च-महावतपरायणाः ॥
 वैराग्यभावतोऽत्यन्त-क्षीणकामादैरैरिणः ॥ १२ ॥
 युक्तत्रियोगकरणा-जितमृत्युभयाः सदा ।
 ज्ञानदर्शनचारित्र-राजिता विजितेन्द्रियाः ॥ १३ ॥
 चतुर्दशपूर्वधराः, केचिच्च द्वादशाङ्गिनः ॥
 अवधिज्ञानिनः कोचि-न्मनःपर्यववेदिनः ॥ १४ ॥
 तेजोलेश्याधराः कोचि-त्केऽपि वैक्रियलब्धयः ॥
 शुक्लध्यानस्थिताः केचिद्-घातिकर्मविधातिनः ॥ १५ ॥
 केवलज्ञानसंपन्नाः, कोटिलक्ष्मसहस्रशः ॥
 उत्कृष्टो जघन्येन, माननीयाश्च देहिनाम् ॥ १६ ॥

(१०५)

भविका भावतो वन्द्याः, साधवः साधुकामनाः ॥
 तृतीयं मङ्गलं ग्रोक्तं, विशेषां शिवकारकम् ॥ १७ ॥
 जयताजैनधर्मोऽयं, केवलिप्रथितः शुभः ॥
 दयाधर्मप्रधानश्च, सर्वसिद्धान्तपूजितः ॥ १८ ॥
 निजप्राणसमाः सर्वे, प्राणिनो येन वर्णिताः ॥
 शाश्वतः सर्वकालेषु, जिनेन्द्रः स प्रकीर्तिः ॥ १९ ॥
 धर्मोऽयमिति शुद्धेन, मनसा श्रद्धयाऽपि च ॥
 माननीयोऽन्यथा सर्वाः, क्रिया वन्ध्याहृषिपा इव ॥२०॥
 येन जीवदया चित्ते, भाविता भाववेदिना ॥
 लघुकर्मा स विज्ञेयो—निर्मलोचितवर्त्तनः ॥ २१ ॥

अनन्तसंसारिजनाः पृथिव्यां;
 सिद्धि गता जीवदयाप्रभावात् ॥
 तस्माद्यां पालयतु प्रकृष्टां,
 यथा ध्रुवा सिद्धिरमूत्र लोके ॥ २२ ॥

ज्ञानदर्शनचारित्रे, स्थितो धर्मोऽतिनिश्चलः ॥
 सर्वागमेषु सारो हि, चतुर्थं धर्ममङ्गलम् ॥ २३ ॥
 अहतिसिद्धौ मुनिर्धर्म-शत्वारो लोकविशुताः ॥
 शरण्याः सर्वथा चैते, मन्तव्या नात्र संशयः ॥ २४ ॥
 अनेन मङ्गलेनैव, दुःखदारिश्वसंचयः ॥
 वैरिरोगविनाशश्च, जायते सुखसन्ततिः ॥ २५ ॥

(१०६)

गुणवृद्धिश्च भावेन, शुद्धेन कीर्तिविस्तरः ॥
 शारदां सारदां वन्दे, सुमतिर्जायते यतः ॥ २६ ॥
 जयतु श्रेष्ठपददः, परमेष्ठी जनाश्रयः ॥
 नमस्कारपदं सौख्य-दायकं जयतु द्वितौ ॥ २७ ॥
 गुणैर्द्वादशभिर्व्याप्ता-अर्हन्तो लोकपूजिताः ॥
 निष्कर्मणो गुणाकान्ता-स्त्यक्तमिध्याभ्रमा वराः ॥ २८ ॥
 शुक्लध्यानरता जात-केवलज्ञानसंपदः ॥
 समागतेन्द्रपर्षद्विर्द्वादशभिर्विराजिताः ॥ २९ ॥
 वाचं सुधोपमां श्रुत्वा, नरा नार्यश्च भावतः ॥
 केचित्संयमिनोऽन्ये च, द्वादशव्रतधारिणः ॥ ३० ॥
 कृतकर्मक्षया लोकाः, शिवसंपत्समन्विताः ॥
 आदिमस्य पदस्यास्य, महिमा वागगोचरः ॥ ३१ ॥
 द्वितीयपदचिन्तायां, सिद्धानां गुणकीर्तनम् ॥
 यस्मिन्गताः पुनर्नैव, विद्यन्ते जन्मधारिणः ॥ ३२ ॥
 भविनां रञ्जकाः सिद्धा-लक्ष्यातीता निरञ्जनाः ॥
 शिवशान्तास्त्यक्तकाया-निर्भयाः कर्मभञ्जनाः ॥ ३३ ॥
 निर्विकारा जितक्रोधा-गुणाष्टकसमाश्रिताः ॥
 अनन्तसुखधामानाः, केवलज्ञानधारिणः ॥ ३४ ॥
 दर्शयन्तु निजावासं, सम्यक्त्वगुणदर्शिनः ॥
 भवाद्शो न दातारो-दृश्यन्ते भुवनत्रये ॥ ३५ ॥

(१०७)

पदं तृतीयमारव्यातं, प्रवरं गणिसञ्ज्ञकम् ॥
 स्तुत्यं सेव्यं सदा सञ्ज्ञि—वन्दनीयं प्रमोदतः ॥ ३६ ॥

महाव्रतानि पञ्चाऽपि, पालयन्तो गणीन्दवः ॥
 जितेन्द्रिया जितक्रोधा—हृतदुःखसुखाः सदा ॥ ३७ ॥

मुनिगुणगणभूषाभूषिताऽनन्दसौधाः,
 स्मरदरविजितास्ते त्यक्तमानाऽभिलाषाः ।

भवभवविपदाभिर्दूरतोदीयमाना—
 जगति जयनशीला लब्धकामा गणीशाः ॥ ३८ ॥

चन्द्रचच्छीतलच्छाया—गिरिराजस्थिरक्रियाः ॥
 समुद्र इव गाम्भीर्य, येषु नित्यं विराजते ॥ ३९ ॥

गणाधिपाः श्रुतज्ञाना—निमध्यात्वपरिहारकाः ॥
 विनीता ज्ञानदेष्टारो—द्वादशांगीविचक्षणाः ॥ ४० ॥

सत्यवाचस्तपोनिष्ठा—जनसंशयवारकाः ॥
 गुरुसेवापरा लोके, राजन्ते गणिनः सदा ॥ ४१ ॥

उपाध्यायो वरस्वामी, शिवार्थी चित्तसाधकः ॥
 हितकुद्गुर्तजनां—स्तारयन् योगशिक्षकः ॥ ४२ ॥

मोहजिङ्गवद्व्यान—स्त्यक्तसर्वस्वतत्त्वविद् ॥
 महाव्रतेषु संलीनो—निःस्नेहो निर्निकेतनः ॥ ४३ ॥

(१०८)

शुद्धक्रियासु निरतः, शोकहारी गतक्लमः ॥
 एतत्प्रणामतो मारी—ग्रहपीडाऽशु शाम्यति ॥ ४४ ॥
 ॐ नमो विश्वनाथाय, शिवबल्लभिनाय च ॥
 यशस्विनेऽरिहन्त्रे च, दूरितव्यान्तभानवे ॥ ४५ ॥

जितक्रोधाभिमानस्त्वं, कन्पवृक्ष इवाऽपरः ॥
 चिन्तामणिरिवानन्त—सिद्धिदाने विशारदः ॥ ४६ ॥

केवलज्ञानसंपन्नः, शरण्यः संसुतेः परः ॥
 सुरासुरनरेन्द्रैश्च, सर्वदा सेवितकमः ॥ ४७ ॥

सरणेन तवेशान !, कर्माणि यान्ति दूरतः ॥
 गरुडस्य यथा नादं, श्रुत्वा पञ्चराशयः ॥ ४८ ॥

प्रभूतवरविभूत्या भ्राजितोऽसि क्षमाद्वे ?,
 तत्र शरणमिता येऽनन्यलक्ष्म्या वृतास्ते ।

विषमविषयचौराघिक्कृता हेलया ते,
 शरणमशरणानां त्वं शिवश्रीनिदानम् ॥ ४९ ॥

कोटिनार्थः सुताँल्लोके, सुवते त्वादृशं न हि ॥
 नचत्राणि चतुर्दिशु, प्राच्यामेव दिवाकरः ॥ ५० ॥
 निर्मलानां गुणानां त्व—माधारः शान्तिसागरः ॥
 धर्मधूर्यो धर्मचक्री, जगदीशो जगद्गुरुः ॥ ५१ ॥

(१०६)

अविनाश्यविकारोऽसि, निर्मलो निर्भयः प्रभुः ॥
 भवच्छ्लरणतां प्राप्ता-जराजन्मविवर्जिताः ॥ ५२ ॥
 अनादिभवरोगो हि, त्वच्चामसरणौषधैः ॥
 करुणालय तीर्थेश !, विलयं याति सच्चरम् ॥ ५३ ॥
 भवदीयगुणग्रामः, क मेऽल्पविषया च धीः ॥
 नैकत्र घटते स्थातुं, सूर्याचन्द्रमसावुभौ ॥ ५४ ॥
 केचिद्दिरहरध्यानाः, केचिद्दयायन्ति भारतीय ॥
 केचिद्रणपतिं गौरीं, केचिच्च ग्रहदेवताः ॥ ५५ ॥
 केचिच्च शशिनं भानु-मर्गिन ध्यायन्ति केचन ॥
 कतमे यवनेशश्च, केऽपि भैरवसेवकाः ॥ ५६ ॥
 ध्यानाहार्वा बहवो भवन्ति जगाति चेमप्रदानक्षमा-
     ध्यानं योग्यमिहाऽस्ति किन्तु भवतो मोक्षैकहेतुर्विभो ?
 युक्ताऽयुक्तविचारचारुमतयस्त्वतःसुखं सर्वदा,
     वाञ्छन्ति क्रमयोरतास्तव दयाधर्मप्रधानाजनाः॥५७
 भवाद्शो न संसारे, विद्यते तारकोऽपरः ।
 सर्षपः क सुमेरुः क, क च सिंहो मृगः क च ॥ ५८ ॥
 क विषं क सुधापानं, क कापासं क कंबलः ॥
 काऽर्कदुग्धं क गोदीरं, क सुधाबिधः क लावणः ॥ ५९ ॥
 क पुण्यपापसंतानः, क सत्यासत्यभाषणम् ॥
 क स्तेनः क महेभ्यश्च, क खद्योतः क भानुमान् ॥ ६० ॥

(११०)

कर्माऽकर्मवतोर्भेदः, प्रत्यक्षो भासते तथा ॥
 अब्दिगानां यथा द्वीप—स्तथाऽधारस्त्वमन्वहम् ॥ ६१ ॥
 ज्ञुधार्त्तानां यथा भोज्यं, तृष्णितानां यथा जलम् ॥
 पक्षिणां च यथाकाशो—रोगिणा—मौषधिर्यथा ॥ ६२ ॥
 यथा बालहिता माता, हंसस्य मानसं यथा ॥
 शून्याऽरण्यप्रियो हस्ती, आग्रमोगीव कोकिलः ॥ ६३ ॥
 सत्याः पतिर्यथा मेघ—श्रातकस्य च जीवनम् ॥
 मालती पद्मदस्येव, चकोरस्य वथा शशीः ॥ ६४ ॥
 लुब्धस्य धनसंपत्ति—स्तथा त्वं मम वल्लभः ॥
 त्वमेव भवपाथोधौ, तारकः सर्वदेहिनाम् ॥ ६५ ॥
 हिंसास्तेयमृषावाद—मानक्रोधपरिग्रहाः ॥
 निषेविता मयाऽजस्रं, आन्तेन मूढचेतसा ॥ ६६ ॥
 विराधना त्रसानां च रागद्रेषण निर्मिता ॥
 कलङ्कानि प्रदत्तानि, बहूनि भूरिनिन्दया ॥ ६७ ॥
 कषायविषयान्धेन, परवञ्चनकर्मणा ॥
 निकाचितानि कर्माणि, वद्धानि भवद्दिना ॥ ६८ ॥
 चीर्णा मिथ्याक्रिया मोदात्, कारिताऽनुमतापि च ॥
 अष्टादश महापाप—स्थानानि सेवितानि वै ॥ ६९ ॥
 एवंविधानि कर्माणि, क्रूराणि विविधानि च ॥
 नरकस्थानयोग्यानि, विहितानि पुरा मया ॥ ७० ॥

(१११)

परिणतिमनवेद्य प्रेमतः पापपुञ्जं,
 कृतवति मयि मूढे हा १ विचित्रो विपाकः ।
 स्फुरति कटुफलानां कर्मणां सञ्चितानां,
 फलति हि मनुजस्य चीणमोहस्य कल्पः ॥७१॥
 तिर्यक्षु भूरिदुःखानि, जङ्गमस्थावरेषु च ॥
 भेदनच्छेदनादीनि, सोढानि परभावतः ॥ ७२ ॥
 नरजातौ दरिद्राणां, कुलेषु दीनता कृता ।
 प्रत्यहं याचिता लोका—नतु पूर्णो मनोरथः ॥ ७३ ॥
 पापोदयसमुद्भूतां, पीडां कर्मवशंगतः ।
 शुक्रवान्भवपाथोधौ, निमग्नो भूरिशोऽभवम् ॥ ७४ ॥
 अपराधसहस्राणि, कृतानि दुर्गुणाश्रयात् ।
 भवच्छरणहीनेन, दीनता धारिताऽनिशम् ॥ ७५ ॥
 कालो निरर्थको यातो—मोहकर्मवशस्य मे ।
 गृहीता तमसि आन्त्या, स्वप्नबुद्ध्या हि शुक्तिका॥७६॥
 पिपासाकुलितोऽत्यन्तं, मृगो मरीचिकाधिया ।
 अमन्नाशमवाप्नोति, तथाहं जडचेतसा ॥ ७७ ॥
 प्रबलज्वरसन्त्सो—यथाऽन्नं न बुझति ।
 तथा कर्मोदयेनैव, धर्मध्याने न मे रुचिः ॥ ७८ ॥
 यदा ज्वरोपशान्तिः स्था—तदा भोज्यं प्रियं मतम् ।
 अशुभे कर्मणि चीणे, त्वदीयं शरणं भवेत् ॥ ७९ ॥

(११२)

शुद्धागमाऽनुसारेण, भवन्मार्गप्रदर्शकम् ।
 ज्ञानदर्शनचारित्रं, शुद्धं नो पालितं मया ॥ ८० ॥
 तथापि चरणस्थाऽशा, संस्थिता मम चेतसि ।
 निराशा न विधातव्या, सतां संगतिरीदृशी ॥ ८१ ॥
 दयालुस्त्वादशो नान्यः, शरणागतवत्सलः ।
 नापरो भवतो मेऽद्य, सहायो भवकानने ॥ ८२ ॥
 भवन्तं जपतो जन्तो—मृगारिजायते मृगः ।
 मदोन्मत्तः कर्तन्द्रोऽपि, सन्मुखं न निरीचते ॥ ८३ ॥
 कल्पान्तकालपवनः, प्रचंडश्च हुताशनः ।
 तीव्रकष्टसमृद्धाश्च, नश्यन्ति तव कीर्तनात् ॥ ८४ ॥
 क्रोधधमातोद्धतो नागः, श्यामाङ्गो रक्तलोचनः ।
 स्मरतस्त्वां न विघ्नाय, जायते विघ्नमोचकम् ॥ ८५ ॥
 संग्रामेषु नरेन्द्राणां, भयदेषु समंतरः ।
 विजयो जायते शीघ्रं, भवतः स्मरणेन वै ॥ ८६ ॥
 ध्यानतो भवतो याति, भवतोयनिधर्नरः ।
 क्रोधकल्पोलपूर्णस्य, पारं लोभाश्मधारिणः ॥ ८७ ॥
 श्वासज्वरक्षयग्रंथि—कुष्ठदाहभगन्दराः ।
 महारोगाः प्रणामेन, व्रजन्ति क्षयतां तव ॥ ८८ ॥
 तव चरणरतानां मानवानां दुराधिः,
 स्मरणविषयमेति नैव दीक्ष्यप्रभाव ? ।

(११३)

कलुषितहृदयानां पादपद्मे त्वदीये,
 रतिरचलतया नो जायते सिद्धिहेतौ ॥ ८६ ॥
 काराग्रहस्थितो देही, शृङ्खलाकिलितक्रमः ।
 समस्ताऽपद्विनिर्मुक्तो—ध्यानतस्तव राजते ॥ ८० ॥
 विजिगीषुर्जयी सद्यो—बद्धो मुच्येत वंधनात् ।
 जिनेन्द्र ! त्वं त्रिलोक्यां हि, तिलको दीनपालकः ॥ ८१ ॥
 अँनमोऽहंते सिद्धाय, श्रीसिद्धिवृद्धिदायिने ।
 सुखदः शरणं मेऽस्तु, भवान् जन्मनि जन्मनि ॥ ८२ ॥
 गजाश्वरथसैन्यानि, प्रबलानि महारिपोः ।
 पलायन्ते यथा सद्य—स्तथैव क्रियतां विभो ! ॥ ८३ ॥
 त्वन्मोहनीयमन्त्रेण, वैरिणो वशगामिनः ।
 यत्र तत्र गतो याति, सत्कारं नैव संशयः ॥ ८४ ॥
 जडबुद्धिर्नरो युध्म—च्छ्रणेन महामतिः ।
 मतिमान् पण्डितः सद्यो—जगत्पूज्यतमो भवेत् ॥ ८५ ॥
 पत्रं नभोऽ मषी वारि, लेखिनी सुरपर्वतः ।
 सरस्वती लिखेत्कोटि—वर्षं यावद्गुणांस्तव ॥ ८६ ॥

१ पत्रं व्योम मषी महाम्बुधिसरित्कुल्यादिकानां जलं,
 लेखिन्यः सुरभूरुहाः सुरगणास्ते लेखितारः समे ।
 आयुःसागरकोटयो बहुतराः स्युश्चेत्तथाऽपि प्रभो !,
 नैकस्याऽपि गुणस्य ते जिन ! भवेत्सामस्त्यतोलेखनम् ॥ १

<

(११४)

तथापि याति नो पारं, स्वन्पबुद्धिरहं कुतः ।
 भवदीयगुणान्वक्तुं, प्रभवाम्यस्थिराशयः ॥ ६७ ॥ युग्मम् ।
 गुणराशिर्नृपादीशः, प्राणिनां जीवनं भवान् ।
 याचेऽहमेतदेवात्र, निजस्थानं प्रदर्शय ॥ ६८ ॥
 निश्चयेन मया ज्ञातं, शासनं भवता कृतम् ।
 त्वदीयं शरणं भूयात्, सदैव सत्यभक्तिः ॥ ६९ ॥
 यः पठेच्छृणुयादेत-न्मङ्गलं पापनाशनम् ।
 चत्वारि मङ्गलान्येव, वर्तन्ते तस्य सदानि ॥ १०० ॥
 स्तोत्रमेतज्जनानन्दं, पवित्रं पापनाशनम् ।
 जयताद्रचितं लोकेऽ-जितसागरस्त्रिणा ॥ १०१ ॥

॥ अथ चतुर्विंशतिजिनस्तोत्रम् ॥

आदिनाथं जगन्नाथ-मजितं शान्तिसागरम् ॥
 मजन्तु प्राणिनः शर्म-वल्लीपुष्करवारिदम् ॥ १ ॥
 श्रीसंभवं जगद्रक्षं, शिवदं हितकारकम् ॥
 नमामि परया भक्त्या, त्रातारमभिनन्दनम् ॥ २ ॥
 सुमर्ति रिपुहंतारं, शिवशर्मविधायकम् ॥
 कायेन मनसा वाचा, वन्देऽहं परमाङ्गुतम् ॥ ३ ॥
 पद्मप्रभुं सुपार्श्वं च, श्रीचन्द्रं चन्द्रवदगुणम् ॥
 सुविधि सुखदातारं, शीतलस्वामिनं भजे ॥ ४ ॥

(११५)

श्रेयांसं श्रीजिनाधीशं, दयालुं विश्वतारकम् ॥
 वासुपूज्यश्च विमल—मनन्तं धर्ममिष्टदम् ॥ ५ ॥
 शान्तिनाथं कृपानाथं, धीरशान्तरसप्रदम् ॥
 कुन्थं वन्देऽरनाथं च, जगत्सार्थं क्षमाधरम् ॥ ६ ॥
 मल्लीनाथं सत्यसङ्गं, मुनिसुव्रतमीश्वरम् ॥
 श्रीनमिमात्मदमकं, दुर्मतिच्छेदनोद्यतम् ॥ ७ ॥
 अरिष्टनेमि श्रीमन्तं, विवाहोत्सुकिताङ्गनाम् ॥
 परित्यज्य शिववधू—सङ्गिनं प्रणमाम्यहम् ॥ ८ ॥
 श्रीपार्श्वं काष्ठसंलीन—नागनामीप्रपालकम् ॥
 वर्द्धमानजिनं वन्दे, गुणराशिं जगद्रिम् ॥ ९ ॥
 संसारासारतां लोके, ख्यापयन्तो जिनेश्वराः ॥
 केवलज्ञानिनोऽधर्म—नाशका धर्मबोधकाः ॥ १० ॥
 कुर्वन्तु मङ्गलं नित्यं, जनानां परिपालकाः ॥
 पूरयन्तु मनोऽभीष्टं, सुखसन्ततिदायकाः ॥ ११ ॥
 करुणामयधर्मस्य, प्रणेतारोऽतिनिर्भयाः ।
 जिनेन्द्रा जनतासौख्यं, वितन्वन्तु निरामयम् ॥ १२ ॥
 येषां स्मरणमात्रेण, कलिकल्मषसंहतिः
 निवर्त्तते निराधारा, सन्तु ते भूतिदायकाः ॥ १३ ॥
 भवोदधिमहापोत—संकाशा जिनपुङ्गवाः ॥
 निष्कारणजगत्राण—परिकल्पितमानसाः ॥ १४ ॥

(११६)

येषां दर्शनमात्रेण, नश्यन्ति पापराशयः ॥
 पवित्रितधरापीठा-स्ते सदा सुखहेतवे ॥ १५ ॥
 अर्चिता भावतो लोके, जिनेन्द्राः सिद्धिदायकाः ॥
 यदाश्रितनरा लोके, नैव पश्यन्ति चाऽपदम् ॥ १६ ॥

॥ अथश्रीपञ्चपरमोष्टिस्तवनम् ॥

त्रैलोक्यतिलकं सन्तं, नमामि परमेष्टिनम् ॥
 सर्वाङ्गसुन्दरं मार-हारिणं मङ्गलाऽऽलयम् ॥ १ ॥
 समस्तशुद्धसाकारं, सहस्राष्टुलाञ्छनम् ॥
 तितिक्षया विराजन्तं, दुष्टकर्मनिवर्त्तकम् ॥ २ ॥
 तपोऽभिवद्धिततनुं, शुभध्यानपरायणम् ॥
 अज्ञानमर्महन्तारं, शोभनज्ञानधारिणम् ॥ ३ ॥
 शोभनाष्टप्रतीहारं, भव्यजीवोपजीवनम् ॥
 ग्रमादवादहर्तार-मनन्तगुणमण्डितम् ॥ ४ ॥
 अशुद्धयोगभेत्तारं, नमामि सिद्धपण्डितम् ॥
 विशिष्टगुणसंभारं, समस्तरिपुनाशकम् ॥ ५ ॥
 सुभानुकोटिभास्करं भवाद्वितारकं वरं,
 विकारदृष्टिमोचकं सुजैनधर्ममण्डनम्
 समस्तपापखण्डकं विशिष्टशर्मदायकं,
 नमामि शान्तलोचनं वरेण्यसंघनायकम् ॥ ६ ॥

(११७)

अरुपरूपसंकाशं, सदैव स्थिरवासकम् ॥
 जितेन्द्रियं जितश्वासं, सर्वभावविबोधिनम् ॥ ७ ॥
 अनन्तसौख्यपाठोधिं, रहसि प्रथितालयम् ॥
 भवौघवारकं वन्दे, सततं निर्विकारिणम् ॥ ८ ॥
 अच्चोभितं कषायैश्च, पट्टिंशद्गुणघारकम् ॥
 सुसंपदाऽभिसंपन्नं, नमामि वाचकोत्तमम् ॥ ९ ॥
 प्रमाणनयसंपन्नं, वाण्येयुग्मगुणैर्युतम् ॥
 ज्ञानदं सर्वजन्तुना—मुपाध्यायं नमाम्यहम् ॥ १० ॥
 त्यक्तमोहमहाजालं, परप्राणसुरक्षकम् ॥
 धृतधर्मं सुतच्छङ्गं, प्रोज्जिताघनिदानकम् ॥ ११ ॥
 व्युच्छिन्नकामलोभारि, रागद्वेषविवर्जितम् ॥
 वीतरागाज्ञया युक्तं, नमामि शुद्धमानसम् ॥ १२ ॥
 अज्ञानतिभिरोष्णांशुं, सर्वशर्मप्रसाधनम् ॥
 नमामि जैनयोगीन्द्रं, हृतमोहभुजङ्गमम् ॥ १३ ॥
 छिन्नमिथ्याऽन्धकारं च, विज्ञानाज्ञनदायकम् ॥
 नमामि सदृगुरुं सत्यं, प्रमाददुखहारकम् ॥ १४ ॥
 जयन्तु जैनसर्वज्ञा—जयन्तु परमेष्ठिनः ॥
 जयन्तु गुरवः श्रेष्ठा—यैः सुमार्गः प्रदर्शितः ॥ १५ ॥

—•—

(११८)

॥ अथजिनस्तवनं प्रारभ्यते ॥

श्रीगौतमं नमस्कृत्य, जिनवाणीमहानिधिम् ।
 ततः श्रीगुरुपादाब्जं, कालत्रयसुखावदम् ॥ १ ॥
 चतुर्विंशतयोऽनन्ता—भूतास्ताः शिवहेतुकाः ।
 प्रणमामि सदा भक्त्या, संसारोदधितारकाः ॥ २ ॥
 तासामतीतां वच्यामि, चतुर्विंशतिमुत्सुकः ।
 केवलज्ञानी निर्वाणी, सागरोऽथ महायशाः ॥ ३ ॥
 विमलः सर्वानुभूतिः, श्रीधरोदत्तीर्थकृत् ।
 दामोदरः सुतेजाश्र, स्वाम्यथो मुनिसुव्रतः ॥ ४ ॥
 सुमतिः शिवगतिश्चाऽस्तागस्तीर्थकृतांवरः ।
 नमीश्वरो महाधैर्य—श्वानिलः सुरवन्दितः ॥ ५ ॥
 यशोधरकृताथौ च, तीर्थनाथोजिनेश्वरः ।
 शुद्धमतिशिवकरः, स्यन्दनोऽघविनाशकः ॥ ६ ॥
 संप्रतिर्भावतः पूज्यो—जनचित्तसुधारकः ।
 अतीतजिननामानि, पुण्यान्येतानि भूतले ॥ ७ ॥
 त्रिकालं यः पठेन्नित्यं, नामान्येतानि भावतः ।
 स पुमाँद्वभते सिद्धिं, मनोभीष्टां सुदुर्लभाम् ॥ ८ ॥
 वर्तमानाऽधुना रत्याता, चतुर्विंशतिरीर्थते ।
 कामदा सिद्धसंकल्पा, निकटोपकृतिप्रदा ॥ ९ ॥

(११६)

अथासिन्भरतक्षेत्रे, ऋषभाजितसंभवाः ।
 तूर्योऽभिनन्दनस्वामी, सुमतिः क्षिन्नदुर्मतिः ॥ १० ॥
 पद्मप्रभः सुपार्श्वश्च, श्रीचन्द्रप्रभ ईश्वरः ।
 सुविधिः शीतलः शान्तः, श्रेयांसो धैर्यधूर्वहः ॥ ११ ॥
 वासुपूज्यश्च विमलोऽनन्तः श्रीधर्मतीर्थकृत् ।
 शान्तिकृन्धु—जिनौ ख्याता—वरमल्ली जिनेश्वरौ ॥ १२ ॥
 मुनिसुब्रततीर्थेशौ—नमिनाथ उदारधीः ।
 त्यक्तराजीमतिर्नेमिः, श्रीपार्श्वर्द्धमानकौ ॥ १३ ॥
 वर्तमाना तच्चसिन्धु—श्रतुर्विशतिरहंताम् ।
 ग्रामकैवल्यविज्ञाना, सिद्धास्पदविगाहिनी ॥ १४ ॥
 मर्यहन्तः कृपावन्तः, सर्वकर्मविधातिनः ।
 शशिसूर्यनिभास्तांश्च, स्मरामि भावतोऽभयान् ॥ १५ ॥
 अनागतजिनेन्द्राणां, नामानि वर्णयाम्यथ ।
 पद्मनाभः शूरदेवः, सुपार्श्वश्च स्वयंप्रभः ॥ १६ ॥
 सर्वानुभूतिरीशानो—देवश्रुतजिनेश्वरः ।
 दीणकर्मदयो वीरः, पेढालः पोद्विलस्तथा ॥ १७ ॥
 शतकीर्तिः सुविख्यातः, सुव्रतश्चाऽममोऽमलः ।
 निष्कषायः सुरप्राथर्यो—निष्पुलाकश्चतुर्दशः ॥ १८ ॥
 निर्ममश्चितगुप्तश्च, समाधिर्जिननायकः ।
 संवरोऽष्टादशः प्रोक्तो—जितेन्द्रिययशोधरः ॥ १९ ॥

(१२०)

विजयो मल्लदेवश्च, देवस्तीर्थविधायकः ।
 अनन्तवीर्यनामा च, भद्रकुच्चर्मतीर्थकृत् ॥ २० ॥
 भाविन्येषा महोन्नुज्ञा, चतुर्विंशतिरहताम् ।
 सापि चत्त्वारि तीर्थानि, स्थापयिष्यति भूतले ॥ २१ ॥
 अतीताऽनागता चैषा, वर्तमाना द्विसप्तिः ।
 जिनेन्द्राणां कृपाशीला, लोकसंस्थितये स्मृता ॥ २२ ॥
 जिनस्तोत्रमिदं भव्यं, भव्यानां भवनाशकम् ।
 प्रथ्यतां ग्रथितं लोके—जितसागरस्तुरिणा ॥ २३ ॥

॥ अथार्हजिनस्तोत्रं प्रारभ्यते ॥

ग्रणमामि जिनेन्द्र ! त्वां, मुनीन्द्रगणनायकम् ।
 सुराऽसुरनराऽधीशा—नागेन्द्रा यस्य सेवकाः ॥ १ ॥
 गृहवासं परित्यज्य, सुमतिक्षेमसंज्ञमः ।
 तपोग्निदग्धकर्माऽलिः, शुद्धभावोच्चभस्त्रिंकः ॥ २ ॥
 चतुर्खिंशदतिशयै—राजितो दिव्यदेहभृत् ।
 मुक्तिप्रियो विशेषज्ञो—निर्भयोऽथ निरामयः ॥ ३ ॥
 आद्यसंहननः स्वामी, निष्कलङ्घोऽथ निर्मलः ।
 निर्लेपः स्फारदेहाभः, पर्वताग्रशिरोद्युतिः ॥ ४ ॥
 कञ्जलोपममूर्द्धन्यो—दाढिमोपमकेशभूः ।
 अर्धचन्द्रललाटश्च, पूर्णचन्द्रोपमाननः ॥ ५ ॥

---

१ प्राणायामविशेषो भस्त्रिका.

(१२१)

परमाणुपमश्रोत्रो—भ्रष्टटिर्धनुराकृतिः ।
 विकस्वरसरोजाद्बः, सरलोचुद्गनामिकः ॥ ६ ॥
 विदुमोष्टः श्रिया चन्द्र—सङ्काशरदनाऽवलिः ।
 रमनाऽमृतसंक्षिष्टा, रम्यश्मशुप्रदेशकः ॥ ७ ॥
 सुदीर्घकन्धरः पुष्ट—धुजयुग्मोऽहिवाहुकः ।
 पयोजसमपाणिश्च, संहिताऽङ्गुलिपञ्चवः ॥ ८ ॥
 ताम्रवर्णा नखा यस्य, तं वन्दे शासनाधिपम् ।
 शशिभानुसमा रेखा—राजन्ते च करस्थिताः ॥ ९ ॥
 गङ्गावर्त्तसमा नामिः, पञ्चाननकटिः शुभा ।
 कृशोदरश्च शुण्डोरुः, कूर्मपृष्ठसमक्रमः ॥ १० ॥
 अंग्रितर्जितपद्माभो—निश्वद्याऽङ्गुलित्रजः ।
 तेजस्तिरस्कृतोष्णांशुः, सुरेन्द्रचित्तहारकः ॥ ११ ॥
 केतकीसुरभिश्वासो—गोक्षीरमांसशोणितः ।
 अदृष्टाऽहारनीहारः, समर्यादिनखाऽलकः ॥ १२ ॥
 छत्रत्रयं नभोमध्ये, चलाति स्वप्रभावतः ।
 चामराण्यतिशुद्धानि, वीज्यन्ते दीव्यशक्तिः ॥ १३ ॥
 सपादपीठकं सिंहा—सनमाकाशसंस्थितम् ।
 शुद्धस्फटिकरत्नैश्च, खचितं मौक्किकैस्तथा ॥ १४ ॥
 इन्द्रध्वजः शुभाकारः, सहस्रध्वजमरिङ्गतः ।
 ऋतवः षट् समं यस्य, फलपृष्ठप्रदायिनः ॥ १५ ॥

(१२२)

भामण्डलप्रभाभिन्न-तिभिरो यत्र तीर्थयः ।
 प्रयाति समभूस्तत्र, कण्टका अप्यधोमुखाः ॥ १६ ॥
 ऋतवोऽपि भवन्त्याशु, योजनं सुखकारिणः ।
 श्रुत्कूलमश्चत्पांसु-वर्जिताऽम्बुद्रदो घनः ॥ १७ ॥
 जानुमात्रसुमन्त्रेषो-जायते विभुसन्मूखम् ।
 मुखश्वाससुगंधेन, स्थलं सर्वं सुवासितम् ॥ १८ ॥
 मागधी गौरवाऽर्था च, भाषापि लोकरञ्जनी ।
 धर्म दिशति द्वादश-परिषत्सु स्थितः प्रभुः ॥ १९ ॥
 गृह्णन्त्यर्थं समे सभ्याः, प्रस्फुटं स्वस्वभाषया ।
 वैरबुद्धिं परित्यज्य, मृगसिंहादयः स्थिताः ॥ २० ॥
 विवादं विविधं भव्याः, कुर्वन्ति मोदधारिणः ।
 ईतयो न प्रवर्चन्ते, क्रोशं यावत्प्रभावतः ॥ २१ ॥
 मारणादिप्रयोगास्तु, न श्रूयन्ते जनैरहो ? ।
 शतक्रोशं च दुष्काल-स्थितिनैव विभाष्यते ॥ २२ ॥
 न्यूनाधिको न पर्जन्यो-वर्षति क्षेमकारकः ।
 निरातङ्का जनाः सर्वे, मोदन्ते निरुपद्रवाः ॥ २३ ॥

१ “सारङ्गी सिंहशावं स्पृशति सुतधिया नन्दनी व्याघ्रपोतं,
 मार्जरी हंसबालं प्रणयपरवशा केकिकान्ता भुजङ्गम् ।
 वैराण्याद्याद्यन्मजातान्यपि गलितमदा जन्तवोऽन्ये त्यजेयुः,
 दृष्ट्वा साम्यैकरूढं प्रशमितकलुषं योगिनं क्षीणमोहम् ॥ १ ॥”

(१२३)

चतुर्खिंशदतिशयै—गीर्मेघ इव गर्जति ।
 चतुष्षष्टिः सुरेन्द्राश्च, सेवन्ते भूमिपा विशुभ् ॥२४॥
 पाखण्डा यत्र खण्डन्ते, मिथ्यामोहविवर्द्धकाः ।
 स्थाप्यन्ते च शुभाधर्मा—लोकसंस्थितिहेतवः ॥२५॥
 महिमरूपापकं तत्र, प्राकारत्रयमुन्नतम् ।
 प्रथमो रूप्यसंपन्नो—हिरण्यकपिशीर्षकः ॥ २६ ॥
 मणिरत्नमयान्यत्र, राजन्ते तोरणानि वै ।
 सोपानानां सहस्राणि, दश राजन्ति सुप्रभम् ॥२७॥
 वप्त्रो द्वितीयः सौवर्णः, सुरत्नकपिशीर्षकः ।
 तृतीयो रत्नसंपन्नो—माणिक्यजडिताग्रकः ॥ २८ ॥
 सहस्रैः पञ्चभिः सुष्ठु—सोपानैः परिवारितः ।
 धनुः पञ्चशतोचुङ्गा—भित्तयो मानतः शुभाः ॥ २९ ॥
 पीठिकः शोभना तत्र, मणिरत्नविराजिता ।
 प्रकाशकारिणी भव्या, सोपानराजिराजिता ॥ ३० ॥
 तत्र सिंहासनं दीर्घ्यं, शोभते विपुलप्रभम् ।
 तस्मिन्नेव समासीनो—धर्म दिशति केवली ॥ ३१ ॥
 तिष्ठन्तीशानके श्राद्धा, श्राविकाः कल्पवासिकाः ।
 वैमानिका मुनीन्द्राश्च, श्रमण्योऽग्निदिशि स्मृताः ॥३२॥
 नैऋते व्यंतरा देवा—भुवनाऽधीशदेवताः ।
 देव्यस्त्रयाणां देवानां, वायव्यां तन्वते स्थितिम् ॥३३॥

(१२४)

एवं स्थिता नृदेवाद्याः, शृणन्ति धर्मदेशनाम् ।
श्रेयोबुद्धया महाभावाः, कर्मग्रन्थविमोचनीम् ॥३४॥

चतुर्दिन्कु ग्रहाः सर्वे, सनचत्राः सुनिर्मलाः ।
एकविंशतिसूर्याश्च, प्रकाशन्ते सुखावहाः ॥ ३५ ॥
जनयन्ति सुतान्सर्वाः, काचिदेव जिनेश्वरम् ।
धन्या सा त्रिषु लोकेषु, या सर्वज्ञप्रसूः खलु ॥ ३६ ॥

शशी भानुः सुधासिन्धुः, सुमेरुर्नोपमीयते ।
येनाऽहं तस्य मन्दज्ञो—गुणान्वकुं कथं क्षमः ॥ ३७ ॥
सुरगुरुर्यदि कुमुपक्रमेत् ,
तदपि तीर्थकृतो गुणसन्ततिम् ।

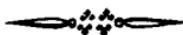
सततमुग्रधिया न हि पारतां,
ब्रजति भूरितरैरपि हायनैः ॥ ३८ ॥

स्मरणं देवदेवस्य, यो जनो भावतः क्रियात् ।
नाऽस्यान्ति सन्मुखं तस्य, गजवैरिमृगारयः ॥ ३९ ॥

ऋद्धिसिद्धिनिधानानि, स्वयं यान्ति वशं सदा ।
राजरोगा विपद्मृत्यु, पलायन्ते च दूरतः ॥ ४० ॥
शुद्धभावतया स्तोत्र—मेतद्वै नर्योषितः ।
पठन्ति भवपाथोषिं, तीर्थ्वा यान्ति शुभां गतिम् ॥४१॥

(१२५)

क्षाऽपिनैवापदः स्थानं, प्राप्यते मानवोत्तमैः ।
 सम्यक्त्वधर्मसद्भाव—भावितात्मभिरन्वहम् ॥ ४२ ॥
 अर्हत्स्तोत्रमिदं भूरि—संपत्तेरादिकारणम् ।
 पठनाज्ञायते द्वारि—अजिताद्विविनिर्मितम् ॥ ४३ ॥

॥ अथ श्रीमहावीरजिनस्तवनं प्रारम्भे ॥

(भुजङ्गप्रयातवृत्तम्)

नमामि क्षमाशालिनं शासनेशं,
 शिवद्दिप्रियं सौख्यसंपत्सुहेतुम् ।
 गुणाऽनन्त्यभाजं प्रजापालनेशं,
 महावीरमीर्यं सुराऽधीशवगैः ॥ १ ॥
 विनीतक्षमानाथसिद्धार्थजातं,
 कुलस्यन्दनोच्छवजं राजमानम् ॥
 समुत्पन्नकैवल्यमापादयन्तं ।
 स्वकीयापरक्षेमसंसाधनानि ॥ २ ॥
 समागत्य सुराधीशाः, समं कम्पितविष्ट्राः ।
 नन्त्रा जिनं गृहीत्वा च, गिरिराजमुपाययुः ॥ ३ ॥
 महोत्सवं वरं तत्र, विधाय शुभभावतः ।
 पुनः संस्थापयामासु—जिनाम्बासन्निधौ जिनम् ॥ ४ ॥

(१२६)

कृतवन्दनका निद्रां, हृत्वा स्तोत्रं विधाय च ।
 निजावासं ययुः सद्यो-विहितोचितभक्तयः ॥ ५ ॥
 स्थर्योदये धरानाथं, वर्द्धापयति किङ्करी ।
 नृपेणाऽतिप्रमोदेन, चक्रे जन्ममहोत्सवः ॥ ६ ॥
 दानानि विविधान्याशु, दत्तानि विविषूर्वकम् ।
 मोदमाला धृता रेजे, दीच्यमालोपमर्दिनी ॥ ७ ॥
 संपन्नयौवनः स्वामी, कृतनारीपरिग्रहः ।
 विज्ञायावसरं दीक्षां, जग्राह शिवसाधिकाम् ॥ ८ ॥
 ततस्तीत्रं तपस्तेषे, दान्तः शान्तो जितेन्द्रियः ।
 ध्याननिष्ठो जितश्वासः, ज्ञान्तकष्टः क्षमोदधिः ॥ ९ ॥
 ज्ञानोद्योतकरः पाप-प्रणाशी गुणसागरः ।
 शुद्धसंयमवाँझोक-त्राता दृष्णघातकः ॥ १० ॥
 निर्मानमोहलोभथ, माया दूरगता यतः
 शुक्लध्यानगतशिळ्ब-कर्मवैरी सुकेवली ॥ ११ ॥
 महिमानं जिनेशस्य, निशम्य समुपागताः ।
 विस्मिता लज्जिताः सर्वे, गतगर्वाश्च जश्निरे ॥ १२ ॥
 प्रभुणा वोधिताः सद्यः, संयमस्थिरमानसाः ।
 इन्द्रभूतिर्बभूवाद्यो-गणभृत् पूर्वधारकः ॥ १३ ॥
 अद्व्युष्मित्यशतसंख्यानैः, सार्द्धं दश गणाधिपाः ।
 प्रवीणास्तत्त्ववेच्चारो-वभूवुरपेऽग्रहाः ॥ १४ ॥

(१२७)

स्थापितानि चतीर्थानि, चत्वारि शुभदेतवे ।
 कार्याणि नरनारीणां, सिद्धानि कृपया तव ॥ १५ ॥
 शैलेषीध्यानमाश्रित्य, शिवसाम्राज्यमाप्तवान् ।
 निरञ्जनो निराकारो—भवदुःखविनाशनः ॥ १६ ॥
 शुद्धेन चेतसा ध्याये—यो नरः सुखलीप्सया ।
 भवपारं व्रजत्याशु, स क्रमचीणकल्मषः ॥ १७ ॥
 कीर्त्यन्तो जनाः सद्यः, शर्म्मसन्ततिदायकम् ।
 श्रीमद्दर्हदण्ठं मुक्ति—सौधमासादयन्ति वै ॥ १८ ॥
 सुखदुःखसमा बुद्धि—र्यस्य वै जायते सदा ।
 स विवेकी स तच्चज्ञो—विन्दते चोत्तमां गतिम् ॥ १९ ॥
 विधिव—त्सद्गुरोर्भक्ति—माचरन्विबुधो जनः ।
 सम्यग्ज्ञानक्रियाधर्म—मासाद्य मोदते सदा ॥ २० ॥
 ज्ञानक्रियारतो जीवो—निरवद्यपथाश्रितः ।
 इहलोकसुखं भुक्त्वा, चान्ते मोक्षपुरीं ब्रजेत् ॥ २१ ॥
 ज्ञानाविज्ञानमूलानि, सुखानि सर्वदा नृणाम् ।
 प्रत्यहं वृद्धिमायान्ति, क्षीयन्ते न कदाचन ॥ २२ ॥
 सद्गुरोः सेवया तद्वि, प्राप्यते विशदात्मभिः ।
 मार्दवच्चेन सर्वाणि, कार्याणि सफलानि वै ॥ २३ ॥
 इन्द्रियाणि वशं येन, नीतानि नीतिमानिना ।
 तस्य वशं जगत्सर्वं, प्रणमन्ति सुरा अपि ॥ २४ ॥

(१२८)

इन्द्रियाश्वा महावेगा—धावन्ति विषयार्थिः ।
 नीरागतामहामन्त्र—स्तदशीकरणे स्मृतः ॥ २५ ॥

इन्द्रियाणि स्वतन्त्राणि, कमनर्थं न कुर्वते ।
 अतस्तेषां निरोधाय, यतितव्यं मनीषिभिः ॥ २६ ॥

विषयान्स्मरतः पुंसः, कामः संजायते ध्रुवम् ।
 कामेनाऽभिहतो जन्तुः, कार्याऽकार्यविमूढधीः ॥ २७ ॥

किं कार्यं किमकार्यञ्च, नैव जानन्ति कामिनः ।
 कामार्त्तो दुखमाप्नोति, परत्रेह च मानवः ॥ २८ ॥

वामः कामः कृतो येन, सत्यशर्मविधातकः ।
 दुरन्तभवपाथोधि—मयत्नेन तरत्यसौ ॥ २९ ॥

कामः कुसुमधन्वाऽपि, हरते बलिनां बलम् ।
 अबला छलिता येन, सजलाऽपि दुरात्मना ॥ ३० ॥

तपस्विनोऽपि कामस्य, मुहून्ति नाममात्रतः ।
 अतस्तन्मामनिर्देशो—हातव्यः सर्वथा जनैः ॥ ३१ ॥

स्तवनं श्रीमहावीर—स्यैतत्सिद्धिविधायकम् ।
 पठतां पठितं लोके—जितसागरस्तुरिभिः ॥ ३२ ॥

अथार्हत्स्तोत्रं प्रारभ्यते ।

त्रैलोक्यस्वामिनः सन्तः, सुवाचस्तच्चबोधकाः ।
 अर्हन्तः शिवदा नित्यं, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ १ ॥

(१२९)

सुतात्मात्काः सौम्य-भ्रात्काः सुखशीलिनः ।
 सुजन्मानः सुवक्तारः, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ २ ॥

विशालभालसन्तानाः, सहस्राष्टकलाञ्छनाः ।
 दयालवः सुकेशाश्र, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ ३ ॥

अखण्डाऽदण्डिनोऽनङ्गा-अचण्डामण्डनालयाः ।
 असङ्गा गुणवन्तश्च, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ ४ ॥

महावीरा गभीराभाः, सुस्थिरध्यानधारिणः ।
 रुचिरा अचिरक्षोभ्याः, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ ५ ॥

अक्रोधा विश्वमर्त्तारः, कर्मवैरिदलच्छिदः ।
 अखिन्ना भेदसंभिन्नाः, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ ६ ॥

तीर्थसंस्थापने दक्षाः, पापसन्तानभेदकाः ।
 व्याप्रतापसौन्दर्याः, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ ७ ॥

अस्नेहाः स्नेहसंपूर्णा-निर्गेहाः सुदृढाऽलयाः ।
 अदेहाः सुशरीराश्च, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ ८ ॥

अकर्मणोऽभ्रमाऽगर्वा-अमाया मानवर्जिताः ।
 अभोगशोकरोगाश्च, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ ९ ॥

सुज्ञानाराधका नित्यं, विहरन्तो हिताय गाम् ।
 सुरासुरेन्द्रसंसेव्याः, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ १० ॥

कीर्त्यन्तः सुधाकल्पं, बोधं मिथ्यात्वबाधकम् ।
 भक्तवाञ्छाः सुसन्तानाः, कुर्वन्तु सुखसन्ततिम् ॥ ११ ॥

(१३०)

रटतां दुरितान्येत-चिक्षद्यन्ते च यदाश्रयात् ।
 अखिलं वाञ्छितं हस्त-संस्थितं जायते ध्रुवम् ॥ १२ ॥
 अहन्तः सर्वदा पूज्याः, श्रेयःसन्ततिदायकाः ।
 ध्यातव्याश मनोऽगारे, मनःशुद्धिप्रदायकाः ॥ १३ ॥
 पूजयन्ति महाभावा—येऽहंतो भावतः सदा ।
 ते नरा जगदाधारा—अच्यन्ते दीव्यसंपदा ॥ १४ ॥
 अहन्तः सकला लोके, सुराऽसुरनतक्रमाः ।
 निरामया निरावेशा—निर्मायं ददतां सुखम् ॥ १५ ॥
 गणोऽहंतां भवभ्रान्तिं, निहन्ति पूजितः सताम् ।
 शुद्धिबुद्धिप्रदाता च, त्रैलोक्यतिलकोपमः ॥ १६ ॥

॥ अथ सिद्धाष्टकं प्रारभ्यते ॥

प्रसिद्धकीर्तिः शिवयोषिदीशः ।
 श्रेष्ठः सतां देवविभावनीयः ॥
 कर्माणि येनाऽशु विखण्डतानि ।
 तनोतु नित्यं शिवशर्मसिद्धः ॥ १ ॥
 कृपानिधिः सिद्धिवितानदक्षः ।
 स्वरूपवात्रूपकलाविहीनः ॥
 अनन्तविज्ञो घनपापहारी ।
 तनोतु नित्यं शिवशर्मसिद्धः ॥ २ ॥

(१३१)

गतप्रमादो गतमानमायः,
कलागुणानां स्वयमादिहेतुः ॥
सुसंवरः शशदखण्डभाव—
स्तनोतु नित्यं शिवशर्मसिद्धः || ३ ॥

निर्देषनिलोभनिरीतिभावो ।
विरागविद्वेषविकाररोगः ॥
अगाधबोधिर्भववारिधौ नौ—
स्तनोतु नित्यं शिवशर्मसिद्धः || ४ ॥

अलच्यरूपो मलबन्धहीन— ।
आहारसंत्रासविहारशून्यः ॥
अभज्जविज्ञाननिरन्तराम—
स्तनोतु नित्यं शिवशर्मसिद्धः || ५ ॥

विज्ञातलोकादिविशेषभावा—
स्त्रिलोकनाथो जगदेकवन्धुः
विभिन्नभोगारिविचित्रजाल—
स्तनोतु नित्यं शिवशर्मसिद्धः || ६ ॥

भवन्तमाराधयतां जनानां,
नश्यन्ति नागानलसिंहचौराः ॥
दुःखानि बन्धाश्च कषायशोका—
स्तनोतु नित्यं शिवशर्मसिद्धः || ७ ॥

(१३२)

निरञ्जनः शान्तिसुधासगोत्रो—
 मुक्तिप्रियाशश्वदुपासितश्च ॥
 निवारिताऽत्यन्तभवानुबन्ध—
 स्तनोतु—नित्यं शिवशर्मसिद्धः   ॥ ८ ॥
 पठन्ति ये सिद्धगुणाष्टकं वै ।
 मावेन ते मुक्तिरमां ब्रजन्ति ॥
 इहाऽपि शर्माणि शुभानि लोके ।
 न दुर्लभं किञ्चिदपि प्रजानाम्   ॥ ९ ॥

—•—

॥ अथाचार्यस्तोत्रं प्रारम्भते ॥

बहुविदनुगतं यत्सुष्ठु सम्यक्त्वधारि ।
 विमलचरितसारि श्रेष्ठवृत्तानुसारि ॥
 भवजलधितटाऽस्तु पञ्चमारप्रचारि ।
 जयति जयनिदानं स्त्रिपादारविन्दम्   ॥ १ ॥
 वरनरयुवतीनां बोधतः पापहारि ।
 सफलजननकामि ब्रह्मचर्यानुचारि ॥
 विजितविषयरोषः सर्वसावद्यवैरि
 जयति जयनिदानं स्त्रिपादारविन्दम्   ॥ २ ॥
 युवतिजनकथायां द्विष्टभावं दधानं ।
 वरतनुविषमाहित्यागि योगिप्रधानम् ॥

(१३३)

अधिकविषमभोज्यावर्जकं धीनिधानं,
जयति जयनिदानं सूरिपादारविन्दम् ॥ ३ ॥

अपगतकलिदोषं प्रोज्ज्ञतश्चेष्टवेष—
मनभिमतममत्वं वारितोच्चैःकषायम् ।
विषमभवविधाति भेदिताऽशेषदुःखं ।
जयति जयनिदानं सूरिपादारविन्दम् ॥ ४ ॥

हतसकलविकर्मक्लेशसंहारकारि ।
द्वाचितमशनपानं स्वीकृतं येन नित्यम् ॥
विहरणमपि यस्य क्षेमदेर्यासमित्या ।
जयति जयनिदानं सूरिपादारविन्दम् ॥ ५ ॥

मनसि वचसि काये पुण्यपीयूषपूर्ण,
त्रिभुवनम्भुपकारैः पूर्णयत्पूर्णकामम् ॥
शुभचरणरतानां त्रायकं स्त्रीनराणां,
जयति जयनिदानं सूरिपादारविन्दम् ॥ ६ ॥

प्रवरतनुविभागं शुद्धवाणीप्रयोगं,
विशदशुभनयानां पालकं प्रौढभावात् ।
गुणगणमणिभूमृतच्चविद्यानिधानं,
जयति जयनिदानं सूरिपादारविन्दम् ॥ ७ ॥

हतकुमतविषमं सर्वपक्षप्रवीणं,
शशिसमतनुदीप्ति चिङ्गनपाखण्डभेदम् ॥

(१३४)

जिनमतवितनिष्ठु त्रेमयोगाभिपश्चं,
जयति जयनिदानं सूरिपादारविन्दम् ॥ ८ ॥

विबुधमनुजवर्गे योऽष्टकं सूरिसत्कं,
शुभपदगुणखानिं पापपुञ्जप्रभेदि ॥
पठति समयविज्ञस्तीव्रवैराग्यकारि ।
जयति जयनिदानं सूरिपादारविन्दम् ॥ ९ ॥

॥ अथोपाध्यायस्तोत्रं प्रारम्भते ॥

संसारपाथोधिनिदानदुःखं,
निष्ठनानानं व्रतदानदक्षम् ।
सम्यग् निजाचारविधानविज्ञं,
स्मराम्युपाध्यायपदं चतुर्थम् ॥ १ ॥

स्थानाङ्गमुख्यानि शिवप्रदानि,
सूत्राणि सर्वाण्यनुसेवितानि ।
येन चमासेवधिना सुयोगैः,
स्मराम्युपाध्यायपदं चतुर्थम् ॥ २ ॥

सुशीलितव्याकरणानुयोगं,
न्यायाङ्गपूर्णाङ्गमनन्पर्धैर्यम् ।
गुरुकपोपासनयार्थविज्ञं,
स्मराम्युपाध्यायपदं चतुर्थम् ॥ ३ ॥

(१३५)

उत्पातदावानलवीर्यधाम ।
 तच्चार्थविज्ञानमभेदतच्चम् ॥
 अध्यात्मवादैकरतं विकर्म ।
 स्मराम्युपाध्यायपदं चतुर्थम् ॥ ४ ॥

निर्बधविद्यं कृतकर्मनाशं ,
 प्राणक्रियापारगतं सुशीलम् ।
 विशालपूर्वं पठितार्थसारं,
 स्मराम्युपाध्यायपदं चतुर्थम् ॥ ५ ॥

सत्यप्रियं तर्जितमानमोहं,
 भव्यात्मजिज्ञासितपूर्णकारि ।
 विज्ञानसूच्चमादितनुस्वरूपं,
 स्मराम्युपाध्यायपदं चतुर्थम् ॥ ६ ॥

ज्ञानप्रदं धर्मविचारदद्वं ।
 निर्दोषवादं जगति प्रसिद्धम् ।
 श्रीजैनचूडामणिमील्यपादं,
 स्मराम्युपाध्यायपदं चतुर्थम् ॥ ७ ॥

महाग्रतैः पञ्चभिरेव नित्यं ।
 विराजते कर्मदलप्रभेदि ॥
 मनोवचःकायत हृष्टधर्म ।
 स्मराम्युपाध्यायपदं चतुर्थम् ॥ ८ ॥

(१३६)

पठन्ति ये ज्ञानवितानहेतो— ।
 निःश्रेयसश्रीप्रथनाष्टकं वै ॥
 वजन्ति ते शुद्धधियस्त्रिकालं,
 स्वर्गापवर्गस्य सुखं विशुद्धम् ॥ ६ ॥

॥ अथ साधुस्तोत्रं प्रारम्भते ॥

अमणाय नमस्तुभ्यं, निर्ग्रन्थाय महात्मने ।
 सुभगाय विषप्राया—न्मोगाज्जात्वा व्रतार्थिने ॥ १ ॥
 अनादृतकषायश्च, व्रतपञ्चकभूषितम् ।
 नमामि भावतो नित्यं, सम्यक्त्वयोगधारिणम् ॥ २ ॥
 चमावैराग्यवंतो ये, पद्मद्रव्यनवतत्त्वगाः ।
 सज्जानदर्शनाचारा—धन्यास्ते समदर्शिनः ॥ ३ ॥
 समदुःखसुखोद्रेका—मृत्युमीतिविवर्जिताः ।
 गुणानां सप्तविंशत्या, संयमं शुद्धमाश्रिताः ॥ ४ ॥
 उच्छ्वस्मोहकर्मण—स्तापत्रयविभेदकाः ।
 धर्मध्यानरताः शुक्ल—ध्यानसंहृतदुर्नयाः ॥ ५ ॥
 सर्वं जीवदयादद्वाः, क्रियाभेदमदोजिताः ।
 अखण्डशीलसंपन्नाः, पालका नवधा वृत्तेः ॥ ६ ॥
 क्षान्ताः परिषदा यैश्च, द्वाविंशतिरहर्निशम् ।
 प्राणरक्षाकरा भूमि, पावयन्तो विहारिणः ॥ ७ ॥

(१३७)

एकमक्तचतुर्मक्त—प्रभृतिपसाऽऽवृताः ।

प्रतिमा मासिकाद्या च, सदा संलेखनाप्रियाः ॥ ८ ॥
ऊनोदरतपःक्षीणाः, प्रियभिक्षाशनाः सदा ।

कायक्लेशसहाः सर्वे, रसत्यागपरायणाः ॥ ९ ॥

स्वाध्यायध्यायिनो वैया—शृत्यकर्मपरं गताः ।

अनगाराः शुभाः षोढा, तपसा क्षीणकर्मषाः ॥ १० ॥

चन्द्रवच्छीतलाङ्गामा—स्तपस्तज्जितभानवः ।

समुद्रसमगाम्भीर्या—हस्तिवद् धैर्यधारिणः ॥ ११ ॥

लघ्वमन्तोऽनघाः सौम्य—तपसा कान्तकान्तयः ।

सर्वसहाः द्वमाखद्वगाः, शीलरत्नस्वलंकृताः ॥ १२ ॥

पदानुसारिणः केचि—त्केचिच्च वीजबुद्धयः ।

वैक्रियलघ्वमन्तश्च, विद्याचारणलघ्वयः ॥ १३ ॥

विपुलज्जुधियः केचि—देके च हृतसंशयाः ।

मातिश्रुत्यवधिज्ञान—प्रभृतिज्ञानधारिणः ॥ १४ ॥

कोटिद्वयमितास्तत्र, केवलज्ञानधारिणः ।

नवकोटिमितोत्कृष्टा—राजन्ते यतयो वराः ॥ १५ ॥

जघन्यतः सहस्रद्वि—कोटयो मुनयः स्मृताः ।

धन्यास्ते श्रीजिनेन्द्राङ्गां, पालयन्ति सदैव ये ॥ १६ ॥

येषां सरणतो नूनं भावेन दुरितक्षयः ।

कर्मवैरिदलच्छेदः, सद्यः सञ्जायते नृणाम् ॥ १७ ॥

(१३८)

॥ अथ चतुर्विंशतिजिनस्तोत्रं समारभ्यते ॥

जयत्वादीश्वरो नाथो—जयतादजितः प्रभुः ।

श्रीसंभवस्तृतीयश्च, मोक्षस्वाम्यभिनन्दनः ॥ १ ॥

सुमतिः शिवदःपद्मः, सुपार्श्वमणिरीश्वरः ।

चन्द्रप्रभः सुविख्यातः, पुष्पदन्तश्च शीतलः ॥ २ ॥

श्रेयांसः कर्मसंहारी, वासुपूज्यश्च पापहा ।

श्रीविमलो जगत्त्राता—अनन्तो धर्मो जयप्रदः ॥ ३ ॥

शान्तिनाथः प्रधुः कुन्त्यु—ररमद्विजिनेश्वरौ ।

सुखदौ मुक्तिदाता च, मुनीन्द्रो मुनिसुव्रतः ॥ ४ ॥

नमीश्वरो विकर्मा चाऽरिष्टनेमिः कृपाऽलयः ।

श्री पार्श्वः पार्श्वतुल्यश्च, वर्द्धमानजिनेश्वरः ॥ ५ ॥

चतुर्विंशतिरेषैव, जिनानां करुणानिधिः ।

प्रणम्यते सदा सद्भिः, केवलज्ञानधारिणी ॥ ६ ॥

आदितीर्थद्वारैः प्रोक्तः, स्वयमेवाऽर्हतो वृषः ।

नरोत्तमैः सदा ध्यान—मानसैः शुद्धदृत्तिभिः ॥ ७ ॥

यत्र तीर्थकरा यान्ति, तत्र पाखण्डिनां च्यः ।

गन्धहस्तिसमा लोके, जनानामुपकारकाः ॥ ८ ॥

मव्यहृत्पङ्कजोद्योत—भानवोऽसत्तमोहराः ।

निर्भयदानदातारो—धर्मान्धलोचनप्रदाः ॥ ९ ॥

(१३९)

शुद्धमार्गवियुक्तानां, मोक्षमार्गप्रदायकाः ।
 कर्मशत्रुभयात्तर्णां, त्रायका जिनपुङ्क्वाः ॥ १० ॥
 जितसंयममाराश्च, वदान्यास्तत्त्वदर्शिनः ।
 बोधिबीजनिधिप्राया—नमस्तेभ्यः पुनः पुनः ॥ ११ ॥
 विजितक्रोधविद्वेषा—धर्मचक्रधरा जिनाः ।
 प्रवरज्ञानचारित्र—दर्शना भवतारकाः ॥ १२ ॥
 मुक्तकर्माष्टका बोधि—हेतवो मोक्षदायकाः ।
 अचलाऽरोगिणोऽनन्ता—निर्बाधा अक्षयाः सदा ॥ १३ ॥
 अजन्मानोऽचलां सिद्धिं, संगता विजिताऽरथः ।
 प्रभवो यत्र राजन्ते, तत्र सिद्धिपरम्पराः ॥ १४ ॥
 सुराऽसुरभुजेऽन्द्रा—इन्द्रचन्द्रदिवाकराः ।
 सेवन्ते शुभमावेन, नरेन्द्राश्चार्हतां गणान् ॥ १५ ॥
 अर्हतां नाममालेयं, मङ्गला परमा शुभा ।
 चिन्तामणिसमा लोके, पूरिताऽखिलकामना ॥ १६ ॥
 नरकादिगतिर्थश्च, मिष्ठाऽनन्तमहर्दिभिः ।
 कर्मसिंहभयं नास्ति, तत्पदाम्बुजसेविनाम् ॥ १७ ॥
 जिनानां नामधेयानि, निष्ठनन्ति दुरितोदयम् ।
 वैरिणोऽवशतां यान्ति, रोगा नश्यन्ति चाऽखिलाः ॥ १८ ॥
 धनधान्यसमृद्धीनां, भाजनं ज्ञायते नरः ।
 यः स्मरेदेकभावेन, जिनानां नाममालिकाम् ॥ १९ ॥

(१४०)

तीर्थकृत्स्मरणान्नूनं, वर्द्धते मतिरन्वहम् ।

देवानामपि सन्मान्यो—भवत्येव न संशयः ॥ २० ॥

जिनस्तोत्रमिदं नित्यं, यः पठेच्छृणुयादपि ।

तस्य सद्गनि चत्वारि, वर्तन्ते मङ्गलानि वै ॥ २१ ॥

आदीश्वरः प्रभुः शश—दादिमस्तीर्थनायकः ।

नृपाणामादिमो भूषो—व्यवहारविदादिमः ॥ १ ॥

निवर्त्तन्तेऽतिदुःखानि, वीक्ष्माणे जिनेश्वरे ।

आयुरन्ते च लभते, शिवसंपत्तिमक्षयाम् ॥ २ ॥

सम्यग्धर्मसारिच्छैल—श्रतुर्विशतिरहंताम् ।

सुराऽसुरनरेन्द्राणां, माननीया महीयसी ॥ ३ ॥

मानवानां मनस्तोषः, सतां संपद्यते यतः ।

सैव श्रेण्यर्हतां श्रेष्ठा, तनोतु जगतां शिवम् ॥ ४ ॥

निष्कारणजगद्बन्धु—र्दयाधर्मधुरन्धरा ।

सर्वकर्मविनिर्मुक्ता, त्रिकालं राजते शुभा ॥ ५ ॥

येषां हृदि स्थिता चैषा, मानहीना मनीषिणाम् ।

तेऽपि निर्मानतां यान्ति, सर्वलोकसुखावहा ॥ ६ ॥

विषमं भवपाथोधिं, तीर्त्वा यान्त्यपरं तटम् ।

अर्हच्छ्रेणिपदाम्भोज—प्रथुप्रवहणाश्रिताः ॥ ७ ॥

आनन्दमन्दिरं लोके, जिनेन्द्रवृन्दमद्भुतम् ।

दीव्यदृष्ट्या सुजत्यस्मिन्, कुशलं कुशलार्थिनाम् ॥ ८ ॥

(१४१)

सर्वधर्मप्रधानाऽसौ, सर्वदा सर्वदायिना ।

स प्रभावाऽहंतां श्रेणी, कुरुतां जगतां शिवम् ॥ ९ ॥

सर्वमङ्गलसद्देतुः, सर्वकर्मविदारिका ।

सर्वसौभाग्यजननी, सा भूयाद् भूतिदायिनी ॥ १० ॥

व्यराजद्या सदा शैलेऽष्टापदाख्येऽहंतां ततिः ।

वितनोतु जगच्छ्रेयः, सा भवाऽर्त्तिहरा वरा ॥ ११ ॥

॥ अथश्रीजिनवाणीस्तवनं प्रारम्भते ॥

जयन्तु जैनधर्मस्य, देष्टारो जिनपुङ्गवाः ।

द्वादशांगी सुधाकन्पा, रचिता यैहिंतावदा ॥ १ ॥

यदा तीर्थकरा देवाः, केवलज्ञानधारिणः ।

अवधिज्ञानिनो जड्ना—विद्याचारिणान्विताः ॥ २ ॥

मनःपर्यवभृत्पूर्व—धारिणश्च नभश्रराः ।

महाध्यानिक्षमासारा—नो सन्ति वैक्रियद्विकाः ॥ ३ ॥

तदा जिनोक्तया वाचा, सारया पञ्चमाऽरके ।

तरन्ति मनुजाः सर्वे, सुघोरं भवसागरम् ॥ ४ ॥

शुद्धसम्यक्त्वदेवद्वु—र्दयाविस्तारिणी सदा ।

हिंसासंवारिणी वाणी, जिनोक्ता अमनाशिनी ॥ ५ ॥

या चिन्तोच्छेदिनी वाणी, शन्यत्रयविभेदिनी ।

मायाकन्दकुठारी च, भवपाथोघितारिणी ॥ ६ ॥

(१४२)

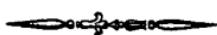
यस्यां नैव विपर्यासः, संशयोऽसंभवस्तथा ।
दोषत्रयं च नैवास्ति, कुतर्कन्यायकल्पना || ७ ||

यां विराघ्य जना मृत्वा, नरकाऽत्तक्षवेदिनः ।
पुनर्गमगता लोके, पच्यन्ते धर्मभीरवः || ८ ||

यां विदित्वा हितां भव्याः, शिवशर्मविभागिनः ।
शुद्धसम्यक्त्वसंपन्ना—नष्टमिथ्यात्वसंभ्रमाः || ९ ||

जिनवाचं समाराध्य, नरनारीव्रजः कलौ ।
साम्यभावेन शिवदं, धर्म याति न संशयः || १० ||

जिनवाणीरसज्ञात्रा—अवितसागरस्त्रिणा ।
रचितं स्तवनं भक्त्या, जनोपकृतिहेतवे || ११ ||

॥ अथ श्रीगौतमप्रशस्तिः ॥

श्रीवर्द्धमानं प्रणिपत्य पूज्यं,
गुरुं च मूर्धना शुभतत्त्वहेतुम् ।

श्रीगौतमस्य प्रवरस्य वद्ये,
गुणान्गुणकीरनिधेः प्रभूतान् || १ ||

गोवरग्राम आराम—मणिडतोऽभूतिक्षतौ वरः ।
चसुभूतिद्विजस्तत्र, वरेण्यः पृथिवीप्रियः || २ ||

एकदा सुखशश्यायां, निद्राणा सा सुलच्छणा ।
इन्द्रसौधं सुधागौरं, दर्दशं दिग्बिभासकम् || ३ ||

(१४३)

प्रबुद्धाऽचिन्तयत्स्वान्ते, साकिमेतदितिस्वयम् ।
 स्वग्रस्यास्य प्रभावस्तु, ज्ञातव्यः सकलो मया ॥ ४ ॥
 विचार्येतिप्रगे स्त्रीयं, भर्तां समुपेत्य सा ।
 प्रमोदमेदुरस्वान्ता, स्वग्रवार्ता न्यवेदयत् ॥ ५ ॥

— • —

(अपूर्णम्).

॥ श्रीमन्महावीराऽष्टकम् ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्)

हिंसायज्ञनिवारकाय जनतासौख्यप्रबन्धार्थिने,
 स्याद्वादप्रतिबोधतः प्रकटितक्षेमाऽध्वने तायिने ।
 सर्वेष्वाङ्गिषु साम्यदृष्टिमनिशं संभाव्य लोकोत्तमां,
 पूजाऽर्द्धाय नरामरेन्द्रभविनां वीराय तस्मै नमः ॥ १ ॥
 शङ्खाऽभूच्छिक्षुरेष सोदुमनलं शैलेन्द्रसानौ हृदि,
 देवेन्द्रस्य तदात्मशाक्तिरनघेत्याग्न्यापनार्थं प्रभुम् ।
 पादाङ्गुष्ठनिघाततो गिरिवरं यः कम्पयामासिवान् ,
 तं वीरं प्रणमामि शुद्धमनसा कारुण्यपाथोनिधिम् ॥ २ ॥
 दीव्योदारसुचारुकान्तिसुभगं सौभाग्यदिव्याऽलयं,
 प्रक्षीणप्रबलप्रकामविषयं प्रध्वस्तमोहोदयम् ।
 यं देष्टारमनन्पवैरवशगा आजन्मतः प्राणिनो—
 दृष्टा शान्तिमुपागताः समतया वीराय तस्मै नमः ॥ ३ ॥
 ध्यानं वीरजिनेश्वरस्य सकलां दत्तेलसत्सम्पदं,
 सद्बुद्धिं वितरत्यमेयसुखदां यस्य त्रिलोकेशितुः ।

(१४४)

यच्छत्यैहिकशर्मराशिमपरं स्वर्गाऽपवर्गं प्रभुं,
वन्दे तं सततं कृपैकवसतिं शुद्धात्मना निर्भयम् ॥ ४ ॥

यन्मूर्च्छिः शिवशर्मसेवधिरलं लच्यीकृता भावतो—
दारिण्यं दलयत्यनर्थजनकं तस्याऽक्षयाऽर्थप्रदा ।
तं वीरं मनसा स्मरामि शिवदं दंदह्यमानं जनं,
त्रातारं भववारिधौ भयनिधौ दुःखाऽनलज्वालया ॥५॥

यस्मिन्नेत्रपथं गते भवभयआनितप्रणाशक्षमे,
भक्तानामभयप्रदे क्षितितले नश्यन्ति सर्वाऽपदः ।
प्रत्यक्षीकृतसर्वस्तुनिचयं निर्बाधबोधाकरम्,
तं श्रीवीरविशुं भजामि नितरां निर्वारिताऽरिव्रजं ॥ ६ ॥

पीतं यद्वचनाऽमृतं गमयति स्वर्गं जनानुत्तमान् ,
मोक्षाऽपि शनैः शनैः शुभमतीन्नैकान्तवादश्रितम् ।
लोकेऽस्मिन् प्रददाति भूतिमनवां निर्बाधसंपदृगृहं,
तस्मै श्रीत्रिशलाऽत्मजाय जगतां पूज्याय नित्यं नमः॥७॥

यन्मूर्च्छिः स्फुरति प्रकामविशदा येषां हृदि प्रत्यहं,
ते संसारसमुद्रन्तरियोऽभीतास्तरन्त्यज्जसा ।
सर्वाऽरिष्टकषायमीनमकरव्राताऽतिर्भीतिप्रदं,
तं श्रीवीरजिनेश्वरं प्रणमत चेमार्थिनः प्राणिनः ॥ ८ ॥

हेमेन्द्रसागरमुनिर्गुरुभक्तिनुनः,
स्वाऽत्मोन्नतिप्रथनधीर्घृतिमादधानः ।

(१४६)

स्तोत्रं जिनेश्वरगुणप्रकटं प्रकाश—
मानीतवानुभयलोकहितैकधाम

॥ ९ ॥

श्रीमहावीरजिनस्तवनम् ।

(अथिमाहभूमितेरे—गजल ताज्ज कब्बाली रागेण गीयते)

भगवन् ! विभो ! कृपालो १ १ १ शरणं तवाऽगतोऽहम् ।
विधुनोतु पापपङ्कं, कलिदोषदुष्टमनसाम् ॥ भगवन् ! ॥१॥

विकरालकालपीशा अनुमोचयाऽनिराशान् ।
त्रिशलाप्रमोददायिन् ?, जगदेकसच्चतायिन् !॥भगवन् ! ॥२॥

विशदार्थवादशोभिन् ?, शिवसौधमार्गदर्शिन् ? ।
शरणागतं सुदीनं, परिपालय प्रभाविन् ? ॥ भगवन् ! ॥३॥

विनयंकरोमि भगवन् ?, विधिना नतोऽस्मि वीर ! ।
भवसागरं हि सुतरं, वित्तनुष्व मे दयालो ? ॥ भगवन् ? ॥४॥

गुणशालिनं भवन्तं, हृदये स्मरामि नित्यम् ।
तव दीर्घदृष्टिदृष्टो—विनयोदितप्रभावः ॥ भगवन् ! ॥५॥

अजितोदधिर्दयालो ? समभावमादधानः
स्तवनं करोति शिवदं, शुभमावदं त्वदीयम् ॥ भगवन् ! ॥६॥

(१४६)

॥ श्रीसिद्धाचलाष्टकम् ॥

भव्याम्भोजदिवाकरं शशिनिभं संसारतपात्मनां,
सोपानावलिममृताशनपदक्षेमार्थिनां नित्यशः ।
सन्तानं जनवृन्दकल्पितवरानन्तप्रदाने परं,
श्रीसिद्धाचलमानमामि गुणतः सर्वज्ञराजिश्रितम् ॥ १ ॥

शुद्धध्यानविभावितेन मनसा सकृत्कृतं सर्पणं,
येनाऽनन्पसुकर्मणा यदि सप्त्वादिश्योर्जितं यं वरम् ।
तस्याऽनन्तगुणानि कर्मपटलान्यायान्ति नाशं क्रमात् ।
तं सिद्धाचलमानमामि गुणतः सर्वज्ञराजिश्रितम् ॥ २ ॥

यत्सौन्दर्यवितानमम्बरजुषः स्वगौकसः शाश्वतं,
वीच्य ग्रौढसुमोददायि मधुरध्वानं स्तुतिं कुर्वते ।
के नो द्युत्तमलोकवर्त्तिविबुधा नन्दन्ति सत्संपदा,
श्रीसिद्धाचलमानमामि गुणतः सर्वज्ञराजिश्रितम् ॥ ३ ॥

यत्प्रौढप्रगुणप्रतापमनवं श्रुत्वाऽशुधाराधरा—
लोकालोकविहारिणं जनगणाः संमार्जनं कर्मणाम् ।
संसारार्णवपारमेतुमनसः के भान्ति नो भान्विताः,
श्रीसिद्धाचलमानमामि गुणतः सर्वज्ञराजिश्रितम् ॥ ४ ॥

यः कालाऽमलसभिभो भवभवप्रोद्धण्डकर्मव्रज—
कसाचां प्रबलप्रभजननिभो दुर्धर्वानमेघावलेः ।

(१४७)

जीमूर्तः सुकृतोपकारसुलतासंबद्धने शर्मदः,
श्रीसिद्धाचलमानमामि गुणतः सर्वज्ञराजिश्रितम् ॥ ५ ॥

संसाराम्बुनिविस्खलत्तनुपत्ता यो नौप्रभावायते,
यो वै भीष्मभवाटवीनिपततामृद्यानकन्यायते,
यो नैसर्गिकवैरबद्धवपुषा निवैरमोदायते,
तं सिद्धाचलमानमामि गुणतः सर्वज्ञराजिश्रितम् ॥ ६ ॥

धर्मार्थिवज्ञमानसोरुपरसि आजत्पयोजप्रभः,
संसेध्यः कलिकालजातमनुजैर्येभूतले मावतः ।
सद्योयः स्मृतमात्र एव सुखदः कैवन्यदः सर्वदा,
श्रीसिद्धाचलमानमामि गुणतः सर्वज्ञराजिश्रितम् ॥ ७ ॥

यन्माहात्म्यसमाहृतः समजुषः शान्ताः समे संयताः,
साध्यः साधुगणाश्चर्शमकलिताः आद्वाः कुदुम्बान्विताः ।
यत्पद्यां न परित्यजन्ति गुणिनः पादं यथा सद्गुरो—
स्तं सिद्धाचलमानमामि गुणतः सर्वज्ञराजिश्रितम् ॥ ८ ॥

श्रीसिद्धाचलसंस्तुतिं वरतमां यो ना त्रिसन्धर्षं पठेत्,
शुद्धाचारसमायुतः शिवपथप्रेक्षी सतां शोभनः ।
सोऽक्लेशेन भवं भयोऽस्तित्वमनास्तीच्चर्वा विपद्वायिनं,
शुक्त्वाऽनन्तसुखं क्रमेण शिवगः संजायते धर्मवित् ॥ ९ ॥

(१४८)

॥ श्रीतारङ्गतीर्थाष्टकम् ॥

लोकालोकविभासकं विभुगुणं भासा जगदूद्योतकं,
शान्ताकारमनन्पवीर्यजलाद्विं जलजेच्छणं मोचदम् ।

प्रत्यक्षीकृततत्त्वराशिमनिशं स्वात्मस्वरूपस्थितं,
तारङ्गाऽजितनाथदेवमनिशं वन्दे मुदा मोचदम् ॥ १ ॥

आत्मानन्दनिमग्रमक्षयसुखोत्पत्तोर्निर्दानं परं,
मायातीतमभेदभेदकधियं ज्ञानामृतेनाणुना ।
संसारोदधिसेतुसारमचलं निर्भेदकं कर्मणां,
तारङ्गाऽजितनाथदेवमनिशं वन्दे मुदा मोचदम् ॥ २ ॥

संसारोदधिमग्रतापशमकं निर्मायिकोदन्तकं,
भद्याद्यब्जसहस्ररशिमनघं सिद्ध्यास्पदे संस्थितम् ।
हन्तारं निजपादपश्चनिरतानां कर्मणां सर्वदा,
तारङ्गाऽजितनाथदेवमनिशं वन्दे मुदा मोचदम् ॥ ३ ॥

केनाऽप्यत्र न जीयतेऽजितविभुविंज्ञायतेऽसौ ध्रुव—
मन्वर्थं विदधान एष विमलां संज्ञां सदा राजते ।
तं देवासुरपञ्चगेन्द्रमहिताऽद्यब्जाणुकं पारगं,
तारङ्गाऽजितनाथदेवमनिशं वन्दे मुदा मोचदम् ॥ ४ ॥

नानादेशसुपत्तनागतमहासङ्घस्य सन्तारकं,
संसाराऽनलतप्रभूरिमनुजक्षेमाय शीताम्बुदम् ।

(१४९)

दारिशं दलयन्तमिष्टमनसां संपूजकानां सदा,
तारङ्गाऽजितनाथदेवमनिशं वन्दे मुदा मोचदम् ॥ ५ ॥

श्वार्णिंशत्पृथिवीविमिन्नमतुलप्रोद्धामशृङ्गोच्छ्रुतं,
दीर्घं धाम समाश्रयन्तमचलं नार्कीन्द्रसंपूजितम् ।

संगीतत्रिजगद्यशोधनमनन्तानन्दसन्दोहकं,
तारङ्गाजितनाथदेवमनिशं वन्दे मुदा मोचदम् ॥ ६ ॥

प्रालेयाऽचलवद्विपचिसमये स्थैर्यं परं चेतासि,
संधृत्यान्यज्ञनोपकारकरणे निर्व्याजबद्धादरम् ।
सिद्धान्तोच्चनयार्थतस्वनिचयं वक्तारमिद्वास्पदं,
तारङ्गाजितनाथदेवमनिशं वन्दे मुदा मोचदम् ॥ ७ ॥

मानुष्यं सफलं तनोति मनुजो यत्पादपद्माऽर्चनं,
वाकायेन हृदा विधाय नितरां निर्धूतपापत्रजः ।
संसारोदधितारकं शुभगुणश्रेणीप्रदं तं वरं,
तारङ्गाजितनाथदेवमनिशं वन्दे मुदा मोचदम् ॥ ८ ॥

तारङ्गाजितदेवताष्टकमिदं कर्माष्टकष्टचिदं,
संसारार्णवशोषकं गुणगणानुचान् ददद्धीमताम् ।
यो नित्यं प्रपठत्यथो स्मरति वा श्रुत्वाऽप्यवश्यं मुवि,
सोऽयं याति परं पदं क्रमतया शुद्धस्वरूपं भजन् ॥ ९ ॥

(१५०)

श्रीमस्त्रिनाथाष्टकम् ।

**प्रभुं प्राणनाथं विभूतिश्नाथं,
सदानन्दभाजं परानन्दपुंजम् ।**

भविष्यद्भूतकालोपसर्वं,
सदा मद्भिनाथं जिनेशं नमामि ॥ १ ॥

गलेऽनर्धरत्नावर्लीं सन्दधानं,
सुजात्याङ्गदोदीसवाहुप्रकाण्डम् ।
सदा मौकटोङ्गासमानोत्तमाङ्गं,
सदा मञ्चिनाथं जिनेशं नमामि ॥ २ ॥

मुदा माकरं भूषणं भूषयन्तं,
महोमण्डलं मण्डनामण्डिताङ्गम् ।

अनाधि द्युपारं महामोहमारं,
सदा मद्विनाथं जिनेशं नमामि ॥ ३ ॥

उदीच्यानं पावनं राजमानं,
महापापनाशं सदा सुप्रकाशम् ।

गताशं सुनीशं सुरेशं महेशं,
सदा मद्भिनाथं जिनेशं नमामि ॥ ४ ॥

**शरणन्द्रगात्रं गुणानन्दपात्रं,
पवित्रं चरित्रं सदा यस्य चित्रम् ।**

(१५६)

बनाः कीर्तयन्त्यत्र सर्वत्र मोदात् ,
सदा मष्टिनाथं जिनेशं नमामि ॥ ५ ॥

सुनासं विभासन्ततिक्रान्तवक्त्रं ,
कलत्रं खनित्रोपमं दर्शयन्तम् ।

गुणग्रामसंवर्द्धयित्रीं अकूटिं ,
सदा मष्टिनाथं जिनेशं नमामि ॥ ६ ॥

निरङ्गेष्टकुंभांकमाविभ्रतं तं ,
समन्तान्नृवन्दोपरिष्यापकान्तिम् ।

विमानं सदानन्तशान्तस्वभावं ,
सदा मष्टिनाथं जिनेशं नमामि ॥ ७ ॥

अखण्डं सखण्डं नतानुद्धरन्तं ,
भवारण्यदावानलं भावनाऽलम् ।

निरीशं निरीहं निर्धि निर्धिकारं ,
सदा मष्टिनाथं जिनेशं नमामि ॥ ८ ॥

स्तवं यः प्रभाते जिनेशस्य मष्टेः ,
पठेत्सर्वदा तीर्थभावाऽनुरक्तः ।

धनं धान्यसंपत्तिमासाद्य विद्यां ,
सुहृद्यां परं मोक्षशर्म प्रथाति ॥ ९ ॥

(१५२)

(श्रीपानसर) श्रीमहावीराष्ट्रकम् ।

(पञ्चचामरच्छन्दः)

समस्तमत्त्वभूतलं प्रशामितं जराभया—
 दिदुग्रेहैः प्रपीडितं सुतसलोहविम्बवत् ।
 निमेषमात्रवीक्षणेन येन मे तथाविधे,
 मनोविनोदमद्भुतं विभर्तु वीरनायके ॥ १ ॥

स्वकीयधामराशिभिः सह प्रगुप्तवर्घणि,
 कृतान्तकालदुष्टकामभीतिहारिणि प्रभौ ।
 करालसिंहनिर्दयप्रजेशवश्चनेच्छ्रया,
 मनोविनोदमद्भुतं विभर्तु वीरनायके ॥ २ ॥

सदोदितेषि रागमोहब्रेतरि प्रभाविनि,
 कुटृष्टिमोहतामसाभिभूतचेतसां सदा ।
 अलच्यभूतभूतिशालिशान्तमूर्तिके मम,
 मनोविनोदमद्भुतं विभर्तु वीरनायके ॥ ३ ॥

न चान्तमध्यसादिभेदभावना प्रकल्पयते,
 विराजमानकर्मशेषजातयत्कलेवरे ।
 सतां मते परोपकारकारिमानसे मम,
 मनोविनोदमद्भुतं विभर्तु वीरनायके ॥ ४ ॥

सुपानसेरपत्तने चिरन्तने धनेश्वरैः,
 समाश्रिते कलानिधानधीधनैश्च भोगिभिः ।

(१५३)

कुपालुना प्रकाशिताऽधुना यकेन सत्यता,
मनोविनोदमङ्गुतं विभर्तु वीरनायके ॥ ५ ॥

कलाविहारके महाप्रचण्डपञ्चमारके,
विषाचिष्ठुकिमिच्छतामदीर्घजन्मिनां विभो ! ।

प्रकृष्टपुण्यसंबोधेन दर्शनं तवेष्टदं,
मनोविनोदमङ्गुतं विभर्तु वीरनायके ॥ ६ ॥

तदेतदङ्गुतं विभो ! नवीनमित्तिमाजनं,
गृहीतमाश्रयात्मकं त्वया नृणां महालघु ।

सुविसयं दृढं चिकीर्षितुं कलानिधे ! मम,
मनोविनोदमङ्गुतं विभर्तु वीरनायके ॥ ७ ॥

परम्पराश्रुतेन कृष्टमानसा महाजनाः,
स्वकीयसन्ततिवज्ञेन सार्द्धमाशुदर्शनम् ।

प्रभो ! त्वदीयकं सुचिन्तयन्त आवजन्ति मे,
मनोविनोदमङ्गुतं विभर्तु वीरनायके ॥ ८ ॥

इदं तु दुष्टकर्मकष्टनाशकं महाष्टकं,
गुणाऽप्रमेयकीर्तिजातकस्य शस्यतेजसः ।

प्रवीरतीर्थनायकस्य ये नरा गृणन्ति ते,
भूवि न वै विलोक्यन्ति दुर्गतिं कदाप्यहो ! ॥९॥

(१५४)

॥ श्रीमद्गौतमस्वामिस्तोत्रम् ॥

श्रीगौतमस्तोत्रमुदारभावं, विरच्यते सिद्धिवितानमूलम् ।
 वचस्विनां संसरणीयतत्त्वं, प्रातः सदा शुद्धिविधानदत्तम् ॥१॥

व्यभूषयद् गोवरपत्तनं यो, माता यदीया पृथिवी सुशीला ।
 पिता यदीयो वसुभूतिविप्र-स्तमिन्द्रभूतिं गणिनं नमामि ॥२॥

श्रीवाढवज्ञातिनभोमणिर्यो, वेदान्तविद्यासु महाप्रवीणः ।
 यज्ञादिकार्येषु सदाऽनुरक्तो-व्यस्तारथदिक्षु गुणान् स्वकीयान् ॥३॥

येनात्मवंशोन्नतिरुन्नतेन, सतां मतेनोच्चगुणालयेन ।
 तेन महानन्दमयेन शस्त-व्रताऽनुयोगेन दयामयेन ॥ ४ ॥

सर्वसहानाथनतक्रमेण, क्रमेण लूनाऽखिलविघ्नकेन ।
 येन क्रियाकाण्डरतेन भूति-र्वत्रे जगद्विस्मयदानदक्षा ॥ ५ ॥

योऽदीनभावः शुभभावनाभि-विद्यावतां पूज्यमहाप्रभावः ।
 विस्तारयामास गुणानुवादी, ग्रन्थाननेकाञ्जिनवर्त्मगामी ॥६॥

विभावितात्माऽनुभवः सुयोगी, प्रशस्तलब्धिप्रथितप्रभावः ।
 योऽधारयन्मुख्यगणाऽविष्टयं, जिनेशितुः पादसरोजसमिष्टौ ॥७॥

संपादिताऽनेकमहर्दिको यः, संपादयामास मनोऽर्थितानि ।
 नानाविधान्यत्तलब्धियोगा-चारित्रसाग्राज्यविभासितानाम् ॥८॥

वसुन्धरा रत्नवती वभूव, यज्ञन्मना शान्तिनिकेतनेन ।
 प्रभाविनाहिप्रभवोऽत्रलोके, लोकोपकाराय बुधैः प्रदिष्टः ॥९॥

(१५५)

यो भूरिभाग्योपचयेन भूमौ, विभूतिसारे वसुभूतिगेहे ।
 क्रीडाविलासं विमलं विधातु मियेष धर्मप्रथनाऽभिज्ञाषः ॥१०॥
 सुराऽसुरेन्द्रस्पृहणीयशील—आजन्मनः श्लाघ्यगुणाऽनुवादः ।
 तत्त्वोपदेशेन समुद्धरन् यो-वृन्दं जनानां प्रब्रह्मौ नतानाम् ॥११॥
 प्रशासको दुर्नयमानवानां, निवारकोऽधर्ममतोद्यतानाम् ।
 प्रभावको यो हि बभूव धर्म—तत्त्वस्य भेत्ता भवत्वन्धनस्य ॥१२॥
 यः पुण्डरीकाऽध्ययनं ततान, तेनैव संबोधयाति स नग्रम् ।
 तिर्यङ्गमहाजृमभकलोकपालं, गुणाऽनुरक्तं गणभृद्वरेण्यः ॥१३॥
 योऽष्टापदं तीर्थवरं स्वशक्त्या, तपस्त्विनां विस्तयमादधानः ।
 तीर्थङ्करध्याननिमग्नेता—गत्वा महानंदमियाय योगी ॥१४॥
 अष्टापदं दीव्यगिरीन्द्रमेतुं, तपस्त्विनः केचन बद्धकक्षाः ।
 तथाऽपि तद्दर्शनमेव तेषां, जातं न पूर्वाऽर्जितकर्मदोषात् ॥१५॥
 योऽष्टापदं याति धराधरेन्द्रं, तस्मिन् भवे मोक्षगतिं स याति ।
 दीव्योक्तिमित्थं हि निशम्य वीर-गिराऽतिहृष्टः प्रययौ गिरिं तम् ।
 अष्टापदं निर्जराजशील—मासाद्य लोकोत्तरसम्पदाद्यम् ।
 सुराऽसुरेन्द्रप्रथितप्रभावं, स्वतेजसा निर्जितभानुमन्तम् ॥१७॥
 शुशुक्षुमुख्यायतनं विभान्तं, दिगन्तविश्रान्तविभावितानम् ।
 तीर्थङ्कराणां प्रणतिं विधाय, स्तुतिं व्यधत्त प्रगुणां स भवत्या
 ॥ १८ ॥ युग्मम् ॥

(१५६)

विधाय प्रीत्योत्कटचैत्यवन्दनं, प्रदक्षिणीकृत्य जिनेन्द्रराजिम्
मेने निजं जन्म कृतार्थमिन्द्र-भूतिः स मृत्युलितकर्मराशिः ॥१॥

अथाऽऽस्मर्वस्व इवाऽतिहृष्टः, पूर्णात्मकामश्च विशुप्रभावात् ।
स्मरनगुण्णस्तीर्थकृतां स भव्या—नवातरदू भूरिष्ठादा गिरीन्द्रात्
तीर्थप्रभावेण पवित्रिताऽऽत्मा, ज्ञानप्रभाभासुरदीव्यदेहः ।
अक्षीणालब्धिप्रथितप्रभावो, निवर्त्तमानः स महानुभावः ॥२१॥

वैहन्यं भ्रवौणेन्दुमितांस्तपस्विनः, प्रपेदिवान् ध्याननिमग्नचेतसः ।
मार्गस्थितान् गन्तुमशक्तदेहा—नष्टापदं तीर्थकृतां दिदृवया ॥२२॥

तपःप्रभावेण विराजमाना—स्त्यक्ताऽशना निर्मलचित्तभावाः ।
स्थिराशयास्तत्र पियासवस्ते, सर्वे हि वाङ्गुन्त्यनुकूललाभम् ॥२३॥

समीक्ष्य तत्त्वापसवृन्दमारा—द्वरीन्द्र इष्टार्थविधानदक्षः ।
सभाजितस्तैर्निजदृष्टिलक्ष्मै—स्तस्थौ क्षणं तत्र परोपकृत्यै ॥२४॥

महामहिम्नां वरमासपदं यो, निदानमेकं सुखसम्पदानाम् ।
नानाऽर्थलब्धिप्रभवो बभूव—प्रत्यच्छमूर्तिः शुभभावनानाम् ॥२५॥

योऽपूर्यत्कामितमङ्गभाजां, चिन्तामणिश्चिन्तयतामिवाशु ।
विघ्नौघकाराङ्गणसेविनश्च, निजप्रभावेण चकार मुक्तान् ॥२६॥

यो दीव्यलब्धिप्राथितः पृथिव्यां, स मुहूरते ह दयाद्र्द्वेताः ।
वर्मक्रियादीनमतीनतीता—अतिप्रवीणान् भवतापतसान् ॥२७॥

(१५७)

योऽक्षीणलिंघप्रचितस्वभावः, श्रियाऽक्षयाऽनन्दविभृ-
षिताङ्गया ।
नित्यं समासेवितपादपदः, सम्यक्प्रभाभावितमानसो हि ॥२८॥

यज्ञामाक्षरकीर्तनेन मनुजाः प्रातर्मनोवाङ्ग्नितं,
सेवन्ते निखिलापदो विषसमा व्यावर्त्यन्ति क्षणात् ।
प्रत्यक्षं कलयन्ति दुर्लभतरं वस्तुप्रकाण्डं परं,
दुष्टग्राहसमाकूलं जलानिर्धि पश्यन्ति कासारवत् ॥२९॥

यदीयनामस्मरणेन नूनं, नश्यन्ति भूतादिभौपसर्गाः ।
रुज्जार्जिताः स्वर्गसमानदेहा—दुःस्वभमाजोऽपि शुभान्विताः स्युः ।
यदीयनाभिन्न स्मृतिगोचरं गते, व्यातः करातः सुममालिकायते
विरोधिवर्गः शुभकिङ्करायते, पञ्चाननौधः स्वयमाविकायते ॥३१
स्मरन्ति यज्ञाम विभातकाले, महाशया ये शिवभूतिकामाः ।
तेषां न दारिश्चिपिशाच ईश्वाः, पराजयं कर्तुमनर्थमूलः ॥३२ ॥
मेधाविनो ये स्मृतिमानयन्ति, यज्ञाम सङ्घृतिविधानदक्षम् ।
ब्रजन्ति ते मङ्गलमालिकाश्च, परत्र संपत्तिमखण्डतां वै ॥३३॥
अजितसागरसूरिविनिर्मितां, प्रथितपुण्यमर्यां सुखशेवधिम् ।
पठति यः रत्निमाद्यगणेशितुः, स लभते शिवशर्म निरामयः ॥३४

गौतमस्वामिनः प्रातः, स्मरणं मङ्गलप्रदम् ।
सोपानं स्वर्गसम्पत्ते—मौक्षशर्मनिकेतनम् ॥ ३५ ॥

(१६८)

। गुरुगुणगीतम् ।

। कवाली ।

महानन्दं निरानन्दं, निराकारं निरावाधम् ।

सुखाकारं चिदानन्दं, पदं शुद्धं सदाऽभीष्टम् ॥

क्रियाकाण्डं समझ्यस्तं, तपस्तं त्रिधा गुप्तम् ।

नरामरनाथसंभुक्तं, पदं मनसाऽपि नो कूलृपम् ॥

प्रभो ! बुद्ध्यबिवस्त्रीश ! स्मरामि त्वत्पदाम्भोजम् ॥ १ ॥

भजनमैकान्तिकं कान्तं, निरारम्भं जनानन्दम् ।

विशालं लालितं तावत्, कृपासिन्धुव्रतीशेन ॥

सदा स्त्रीन्द्रतातायिन् ! महायोगीन्द्रपदधारिन् ! प्रभो ! ॥२॥

कुबोधारे ! विमोहारे ! भवत्रान्तिकमच्छिन्न !

रचिततत्त्वाकरग्रन्थ ! सदागमसारनिर्मन्थ !

परापरभेदतात्यागिन् ! निरंजनदेवतारागिन् ! प्रभो ! ॥३॥

क्षमाधारिन् ! गुणाचारिन् ! प्रतापिन् ! बालब्रह्मचारिन् !

महायोगिन् ! पराभासिन् ! सुमापितसाराताधारिन् !

धराधीशप्रजापचिन् ! विपक्षारिक्षयाकारिन् ? प्रभो ! ४

मणीमोतीलन्लुवाडी—समेतो वीरचन्द्रश्च ।

गुणानन्दे रता मोहन,—जीवनगुरुया महाभक्ताः ॥

कृतार्थं मन्वते अन्म, स्वकीयं सर्वदा भक्त्या ? प्रभो ! ५

(१५९)

जगञ्जीवास्त्वनेकेऽपि, भवद्वाराशीसुधासिक्ताः
मवापत्ति द्वयात्तीत्वा, महानन्दाऽऽलये रक्ताः ।
कृताः केऽपि त्वया मुक्ता-महामारीभयाद् भक्ताः॥प्रभो ॥

मधुपूर्णं जिनाधीश-महासौधान्तिके रम्यम्,
सुघण्टाकर्णवीरस्य, निकामं मन्दिरं शुभ्रम् ।
विभाति त्वत्कृपालेशात्, सदा दीपप्रभादीपम् ॥प्रभो ॥७ ।

किथन्तो देशवासिनः, समासाद्य प्रकटबोधम्,
मवच्चरणाम्बुजासना-महासंसारपारीणाः ।
विभान्ति प्रेमसंबद्धाः, स्वपरपद्माश्रिता लोकाः ॥प्रभो ॥

जननमरणापहो लोके, त्वदन्यो दृश्यते नैव,
इदानीं कं गमिष्यामः ! शरण्यं तत्त्वजिज्ञासुः ।
मुनीनां मण्डलं शून्यं, विभाति त्वदूविभादीनम् ॥ प्रभो ॥

सुधासारां भवद्वार्णीं, कृष्णगीतामर्णीं पीत्वा,
सदा शाश्वतसुखाऽऽगारं, प्रयाताः संसृतेः पारम् ।
विशुद्धं चित्रचारित्रं, त्वदीयं सिद्धसुखमित्रम् ॥
अजितसूरिकृतं स्तोत्रं सदा बुद्धिप्रदं भवतु॥ प्रभो ॥ १०॥

(१६०)

। श्रीसद्गुरुस्मरणम् ।

। अधरावृत्तम् ।

श्रीमन्तं ज्ञानवन्तं विशदमतिमतां संमतं चारुमूर्च्छिं ।
 तौभाग्यैकप्रधानं प्रवरसुखपदं सर्वशास्त्रप्रवीणम् ॥
 शुद्धाऽनन्दप्रकाशं विद्वधजनवरं कर्मभूमीखनिन्नं,
 बुद्ध्यबिंधं सूरिवर्यं स्मरत भूवि जनाः ! सद्गुरुं
 दीव्यरूपम् ॥ १ ॥

अथ यत्कार्थप्रबोधं प्रमथितमदनं धर्मतत्त्वप्रधानं ।
 विद्योदानाऽम्बुसेकं समधिगतसुखं साधिताऽर्थप्रमाणम् ॥
 साधिताऽनन्दगेहं जननमृतिहरं मृत्युपारं प्रयातं ।
 बुद्ध्यबिंधं सूरिवर्यं स्मरत भूविजनाः ! सद्गुरुं
 दीव्यरूपम् ॥ २ ॥

रेरे ! भव्यात्मलोकाः ! श्रयत पदयुगं यस्य सिद्धान्तमाजो—
 ओऽस्वर्गार्थदायं विविधसुखमयं सर्वसम्पच्छ्रुतस्य ॥
 छिन्नाऽनर्थप्रतानं कविकुलतिलकं भूरिलोकप्रगीतं,
 बुद्ध्यबिंधं सूरिवर्यं स्मरत भूविजनाः ! सद्गुरुं
 दीव्यरूपम् ॥ ३ ॥

श्रीमद्विद्यापुरस्था नरयुवतिगणा बोधपीयूषसारं,
 पीत्वा पीत्वा निकामं सुखरतिमगमन् दिन्नु लोकाश्च यस्या।

(१६१)

लोकालोकप्रभावं सदतुलविभवं सिद्धिशमैकधाम ।
 बुद्धयज्ञिं शूरिवर्यं स्मरत भुविजनाः ! सदगुरुं
 दीव्यरूपम् ॥ ४ ॥

गीता गीतार्थयुक्ता श्रितनिगमनया येन सा कृष्णगीता ।
 विद्वद्वर्येण सारा विलसति वसुधामण्डले मोदमाला ॥
 योगाङ्गज्ञानवित्ता सुरचितघटना मिन्नकर्मप्रभावा ।
 बुद्धयज्ञिं शूरिवर्यं स्मरत भुवि जनाः ! सदगुरुं
 दीव्यरूपम् ॥ ५ ॥

दर्श दर्श प्रभावं भवदभयहरं यस्य सूरीश्वरस्य ।
 आवं आवं यदीयां भजनविरचनां निर्ममश्वार्थबोधाम् ॥
 स्मारं स्मारं च शैलीं गुणगणविदितां तुष्टिमन्तः समस्तां,
 बुद्धयज्ञिं शूरिवर्यं स्मरत भुविजनाः ! सदगुरुं
 दीव्यरूपम् ॥ ६ ॥

सारं सारस्वतं यो मनसि कलितवानक्षतं शुद्धबुद्धथा ।
 न्यायं नव्याऽनवीनं स्मृतिविषयम(लं)रं चक्रिवानेकभावः ॥
 वेदान्तं वेदसारं भजनपदतया व्याख्यादक्षतार्थं ।
 बुद्धयज्ञिं शूरिवर्यं स्मरत भुविजनाः ! सदगुरुं
 दीव्यरूपम् ॥ ७ ॥

भूतानां भूरिभाग्याद् गुरुगुणनिलयं यं धरन्ती धरित्री ।
 रत्नाळ्या कीर्तितेयं जनहृदयहरं कल्पवल्लीप्रभावम् ॥

११

(१६२)

दैवं सर्गं प्रपञ्चस्तदखिलजनताऽभाग्यमेवाधुनाऽसौ ।
 बुद्धयन्दिंध सूरिवर्यं स्मरत भूविजनाः ! सद्गुरुं
 दीव्यरूपम् ॥ ८ ॥

। गुरुविरहाष्टकम् ।

। कलितच्छन्दः ।

भवभयार्त्तिंहं ते पदाम्बुजं, भुवि सुदुर्लभं स्त्रिपुज्जत ! ॥
 गुरुकृपानिधे ! बुद्धिवारिधे !, वितर दर्शनं कामदं वरम् ॥१॥
 स्मरणमुत्कटं ते मुनीश्वर !, प्रवरशर्मदं भक्तवद्वभ ! ॥
 वरद ! विश्वतस्तारकोत्तम !, वितर दर्शनं कामदं वरम् ॥२॥

कलिमलापहं भद्रकीर्त्तनं, तव विभो ! चितौ क्षीणकर्मणः ॥
 श्रुतमहोदधेस्तत्त्ववेदक !, वितर दर्शनं बुद्धिवारिधे ! ॥३॥

तव विभूतयः सर्वतः स्थिता—मतिमतां मनःसद्वनि प्रभो !।
 कलयितुं न कोऽप्यस्ति ताः चमो—वितर दर्शनं बुद्धिवारिधे ! ॥४॥

तव समाधिना नाथ ! केवलं, शयनमङ्गिनो दुर्मगाः खलु ॥
 विधिवशादिदं जातमक्षमं, वितर दर्शनं बुद्धिवारिधे ! ॥५॥

विशदभूतिमाँल्लौकिको गण—स्तव गुरो ! वचःसंपदा सदा ॥
 तदपि तावकं दर्शनं वरं, नहि जनः प्रभो ! विस्मरत्यहो ॥६॥

(१६३)

मधुमतीजनक्षेमदायक !, विविधतत्त्वतोर्गीतगायक !
 विगतमन्युना संघपालक !, तव गुरो ! शुभं दर्शनं सदा ! ॥७॥
 भवति शोभनस्त्वद्रतो जनो-निखिलसिद्धिभाग् दुर्गतस्तथा ॥
 परमभावतः प्रेमभाजन ! वितर दर्शनं बुद्धिवारिधे ! ॥८॥

भवारण्ये भ्रान्ता-जननमरणव्रातविधुरा-
 अनेके संयाता-धुवपदमखण्डात्मविभवाः ।
 अयं ते सद्भावः, समजनि महामोदजनक-
 इदानीं स्वर्यातः, किमु गुरुवर ! क्षेमसदन ! ॥९॥

। गुरुस्मरणाऽष्टकम् ।

। वसन्ततिलका ।

सच्चित्सुखाऽस्पदमनन्यगुणानुहारी,
 सौराष्ट्रराष्ट्रजनतापरिपुग्रहारी ।
 निर्मानमोहभवभीतिरघापहारी,
 सूरीशबुद्धिजलधि-भूवि तापहारी ॥ १ ॥

दीव्यात्मशक्तिरविणा हृदयावरुदं,
 गाढांघकारमखिलं भवता निरस्तम् ।
 विज्ञानवास ! कुमत्ताऽध्वनिवारकस्त्वं,
 रिक्ता त्वयाद्य वसुधाऽधिविराजते नो ॥ २ ॥

(१६४)

सर्वागमार्थविदखण्डतबोधगेहं,
 विद्यापुरस्थजनमङ्गलहेतुराद्यः ।
 अद्याऽमरेन्द्रपुरवासमनुप्रपञ्चः,
 शून्यं विभाति जगदिष्टगुरो ! समस्तम् ॥ ३ ॥
 श्रीमूरिपुङ्गव ! विभो ! जनसंशयानां,
 क्षेत्राऽधुना न सुलभः समतानिधानः ॥
 कं ज्ञानिनं समधिगम्य मनोऽभिलाषं,
 पूर्णकिरिष्यति वचःसुधया जनोऽयम् ॥ ४ ॥
 विद्यावतां व्रतजुषां स्पृहणीयशीलः,
 शीलाङ्गमारवहनेऽतिधुरन्धरश्रीः ।
 अद्यात्ममण्डलविभावक आत्मनिष्ठः,
 स्त्रीशबुद्धिजलधिः स्वदशां प्रयातः ॥ ५ ॥
 आनन्दमूर्तिरखिलागमसारवेदी,
 विज्ञातदर्शनमतो मतमेदभिक्षः ।
 संप्राप्तपण्डितपदः कविराजराजः,
 स्त्रीशबुद्धिजलधिः स्वगतिं प्रपञ्चः ॥ ६ ॥
 श्रीवीरशासनमिदं रुचिरं विभाति,
 यद्वाग्विलासविभवेन सुविस्तृतेन ।
 यत्पादपङ्गजरतिः शुभदा नराणां,
 स्त्रीशबुद्धिजलधिः स्वगतिं प्रयातः ॥ ७ ॥

(१६९)

श्री सद्गुरो ! मतिसुधाकर ! तावकीनं,
 पादारविन्दमतुलं सततं स्मरामि ।
 नान्यन्मदीयशरणं कलयामि सूरे !
 संसारतारक ! विभो ! भवपारगामिन् ? ॥ ८ ॥

दिव्यात्मशक्ति सुरयादपकल्पमेतद्—
 गुर्वष्टकं स्मरति यः कलिदोषदुष्टः ।
 निर्मृष्टकर्ममल आत्मकधर्मरक्तः,
 स चिप्रमुब्रतमतिः प्रतियाति सिद्धिम् ॥ ९ ॥

स्त्रीश्वरेण सुधियाऽजितसागरेण,
 संगीतमेतदनपायसुखप्रदायि ।
 गुर्वष्टकं गुरुगुणानुविधानदद्वं,
 स्मर्तुः सदा सुखकरं कलिकालमध्ये ॥ १० ॥

समाप्तम्

श्रीमद्-हरिभद्रसूरीश्वरगुणाष्टकम्

(भारकान्ता वृत्तम्)

येन क्षेमं सकलजनताविचिन्तितमाहितं,
 तत्त्वार्थेन प्रकटितगुणं विभासितवस्तुना ।

१ “भारकान्ता मभनरसला गुरुः श्रुतिष्ठूयैः ॥ ”

(१६६)

सिद्धात्मानं श्रुतमतिनिधि गुरुं हरिभद्रकं,
सूरीशं तं शुभगुणयुतं नमामि शुणोदधिम् ॥ १ ॥

(मन्दाक्रान्ता वृत्तम्)

सम्पन्नार्थं शुभपदगतं शुद्धतच्चाऽवबोधं,
तच्चज्ञानां सततसुखदं पूजनीयकमाऽब्जम् ।
सञ्ज्ञव्यानां भवभयहरं केवलं शान्तमूर्ति,
नन्म्येऽहं विदितविभवं हारिभद्रं मुनीन्द्रम् ॥ २ ॥

मिथ्यातच्चप्रवलतमसाँ भेदने भानुमन्तं,
मिथ्यामोहच्छुभितमनसाँ मोदने यत्नवन्तम् ।
संसाराऽब्धौ विषयविषमे मज्जतां तारकं तं,
वन्दे नित्यं सकलसुखदं हारिभद्रं मुनीशम् ॥ ३ ॥

जैनो धर्मः प्रवचनमयो येन संपादितोऽलं,
शास्ता धर्मं सुनयविकलप्राणिनां यो विशुद्धम् ।
सञ्ज्ञावानामुचितसरणीमादिशन्तं तमीशं,
ध्यायामि श्रीविभवनिलयं हारिभद्रं मुनीन्द्रम् ॥४॥

चक्रे येन प्रशममतिना ग्रन्थवारो वरिष्ठः,
येनोद्घ्रे जिनमतिगणो दुर्विषपाकादनन्तात् ।
छिक्षा पाशं मदनविषयं यो विशुद्धाशयोऽभूत् ,
वन्दे भूयः प्रशमविभवं हारिभद्रं यतीन्द्रम् ॥५॥

(१६७)

सुप्रापेयं शिवपदगतिर्येन चक्रे स्वभावाद् ,
 दुष्प्रेक्ष्योऽयं प्रवचनमहासागरो येन दृष्टः ।
 दुर्वारेयं कुमतिवनिता वारिता येन सद्यः,
 तं सूरीशं भजत सततं हारिभद्राऽभिधेयम् ॥ ६ ॥
 ज्ञानागारं प्रथितविभवं छिन्नदारिन्नजालं,
 लीनं स्वान्तं जिनवरपदे पुण्यसद्भावहेतौ ।
 योगाङ्गानां प्रथनपटुताधारकं सुप्रसिद्धं,
 सूरीशं तं स्तुतिविषयतां हारिभद्रं प्रकुर्वे ॥ ७ ॥
 येनाख्यातः प्रविदितदयाधर्म एषोऽत्रलोके,
 येन त्राता सकलजनता दुर्गतौ या पतन्ती ।
 येनाऽक्रान्ता जलधिवसना निर्निमित्तोपदेशाद् ,
 वन्दे नित्यं विद्युधविनतं हारिभद्रं यतीन्द्रम् । ८ ॥
 मोहाधीनं जगदतिदयः संनिरीक्ष्य चमी यः,
 तत्त्वेमाय चपितविकथो बद्धकचः सुलचः ।
 चक्रे ग्रन्थांलिलितविषयान्मोहवैरिप्रिणाशान् ,
 वन्दे नित्यं भविकशरणं हारिभद्रं मुनीन्द्रम् ॥ ९ ॥
 सूरिस्तोत्रं मुनिगुणयुतेनाऽजितोदन्वतेदं ,
 जग्रन्थारं हतकलिमलं मोक्षलक्ष्मीनिशान्तम् ।
 श्रोत्राधीनं स्मरणविषयं ये सदा तन्वते तत् ,
 सम्पद्यन्ते विदितविभवास्ते सुरेन्द्रादिलक्ष्मीम् ॥ १० ॥

(१६८)

॥ कलिकालसर्वज्ञश्रीमिद् हेमचन्द्राचार्य-
गुणाष्टकम् ॥

॥ मन्दाकान्तावृत्तम् ॥

नित्यानन्दं परमसुखदं ध्येयमूर्तिप्रभावं,
ज्ञानागारं भवभयहरं सौम्यतापन्नभावम् ।
शुद्धस्वान्तं सकरुणमतं वन्दकानां सुनावं,
सूरि ध्याया-म्यहमनुदिनं हेमचन्द्रं मुनीन्द्रम् ॥ १ ॥

कृत्याकृत्यं जिनमतवता-माततानातिशुद्ध्ये,
लोकाऽलोक-प्रथितसुमति-र्योऽनवद्यप्रतापः ।
वैरिव्रातं विमतिसदनं दूरतः संजहार,
सूरीशं तं हृदयकुहरे हेमचन्द्रं स्मरामि ॥ २ ॥

निर्विण्णानां परमशरणं संस्तौ क्लेशराशौ,
भव्यारामं कालिवनद्वोत्तापितानां नराणाम् ।
तं देवदुं ध्रुतिपथगतं दोषिपानामचिन्त्यं,
सूरि ध्याया-म्यहमनुदिनं हेमचन्द्रं मुनीन्द्रम् ॥ ३ ॥

दोषीपालं जिनमतविदं चक्रिवान्धर्मचक्री,
शुद्धज्ञाना-ज्ञुभितमनसं वीरकौमारपालम् ।

१६९)

यो विद्यानां सकलभूवने सिद्धिदानां प्रणेता,
तं सूरीशं समुदितमना हेमचन्द्रं स्मरामि ॥ ४ ॥

शास्त्रश्रेणीं विविधविषयां यो वितेने विशालां,
सच्चारित्रा-प्यतिरसमया-न्यद्वितीयानि चक्रे ।

सिद्धान्तानां जिनततिकृतां पारदशाऽवनौ य-
स्तं सूरीशं प्रमदमनसा हेमचन्द्रं भजामि ॥ ५ ॥

नक्षत्रेश-प्रमितवदनं वन्दनीयकमाङ्गं,
विघ्नवात-प्रमथनपदु-स्वच्छमुद्रास्वरूपम् ।
शान्ताशान्तं मनुजपदवीं पूर्णतायै प्रयातम्,
वन्दे भूय-स्तमतुलगुणं हेमचन्द्रं यतीन्द्रम् ॥ ६ ॥

सिद्धबोणी-पतिमतिदया-दक्षिणं यशकार,
योगाङ्गानि चतमलचया-न्याततानाऽप्तिशुद्धः ।

पीठारूढोऽम्बरतलगतोऽबोधयत्सभ्यलोकान् ,
तं सूरीशं सकलहितदं हेमचन्द्रं भजेऽहम् ॥ ७ ॥

वन्द्यैर्वन्द्यः प्रचुरदयया वासितान्तःस्वभावो,
योऽनन्तानामतिशयजुषां सर्पदां मुख्यभूमिः ।

आविशके जनसुखकृते सिद्धिमूलश्च सौख्यं,
तं सूरीन्द्रं मननविषयं हेमचन्द्रं प्रकुर्वे ॥ ८ ॥

(१७०)

श्री बप्पभद्रिसूरिविरचितम्.

शारदा-स्तोत्रम्.

(द्रुतविलम्बितम्.)

कमलरालविज्ञमवाहना, सितदुक्लविभूषणलेपना ।

प्रणतभूमिरुहामृतसारिणी, प्रवरदेहविभाभरधारिणी ॥ १ ॥

अमृतपूर्णकमण्डलुहारिणी, त्रिदशानवमानवसेविता ।

भगवती परमैव सरस्वती, मम पुनातु सदा नयनाम्बुजम् ॥ २ ॥

जिनपतिप्रथिताखिलवाङ्मयी, गणधराननमण्डपनर्तकी ।

गुरुमुखाम्बुजखेलनहंसिका, विजयते जगति श्रुतदेवता ॥ ३ ॥

अमृतदीधितिविभवसमाननां, त्रिजगतीजननिर्मितमाननाम् ।

नवरसामृतवीचिसरस्वतीं, प्रमुदितः प्रणमामि सरस्वतीम् ॥ ४ ॥

विततकेतकपत्रविलोचने !, विहितसंस्तुतिदुष्टुतमोचने !

धवलपक्षविहङ्गमत्ताञ्छ्रते !, जय सरस्वति ! पूरितवा-

ञ्चते ! ॥ ५ ॥

भवदनुग्रहलेशतरङ्गिता-स्तदुचितं प्रवदन्ति विपश्चितः ।

नृपसभासु यतः कमलावला-कुलकलाललनानि

वितन्वते ॥ ६ ॥

गतधना अपि हि त्वदनुग्रहात्-कलितकोमलवाक्यसुधोर्मयः ।

चकितवालकुरङ्गविलोचना-जनमनांसि हरन्तिरां नराः ॥ ७ ॥

(१७१)

करसरोरुहखेलनचश्चला, तव विभाति वरा जपमालिका ।
 श्रुतपयोनिधिमध्यविकस्वरो,—ज्ञवलतरङ्गकलाग्रहसाग्रहा ॥८॥
 द्विरदकेसरिमारिभुजङ्गमा—सहनतस्करराजरुहां भयम् ।
 तव गुणावलिगानतरङ्गिणां, न भविनां भवति श्रुतदेवते! ॥९॥
 अँ ह्रीं क्लीं ब्लूं ततः श्रीं तदनु हसकलद्वी मथोऐं नमोऽन्ते ।
 लक्षं साक्षाज्ञपेद् यः करसमत्रिधिना सत्तपा ब्रह्मचारी ।
 निर्यान्तीं चन्द्रविम्बात् कलयति मनसा त्वां जगच्चन्द्रिकाभां ।
 सोऽत्यर्थं वह्निकुण्डे विहितघृतहुतिः स्याद् दशांशेन
 विद्वान् ॥ १० ॥

(सम्बरावृत्तम्.)

रे रे लक्षण—काव्य—नाटक—कथाचम्पूसमालोकने,
 कवायासं वितनोषि वालिश ! मुधा किं नम्रवक्त्राम्बुजम् ।
 भक्त्याऽराधय मन्त्रराजमहसाऽनेनानिशं भारतीं,
 ये न त्वं कवितावितानसविताऽद्वैतप्रबुद्धायसे ॥ ११ ॥

चञ्चलन्द्रमुखी प्रसिद्धमहिमा स्वाच्छन्द्यराज्यप्रदा,
 नायासेन सुरासुरेश्वरगणै रभ्यर्चिता भक्तिः ।
 देवी संस्तुतवैभवा मलयज्जालेपाङ्गरङ्गद्युतिः,
 सा मां पातु सरस्वती भगवती त्रैलोक्यसंजीविनी ॥ १२ ॥
 स्तवनमेतदनेकगुणान्वितं, पठति यो भविकप्रमनाःप्रगे ।
 स सहसा मधुरैर्वचनामृतै—र्नृपगणानपि रञ्जयति स्फुटम् ॥१३॥

---

(१७२)

श्रीतारङ्गातीर्थकोटिशिलास्तुतिः ।

कोटिप्राणिसमुद्धृतौ धृतमहासामर्थ्यसारा वरा—
मुष्णाशुं मिलितुं प्रवृद्धपुषाऽऽकाशान्तरस्थामिव ।
विज्ञानैकसुगम्यभूरिमहिमानं दूरदृश्यालयां,
सिद्धां कोटिशिलां स्तवीमि नितरां प्रत्यक्षकामप्रदाम् ॥ १ ॥

साध्यं लक्ष्यमनर्थसार्थविकलं संसाधयद्भिः श्रिता,
कोटाकोटिसुपाधुभिर्विगतभीर्या दीव्यभा अव्यया ।
संप्राप्तमलकेवलैर्गतभयैर्निर्देषमार्गाश्रितैः,
सिद्धां कोटिशिलां स्तवीमि नितरां तां सत्यशर्मालयम् ॥ २ ॥

या दीव्याऽनघसेवनीयकमला विक्षोभसंहारिणी,
कामं कर्मकदर्थनैकविभवा सिद्धश्रिया भ्राजिता ।
भव्यानां सुलभाऽत्मवोधविदुषां दुर्लक्षणीयाऽसतां,
सिद्धां कोटिशिलां स्तवीमि नितरां तां सत्यशर्मालयम् ॥ ३ ॥

यां भव्यामनुप्राप्य नैव विबुधाः संयान्ति जन्मान्तरं,
प्रक्षीणाष्टकुकर्मवैरसुखदां सर्वोपरिस्थायिनीम् ।
दुर्लक्ष्यां सुरपुङ्गवैरपि सदा क्षेमार्थिनां द्वेषदा,
सिद्धां कोटिशिलां स्तवीमि नितरां तां सत्यशर्मालयम् ॥ ४ ॥

कर्मक्लेशगणो न याति निकटं यामाश्रितानां पुनः,
सिद्धानां समताजुषां भवमद्वाद्वद्विप्रदः केवलम् ।

(१७३)

पूज्याऽपूज्यविचारशून्यमनसामानन्दसत्केतनं।
सिद्धां कोटिशिलां स्तवीमि नितरां तां सत्यशर्मालयम् ॥५॥.

किं कर्त्तव्यमिति प्रकञ्चितमतिर्यत्रास्ति नैव कचित्,
कर्माणि क्षपितानि नैव सुतरां भूयश्च लक्ष्याण्यहो ! ।
यस्यां कालगतिः करालभयदा नो वीच्यते संस्थितैः,
सिद्धां कोटिशिलां स्तवीमि नितरां तां सत्यशर्मालयम् ॥६॥.

कल्याणं प्रतिपद्य ये श्रितदया निःशेषकर्मक्षया—
यत्राद्वैतमये समुच्चरतरमे सिद्धे शिलायास्तले ।
राजन्तेऽकलुषात्मसाधितगुणा निर्दोषतोऽलङ्घकृताः,
सिद्धां कोटिशिलां स्तवीमि नितरां तां सत्यशर्मालयम् ॥७॥.

श्रीतारङ्गगिरीन्द्रसंस्थितमहोत्कृष्टप्रभाभासुरा,
सिद्धानां सदनं प्रभावविदिता या दृश्यते ज्ञानिभिः ।
योगीन्द्रैरधिगम्यमानमहिमाऽनन्दप्रदानक्षमा,
सिद्धां कोटिशिलां स्तवीमि सततं तां सत्यशर्मप्रदाम् ॥८॥.

जुष्टा या मुनिकोटिभिः क्रमतया शश्वत्प्रभावाऽप्रमा,
दीव्या देवगणैः सदा स्तुतयशाः सेव्या च विज्ञानिभिः ।
या दृष्टा किल देहिनां कलिमलं प्रक्षालयत्यज्जसा,
सिद्धां कोटिशिलां स्तवीमि नितरां तां सत्यशर्मालयम् ॥९॥.

दुर्वाराणि निरन्तदुःखजनकान्याशु क्षतिं यान्वित वै,
कर्माणि प्रबलानि यस्य पठनात्स्मरणाच्च शुद्धात्मना ।

(१७४)

सत्सङ्गीतमिदं शिलाष्टकवरं कोटिप्रभावं मुदा,
थीमत्पूर्यजिताविना गुणवतां मोदाय निर्मायिना ॥१०॥

॥ श्रीजिनवरस्तोत्रम् ॥

जिनवर ! तव मूर्चिर्मामके मानसाब्जे,
निरयगतिहरं ते नामधेयं मुखे मे ।
अनिशमतुलभक्त्या मस्तकं त्वत्पदाब्जे,
भवजलनिधिमग्नं रक्ष मामार्त्तवन्धो ! ॥ १ ॥

कुरु कुरु मम शान्तिं भावनग्रस्य नाथ !
सृजतु सृजतु लोके शान्तदृष्टिप्रभावम् ।
भवतु भवतु सर्वः स्वार्थसिद्धस्तवदीयो—
जयतु जयतु कीर्चिस्त्वत्पदामभोजभाजाम् ॥ २ ॥

जिनवर ! तव मूर्चिध्यानतो व्यग्रचेतः,
समुपगतमहो मे शान्तभावं समग्रम् ।
अतिकरुणकटाक्षैर्मा कृतार्थं कुरुष्व,
त्वदभिमतपदाब्जादन्यदेवं न याचे ॥ ३ ॥

तपतु तपतु लोकस्तीव्रभावेन ताषैः,
पततु पततु शृङ्गात्पर्वतस्योच्चसंस्थात् ।
बदतु बदतु वादैः श्लिष्टभावैश्च भावै—
स्त्वहमसकृदमेयां मूर्चिमाराधयिष्ये ॥ ४ ॥

(१७९)

गणयति यदि कश्चिद्गमिषां सून्समग्रान् ,
 तरति हृष्टभुजाभ्यां कोऽपि पाथोनिधि वा ।
 अलधरगतविन्दन्कोऽपि संख्याति धीर-
 स्तदपि जिनगुणानां नैव पारं प्रयाति ॥ ५ ॥

सुरवरमूनिपूज्यं स्वर्गमोक्षैकहेतुं,
 सकलदुरितकचावहिमुत्सर्पिकान्तिम् ।
 गुणगरिममहोभीराजमानं समन्तात् ,
 जिनपतिमनवद्यं संस्तवीमि प्रणम्य ॥ ६ ॥

जिनवर तव बोधि प्राप्य भूरिप्रतापां,
 कृतमपि मतिपूर्वं सन्त्यजाम्यद्य भावात् ।
 निजमनसि नवीनं नैवमन्यत्करिष्ये,
 हृष्टमतिरितिजाता मे त्वदद्घौ नतस्य ॥ ७ ॥

प्रकुपितजनवृन्दस्त्वद्गुर्वाक्षणेन,
 प्रशमरतिमनल्पां सद्यएवाऽभियाति ।
 समवसरणभाजः किं पुनस्ते विशालां,
 सुजनहृदयकान्तां देशनां कुर्वतो भोः ॥ ८ ॥

इदमतुलगुणानां भाजनं स्तोत्रमिष्टं,
 पठति परमभक्त्या शुद्धचेता नरोयः ।
 स भवति गुणिपूज्यः क्षीणकर्मा क्रमेण,
 शिवपदमभियाति क्षुद्रमावं विहाय ॥ ९ ॥

(१७६).

॥ श्रीपार्वनाथस्तोत्रम् ॥

ॐ नमो भगवते श्रीपार्वनाथाय ह्रीं जुषे
 धरणेन्द्रपद्मावती—सहिताय सदाश्रिये ॥ १ ॥

अद्वैमद्वै तथा क्षुद्र-विघड्वै क्षुद्रमेवहि ।
 क्षुद्रान् स्तम्भयस्तम्भय, स्वाहान्तरेभिरक्षरैः ॥२॥

पद्ममष्टदलोपेतं, मायाङ्कं जिनलाञ्छितम् ।
 पद्ममध्यान्तरालेषु, पत्रोपरियथाक्रमम् ॥ ३ ॥

अष्टावष्टौ तथैवाष्टौ, विन्यस्याक्षरमण्डलम् ।
 तथाष्टशतजापेन, उवरमेकान्तरादिकम् ॥ ४ ॥

रिपुचोरमहीपाल—शाकिनीभूतसम्भवाम्—
 अरण्यपशुजांभीतिं, हन्ति बद्धं भुजादिषु ॥ ५ ॥

पुष्पमालां जपित्वाच, मन्त्रेणाष्टजपेन च ।
 प्रक्षिप्ता पात्रकण्ठेषु, भूतादीन् स्तम्भयेद्भुवम् ॥६॥

गुग्गुलस्य गुटीनांच, शतमष्टेत्तरं हुतम् ।
 दुष्टमुच्चाटयेत्सद्यः, शान्तिं च कुरुते गृहे ॥ ७ ॥

देवस्याऽजितसिंहस्य, नीलवर्णस्यसंस्तवात् ।
 लभन्ते श्रेयसीं सिद्धिं कवयोवाञ्छितैः सह ॥८॥

श्री अश्वसेनपदपङ्कजमास्करस्य,
 पद्मावतीधरणराजानिषेवितस्य ।

(१७७)

वामाङ्गजस्य पदसंस्तवनाल्पमन्ते,
भव्याः श्रियं सुभगतामतिवाञ्छ्रितानि ॥ ९ ॥

॥ श्रीभद्रबाहुस्वामिप्रणीतं—अनेकमन्त्रगर्भितं
उपसर्गहरस्तोत्रम् ॥

उवसग्गहरं पासं, पासं वंदामि कम्पघणमुकं ।
विसहरविसनिन्नासं, मंगलकल्पाणआवासं ॥ १ ॥

विसहर फुलिंगमंतं, कंठे धारेह जो सया मणुओ ।
तस्स गहरोगमारी—दुद्धजरा जंति उवसामं ॥ २ ॥

चिद्गुड दूरे मंतो, तुज्ज्व पणामो वि बहुफलो होई ।
नरतिरिएसु वि जीवा, पावंति न दुखदोगंचं ॥ ३ ॥

ॐ अमरतरुकामधेणु—चितामणिकामकुममाईया ।
सिरिणासनाहसेवा—गगहाण सब्बे वि दासत्तं ॥ ४ ॥

ॐ ह्रीं श्रीं ऐं ॐ तुह दंसणेण सामिय ! पणासेहरोगसो-
गदोहग्मं ।

कप्पतरुमिव जायइ, ॐ तुह दंसणेण सब्बफलहेऊस्वाहा ॥ ५ ॥

ॐ ह्रीं नमिउण विघ्नासय (विष्पणासय) मायाबीएण
धरणनागिंदं ।

सिरिकामराजकलियं, पासबिणांदं नमंसामि ॥ ६ ॥

(१८)

ॐ ह्रीं (क्लीं) सिरिपासविसहर-विजामंतेण शाश्वतज्ञाएज्ञा
धरणपउमावइदेवी, ॐ ह्रीं चम्नर्व्युं स्वाहा || ७ ||

ॐ जयउ धरणेंदपउमावइयनागिणीविज्ञा ।
विमलज्ञाणसहित्रो, ॐ ह्रीं चम्नर्व्युं स्वाहा || ८ ||

ॐ शुणामि पासनाहं, ॐ ह्रीं पणमामि परमभक्तीए ।
अटुकखरधरणेंदो, पउमावइपयडियाकिती || ९ ||

जस्स पयकमलमज्ञे, सया वसइ पउमावईय धरणिदो ।
तस्स नामेण सयलं, विसहरविसं नासेइ || १० ||

तुह सम्मते लद्दे, चिंतामणिकप्पयायवब्महिए ।
पावंति अविघेणं, जीवा अयरामरं ठाणं || ११ ||

ॐ नदुदुमयद्वाणे, पणटुकम्मदुनदुसंसारे ।
परमदुनिदुअद्वे, अद्वगुणाधीसरं वंदे || १२ ||

इश संथुओ महायस ! भत्तिब्भरनिब्भरेण हियएण ।
ता देव ! दिज्ज बोहिं, भवे भवे पास ! जिणचंद ? || १३ ||

तुह नामसुद्धमंतं, सम्मं जो जवइ सुद्धभावेण ।
सो अयरामरठाणं, पावइ न य दोग्गहं दुक्खं || १४ ||

ॐ पंडुभगंदरदाहं, कासं सासं च स्तुलमार्हणि ।
पासपहुपभावेण, नासंति सयलरोगाहं || १५ ||

(१७९)

ॐ विसहरदावानल—साइणिवेयालमारिआयंका ।
 सिरिनीलकंठपासस्स, समरणमित्तेण नासंति ॥ १६ ॥
 पश्चासंगोपीडां, कुरगगदंसणं भयं काये ।
 आवी न हुंति एए, तहवि तिसंझं गुणिज्ञासु ॥ १७ ॥
 पीढजंतभगंदर—खाससासस्त्रल तहह ।
 सिरीसामलपासमहंतनामपउरपउलेण ॥ १८ ॥
 ॐ ह्रीं पासधरणसंजुत्तं, विसहरविज्ञं जवेह सुद्धमणेण ।
 पावेह इच्छयसुहं, ॐ ह्रीं श्रीं चम्भूर्यू स्वाहा ॥ १९ ॥
 रोगजलजलणविसहर—चोरारिमइंदगयरणभयाहं ।
 पासजिणनामसंकित्तणेण पसमंति सव्वाहं ॥ २० ॥

(१) अतः परं गाथाचतुष्टयं पठ्यते ।
 तं नमह पासनाहं, धरणेंदनमंसियं दुहं पणासेह ।
 तस्स पभावेण सया, नासंति सयलदुरियाहं ॥ १ ॥
 एए समरंताणं, मणेणि न दुहंवाहीनासमाहिदुक्खं ।
 नामंचियमंतसमं, पयडो नत्थित्थ संदेहो ॥ २ ॥
 जलजलणतहसप्पसीहो, चोरारी संभवेवि खिष्पं
 जो समरेह पासपहु, पहवह न कयावि किंचित्स्स ॥ ३ ॥
 इहलोगट्ठी परलोगट्ठी, जो समरेह पासनाहंतु ।
 तत्तो सिज्जेह न, कोसह (मंति) नाह सुरा भगवंतं ॥ ४ ॥

(१८०)

श्रीतेजःसागरमुनिप्रणितं-

श्रीउपर्सगहरस्तोत्रपादपूर्तिरूपं श्रीपार्वस्तोत्रम्

उवसग्गदरं पासं, वंदिअ नंदिअ गुणाण आवासं ।

मइसुरस्वरि मूरि, थोसं दोसं विमुत्तूणं ॥ १ ॥

जहमहमहिममहधं, पासं वंदामि कम्मघणमुकं ।

तह महगुरुकमजुअलं, थोसामि सुसामि भिच्छुब्ब ॥ २ ॥

संसारसारभूअं, कामं नामं धरंति निश्चिह्नाए ।

विसहरविसनिश्चासं, धना पुच्चा लहंति सुहं ॥ ३ ॥

सारयससिसंकासं, वयणं नयणुप्पलेहिं वरभासं ।

कुणह कुकमविणासं, मंगलकन्लाणाणआवासं ॥ ४ ॥

विसहरफुलिंगमंतं, कुणहगहगहिश्चविहिअपुब्बतं ।

कुवलयकुवलयकंतं, मुहं सुहं दिसउ अचंतं ॥ ५ ॥

गुरुगुरुगुणमणिमालं, कंठे धारेइ जो सथा मणुओ ।

सो सुहगो दुहगो णो, सिवं वरइ हरइ दुहदाहं ॥ ६ ॥

गुरुपायं गुरुपायं, गयरायगइं हु नमइ गयराअं ।

तस्सग्गहरोगमारी,—सुदुडकुहा न पहवंति ॥ ७ ॥

भूवालभालमउड—द्विअमणिमालामऊहसुइपायं ।

जो नमइ तस्स निचं, दुहजरा जंति उवसामं ॥ ८ ॥

चिदुड दूरे मंतो, तुह संतो मज्जा तुज्जा भत्तीए ।

सच्चमपुच्चंसिज्जाइ, ज्ञिज्जाइ पावं भवारावं ॥ ९ ॥

(१८१)

अहवा दूरेभत्ती, तुज्ज्ञ पणामो वि बहुफलो होइ ।
संसारपारकरणे, सुजाणवत्तु अ जाणाहि ॥ १० ॥

दंसणदंसणदं तव, दंसणयं लध्यु (लधूण) सुद्धमुद्धीए ।
नरतिरिएसु वि जीवा, गमणं भगणं व न लहंति ॥ ११ ॥

गुरुमाणं गुरुमाणं, गुरुमाणं जेहु दिति सुगुरुणं ।
ते दुहभवणे भवणे, पावंति न दुखदोगचं ॥ १२ ॥

तुह सम्मते लद्वे, लद्वं सिद्धीह सुद्धमुद्धाणं ।
रयणे रयणे पत्ते, जह सुलहा रिद्धिसंपत्ती ॥ १३ ॥

सुहवरणे तुहचरणे, चित्तामणिकप्पपायवब्महिए ।
लद्वे सिद्धिसमिद्वे, लद्वममुद्वं तिजयसारं ॥ १४ ॥

सामी ! कामियदायं, नच्चा सुच्चा जिआ तुमं पत्ता ।
पावंति अविघेण, सिग्धमहग्धं कुसलवग्मं ॥ १५ ॥

तिब्बायरेण भव्वा, तुह मुहकमलाउलेहि असम्मता ।
पावंति पापहीणा, जीवा अयरामरं ठाणं ॥ १६ ॥

इय संथुओ महायस ! नियजसकरपयरपाविअसुसोम ! ।
नियमद्वणो अणुसारा, सारगुणा ते सरंतेण ॥ १७ ॥

तुह सुइपयगयचिचेण, भत्तिब्भरनिब्भरेणहिअयेण ।
अह देहि मे हिअकरं, सुचरणसरणं निरावरणं ॥ १८ ॥ जुश्लं ।

बहुरम्भमदेसण-सुषणे शुणणे वि दुलह सम्मचो ।
ता देव ! दिज बोहिं, सोहिं कोहिंडह भवंभि ॥ १९ ॥

(१८२)

एवं सेवते णं, तु हमुहगुणकित्तणं मए विहिअं ।
 ता देसु मे सुकुसलं, भवे भवे पास ! जिणचंद ! ॥ २० ॥
 इथ शुओ सुहओ गुणसंजुओ, ससिगणं वरसुंदरतावणो ।
 स उवसग्गहरस्स दलेहि सो, दिसउ तेअसुसायरसंपयं ॥२१॥

छाया

उपसर्गहरं पार्श्वं, वन्दित्वा नन्दित्वा गुणानामावासम् ।
 मतिसुरस्वरि सूरि, स्तोष्ये दोषं विमुच्यैव ॥ १ ॥
 यथा महोमहिममहार्थं, पार्श्वं वन्दे कर्मधनमुक्तम् ।
 तथा मम गुरुक्रमयुगलं, स्तोष्यामि सुस्वामिनं भृत्य इव ॥२॥
 संसारसारभूतं, कामं नाम धरन्ति निजहृदये ।
 विषधरविषनिर्णीशं, धन्याः पुण्याः लभन्ते सुखम् ॥ ३ ॥
 शारदशशिसङ्काशं, वदनं नयनोत्पलाभ्यां वरभासम् ।
 करोति कुर्कर्मविनाशं, मङ्गलकर्याणकावासम् ॥ ४ ॥
 विषधरस्फुलिङ्गमन्त्रं, कुग्रहग्रहगृहीतविहितपूर्वच्चम् ।
 कुवलयकुवलयकान्तं, मुखं सुखं दिशतु अत्यन्तम् ॥५॥युगलम् ।
 गुरुगुरुगुणमाणिमालां, कण्ठे धारयति यः सदा मनुजः ।
 स सुभगो दुर्भगो न, शिवं वृणोति हरति दृखदाहम् ॥६॥
 गुरुपायं गुरुपादं, गजराजगति खलु नमति गतरागम् ।
 तस्य ग्रहोरागमारी-सुदुष्टकुष्ठा न प्रभवन्ति ॥ ७ ॥

(१८३)

भूपालभालमुकुट-स्थितमणिमालामयूखशुचिपादम् ।
 यो नमाति तस्य नित्यं, दुष्टज्वरा यान्त्युपशामम् ॥ ८ ॥

तिष्ठतु दुरे मन्त्र-स्तव सन् मम तत्र भक्त्या ।
 सर्वमपूर्वं सिध्यति, क्षीयते पापं भवारावम् ॥ ९ ॥

अथवा दूरे मन्त्र-स्तव प्रणामोऽपि बहुफलो भवति ।
 संसारपारकरणे, सुयानपात्रमित्र जानीहि ॥ १० ॥

दर्शनदर्शनदं तत्र, दर्शनकं लब्ध्वा शुद्धबुद्ध्या ।
 नरतिर्यच्चविष्णु जीवा-गमनं भ्रमणं च न लभन्ते ॥ ११ ॥

गुरुमानं गुरुमानं-गुरुमानं ये खलु सुददति सुगुरुभ्यः ।
 ते दुःखभवने भवने, प्राप्नुवन्ति न दुःखदौर्गत्ये ॥ १२ ॥

तत्र सम्यक्त्वे लब्धे, लब्धः सिद्धेः शुद्धमुद्धार्णु ।
 रत्ने रत्ने प्राप्ते, यथा सुलभा ऋद्धिसंप्राप्तिः ॥ १३ ॥

शुभवर्णे तत्र चरणे, चिन्तामणिकल्पपादपाभ्यधिके ।
 लब्धे सिद्धिसमृद्धे, लब्धममृग्धं त्रिजगत्सारम् ॥ १४ ॥

स्वामिन् ! कामितदायं, नत्वा श्रुत्वा जीवास्त्वां प्राप्ताः ।
 प्राप्नुवन्त्यविष्णुनेन, शीघ्रमहार्घं कुशलवर्गम् ॥ १५ ॥

तीव्रादरेण भव्यास्तवमुखकमलाकुलैरसमाप्ताः ।
 प्राप्नुवन्ति पापहीना, जीवा अजरामरं स्थानम् ॥ १६ ॥

इति संस्तुतो महायशो ! निजयशस्करप्रकरप्राप्तमुमोम !
 निजमतेरनुसारात्, सारगुणांस्तव स्मरता ॥ १७ ॥

(१८४)

तव शुभपदगताचित्तेन, भक्तिभरनिर्भरेण हृदयेन ।
 अथ देहि मे हितकरं, सुचरणशरणं निरावरणम् ॥१८॥युगलम् ।
 बहुरम्यधर्मदेशन-श्रवणे स्तवनेऽपि दुर्लभं सम्यक्त्वम् ।
 तदेव ! देया बोधि, शुद्धि कोहिण्डति भवे ? ॥ १९ ॥
 एवं सेवमानेन तव, शुभगुणकीर्तनं मया विहितम् ।
 तद्दर्दा मे सुकुशलं, भवे भवे पार्श्व ! जिनचन्द्र ! ॥ २० ॥
 इति स्तुतःसुखदोगुणसंयुतः, शशिगणांवरसुन्दरतापनः ।
 सन् उपसर्गहरस्य दलैः स-दिशतु तेजःसुसागरःसम्पदम् ॥२१॥

पूर्वाचार्यप्रणीतं पद्मावत्यष्टकम् ।

(सग्धरावृत्तम्)

श्रीमद्गीर्वाणचक्रस्फुटमुकुटतटीदिव्यमाणिक्यमाला -
 व्योतिर्ज्वलाकरालस्फुरितमुकुरिकाघृष्णपादारविन्दे ! ।
 व्याघ्रोरुच्कासहस्रज्वलदनलशिखालोलपाशाङ्कुशाङ्क्ये !,
 उँ क्रौं ह्रौं मन्त्ररूपे ! चपितकलिमले ! रच मां देवि ! पश्चे ? ।
 भिस्च्चा पातालमूलं चल चल चलिते ? व्याललीलाकराले !,
 विद्युद्धण्डप्रचण्डप्रहरणसहिते ! सङ्कुञ्जस्तर्जयन्ती !
 दैत्येन्द्रं कूरदंष्ट्रकटकटवटितस्पष्टभीमाङ्गासे !,
 मायाज्ञीमृतमालाकुहरितग्रन्थे ! रच मां देवि ! पश्चे ॥३॥

(१८५)

कूजत्कोदण्डकाण्डोऽमरविधुरितकूरघोरोपसर्गं,
 दिव्यं वज्रातपत्रं प्रगुणमणिरण्टिकाङ्क्षीकवाण्णरम्यम् ।
 भास्वद् वैद्वर्यदण्डं मदनविजयिनो विअती पार्श्वभर्तुः,
 सा देवी पद्महस्ता विघटयतु महाडामरं मामकीनम् ॥३॥
 भृङ्गीकालीकरालीपरिजनसहिते ! चण्डि ! चामुण्डि ! नित्ये !,
 चाँ चीं चूँ चौँ क्षणाद्वचतरिपुनिवहे ! हाँमहामन्त्रवश्ये !
 अँ ह्राँ ह्रोँ भ्रू भङ्गसङ्गभ्रकुटिपुटतटत्रासितोदामदैत्ये !,
 अँ अँ अँ अँ प्रचण्डे ! स्तुतिशतमुखरे ! रक्ष मां देवि ! पद्मे ।४
 चश्वत्काश्वीकलापे ! स्तुनतटविलुठत्तारहारावलीके !,
 प्रोत्कुञ्जत्पारिजातदुमकुसुममहामञ्जरीपूज्यपादे ! ।
 ह्राँ ह्राँ कली ब्लू समेतैर्भृत्यनवशकरी क्षोभिणी द्राविणी त्वं,
 आँ हँ ओँ पद्महस्ते ! कुरु कुरु घटने रक्ष मां देवि ! पद्मे ! ५
 लीलाव्यालोलनीलोत्पलदलनयने ! प्रबलद्राढवाणि-
 त्रुञ्जज्जवालास्फुलिङ्गस्फुरदरुणकणोदग्रवज्ञाग्रहस्ते ! ।
 ह्राँ ह्राँ ह्राँ ह्राँ हरन्ती हर हर हर हंकारभीमैकनादे !,
 पद्मे ! पद्मासनस्थे ! अपनय दुरितं देवि ! देवेन्द्रवन्धे ! ॥६॥
 कोपं वं झं सहंसः कुवलयक्लितोदामलीलाप्रबन्धे !,
 ह्राँ ह्रीं ह्रः पचवीजैः शशिकरघवले ! प्रचरत्वीरगौरे ?,
 व्यालव्यालद्वृटे ? प्रबलवलमहाकालकूटं हरन्ती,
 हाहा हूंकारनादे ! कुतकरमुकुलं रक्ष मां देवि ! पद्मे ! ॥७॥

(१८६)

प्रातर्बालाकरशिमच्छुरितघनमहासान्द्रसिन्दूधूली—
 सन्ध्यारागारुणाङ्गी त्रिदशवरवधूवन्धपादारविन्दे ! ।
 चञ्चलेहासिधारा—प्रहतरिपुकुले ! कुण्डलोदृष्टगङ्गे ?,
 श्रीं श्रीं श्रीं श्रीं स्मरन्ती मदगजगमने ! रक्ष मां देवि ! पदे !
 दिव्यं स्तोत्रं पवित्रं पदुतरपठतां भक्तिपूर्वं त्रिसन्ध्यं,
 लक्ष्मीसौभाग्यरूपं दलितकलिमलं मङ्गलं मङ्गलानाम् ।
 पूज्यं कल्याणमान्यं जनयति सततं पार्श्वनाथप्रसादात् ,
 देवी पद्मावतीतः प्रहसितवदना या स्तुता दानवेन्द्रैः ॥ ९ ॥

॥ १० ॥ घण्टाकर्णमहावीरमूलमहामंत्रः । ॐ श्रीं
 क्रीं ह्रीं द्राँ द्रीं चाँ च्रीं चुँ चैं चौं चः घण्टाकर्णमहावीरमंत्र-
 पालाय नमः । ममोपरिप्रसन्नो भव, प्रत्यक्षं दर्शनं देहि
 वाञ्छितं पूरय २ स्वाहा । मन्त्रन्यासाः ॐ ह्रीं घण्टाकर्ण-
 महावीर मे सर्वाङ्गं रक्ष, ह्रीं हृदयं रक्ष, क्लीं हस्तं रक्ष, ब्लूं
 मूलाधारं रक्ष, ह्राँ हस्तं रक्ष, क्लीं उदरं रक्ष, वाँ पादौ
 रक्ष, श्रीं नामिं रक्ष, झ्रौ बुद्धिं रक्ष, ॐ घण्टाकर्णमहावीर
 नमोऽस्तुते ॐ स्वाहा । आहानमन्त्रम् । ॐ ह्रीं घण्टा-
 कर्णमहावीर अस्यां मूर्त्या आगच्छ आगच्छ तिष्ठ २ सर्व-
 विश्वलोकहितं कुरु २ पूजां बाले गृहाण २ धूपं नैवेद्यं पुष्पं
 दीपं नैवेद्यं गृहाण २ स्वाहा ।

(୧୮୭)

श्री घण्टाकर्णमन्त्रः ।

उँ घण्टाकर्णमहावीर ! सर्वव्याधिविनाशक ! ।
 विस्फोटकभयं घोरं, रक्ष रक्ष महाबल ! ॥ १ ॥
 यत्र त्वं तिष्ठसि देव ! लिखितोऽन्नरपत्निभिः ।
 रोगास्तत्र प्रणश्यन्ति, वातपित्तकफोद्धवाः ॥ २ ॥
 तत्र राजभयं नास्ति, याति कर्णेजपात् द्वयम् ।
 शाकिनीभूतवैताला-राक्षसाः प्रभवन्ति न ॥ ३ ॥
 नाऽकाले मरणं तस्य, न च सर्पेण दश्यते ।
 अग्निचोरभयं नास्ति, हीं घण्टाकर्णनमोऽस्तुते ठःठःठः
 स्वाहा ॥ ४ ॥

ॐ घण्टाकर्णमहावीरमूलमन्त्रः ।

ॐ क्रौं ह्रीं श्रीं महावीर घण्टाकर्ण ! महाबली ।
 महारोगान् भयान् धोरान्, नाशय नाशय द्रुतम् ॥ १ ॥
 सर्पादिकं विषं शीघ्रं, जहि जहि विनाशय ।
 शाकिनीभूतवैतालान्, राक्षसांश्च निवारय ॥ २ ॥
 त्वम्ममन्त्रजापेन, त्वन्मन्त्रश्रवणेन च ।
 भूपभीतिर्महामारी, शीघ्रं नश्यतु मे ध्रुवम् ॥ ३ ॥
 यन्त्रस्थमन्त्ररूपेण, यत्र त्वं तिष्ठुसि ध्रुवम् ।
 तत्र शान्तिं च तुष्टि च, पुष्टि कुरुष्व मङ्गलम् ॥ ४ ॥

(४८)

मन्त्रः ।

ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं महावीर, घण्टाकर्ण ! महाबल ! ।
 सर्वोपद्रवतो रक्ष, दुष्टान् शत्रून् निवारय ॥ १ ॥
 शान्ति तुष्टि च पुष्टि च, धनवृद्धि जयं कुरु ।
 दर्शनं देहि प्रत्यक्षं, संरक्ष सर्वसंकटात् ॥ २ ॥
 रणे वने समुद्रे च, रक्ष संरक्ष मे द्रुतम् ।
 अग्निचोरादितो रक्ष, त्वन्नाममन्त्रजापतः ॥ ३ ॥
 त्वन्नामयन्त्रमन्त्रेण, स्वेष्टसिद्धिः प्रजायताम् ।
 सर्वरोगविनाशं च, कुरु मे देहरक्षणम् ॥ ४ ॥
 ॐ क्रौं ब्लौं ह्रीं महावीरघण्टाकर्णनमोऽस्तु ते ठःठःठः
 स्वाहा ।

घण्टाकर्णमहावीरमूलमन्त्रः ।

ॐ घण्टाकरणमहावीर ! सर्वव्याधिं विनाशय ।
 अकालमृत्युतो रक्ष, संरक्ष मे महाबल ! ॥ १ ॥
 स्वेष्टसिद्धि कुरु व्यक्तां, साहाय्यं मे सदा कुरु ।
 शान्ति तुष्टि च पुष्टि च, जयं मे विजयं कुरु ॥ २ ॥
 प्रत्यक्षीभूय मदूभक्षा, दर्शनं देहि मे द्रुतम् ।
 सर्वदुःखविनाशेन, सुखं कुरु हि मे सदा ॥ ३ ॥

(१८९)

घोरविपत्तितो रक्ष, धर्मबुद्धि प्रकाशय ।
 सिद्धमन्त्रस्थि सिद्धिहि, ॐ ह्रीं घण्टाकर्णनमोऽस्तु ते
 ठः ठः ठः स्वाहा ॥ ४ ॥

श्रीघण्टाकर्णमहावीरमन्त्रस्तोत्रः ।

ॐ ह्रीं श्रीं लौं महावीर, घण्टाकर्ण महावल ! ।
 आधि व्याधि विपत्ति च, महाभीति विनाशय ॥ १ ॥
 नाममन्त्रोऽस्ति ते सिद्धः, सर्वमङ्गलकारकः ।
 इष्टसिद्धि महासिद्धि, जयं लक्ष्मीं विवर्द्धय ॥ २ ॥
 त्वच्छ्रद्धाभक्तियोगेन, भवन्तु सर्वशक्तयः ।
 पराभवन्तु दुष्टाश, शत्रवो वैरिदुर्जनाः ॥ ३ ॥
 आपत्कालेषु मां रक्ष, मम बुद्धि प्रकाशय ।
 सर्वोपद्रवतो रक्ष, घोररोगान् विनाशय ॥ ४ ॥
 इष्टकार्याणि सिद्ध्यन्तु, तव भक्तिप्रतापतः ।
 राज्यं रक्ष धनं रक्ष, रक्ष देहं बलादिकम् ॥ ५ ॥
 घोरोपसर्गतो रक्ष, रक्ष वह्निभयादितः ।
 वने रणे गृहे ग्रामे, रक्ष राज्यसभादिषु ॥ ६ ॥
 दुष्टभूपादितो रक्ष, रक्ष मिहारिसर्पतः ।
 दैवीसंकटतो रक्ष, चाकस्मिकविपत्तिः । ॥ ७ ॥

(१९०)

शाकिनीभूतवैतालान्, रात्सांश्च निवारय ।
 नवग्रहादिजां पीडां, शीघ्रं नाशय नाशय ॥ ८ ॥
 चतुर्थादिज्वरं मारीं, द्रुतं सर्पविषं हर ।
 अलर्कश्चविषं शीघ्रं, शृगालविषमाहर ॥ ९ ॥
 वृश्चिकादिविषं तीव्रं, जहि जहि निवारय ।
 आकस्मिकविषपत्तौ च, साहार्यं कुरु सर्वदा ॥ १० ॥
 प्रत्यक्षं दर्शनं देहि, मच्छ्रद्धा प्रीतिभक्तिः ।
 विद्यां देहि धनं देहि, देहि पुत्रश्च पुत्रिकाम् ॥ ११ ॥
 कीर्ति देहि यशो देहि, प्रतिष्ठां देहि च ह्लियम् ।
 सर्वे मे वाञ्छितं देहि, सुखंशान्तिं प्रदेहि मे ॥ १२ ॥
 देहाऽरोग्यं च मे देहि, दुष्टशत्रून् पराजय ।
 ग्रन्थिज्वरं महामारीं, शमय शमय द्रुतम् ॥ १३ ॥
 घण्टाकर्णं महावीर, सर्ववीरशिरोमणे ! ।
 घातकेभ्यश्च मां रक्ष, रात्रौ दिवा च सर्वदा ॥ १४ ॥
 अपमृत्युं प्रयोगाणां, नाशतो रक्ष मे सदा ।
 मुष्टितो रक्ष देवेश !, कुरु वीरं महावल ! ॥ १५ ॥
 घण्टाकर्णं महावीर, सर्वशक्ति प्रदेहि मे ।
 आपत्कालेषु रक्षां मे, कुरुत्व कीर्तिरच्चणम् ॥ १६ ॥
 कुरुत्व मम सामिध्यं, सर्वदा सर्वशक्तिः ।
 चतुर्विधस्य संघस्य, रक्षणं कुरु सर्वथा ॥ १७ ॥

(१९१)

ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं महावीर !, घण्टाकर्ण महाबल।
 शान्तितुष्टि च पुष्टि च, कुरु स्वाहा महाश्रियम् ॥१८॥
 घण्टाकर्ण महावीर ! सर्वसंघहितं कुरु ।
 देशे राज्ये च खण्डेषु, सुखं शान्ति कुरु द्रुतम् ॥ १९ ॥
 त्वचामात्तरमन्त्रस्य, यन्त्ररूपेण तिष्ठसि ।
 तत्र शान्तिर्महातुष्टिः, पुष्टिश्चजायते ध्रुवम् ॥ २० ॥
 देशे राज्ये पुरे संघे, सर्वजातिप्रजागणे ।
 पशुपक्षिगणे शान्ति, कुरु मार्गं हर द्रुतम् ॥ २१ ॥
 स्वरिवाचकसाधूनां, ब्राह्मणानां शिवं कुरु ।
 क्षत्रियाणां च शूद्राणां, शान्ति कुरुष्व सत्वरम् ॥ २२ ॥
 ॐ क्रौं द्रोँ द्रीं महावीर, घण्टाकर्ण शिवं कुरु ।
 स्फोटकादिमहारोगान्, नाशय भक्तदेहिनाम् ॥२३॥
 ऐं श्रौं स्त्रौं ह्रीं महावीर, घण्टाकर्णमहाबल । ।
 विद्यां देहि बलं देहि, शुद्धबुद्धिं प्रदेहि मे ॥ २४ ॥
 ग्रथिलत्वं च चित्तस्थं, दूरं कुरुष्व शक्तिमन् ।
 शुद्धज्ञानप्रदानेन, मोक्षमार्गं प्रदर्शय ॥ २५ ॥
 ऐं श्रौं स्त्रौं ह्रीं महावीर, घण्टाकर्णमहाबल । ।
 भूतादिदोषनाशेन, शुद्धबुद्धिं विवर्द्धय ॥ २६ ॥

(१९२)

वातपित्तकफोद्धूतान्, सर्वरोगान् विनाशय ।
 साच्चिकप्रकृतिं कुर्या—ॐ ह्रीं स्वाहा नमोऽस्तु ते ॥२७॥

योगिनीवीरवैतालपिशाचभूतमुदगलाः ।
 त्वन्मन्त्रजापतो दूरी—भवन्तु मे सुखं कुरु ॥ २८ ॥

ॐ ह्रीं ह्रीं बलूं महावीर, घण्टाकर्णनमोऽस्तु ते ।
 पादोरुहस्तशीर्षाणि, रक्ष स्वाहा शुभं कुरु ॥ २९ ॥

कुरुष्व मे हितं सर्वं, स्थित्वा मे हृदि भक्तिः ।
 गुर्वादिदत्तशापानां, नाशं कुरु नमोऽस्तु ते ॥ ३० ॥

ॐ ह्रीं श्रीं क्लीं महावीर, घण्टाकर्ण नमोऽस्तु ते ।
 प्रत्यक्षं दर्शनं दद्ध्वा, वाञ्छितं मे प्रसाधय ॥ ३१ ॥

सत्यं दर्शय मे शीघ्रं, वीर्यशक्तिं प्रवर्द्धय ।
 त्वन्मन्त्रसिद्धयः स्युमें, ध्रुवं सत्यं हितं कुरु ॥ ३२ ॥

मनोवाक्काययोगाना,—मारोग्यश्च प्रवर्द्धय ।
 प्रसन्नःस्या मयि प्रीत्या, शुभं कुरुष्व मे सदा ॥ ३३ ॥

प्रतिष्ठां रक्ष कीर्तिं मे, मम पार्श्वे स्थितिं कुरु ।
 घण्टाकर्ण महावीर, वश्यान् कुरुष्व मानवान् ॥ ३४ ॥

घण्टाकर्ण महावीर, वचःसिद्धं प्रदेहि मे ।
 संरक्ष सर्वतो देव !, स्यास्त्वं सहायको महान् ॥ ३५ ॥

(१९३)

सर्वस्थानेषु मां रक्ष, भव धर्मे सहायकः ।
 वादे विवादे युद्धे च, जयं मे कुरु सर्वतः ॥ ३६ ॥
 मङ्गलानि कुरु स्पष्टं, सर्वकर्मसु मे ध्रुवम् ।
 मां रक्ष शत्रुलोकेभ्यो—दुष्टान् वारय वेगतः ॥ ३७ ॥
 आत्मनः शुद्धिकार्यार्थं, साहाय्यं मे कुरु द्रुतम् ।
 चिदानन्दस्वरूपं मे, कृपां कृत्वा विकासय ॥ ३८ ॥
 विश्वजीवहितार्थं मे, सर्वशक्तिप्रकाशने ।
 धर्मकार्ये सहायत्वं, देहि मन्त्रु कृपापरः ॥ ३९ ॥
 चेत्रपालमहावीर ! घण्टाकर्णं महावल ! ।
 शत्रून् स्तंभय वेगेन, व्रासय भाषय द्रुतम् ॥ ४० ॥
 घण्टाकर्णमहावीर, चेत्रपालमहावल ।
 चेत्रं ग्रामं पुरं रक्ष, रक्ष संघं च मे द्रुतम् ॥ ४१ ॥
 ॐ चाँ चाँ क्षुँ महावीर, चै चाँ क्षः सर्वशक्तिमान् ।
 घण्टाकर्ण धृतिकीर्ति, कानितं ज्ञानं प्रदेहि मे ॥ ४२ ॥
 ग्रन्थिज्वरं महामारीं, शामय त्वं बलाद् ध्रुवम् ।
 ग्रामपुरस्थलोकानां, पशूनां रक्षणं कुरु ॥ ४३ ॥
 आकर्षय प्रियान् शीघ्रं, मत्प्रियाणां कुरु प्रियम् ।
 सर्वकार्यसहायी त्वं, भव झट्रूंश्च दक्षय ॥ ४४ ॥
 त्वच्छक्त्या रक्ष मे शीघ्र—मारोग्यं देहिसच्चरम् ।
 स्वेष्टाश्र सिद्धयः सन्तु, लक्ष्मीवृद्धिं कुरुष्व मे ॥ ४५ ॥

(१३४)

ॐ घण्टाकर्ण महावीर !, धनमृद्धि प्रवर्द्धय ।
 राज्यं च राज्यमानं च, बलं बुद्धि प्रवर्द्धय ॥ ४६ ॥
 जयं च विजयं देहि, देहि मे सर्वमङ्गलम् ।
 शान्तिं तुष्टि तथा पुष्टि—मारोग्यं देहि वैभवम् ॥ ४७ ॥
 सर्वथोन्नतिकारोऽस्तु, मद्रक्षां कुरु सर्वदा ।
 यत्र तत्र स्थितं रक्ष, मम सर्वं प्रियं कुरु ॥ ४८ ॥
 सहायं कुरु सर्वत्र, वाञ्छितं देहि संपदम् ।
 शिवं चेमं च योगं च, रक्ष यंत्रस्थितो द्रुतम् ॥ ४९ ॥
 ॐ घण्टाकर्ण महावीर !, सर्ववीरमहाबल ! ।
 गर्भस्थं बालकं रक्ष, रोगभ्यो रक्ष बालकान् ॥ ५० ॥
 पुत्रं च पुत्रिकां देहि, देहि वित्तं बलं ख्ययम् ।
 दीर्घायुर्जीवनं देहि, देहि मे वाञ्छितं फलम् ॥ ५१ ॥
 धीश्रीशान्तिश्रियं देहि, देहि ब्रह्मबलं महत् ।
 सर्वोन्नतिपदं देहि, मतिप्रियं कुरु सर्वदा ॥ ५२ ॥
 त्वच्छक्त्या मे ध्रुवं सिद्धि—र्भूयान्मद्भक्तिशक्तिः ।
 ॐ ह्रीं श्रीं कलीं महावीर, साहाय्यं मे कुरु द्रुतम् ॥ ५३ ॥
 ॐ आँ क्रौँ ह्रीँ महावीर, घण्टाकर्ण महाबल ! ।
 वाञ्छितं देहि मे शीघ्रं, सर्वशक्तीः प्रदेहि मे ॥ ५४ ॥
 घण्टाकर्ण महावीर, मन्त्रयन्त्रप्रभावतः ।
 वाञ्छितं सर्वलोकानां, भवत्येव न संशयः ॥ ५५ ॥

(१९६)

पुत्रार्थी लभते पुत्रं, धनार्थी लभते धनम् ।
 विद्यार्थी लभते विद्यां, दारार्थी लभते स्त्रियम् ॥ ५६ ॥
 यादृशी यस्य वाच्छाऽस्ति, तस्य तादृक् फलं भवेत् ।
 घण्टाकर्णमहावीर—मन्त्राराधनतो ध्रुवम् ॥ ५७ ॥
 पञ्चामृतस्य होमेन, गुग्गुलाद्यैश्च होमतः ।
 गुर्वाङ्गाऽनुभवेनैव, मन्त्रसिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् ॥ ५८ ॥
 जैनशासनवीरोऽस्ति, सम्यग्दृष्टिर्महाबलः ।
 चतुर्विधस्य संघस्य, वृद्धिकर्ता शुभङ्करः ॥ ५९ ॥
 घण्टाकर्णमहावीरो—जयताञ्जगतीतले ।
 अधिष्ठायकदेवोऽस्ति, जैनधर्मस्य धर्मिणाम् ॥ ६० ॥
 त्वन्मन्त्रयन्त्रयोगेन, कलौ सर्वत्र देहिनाम् ।
 भविष्यति सदा स्वेष्ट—कार्यसिद्धफलं ध्रुवम् ॥ ६१ ॥
 कलौ जाग्रत्प्रभावस्त्वं, संघरक्षां करिष्यसि ।
 घण्टाकर्ण महावीर, कुरुष्व सुखमङ्गलम् ॥ ६२ ॥
 घण्टाकर्ण महावीर, मन्त्रश्रवणपाठतः ।
 शान्तिं तुष्टि च पुष्टि सत्—सुखं कुरुष्व मङ्गलम् ॥ ६३ ॥
 घण्टाकर्ण महावीर, मन्त्रयन्त्रप्रभावतः ।
 श्रोतृणां वाचकानां च, गृहे भवतु मङ्गलम् ॥ ६४ ॥
 घण्टाकर्ण महावीर—मन्त्रमष्टोन्तरंशतम् ।
 यः पठेच्छद्या नित्यं, तस्येष्टं मङ्गलं भवेत् ॥ ६५ ॥

(१९६)

मन्त्ररहस्यं पात्रेभ्यो, धुवं देवं परीक्षया ।
 गुर्वाशिषा हि भक्तानां, मन्त्रसिद्धिश्च मङ्गलम् ॥ ६६ ॥

हरिभद्रस्त्रःशिष्यो, जैनधर्माऽभिवृद्धये ।
 घण्टाकर्णमहावीर—मुपास्त गुरुबोधतः ॥ ६७ ॥

ततः प्रवृत्तिस्तस्यासी—त्सम्यक्त्रधारिणो जने ।
 प्रतिष्ठाकल्प आचर्ये, गणिना सकलेन्दुना ॥ ६८ ॥

ततो विमलचन्द्रेण, कल्पोयं ख्यातिभाकृतः ।
 स्मरणात्पठनाच्चास्य, भवन्तु सुखिनो जनाः ॥ ६९ ॥

आवाहनं न जानामि, न जानामि विमर्जनम् ।
 केवलं जपतः सिद्धि—जीयतां मे तवोक्तमा ॥ ७० ॥

मात्राहीनं क्रियाहीनं, वर्णहीनं विलोपतः ।
 पठितं ज्ञानहीनं यत्, तत्त्वमस्व सुरोक्तम् ! ॥ ७१ ॥

ॐ शान्तिः ३

(१६७)

श्रीअर्बुदाचलवर्णनम् ।

नानागहरराजिराजितवपुर्विश्रामभूमिः सतां,
     निर्मानप्रथिताम्बुपानविलसद्वीनां गणैर्नादितः ।
 विक्षोभक्षुभितात्मनामपि सदाऽऽनन्दप्रदानक्षमः,
     श्रीमानर्बुदभूधरो गिरिवरो राजत्यखण्डप्रभः ॥
 दूराहर्षनतां गतो जनिपतां जीमूतशङ्काप्रदः,
     सान्निध्यं भजतां गिरीन्द्रतुलनां विस्तारयत्यञ्जसा ।
 आरुढोपरिभूमिभासुरवियां धात्रीन्नपोदीपकः,
     श्रीमानर्बुदभूधरो गिरिवरो राजत्यखण्डप्रभः ॥ २ ॥
 योग्यो योगिगणस्य निष्ठितमतेः सेव्यः सदा धीमतां,
     तप्तानां सुखशान्तिसन्ततिकरः सन्तापतो देहिनाम् ।
 काम्यः कर्मजुषां विशिष्टप्रयत्नसां सिद्धिप्रयोगार्थिनां,
     श्रीमानर्बुदभूधरो गिरिवरो राजत्यखण्डप्रभः ॥ ३ ॥
 विश्रामस्थलमङ्गुतं वनलतावृन्दस्य रुग्मेदिनो,
     दीर्घाऽरोग्यविधानविश्रुतयशा दीप्तौषधीनां गणः ।
 सौरभ्यं कलयन्मनोहरमहोद्यानवज्जो यत्र स—
     श्रीमानर्बुदभूधरो गिरिवरो राजत्यखण्डप्रभः ॥ ४ ॥
 यस्मिन्द्वयशान्तिदानरुचिराऽपन्दप्रभाभास्वरः,
     श्रीमन्नाभिमहीपसूनुरनघो मोक्षार्थिनां मोक्षदः ।

(१९८)

भव्यानां भवविश्वारदलनः सद्गत्तिभाजां नृणा—
 माद्यस्तीर्थकृतां सदा विजयते विज्ञातनैकान्तकः ॥९॥

केचिद्यत्र निजश्रियाऽनुकलितां प्रख्यापयन्तः शुभां,
 संपर्च्छ विततोष्णकालसमये तिष्ठन्ति शान्तिप्रियाः ।
 तृष्णीं भावजुषोऽन्य आत्मविभवाः सञ्चिन्तयन्ति प्रभुं,
 सर्वेषां हितदायकः स विबुधश्रेणिश्रिया राजितः ॥६॥

तीर्थानि प्रचुराणि यत्र विदितान्यन्यानि राजत्यभा—
 एक्षोभ्याणि सुराऽसुरेन्द्रमहितान्यभ्रस्पृशत्सानुनि ।
 सोऽयं दीव्यविभाप्रसारितशिरा विभ्राजते भारते,
 श्रीमान्बुद्भूधरो गिरिवरः संसेवनीयो बुधैः ॥७॥

दीव्यानन्दमयः सदा सुखमयः सर्वत्र शान्तिप्रदो—
 भव्याकारतया सुभावितरमोभव्यात्मनां भावतः ।
 कल्पद्रुप्रमितप्रभावकलितोऽयस्त्वि ब्रुवेऽस्याऽधिकं,
 श्रीमान्बुद्भूधरोऽस्ति विदितः सर्वोपमो भारते ॥८॥

श्रीआदिजिनस्तवनम् ।

शान्ताकारतया मुखाम्बुजविभा विभ्राजते भासुरा,
 भव्यानां शपदायिनी शशिनिभा यस्याऽज्ञयार्थप्रदा ।
 तं भक्ताऽभयदायकाऽपरतरं देवाऽसुरैः संस्तुतं,
 भूभूषाऽबुद्भूषणं भवभिदं नौम्यादिनाथं मुदा ॥ १ ॥

(१९९)

तीर्थनां प्रथमप्रवृत्तिजनकं भूभामिनीस्वामिना—
 माद्यं विश्वविकासकारणधुरां वोढारमादिक्षणे ।
 दीव्याऽऽनन्दविभाविभावितधराधापानमुच्चश्रियं,
 भूभूषाऽर्बुदभूषणं भवभिदं नौम्यादिनाथं मुदा ॥ २ ॥
 धन्योऽयं गिरिर्बुदो गिरिगणे यत्पादपङ्करह—
 दृग्देनाङ्कुतसानुरूपमजनध्यानाधिरूपश्रिया ।
 तं तीर्थीकृतभूतलं भूवि नृणामुद्धारकं भाविनां,
 भूभूषाऽर्बुदभूषणं भवभिदं नौम्यादिनाथं मुदा ॥ ३ ॥
 विभ्राजनमुकुटप्रभाभरनमन्नाकीश्वरप्रार्थितं,
 भव्यद्दिप्रमिते सुधाधवलिते धाम्नि स्वयं संस्थितम् ।
 वन्दारुपथुकर्मकन्ददलने दत्तैकहष्टिक्षणं,
 भूभूषाऽर्बुदभूषणं भवभिदं नौम्यादिनाथं मुदा ॥ ४ ॥
 निर्माणं निरयच्छितिक्षयकरं निर्माननिर्मत्सरं,
 निष्कामं कपनीयकान्तिकलितं निर्धूतकर्मवलिम् ।
 निर्दोषं निरस्प्रकाण्डपपलं निर्नाथनाथोपमं,
 भूभूषाऽर्बुदभूषणं भवभिदं नौम्यादिनाथं मुदा ॥ ५ ॥
 यो ध्यानं शुभमानसौकर्षि शुभं विस्तारयत्यज्जसा,
 दासत्वं दलयत्यनल्पभयदं शार्न्ति सदा यच्छ्रुति ।
 तं भूरि श्रियमातनोति विषदं निर्मूलयत्यङ्गनां,
 भूभूषाऽर्बुदभूषणं भवभिदं नौम्यादिनाथं मुदा ॥ ६ ॥

(२००)

यं देवाऽसुरमानवेन्द्रनिकरा भक्त्योल्लसन्मानसा,-
 दृष्ट्वाऽनन्तकृपामयं शिवसुखं संसाधयाच्चक्रिरे ।
 द्वन्द्वातीतपद्मनिशं समतया तं तस्थिवांसं प्रभुं,
 भूमूषाऽर्बुदभूषणं भवमिदं नौम्यादिनाथं मुदा ॥ ७ ॥
 यः सन्ध्याऽन्तसमं निरीक्ष्य विभवं सांसारिकं सत्त्वरं,
 जग्राहाऽशिवशान्तये शिवपथप्रव्यापनेऽदुर्बलाम् ।
 दीक्षां भागवतीं तपदभुतयशोराशि कृपावैभवं,
 भूमूषाऽर्बुदभूषणं भवमिदं नौम्यादिनाथं मुदा ॥ ८ ॥

श्रीअर्बुदाचलश्रीशान्तिनाथस्तवनम्

नित्यप्रसन्नाननपङ्कजश्रियं,
 समानभावं विमलप्रभावम् ।
 निरामयं सापयशान्तिदायकं,
 श्रीशान्तिनाथं प्रणामापि नित्यम् ॥ १ ॥

निशान्तमारोग्यसुसंपद्यनां,
 सुधागृहं संसृतिपत्तचेतसाम् ।
 भानुप्रभं मोहतपःस्थितानां,
 शान्तिप्रियं शान्तिजिंन स्पराम्यहम् ॥ २ ॥
 विशुद्धधर्मर्थजुषां नतानां,
 निस्तारकं तारकराजसुप्रभम् ।

(२०१)

तत्त्वार्थिनां तत्त्वनिधानभूतं,
 मोक्षार्थिनां मोक्षनिकेतनप्रदम् || ३ ||

विद्वेषकारागृहस्तितानां,
 दुर्दीर्घनीयं स्फुटचक्षुषाप्यपि ।
 सद्यानतो मीलितलोचनानां,
 श्रीशान्तिनाथं सुलभं नपाम्यहम् || ४ ||

विस्तारिणा सर्वत एव तेजसा,
 तपस्ततिं मोहपर्यां जनानाम् ।
 विभेदयन्तं सदयं गतान्तकं,
 जिनेश्वरं शान्तिपर्हं नपामि || ५ ||

प्रभो ! न ते पादसरोजयोः पुरा,
 न तस्ततोऽहं भवदुःखपापम् ।
 नाऽहं पुनस्त्वच्चरणप्रसादतो—
 भवाटवीं संप्रति दृष्टुर्मह्यः || ६ ||

अवाप्य ये मानवतां सदाशयाः,
 लब्ध्याऽग्रगा मानवतां त्वदीयम् ।
 पादारविन्दं प्रणमन्ति मोक्षदं
 पुनर्भवं यान्ति न ते कृपालो ! || ७ ||

प्रभो ! त्वदीयस्परणाद्विमुखा—
 भवोदधि तर्तुमिमे कथं ज्ञपाः ।

(२०२)

नवद्याननोकां प्रतिपद्य तेऽज्ज्ञसा,
तरन्ति तं शुद्धविचारचारवः ॥ ८ ॥

अर्बुदाचलश्रीनेमिजिनस्तवनम् ।

विकासभाजं भजतां सुरद्गुमं,
सुरेन्द्रवृन्दै रचितप्रभावम् ।
विकारहीनं विजितारिभावनं,
श्रीनेमिनाथं प्रणामामि नित्यम् ॥ १ ॥

कायेन वाचा मनसाऽपि नित्यशो—
निषेवितो यः प्रददात्यमेयाम् ।
सुसंपदं देवगणैरतक्तिं,
तं नेमिनाथं प्रणामामि नित्यम् ॥ २ ॥

विदेशभाजोऽपि समीपगामिनः,
स्मृतेर्वशाद्यस्य फलं लभन्ते ।
स्वर्गाऽपवर्गीयपशेषमहृत—
स्तं नेमिनाथं प्रणामामि नित्यम् ॥ ३ ॥

राजीमती यं चकमे वरीतुं,
दीव्यप्रभाभूषितचाहृपा ।
संत्यज्य तां मुक्तिरपामियेष,
तं नेमिनाथं प्रणामामि नित्यम् ॥ ४ ॥

(२०३)

यो मन्यमानः करुणां प्रधानां,
 विवाहसंभारमवेक्षमाणः ।
 दारग्रहं बन्धनमेव मेने,
 तं नेमिनाथं प्रणामामि नित्यम् ॥ ५ ॥

यशामपात्रस्परणाज्जनानां,
 पलायते पापतपोवितानम् ।
 तं नीलभासं भुवि भासमानं,
 श्रीनेमिनाथं प्रणामामि नित्यम् ॥ ६ ॥

यदद्विग्रिपद्मे प्रणति दधानो—
 भावान्नरः कर्मरजो जहाति ।
 विकासतामेति तथैव लोके,
 तं नेमिनाथं प्रणामामि नित्यम् ॥ ७ ॥

कुलं यदोरुच्चतमं विधाय,
 स्वजन्मना केवलबोधिलुब्धः ।
 यो मोक्षमार्गं श्रितवान् विधिन—
 स्तं नेमिनाथं प्रणामामि नित्यम् ॥ ८ ॥

अबुर्दस्थाविशेषवर्णनम् ।

पूर्णः पुण्यजलाशयः सुसलिलैर्यस्मिन् समीनवजो—
 लोलचित्तहस्तरङ्गरचनाविभ्राजमानोऽबुर्दे ।
 धत्ते नख्यभिधेयमुन्नतरमश्रीरामसद्वाश्रितो—
 योऽजस्त्रं जनताप्रमोदजनने साम्राज्यकीर्ति वहन् ॥ १ ॥

(२०४)

ते पुर्यं तपस्त्रिवनोऽपलमनः सद्गन्यपूर्वं शुभां,
 ध्यायन्तस्तपनोज्जवलां शिवपयस्यानन्दसन्दोहिनः
 मूर्च्छं शान्तगुणां प्रभोः प्रभुतयाप्रख्यातभावप्रदां,
 सायुज्यं प्रभु गदचिन्तनमहो ! दत्तेऽत्र कः संशयः ? ॥२॥

यात्रार्थं प्रभुतायुता जनगणाः श्रीराघवे मन्दिरे,
 विश्रम्यैव यथेष्टकालमुचितं पूजादिसेवाविधिम् ।
 निर्मायोत्सवभासुरा विधितया देवर्षिवृन्दार्चिते,
 लब्धस्वास्थ्यपरम्पराः स्फुटयशोराशिश्रिता यान्ति वै ॥३॥

श्रीमन्नेमिजिनेश्वरो विजयते दाव्यप्रभे मन्दिरे,
 दीष्यानन्दमये कलाकुशलताशिल्पक्रियाकर्मठैः ।
 यस्मिन्बहुतनीलकांतिविलसन्मूर्च्छिर्गिरौ निर्षिते,
 भव्यानां भवभेदकः सकृदपि प्राप्तोऽचिणी भावतः ॥४॥

शान्त्यागारमनर्थदण्डशमनः शान्तस्वरूपः श्रिया,
 राजद्वयललाटकांनितरतुलक्षेमप्रदः पावनः ।
 देवेन्द्रैः स्तुतपादपीठ उचितस्तोत्रैरमन्दोत्सवै—
 स्वैलोक्यं कलयन् करामलकवच्छान्तिर्जिनोऽस्त्वङ्गिनाम् ।
 सिद्धानन्दविनोदनैकरसिकः सिद्धार्थवादसपृहां,
 सन्त्यज्य द्वण्ठतः प्रकामविलसन्मुक्तिप्रियाऽपेक्षिता ।
 दुर्भेद्यानि विभिन्न दुष्कृतमहाकर्मणि बोधासिना,
 श्रीशान्तिर्जिनपुङ्ग्वोऽर्बुदगिरौ विभ्राजते शान्तिभाक् ॥६॥

(२०५)

दुर्दन्ताक्षगणो विचारपटुना येन क्षणान्निर्जितः,
 संत्रस्ताः प्रविलोक्य यं बुधगणा अन्ये क्रियावेदिनः ।
 तं भुवनत्रयपूजनीयमतुलच्छेमङ्गरं शाश्वतं,
 लिप्सुर्धमेमहं स्तवीमि नितरां शान्तिप्रभुं शान्तिदम् ॥७॥

पारुष्यं प्रपलायते विकलता नश्यत्यनर्थप्रदा,
 मायामोहकरी करोति विकृतिं न क्रोध उज्जृम्भते ।
 मानःस्तम्भनतां भजत्यनुदिनं यद्व्यानसक्तात्मनां,
 स श्रीशान्तिजिनेश्वरो भवतु मे संसारसंतारकः ॥ ८ ॥

कारुण्यं वित्तोति दैन्यमपहन्त्यारोग्यमापादय—
 त्यौन्नत्यं च ददाति सम्पदमहो विस्तारयत्यञ्जसा ।
 बुद्धिं शुद्धतरां करोति विपुलां कीर्त्ति दिग्नतश्रितां,
 यद्व्यानं विमलं नमामि सततं तं शान्तिनाथं प्रश्नम् ॥९॥

यच्छान्ताननपङ्कजं जनयते हृष्टं ग्रगे प्रोल्लस—
 च्छान्तिं शान्तमनस्त्रिनां प्रकटयत्यानन्दवल्लयङ्कुरान् ।
 कामान् सान्त्वयते मनोऽभिलषितान् निर्वारयत्यापदं,
 तं श्रीशान्तिजिनोत्तमं सुखकरं वन्देऽबुदेशं मुदा ॥१०॥

मायाऽपायक्तरण्डकावशभतो मोमुद्गते बन्धतः,
 क्रोधाऽद्येःशिखया ज्वल्लन् नरगणः पापच्यते तापतः ।
 मानाऽरेः प्रबलैः शरैर्विनिहतो दोदूयते दुःखतः,
 श्रीशान्तिप्रभुदर्शनेन विकलोऽतस्तं भजे भावतः ॥ ११ ॥

(२०६)

यः श्रीशान्तिजिनेश्वरं सकृदहो नन्तुं समुत्कण्ठते,
 भव्यो भावतया न संसृतिपथं पश्यत्यसौ पुण्यभाक् ।
 साक्षाद् ध्यानविधानतत्परधियां वाच्यं किमत्राधिकं,
 तद्यात्रापविधानतोऽर्बुदगिरेः कुर्वन्तु पुण्याऽर्जनम् ॥१२॥

वाशिष्ठाश्रम औचितो मुनिवैरेध्यानाऽधिरूढात्मभि—
 यस्मिन्ब्रह्मितैस्तपोऽधिकतरं तेषे विशुद्धाशयैः ।
 केऽपि ज्ञानसुधाभुजोगतभया निष्कामभक्तिप्रियाः,
 सत्प्रेमाविर्भावभावितधियः कुर्वन्ति सत्सङ्गतिम् ॥ १ ॥
 अन्येऽप्याश्रमवासिनो गुणिगणाः सत्सेवनासक्तयः,
 सिद्धान्तागमबोधमुन्नतिकरं बोध्युं यतन्तेऽन्वहम् ।
 केचित्कर्मरजोविशुद्धपनसः प्रक्षालयन्तस्तथा,
 चारित्रेण यथोचितेन नितरां राजन्ति दीप्यर्द्धयः ॥ २ ॥
 राजत्यर्बुदभूधरोगिरिगणे मूर्द्धन्यतामुद्धन् ,
 दीप्यहीव्यमहोविराजितमहादेवालयोऽन्नासितः ।
 संवीक्ष्योन्नतसानुमण्डलमहालक्ष्मीं यदीयां जनाः,
 शङ्कन्ते किमु नाकिवासभवनं संप्राप्नुत्साहतः ॥ ३ ॥
 सानुन्यम्बरगामिनि प्रथुशिलापटेऽन्तरिक्षस्थिता,
 देवी दीप्यविभाऽर्बुदा विजयिनी धते सदा मङ्गलम् ।
 यस्योर्वीभृत आप्रवृन्दनिकरेऽलक्ष्मयोष्णशिमप्रभे,
 श्योतन्निर्वारिणि प्रतिपदं योगिप्रकाण्डाश्रिते ॥ ४ ॥

(२०७)

यस्मिन् कल्पलतालतौषधिगणैरङ्गीकृतेऽहर्निशं,
 दुर्गोदुर्गतिदारको गुरुशिखः पूज्योऽचलः श्रद्धया ।
 कैलासश्वलितो दशाननवलान्नायं चलो विश्रुत—
 स्तस्मादेव यथार्थनाम वहते दुर्गाधिपत्याश्रितः ॥ ५ ॥

यत्रास्ते जिनराजराजिरनघा प्रोक्तुङ्कान्त्यालयः,
 सन्तप्ताऽर्जुनकान्तकान्तिमनिशं धिकारयन्ती वरा ।
 मुख्यस्तत्रचतुर्मुखो जिनवरः प्राच्यादिदिन्नु स्थितः,
 श्रेयः सन्ततिमातनोति जगतः साम्यश्रिया राजितः ॥ ६ ॥

संप्राप्तानचलेश्वरः सुखयते धाम स्वकीयं शिवो,
 नन्दीशेन रिरीमयेन वृहता साक्षात्समाराधितः ।
 रूपं गर्चमयं दधिदिरिजया संवीक्षितं सादरं,
 दग्धवा पञ्चशरं निवृत्तिमभजद्यस्मिन् गिरावर्दुदे ॥ ७ ॥

गोपीचन्दनरेशसेवितगुहा तत्राऽस्ति भव्याऽनघा,
 केचिद्दिन्नुवरा वसन्ति विरता अद्यापि यत्राऽभयाः ।
 भाद्रश्रावणनामधेयसरसी स्वच्छाम्बुनी सेवते,
 तत्रस्थे जनता गता तदुपरि श्रीदेविका मन्दिरम् ॥ ८ ॥

कामं रम्यं गिरीन्द्रं प्रकृतिसुभगतां धारयन्तं विशालां,
 सर्वत्राऽखण्डधारां जनगणसुखदां निर्झरद्वारिधाराम् ।
 मुक्तामालां वहन्तं समुचितहृदयेनाऽर्जुदं योगिवासं,
 हृष्टा केषां न चेतो विविधसुखरत्तिं प्राप्नुयात् पुण्यभाजाम् ॥ ९ ॥

(२०८)

भूपालानां निवासाः प्रतिशिखरगता यद्विरेद्दर्शनीया—
 दृश्यन्ते दृष्टिचोरा वरतस्ततिकामण्डपभ्राजिदेशाः ।
 काले ग्रीष्मे कराले रविकिरणवशाच्छ्रान्तिदानेपठिष्ठा—
 भव्या वैमानवारा इव समधिगता यच्छ्रयः प्रेक्षणाय ॥२॥
 प्रालेयाद्रेः सुरूपः प्रतिनिधिरचलोऽयं विभाति ज्ञमायां,
 शैत्याधानात्मकामं तु हिनततिवशादुच्चतातिप्रमाणात् ।
 नानारत्नौषधीनां पञ्चुरनिधितया दीप्रदीव्यालयैश्च,
 भिन्नस्रोतःप्रवाहैररगगनसरिद्भ्रान्तिदानैकदक्षैः ॥ ३ ॥
 पीत्वा पीत्वा पयांसि प्रतिपद्ममलान्युद्धतश्रीणि जीवाः,
 पश्चाद्याः प्रीतिमन्तः सुविहितमनसः स्वस्वमार्गप्रवृत्ताः ।
 वैरायन्ते मिथो नो गिरिकुहरगता योगिनां सत्प्रभावाद् ,
 यस्मिन् गुप्तस्थितीनां रहसि गुणवतामर्दुदे भासमाने ॥४॥
 यस्मिन्द्रौ धरित्रीं सुरभयति भृशं चम्पकौघः प्रसूनैः,
 स्थाने स्थाने चकासद्वरकनकविभैर्देवपूजोचितैश्च ।
 अन्ये पुष्पप्रधाना विकसिततरवो यत्रतत्रोल्लसन्तः,
 चित्तोत्साहं जनानां सुरभिरतधियां वर्द्धयन्ति त्रिकाळम् ॥५॥
 आप्राणामुच्चतानां नवविटपलतामञ्जरीभ्राजितानां,
 वृन्दान्येकत्रभागे विजितसुरतस्त्रीप्रकाण्डानि यस्मिन् ।
 राजन्ते राजिमन्ति ज्ञुभितजनमनोमोदपापादयन्ते,
 किं किं कर्तुं न शक्ताः समुचितविभवा मानवाः स्थावरा वा ॥६॥

(२०९)

यस्मिन्ब्रास्ति वराम्बुराशिकलितो मन्दाकिनीकुण्डको-

यत्तीरे महिषत्रिकान्तिकगतः सज्यं धनुर्धारयन् ।

धारावर्षमहीपतिर्नयविदां संपाननीयः सदा,

राजत्यदभुतशक्तिरुच्चतवपुर्दीव्यालयैर्भूषिते

॥७॥

श्रीमानादिजिनेश्वरोऽत्र भरताधीशेन निर्मापिते,

सौभाग्येन समन्वितेन विबुद्धैर्दीव्यालये संस्तुते ।

तस्मादक्षयसिद्धिसाधनयसौ श्रीरैवताद्रेस्तथा,

श्रीसिद्धाचलतोऽपि नेमिजिनराट् पादाम्बुजेनाऽङ्किते ॥८॥

यच्छृङ्खे परमारवंशविततिर्भव्ये वशिष्ठाश्रमे,

सञ्जाता ज्वलदग्निकुण्डत इति श्रेयस्करः प्रीतिदः ।

नानाकारनदीनदैः सुललितो हंसावलीनादितो-

भव्याऽनन्दमयः सुधाशनगणैः स प्रार्थनीयः श्रिया ॥९॥

अम्बिकादेवीस्तोत्रम् ।

वैतालीयबृत्तम्

ब्रय जैनमताऽनुरक्तिके ! जय दीव्याम्बरधारिणि ! क्तितौ ।

जय दीर्णकलिप्रभाविके ! जय संपत्तिनिधानकेऽम्बिके ! ॥१॥

(२१०)

त्वदरं विनिपातसंक्षयो—जिनराजप्रभया प्रभाविनि ! ।
 करुणालयवासिनि ! प्रियं, कुरु सर्वत्रशरीरिणां सदा ॥ २ ॥
 विदितो ललिताम्बिके ! तव, महिमाऽमेयगुणः शुभात्मिके ! ।
 विनिवारय मङ्गलेतरं, प्रविधेहि प्रचुरश्रियं नृणाम् ॥ ३ ॥
 नरदेवनताङ्गिकेऽम्बिके ! तव दाक्षिण्यपनल्पशर्मदम् ।
 शरणं क्रियते त्वदीयकं, चरणं विघ्नविवातकारणम् ॥ ४ ॥
 विफलं तव सेवनं न वै, श्रुतदृष्टं च मयाम्बिके ! जने ।
 जनतारिणि ! मानहारिणि ! हरं संकष्टप्रभ्यरां सदा ॥ ५ ॥
 जिनशासनसेविनां नृणां, विकृतिर्नैव कदापि जायते ।
 विषदां पदमर्थहारकं, त्वयि गोष्ठयां कुत एव संभवेत् ॥ ६ ॥
 जय नेमिजिनेन्द्रशासनाऽवननिष्टु ! वरमिहवाहने ? ।
 करसंस्थितचूतलुम्बिके ! सुतयुगलेन विराजितेऽम्बिके ? ॥ ७ ॥
 विमलार्थपतेः सहायिका, शुभधर्माऽभिरतस्य गीयसे ।
 अचलाऽर्बुदरक्षिकाम्बिके ! श्रुतसम्यकन्वधरा प्रभाविनी ॥ ८ ॥
 गुरुभक्तिरतात्मना सदा, मुनिहेमेन्द्रसुधाबिधिना कृतम् ।
 सपभावयुजाऽम्बिकाऽष्टकं, जनतात्राणविधानहेतुकम् ॥ ९ ॥

(२११)

योगनिष्ठश्रीमद्-बुद्धिसागरसूरीश्वरगुणाष्टकम्

(पञ्चचामरचञ्चन्दः)

अशेषकर्मदारकं विशेषशर्मदागकं,
 विषादकोटिहारकं प्रभूतसम्पदाकरम् ।
 सुबुद्धिसिद्धियोजकं सुभक्तिनम्रवेतसां,
 नपामि सूरिपुङ्गवं मुनीशबुद्धिसागरम् ॥ १ ॥

कलौ मलौघनाशनैकवद्धलक्षलक्षितं,
 क्षितीन्द्रलक्षसञ्चतप्रफुल्लपादपङ्कजम् ।
 जनेषु जैनतत्त्ववीजरोपणैकमानसं,
 नपामि सूरिपुङ्गवं मुनीशबुद्धिसागरम् ॥ २ ॥

युगादिनाथसाधितार्थसार्थकत्वसाधकं,
 परात्परेदकाऽस्त्मभेदभिन्नताविकासकम् ।
 सुयोगमार्गमार्गणोद्यतप्रचण्डतेजसं,
 नपामि सूरिपुङ्गवं मुनीशबुद्धिसागर ॥ ३ ॥

सपस्तलोकसंस्तुतं मुनीन्द्रवृन्दलालितं,
 गुणित्रज्ञैः सुचिन्तितं स्वकीयमानसाम्बुजे ।
 सुभव्यमानवा भजन्ति यत्कपाम्बुजं सदा,
 नपामि सूरिपुङ्गवं मुनीशबुद्धिसागरम् ॥ ४ ॥

(२१२)

जिनाऽगमं प्रमाणतः प्रमाणयन्तमुच्चतं,
 सदोच्चतिं विवर्द्धयन्तमार्हतीं जनोचिताम् ।
 कुपार्गसन्ततिं विनाशयन्तमेङ्गिनां सपां,
 नपामि सूरिपुङ्गवं मुनीशबुद्धिसागरम् ॥ ५ ॥

सप्तस्तपानपत्तमानवत्रजं निजश्रिया,
 मुबुद्धिबुद्धिजातया नितान्तमोदमूलया ।
 पवित्रयन्तमन्वहं कलङ्कहीनताजुषं,
 नपामि सूरिपुङ्गवं मुनीशबुद्धिसागरम् ॥ ६ ॥

विवेककेकिनादनादितोत्तमात्मधारणं,
 धराधरेन्द्रसन्ततिप्रपूजितक्रपाम्बुजम् ।
 निरस्तहिंसहिंसनप्रथं प्रकृष्टबोधतो—
 नपामि सूरिपुङ्गवं मुनीशबुद्धिसागरम् ॥ ७ ॥

विचिन्त्य चिन्तनीयमात्मतत्त्वपात्मपन्दिरे,
 नितान्तशर्मसम्पदा समाश्रितं श्रितोदयम् ।
 विशिष्टशिष्टमानवा नमन्ति यत्पदाम्बुजं,
 नपामि सूरिपुङ्गवं मुनीन्द्रबुद्धिसागरम् ॥ ८ ॥

प्रसिद्धसिद्धिदायकं महासमृद्धिसेवधि,
 नरामरेन्द्रशुद्धिदानदक्षतायुतं सदा ।
 हेषदेवताभिपाऽभिपुम्फितं मनोहरं,
 पठन्ति ये जनाः सुखाऽभिमाप्नुवन्ति शाश्वतम् ॥ ९ ॥

(२१३)

(स्वर्गविणीबृत्तम्) (२)

बुद्धिमान् सागरः मूरिरीशः कृपा—
 सागरो बुद्धिरित्याख्यया ख्यातिभाग् ।
 शुद्धशास्त्रप्रवक्ता प्रतापोज्ज्वलः,
 सद्गुरुः सर्वदा वन्दनीयो जनैः ॥ १ ॥

(शार्दूलविकोडितबृत्तम्)

अध्यात्मैकरसप्रियः प्रियगुणः सन्मार्गगामिश्रियः,
 सद्व्यानस्थितिकप्रियः प्रियदयाधर्षः प्रियो योगिनाम् ।
 शुद्धज्ञानविभाविभासिततनुः सिद्धान्ततत्त्वोदधिः,
 द्वृष्टिः श्रीयुतबुद्धिसागरविभुः कुर्यात्सतां पञ्जलम् ॥ १ ॥
 अध्यात्मैकरसाम्बुधिश्रिततटा लब्धज्ञरत्नालयो—
 योगाङ्गीयसुतत्त्वनिष्ठितधियः सिद्धान्तसाराऽलयाः ।
 सर्वत्राऽस्त्वलितोक्तयः सुललितश्रद्धेयमूर्तिप्रभाः,
 श्रीपदबुद्धिपयोधिसूरिचरणाः कुर्वन्तु नो पञ्जलम् ॥ २ ॥
 यत्स्याद्वादवचः सुधास्तुतिमयोद्वारेण भूमण्डले,
 तृप्ता भव्यजनाः प्रसमनसा धर्म्यक्रियां कुर्वते ।
 यः सम्यग्गुणगौरवैः क्षितितले ख्याति परां लब्धवान्,
 बुद्ध्यविधिः सततं क्षितौ विजयतां श्रीपूज्यमूरीश्वरः ॥ ३ ॥
 यत्स्वाध्यात्मिकवाक्यसुधाश्रवणतः प्रीता न के भूतले,
 यत्स्याद्वादरहस्यरक्षणविधेः के नाऽनुपोदे पराः ।

(२१४)

यो ज्ञानाद्यधिकारिणे प्रतिपलं सज्जानदानं ददौ,
 श्रीसूरीश्वरबुद्धिसागरगुरुभूमण्डले राजताम् ॥ ४ ॥

यो बादिप्रतिबोधकः शुभविधिः स्याद्वादविद्यानिधि-
 नानाशास्त्रविशारदः परिषदो यः शुद्धबोधप्रदः ।
 यः सम्यग्निधिबोधको गुणगणैः ख्यातो धरामण्डले,
 श्रीसूरीश्वरबुद्धिसागरगुरुभूमण्डले राजताम् ॥ ५ ॥

वादीन्द्रं दलयन् स्वयुक्तिवचनैर्भव्यांस्तथारञ्जयन्,
 ग्रन्थान्संकलयंस्ततो जिनपतं सद्देतुभिः साधयन् ।
 सभ्यानां पुरतः स्वशास्त्रविषयं सद्युक्तिभिः स्थापयन्,
 पूज्यश्रीयुतबुद्धिसागरगुरुः सूरीश्वरो राजताम् ॥ ६ ॥

सुश्रापण्यविराजितो गुणनिधिः सच्छास्त्रशिक्षाप्रद,
 आत्मज्ञानपरायणो जितपना यो योगिनामुक्तमः ।
 ख्यातः संप्रति भारतादिविषये सर्वत्र यः सद्गुणैः,
 सूरीशो गुरुबुद्धिसागरविभूमण्डले राजताम् ॥ ७ ॥

पञ्चाऽऽचारपरायणां जनतर्ति विस्तारयन्वस्तुतः,
 सम्यक्तान्स्वयमाचरन्विशदधीः पञ्चेषुजिद्वेलया ।
 जैनेन्द्रोन्तमधर्मपादपमसौ सिञ्चन्वचोवारिणा,
 पूज्यश्रीयुतबुद्धिसागरगुरुः सूरीश्वरो राजताम् ॥ ८ ॥

योगीन्द्रो युगर्धमधारणविधौ यो नित्ययत्नश्रितः,
 श्राद्धानसखलिते सदाहृतपते संस्थापयामासिवान् ।

(२१५)

हेयाहेयविचारचारुधिषणो यो भारतोद्वारकः,
पूज्यश्रीयुतबुद्धिसागरगुरुः सूरीश्वरो राजताम् ॥ ९ ॥

स्त्रगंधरावृत्तम्

सम्यज्ञानप्रदाता सकलगुणनिधियोगिनां यो वरिष्ठ—
आत्मज्ञानाऽवगाही जिनपतविदितः शुभ्रलेश्यानुयुक्तः ।
नानाऽनर्थप्रभेत्ता विमलपतिगुणैर्भव्यभक्तिप्रियाणां,
बुद्धधर्विद्य सूखिर्वर्य प्रणपत सुधियो मानवा ! मानहीनम् ॥ १० ॥

श्रीमद्ब्रजितसागरसूरिगुणाष्टकम् ॥

यः सर्वत्र पवित्रपादयुगलाच्छुद्धीकृतोर्वितलो—
यो दीनानपि दुःखकूपपतितान्सत्तत्त्वरज्ज्वोद्धरन् ।
यो वक्ता प्रविभाति भव्यवचनक्षीरोदधी रम्यधीः,
सूरीशोऽजितसागरो विजयतां सौभाग्यशर्मप्रदः ॥ १ ॥

यः प्रीणाति सदा बुधान्निजवचःपीयूषपूरैः परं,
बाहूं बुद्धिबलेन दुर्गमगुरुग्रन्थावगाहीं च यः ।
योऽनेकान्तपतप्रचारणाविधौ वक्ता प्रसिद्धोऽभवत्,
सूरीशोऽजितसागरो विजयतां ड्याख्यानवाचस्पतिः॥ २ ॥

यो मोहादिकमुख्यशत्रुदलने प्राप्तप्रतापोच्यः,
यः क्षान्त्यादिकसदूगुणैर्गुरुगणे लब्धप्रतिष्ठो पहान् ।

(२१६)

श्रीसूरीश्वरबुद्धिसागरगुरोः सेवापरो यः सदा,
 सूरीशोऽजितसागरो विजयतां चारित्रचूडामणिः ॥ ३ ॥
 यः श्रीसूरिगुणान्वितो गुणभवत्पूर्णप्रतापान्वितः,
 श्रीस्थाद्वादरहस्यरक्षणपरस्तैस्तैः प्रतापैः पुनः ।
 रक्षातो जिनशासनस्य भुवने कल्याणकर्ताऽस्ति यः,
 सूरिः सोऽजितसागरो विजयतां सर्वार्थविद्यानिधिः ॥४॥
 शान्तः सर्वपतो नतो गुणिगण्यस्तत्त्वाऽर्जने यो रतः,
 चेतः संयमतः सदात्मनिरतो गीतोऽस्ति यः सज्जनैः ।
 श्रीतः प्रेमिजनेऽन्वितो मुनिजनैः शास्त्रेषु यः पण्डितः,
 सूरीन्द्रोऽजितसागरो विजयतां स्याद्वादविद्यानिधिः ॥ ५ ॥
 यो गृहार्थजिनोक्तशासनरहस्यार्थस्य विद्योतकः,
 शास्त्राभ्योध्यवगाहनैकरसिको यो वाचनावाक्यतिः ।
 नानादर्शनदर्शको भुवि सतां सम्यक्पथाऽदर्शकः,
 सूरीन्द्रोऽजितसागरो विजयतां काव्येषु काव्योपयः ॥ ६ ॥
 गम्भीरार्थगरिष्ठतत्त्वगहनग्रन्थावलीभाष्यकृत्,
 नानात्कविचारणोऽतिनिपुणो विद्यावतामुक्तमः ।
 यः सर्वाऽगमगौरवप्रथनताप्रत्यक्षकर्ता धिया—
 सूरीन्द्रोऽजितसागरो विजयतां विद्वन्मनोपोदकः ॥ ७ ॥
 सम्यग्ज्ञानगुणादिभूषणभरैर्यः सर्वदा भूषितः,
 विद्वन्पण्डलमण्डनं जितमनाः पञ्चवताराधकः ।

(२१७)

धर्माराधनतत्परो बुधवरः कल्याणपालाकरः,
सूरीन्द्रोऽजितसागरो विजयतां बुद्धिप्रभाभासुरः ॥ ८ ॥

आत्माऽनन्दविद्यायकं रतिरदं शश्विगुद्धिप्रदं,
कर्माऽलीक्षयकारकं कलिपञ्चोभप्रदानोचितम् ।
आतङ्कोन्पथनैकदैवतमिदं गुर्वष्टकं भावतो,—
हेमेन्द्रग्रथितं पठन्ति शिवशं ये पानवा यान्ति ते ॥ ९ ॥

(मन्दाकान्तावृत्तम्) (२)

कामं कामं भविजनपनःशान्तिर्दं शान्तमूर्तिं,
ग्रामं ग्रामं कृतविहरणं बोधिवीजं वपन्तम् ।
रामं रामं जिनपतमहाम्भोधिपारं प्रयातं,
सूरिं वन्देऽजितजलनिर्धिं निर्मलाऽस्त्वप्रबोधम् ॥ १ ॥

ध्यायं ध्यायं मुनिगुणगणं शुद्धतत्त्वप्रकाशं,
गेयं गेयं विपुलसुखदं शुद्धसिद्धान्ततत्त्वम् ।
हेयं हेयं विषपमतिदं कृत्सतानां प्रवादं,
सूरिं वन्देऽजितजलनिर्धिं निर्मलाऽस्त्वप्रबोधम् ॥ २ ॥

पेयं पेयं गुरुगुणमर्यां वाचनां पावयित्रीं,
स्मारं स्मारं जिनपदयुगं स्वर्गमोक्षैकहेतुम् ।

(२१८)

कारं कारं विमलहृदयं ग्रेमर्णीयूषपूर्णं,
 सूरि वन्देऽजितजलनिधि निर्मलाऽत्प्रबोधम् ॥ ३ ॥
 नामं नामं परमशिवदं सदूगुरोः पादपदं,
 लाभं लाभं गुरुतरगुणं तच्चबोधं प्रकाशम् ।
 ग्राहं ग्राहं भवजलनिधेस्तारणीं चित्तशुद्धिं,
 सूरि वन्देऽजितजलनिधि निर्मलाऽत्प्रबोधम् ॥ ४ ॥
 वामं वामं विषयविरसं ज्ञानतच्चप्रवीणं,
 श्रामं श्रामं भवगमनतो लब्धदीव्यप्रदेशम् ।
 क्षायं क्षायं व्यसनमनिशं श्रेष्ठचारित्ररत्नं,
 सूरि वन्देऽजितजलनिधि निर्मलाऽत्प्रबोधम् ॥ ५ ॥
 दाहं दाहं विषमभयदं कर्मवृन्दं जयन्तं,
 गाहं गाहं कलिमलहरं जैनतच्चाऽम्बुराशिम् ।
 साहं साहं परिषहचम् स्वाऽत्प्रख्यैकनिष्टं,
 सूरि वन्देऽजितजलनिधि निर्मलाऽत्प्रबोधम् ॥ ६ ॥
 श्रामं श्रामं भववनपथे भूरिभाग्यप्रभावाद् ,
 धारं धारं जिनवरपदं तावकं मानसाढ्जे ।
 वारं वारं शिवसुखगतं भव्यबोधप्रवीणं,
 सूरि वन्देऽजितजलनिधि निर्मलाऽत्प्रबोधम् ॥ ७ ॥
 सारं सारं विशदपतितस्ताच्चिकं दर्शयन्तं,
 पारं पारं भवजलनिधेदेहिनः प्रापयन्तम् ।

(२१९)

द्वारं द्वारं विषपयगतेः संततं रोधयन्तं,
 सूरि वन्देऽजितजलनिधि निर्मलाऽस्तप्रबोधम् ॥ ८ ॥

हे मेन्द्रेण ग्रथितपमलं स्तोत्रमेतत्प्रभावं,
 शिष्येणोहश्रमणगुणाताभ्राजिना जातभावाः ।
 भव्यात्मानः शिवसुखमयं दीव्यधाम प्रयान्ति,
 पापठ्यन्ते क्षतकालमलं तेऽश्रमेण क्रमेण ॥ ९ ॥

(त्रोटकवृत्तम्) (३)

प्रणमापि गुणाकरमार्त्तिहरं, शुभशान्तिकरं गुरुथामधरम् ।
 अजिताऽम्बुनिधि गुणवृन्दयुतं, हृदयस्थतमोहरणैकरविम् ॥१॥

कलिदोषहरं नतसौख्यकरं, परमाऽमृतपानरतं भजत ।
 अजिताऽविधममेययशोभरितं, जनतारकमुन्नतिदं भवतः ॥२॥

विपुलर्द्धिकरं गतरोषभयं, वरकीर्त्तिकरं शुभबोधगृहम् ।
 स्तुतिगोचरमातनुत प्रवरं, प्रवराऽशयमाश्रमिणां सुखदम् ॥३॥

सुखकारकमूर्त्तिधरं दमिनां, दमिताऽस्त्रिचयं निचयं सुपदाम् ।
 पदमोहजितं जितलोकभयं, भजताऽजितसूरिमखण्डधियम् ॥४॥

जिनशासनवृद्धिकरं विमलं, विमलाचलभक्तिरतं सततम् ।
 गुरुपादरतिं दधतं विपदं, प्रणमन्तु सदाऽजितसूरिवरम् ॥५॥

(२२०)

गुरुधैर्यधरं धृतधर्मधुरं, मधुरोक्तिसुधाऽशनवृन्दनतम् ।
 विधिवादरतं समयज्ञवरं, नपताऽजितसूरिपनल्पगुणम् ॥ ६ ॥
 परमोत्तम ! संहर मोह तमो—पप मानसगोचरमाशु विभो ! ।
 तत्र पादसरोजरति दधतोऽ—जितसागरसूरिवरप्रवर ! ॥ ७ ॥
 परलोकभयं सततं हरता—मनवद्यसुखैकनिधे ? जगति ।
 जनतापहर ! प्रभया शुभयाऽ—जितसागरसूरिवर ! प्रबलम् ॥ ८ ॥

(द्रुतविलंबितवृत्तम्)

अजितसागरसूरिगुणाऽष्टकं, स्मरति यो मनुजः शिवशर्मदम् ।
 दपयिताऽक्षगणस्य मदोज्जितः, स लभते लभनीपसुखाऽऽ—
 स्पदम् ॥ ९ ॥

(वसन्ततिलकावृत्तम्)

हेमेन्द्रसागरमुनिप्रथितं स्वभक्त्या,
 गुर्वष्टकं निजगुरोः प्रथितप्रपोदम् ।
 मेधाविनः प्रतिदिनं प्रपठन्ति येऽत्र,
 तेऽप्युत्र यान्ति सुखसम्पदमद्वितीयाम् ॥ १० ॥

(शार्दूलविक्रीडितवृत्तम्) (४)

कान्ताकारपनल्पकल्पनकथाव्याख्यानवाचस्पति—
 श्वेतोरञ्जकभव्यभावविशदक्षेपार्थवाणीगृहम् ।

(२२१)

संगुप्तार्थविजेषकाव्यरचनाचातुर्यमुख्याऽस्पदं,
 भव्यं भारतभास्करं मुनिवरं ध्यायन्ति सूरीश्वरम् ॥ १ ॥
 सव्याऽसव्यगुणानुवादवचनं संशोध्य शङ्कामयं,
 भव्यानामुपकारकारणतया व्यक्तीचकार स्वयम् ।
 कर्माणि क्रमतश्च यः परिहरन् धर्मक्रियाकर्मठः,
 सूरिः सोऽयमचिन्त्यरत्ननिलयो वर्वत्ति सर्वोपरि ॥ २ ॥
 काम्यानामभिलाषमुन्नतिभिदं यो वर्जयन् कर्मणां,
 वाक्यानां कटुतां त्यजन् क्षयकर्त्ता सर्वात्मना शर्मणाम् ।
 बोध्यानां सुखदायिनी प्रविदधत्संसद्वतो वाचनां,
 सूरीणां धुरि पूज्यपादकमलः संराजते संयतः ॥ ३ ॥
 दुर्धर्षः परवादिनां निजमते लब्धप्रतिष्ठः सदा,
 निर्भाता करुणामयं जिनमतं व्याख्यानतो निश्चलम् ।
 उद्धर्त्ता स्वपताऽहुराऽनलमहादुष्टान्वचोवारिणा,
 सोऽयं राजति सूरिशेखरगतश्चारित्रचूडामणिः ॥ ४ ॥
 विज्ञानं विमलं यदीयमनिशं विद्योतते भारते,
 लोकाऽलोकविकाशकं विजयते चारित्ररत्नं वरम् ।
 हेयाऽहेयविचारचारुमननं चोद्जृम्भते मानसं,
 सोऽयं सूरिश्वरोऽजिताविधरनघः सौम्याकृती राजते ॥ ५ ॥
 दुध्यानाऽद्रिसमूहपक्षपविना येनोन्नतिः साधिता,
 अध्यात्मैकरसायनेन कविना व्यावर्णितश्चाऽगमः ।

(२२२)

स्वाध्यायप्रथनेऽतिपाटवभृता विस्तारितं शासनं,
 सोऽयं सूरिवराऽर्णवाऽजितमुनिर्विद्यावतां भूषणम् ॥ ६ ॥
 भव्यानां भवत्वारिराशितरणे भव्यं तरण्डं दृढं,
 भक्तानां विविधाऽभिलाषशमने दीव्यप्रभावो परिणिः ।
 भद्राणां वितनोति राज्ञिमचलां यो नित्यमुत्कण्ठितः,
 सूरीशः स सतां मतो विजयते पूज्योऽजितःसागरः ॥ ७ ॥
 श्रीसिद्धान्तमहोदर्थे गुणधिया निर्मिथ्य तत्त्वाऽमृतं,
 लब्धवा योऽभयतापत्राप्य निजकानुदर्ढतुमृत्कण्ठते ।
 स्पादादी स्वयमेव नोतिनिपुणः सद्मर्चकी विभुः,
 सूरिः सोऽजितसागरो विजयते क्षोणीन्द्रन्द्वक्रमः ॥ ८ ॥
 सद्गुरुवृष्टकमेतदिष्टजनकं गीतं प्रसादाद् गुरो-
 हेमेन्द्रेण विनेयकेन मुनिना श्रेयस्ततिपापकम् ।
 सद्बुद्धिर्गुरुभक्तिप्रगृहदयो यः श्रद्धया संस्परेत्,
 सोऽयं संसृतिपापमां सुखतया तीच्छी ब्रजेत्स्वःश्रियम् ॥ ९ ॥

सुधासिन्धुस्मरणम् ।

(शिखरिणीवृत्तम्)

सुधासिन्धुः सौम्यो निरूपमरसास्वादजनको-
 महारत्नौघानां गुणसमुदयानां निधिवरः ।
 व्रतानेकाद्रीणां पदुतरप्हो शरतशरणं,
 भवेऽस्मिन् केषां नो जनयति वियोगात्कलुषताम् ॥ १ ॥

(२२३)

मनः पश्चातः परिभवपदं याति कृपणः,
 सुधास्नावं चन्द्रं सुखदमनुकूलं सितरुचिः ।
 अनालोक्यैव स्नाग् धृतमृतकचेष्टो मदकलः,
 सतां तामिस्त्रायां निहतगुणसम्पदभुवि सदा ॥ २ ॥
 सुधाम्भोधि सर्वे वृजनुरनघं कर्तुमचलाः,
 मतेः प्रादुर्भावादनुभवमनुपाप्य सुधियः ।
 विचिन्त्यैतच्चित्रं शिवविभवतृष्णौकतरलाः,
 प्रपद्यन्ते शान्त्यै भवदहनसन्तप्तमनसः ॥ ३ ॥
 सुधासिन्धुः कुत्रः ? स्थित इति महामोहविधुरा—
 भ्रमन्तो नैवास्मिन्द्वयं जलधिच्छब्दसुधे ।
 असारे संसारे विषमविषयार्तिप्रतिहता—
 न गच्छन्ति स्वास्थ्यं तदधिगमनाऽवास्तिविषयम् ॥४॥
 सुधाम्भोधि सम्यक् परिणतमनोरत्नसुभृतं,
 सदा चित्रोत्कुञ्जं मुनिगुणमहाकम्बुकलितम् ।
 जनैः कीर्णं सेवाविमलमतिभिः शान्तिजनकं,
 न कः सिद्धिं यातः स्वमतिसुखदां प्रेक्ष्य विपुलाम् ॥५॥
 धरेयं रत्नानां निधिरनुमता मानकलिता,
 इदं व्योपाक्रान्तं हरिचरणमात्रेण सर्वलम् ।
 सुमेरुः स्वर्यातस्तदपि परिमाणाङ्कितवपुः,
 परं राशिर्वाराममृतमय एषोऽप्रमितिभाक् ॥ ६ ॥

(२२४)

सुधासिन्धुर्लोके वहति सप्तसिद्धिर्निजतया,
 समेषां वस्तूनां निरूपमगुणौषं सुरतिदम् ।
 कलावन्तो येऽन्ये यदनुकरणं नैव दधते,
 शशाङ्काद्याः सौम्याः परगुणविधानैकपटवः ॥ ७ ॥

अहो धैर्यं कीडग् निरवधिविशालं मतियुताः,
 सुधाम्भोधेः सम्यक् परिचयतया दृष्टिविषयम् ।
 तदेतत्कुर्वन्तु क्षपितपरपक्षोद्भवभया—
 गुणाः सर्वस्मिन्वै पदमभिदधत्यात्मवशगाः ॥ ८ ॥

सदाऽऽहलादं लोके प्रशमितनिजोर्मिक्रमगणो—
 वितन्वन्पीयूषोदधिरतुलभावोपजनकम् ।
 स्वकण्ठाऽभिप्राप्तान्नरवरक्षादीन्विदधति,
 प्रमोदावल्याद्यान्परिहतपरापेक्षहृदयान् ॥ ९ ॥

अहो लीनामीनाः कृपणमनुजाः शीतविमले,
 अगाधज्ञानोदे सुखमनुपमं यस्य दधते ।
 तदीयां को दध्यादूरगुणसमुत्पच्चपदवीं,
 न शोभां सैर्हीं श्वा धृतकनकमालो हि लभते ॥ १० ॥

सुधासिन्धुं शुक्लं प्रथितगुणरत्नालिवितं,
 निजोन्नत्यै काले सततसुखदं मानसमपि ।
 सदा हंसश्रेणी स्फुटमतिधराः स्नेहवहुलाः,
 सुधामं तत्यक्त्वा हतभवभयागन्तुमनसः ॥ ११ ॥

(२२६)

विना तं पीड्यन्ते दितिजवसुदेवा अपि बुधाः,
 समुत्कण्ठन्ते ये ह्यभिनवमहालविधवशाः ।
 न तच्चित्रं तस्मिन्नमृतजलधौ विस्मयपदं,
 सतामृद्धिः शस्या त्रिभुवनतले शुद्धिजनका ॥ १२ ॥
 सुधासिन्धुः पूर्णोऽप्रमितविमलज्ञानमणिभि-
 स्तथाऽप्युच्चत्यै यो निजहृदयसंभूतसुमुद्रा ।
 सदा मानुष्याणामनवरतलासं जनयते,
 परेषां कृत्येषु भजति हि महान्को विमुखताम् ॥ १३ ॥
 सुधासिन्धुः क्षीणो भवति हि कदेति प्रमितिर्तां,
 व्रजत्येषोऽस्मिन्नो जगति विद्धन् धैर्यमनघम् ।
 विजेतृणां सिद्ध्यै शिवसुखसमाच्छादितधियां,
 लघुं भावं त्यक्त्वा गुणिगण इहैवातिरसिकः ॥ १४ ॥
 सुधासिन्धुः कामं जनयति कमण्डन विशदं,
 प्रपोदं जन्तूनां निकटमधिकं वासं हि जुषताम् ।
 सतां संभूतानां शमितभुवनाऽनेकविपदां,
 समासाद्येतैतामनघशदर्वीं को भुवि जनः ॥ १५ ॥
 न चादिर्मध्यान्तो-न भुनरनघस्यास्य विहितो-
 दक्षानौघस्य प्रमितविषयोऽन्तः सुकविभिः ।
 तथाऽप्येतद्वेदं समुपगतवानेष सकलो-
 महान्तोऽप्येतस्मिन्विधिजनिततन्त्रार्थसुमुखाः ॥ १६ ॥

(२२६)

सुरासिन्धौ मग्नः परिभवदं नैति कृपणो-

भवोद्भूतोद्घाताः प्रशमितमहाशान्तिनिचयाः ।

जनानां चेतांसि न विभव इदं क्रान्तमनसां,

सप्माहर्तुं स्पष्टं विषयगमनोत्थं षिठतधियाम् ॥ १७ ॥

सुधासिन्धौ सारे करणनिचयातीतमहसि,

कुलीनाः संलीनाः सुमतिसमताशालिमतयः ।

दृशां पारे याते शिवसुखसमभ्यर्थनपरा-

न नैराश्यं यान्ति भ्रमकुमतवांछाविरहिताः ॥ १८ ॥

सुधासिन्धुश्वन्द्रोदयविषुलपोदं जनयते,

तदुत्पन्नप्रेमाऽतिभरहनोन्नामित वपुः ।

स्वकीयं कौशल्यं प्रकटयति जीवाति सुखदं,

स कुर्वन्त्यस्मिन्वै विभवसहिताः के न विजयम् ॥ १९ ॥

सुधान्धो भोक्तारस्त्रिदशपतयः प्राप्य विषुलं,

प्रपोदं पीयूषं तदभिमतमीलादिभुवने ।

सप्माङ्गीकुर्वन्तामृतिपथमतीत्यैव विभवो-

विराजन्ते नित्यं गतपरसुखाशाः स्वसतौ ॥ २० ॥

तदेतत्पीयूषं समवगतमासीद्विधिवशा-

ज्जनानां पुण्यौघैस्ततसुगुणवृन्दैरिव फलम् ।

समाकृष्टं पूर्वं सितकिरणवंशं समगम-

न्महद्वाग्यं लोके भवति हि फलोद्रेककलितम् ॥ २१ ॥

(२७)

ततः सम्यक् श्रेयो विभवपददानैकरसिकः,
 समस्त्यत्राम्पोधिर्गुह्यगुणनिधिभावविमलः ।
 समाकर्ण्येत्थं सै-तमघिगतवानन्यमनसा,
 सतां सिद्धे कार्ये हृदयशुभशान्तिर्हि भवति ॥ २२ ॥

कियत्कालं प्राप्यै-तदनुपतयोगं भवमिदं,
 स्वकार्यं संसाध्य प्रमितसमयेनेष्टजनकम् ।
 पुनः स्त्रीयस्थाने गमनमकरोचैतदनषं,
 न तिष्ठन्त्यक्षीणा-विहितपरकार्याः क्षणमहो ॥ २३ ॥

दिवं याते तस्मिन् विधुरितजनाः संशयज्ञुषो-
 विरक्तं कुर्वन्तो-विधुकणिमुखाम्पोधिविषयम् ।
 समासाद्यैतद्वै विलसति समुद्भूतकरुणं,
 तथालापानमूढावितथपनुकुर्वन्ति विवशाः ॥ २४ ॥

तयोर्योगाभावं, समनुगतसम्यक्त्वचनाः,
 सहन्ते के विज्ञाः परिचितपदाऽनर्थ्यपणिवत् ।
 सतां मैत्री सौम्या किपपि नवनीतार्थजनक-
 मखण्डं सौभाग्यं जनयति हि पुण्योघसुलभम् ॥ २५ ॥

